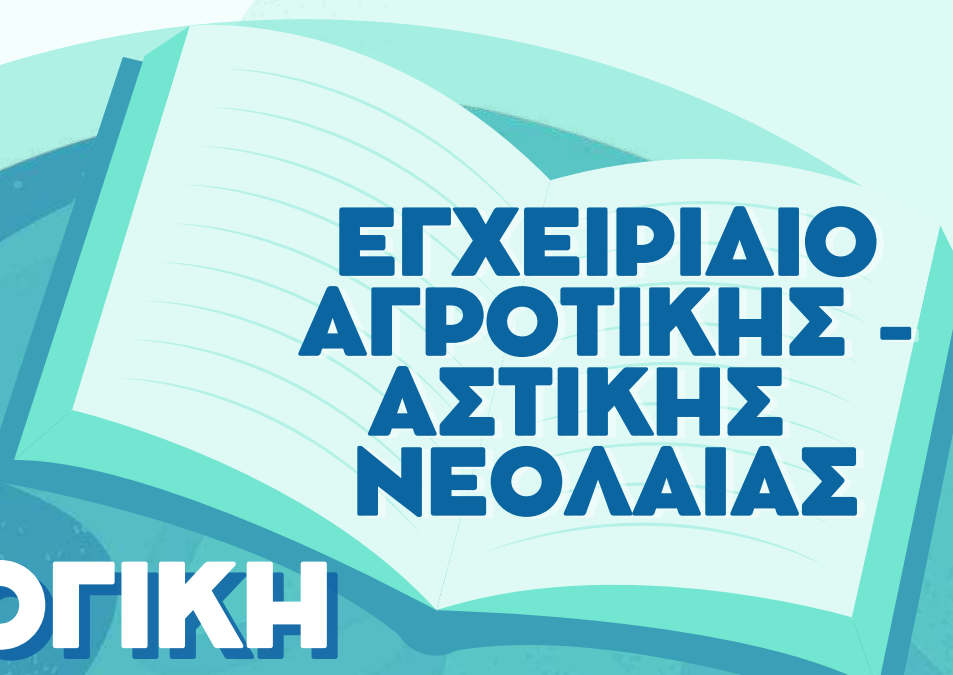

Intercultural urban-rural
youth dialogues for
collective entrepreneurship

An illustration of an open book with white pages and a dark cover, resting on a stylized globe. The globe is rendered in various shades of blue and green, with abstract, organic shapes representing continents or landmasses. The background is a light, pale green.

**ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ -
ΑΣΤΙΚΗΣ
ΝΕΟΛΑΙΑΣ**

**για
ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ
και ΠΡΑΣΙΝΗ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ**

Co-funded by
the European Union

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ-ΑΣΤΙΚΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΣΙΝΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Adrián Crescini · Adriana Garriga León · Chiara Baschera Bonfill · Daniela Eletti Elisa Pajollari · Filippo Corbelli · Javier Aldaria García · Laurianne Louis-Jean · Manon Crozet · Maria Mavronicola · Meritxell Martínez Bellafont
Silvia Zamora Chaves · Tautvydas Bokmota

Μετάφραση: Μαρία Μαυρονικόλα · Νεφέλη Έλληνα

ES | FR | GR | IT | LT
YURI-PROJECT.EU

2023

Το παρόν εγχειρίδιο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του έργου **"YURI - Διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ πόλης και υπαίθρου για τη συλλογική επιχειρηματικότητα"** (Project n° 2021-1-ES02-KA220-YOU-000029041). Η παρούσα έκδοση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο των συγγραφέων και η Επιτροπή δεν φέρει ευθύνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Εταίροι του έργου YURI

La Xixa (Ισπανία): www.laxixa.org

CEPAIM (Ισπανία): www.cepaim.org

CESIE (Ιταλία): www.cesie.org

Élan Interculturel (Γαλλία): www.elaninterculturel.com

Κέντρο Πολιτικής ΚΜΟΡ (Βέλγιο): www.policy-center.kmor.org

Xwhy / Agency of Understanding (Λιθουανία): www.xwhy.lt

Νεολαία για Ανταλλαγή και Κατανόηση Κύπρου (Κύπρος): www.yeucyprus.org

Αυτή η δημοσίευση έχει άδεια Creative Commons.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1) ΕΙΣΑΓΩΓΗ

- 1.1 Το Έργο YURI
- 1.2 Η Μέθοδος YURI
  - Θέατρο των Καταπιεσμένων
  - Συμμετοχική Έρευνα Δράσης
  - Εργασία Διαδικασίας
  - Μελέτη Περιπτώσεων
- 1.3 Το εγχειρίδιο YURI
  - Θέατρο των Καταπιεσμένων
  - Συμμετοχική Έρευνα Δράσης
  - Εργασία Διαδικασίας
  - Μελέτη Περιπτώσεων

2) ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΕΠΕΙΘΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ

- 2.1 Διασύνδεση Μεταξύ Αγροτικών και Αστικών Περιοχών, Ταυτότητα, Πλαίσιο και Υποκείμενα Συστήματα Πεποιθήσεων: Παράγοντες Ώθησης και Έλξης
- 2.2 Συστήματα Πεποιθήσεων και Διαπολιτισμικός Διάλογος Μεταξύ Νέων Αγροτικών και Αστικών Περιοχών : Μαθησιακή Πορεία Και Δραστηριότητες
  - 2.2.1 Ice-breakers και δραστηριότητες ενεργοποίησης
  - 2.2.2 Γνωριμία και δραστηριότητες οικοδόμησης ομάδας
  - 2.2.3 Γνωριμία με τις Αστικές και Αγροτικές Περιοχές
  - 2.2.4 Δραστηριότητες Αξιολόγησης
- 2.3 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - LA XIXA
- 2.4 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - CERAIM
- 2.5 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ - YEÜ Cyprus
- 2.6 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ - ÉLAN INTERCULTUREL
- 2.7 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ - CESIE
- 2.8 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΧΩΗΥ

3) ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- 3.1 Πρασινή, κοινωνική, συλλογική επιχειρηματικότητα (entrepreneurship): Εννοιολογικό πλαίσιο
- 3.2 Ικανότητες που απαιτούνται για να εμπλακεί κανείς σε συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα
- 3.3 Πόροι για συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα
  - 3.3.1. Επισκόπηση της πολιτικής στήριξης, της χρηματοδότησης και των θεσμών υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

4) ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ: ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ, ΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

- 4.1 Γεωργία
- 4.2 Οικοδόμηση της κοινότητας και κοινωνική ένταξη
- 4.3 Κοινοτικοί κήποι
- 4.4 Co-working
- 4.5 Τρόφιμα
- 4.6 Δικτύωση και συνοδεία για κοινωνικές επιχειρήσεις και επιχειρηματίες
- 4.7 Υπηρεσίες ανακύκλωσης

5) ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ, ΠΡΑΣΙΝΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

- 5.1 Εισαγωγικές Δραστηριότητες
- 5.2 Κοινωνικές και Προσωπικές Δεξιότητες
  - 5.2.1 Αντιμετώπιση της Αβεβαιότητας και του Κινδύνου
  - 5.2.2 Δημιουργικότητα
  - 5.2.3 Ενημέρωση για το κλίμα
  - 5.2.4 Ηθική και βιώσιμότητα
  - 5.2.5 Κίνητρα
  - 5.2.6 Αυτογνωσία και κοινωνική συνειδηση
- 5.3 Δεξιότητες Επικοινωνίας
  - 5.3.1 Διαχείριση συγκρούσεων
  - 5.3.2 Προώθηση
  - 5.3.3 Λεκτική και Μη Λεκτική Επικοινωνία
  - 5.3.4 Συνεργασία
- 5.4 Οργανωτικές και Ψηφιακές Δεξιότητες
  - 5.4.1 Λήψη Αποφάσεων
  - 5.4.2 Κινητοποίηση Πόρων
  - 5.4.3 Αναζήτηση και εύρεση ευκαιριών
  - 5.4.4 Σχεδιασμός και Διαχείριση
- 5.5 Άλλα
- 5.6 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - LA XIXA
- 5.7 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - CERAIM
- 5.8 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ - YEY Cyprus
- 5.9 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ - ÉLAN INTERCULTUREL
- 5.10 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ - CESIE
- 5.11 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΧΩΗΥ

6) ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

7) ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

8) ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

9) ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

- LA XIXA - ΙΣΠΑΝΙΑ
- CERAIM - ΙΣΠΑΝΙΑ
- CESIE - ΙΤΑΛΙΑ
- ÉLAN INTERCULTUREL - ΓΑΛΛΙΑ
- KMOP POLICY CENTER - ΒΕΛΓΙΟ
- XWHY / AGENCY OF UNDERSTANDING - ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ
- YOUTH FOR EXCHANGE AND UNDERSTANDING CYPRUS - ΚΥΠΡΟΣ

10) IMPRESSUM

11) ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 ΤΟ ΕΡΓΟ YURI

Intercultural urban-rural
youth dialogues for
collective entrepreneurship

Το έργο "YURI - Διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αστικής και αγροτικής νεολαίας για συλλογική επιχειρηματικότητα" είναι μια 18μηνια στρατηγική εταιρική σχέση Erasmus+ στον τομέα της νεολαίας, στην οποία συμμετέχουν επτά οργανώσεις σε έξι χώρες: CEPAIM (Ισπανία), CESIE (Ιταλία), Élan Interculturel (Γαλλία), KMOP Policy Center (Βέλγιο), La Xixa (Ισπανία), Xwhy / Agency of Understanding (Λιθουανία) και YEU Cyprus (Κύπρος).

Το YURI δημιουργήθηκε για να **δώσει απαντήσεις** σε ένα **σύνολο αναγκών** που εντοπίστηκαν από την κοινοπραξία κατά τους πρώτους μήνες του 2021. Σύμφωνα με τα ευρήματά μας, τα οποία ήταν αποτέλεσμα μιας **δευτερογενούς έρευνας** σε κάθε εθνικό πλαίσιο και 8 συνεντεύξεων με εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας (2 στην Κύπρο, 1 στη Γαλλία, 1 στην Ιταλία, 2 στη Λιθουανία και 2 στην Ισπανία) και 16 συνεντεύξεων με νέους που ζουν σε αγροτικές (9: 2 στην Κύπρο, 2 στη Γαλλία, 1 στην Ιταλία, 2 στη Λιθουανία και 2 στην Ισπανία) και αστικές περιοχές (7: 2 στη Γαλλία, 1 στην Ιταλία, 2 στη Λιθουανία και 2 στην Ισπανία), σε όλες τις χώρες-εταίρους υπάρχει σημαντικός αριθμός NEET (δηλ. όχι σε εκπαίδευση, απασχόληση, ή κατάρτιση) και υψηλή **ανεργία των νέων**, με αυξημένα ποσοστά και των δύο στις αγροτικές περιοχές, που επιδεινώνονται από την κλιμακούμενη κλιματική κρίση και τις συνέπειες της πανδημίας Covid-19¹. Σε αυτό το πλαίσιο, κρίθηκε αναγκαία η προώθηση **καινοτόμων μορφών κοινωνικής και συλλογικής επιχειρηματικότητας** μεταξύ των νέων, ιδίως εκείνων που αντιμετωπίζουν δυσκολίες ή/και **λιγότερες ευκαιρίες**, και η ενίσχυση της ενεργού εμπλοκής τους στον αγώνα κατά της κλιματικής αλλαγής από μια διαπολιτισμική, συστημική προοπτική και προοπτική ανάπτυξης δεξιοτήτων, με παράλληλη προώθηση συλλογικών στρατηγικών πράσινης αυτοαπασχόλησης που βασίζονται στη συνεργασία μεταξύ **πόλης και υπαίθρου**.

1. Eletti, D. et al. (2021). Yuri Intercultural Urban-Rural Youth Dialogues For Collective Entrepreneurship: Needs and analysis. Erasmus+ KA2. Cooperation Partnership in Youth 2021.

Ωστόσο, τα συστήματα πεποιθήσεων, η έλλειψη πολιτικής υποστήριξης, ο τρόπος ζωής και η έλλειψη δεξιοτήτων εμποδίζουν τους νέους από το να εμπλακούν σε επαγγελματικά υποσχόμενες και κοινωνικά πολυπόθητες πρακτικές, τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές.

Σε μια προσπάθεια να ανταποκριθεί σε αυτές τις ανάγκες και να προωθήσει την ένταξη, τον διάλογο και την ποικιλομορφία, ενισχύοντας παράλληλα το πνεύμα πρωτοβουλίας των νέων και τη δράση για το κλίμα και τη βιωσιμότητα, το έργο YURI έθεσε μια σειρά από **στόχους και δραστηριότητες** που υλοποιήθηκαν μεταξύ Ιανουαρίου 2022 και Μαρτίου 2023. Οι στόχοι του έργου YURI είναι οι ακόλουθοι:

- 1.Κριτική αντιμετώπιση των **συστημάτων πεποιθήσεων**, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σχετικά με την ταυτότητα σε αγροτικά και αστικά περιβάλλοντα.
- 2.Πρώθηση της ανάπτυξης των απαραίτητων ικανοτήτων και **κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων** για την επιτυχή συμμετοχή στη συλλογική πράσινη κοινωνική επιχειρηματικότητα.
- 3.Πρώθηση της συνηγορίας για την ανταλλαγή και τη εξεύρεση κοινών **εναλλακτικών λύσεων** για την τρέχουσα **κλιματική κρίση** από την οπτική της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και της συλλογικής επιχειρηματικότητας των νέων.

Αυτό κατέστη δυνατό χάρη στη συνεργασία όλων των εταίρων του έργου και την υλοποίηση των ακόλουθων **δραστηριοτήτων** που πραγματοποιήθηκαν σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο:

1. Πιλοτική εκπαίδευση με νέους και εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας: **"Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικός διάλογος μεταξύ αγροτικής και αστικής νεολαίας"** για την κριτική αντιμετώπιση των συστημάτων πεποιθήσεων, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σχετικά με το αγροτικό και το αστικό περιβάλλον από μια διατομεακή άποψη.
2. Πιλοτική εκπαίδευση με νέους: **"Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα"** με στόχο οι συμμετέχοντες να αναπτύξουν τις απαραίτητες ικανότητες και κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες για την επιτυχή συμμετοχή σε συλλογικά έργα πράσινης κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
3. Διεθνής εκπαίδευση με νέους: **"YURI μικτή εκπαίδευση για νέους"** στις Βρυξέλλες (Βέλγιο) για: κριτική αντιμετώπιση των συστημάτων πεποιθήσεων, ανάπτυξη ικανοτήτων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την προώθηση της κοινωνικής, πράσινης και συλλογικής δράσης, προώθηση ιδεών, σχεδίων δράσης και διαλόγου για την πολιτική υπέρ της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και της κοινωνικής, πράσινης και συλλογικής επιχειρηματικότητας².

---

2. Yuri project Application. (2021). Intercultural Urban-rural Youth Dialogues For Collective Entrepreneurship. KA22-YOU-ID-KA220-YOU73890EC7.

1.2 Η ΜΕΘΟΔΟΣ YURI

Η μέθοδος YURI συγκεντρώνει μεθοδολογίες όπως το **Θέατρο των Καταπιεσμένων**, η **Συμμετοχική Έρευνα Δράσης** (Participatory Action Research), η **Εργασία Διαδικασίας** (Process Work) και η **Μελέτη Περιπτώσεων** στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της συλλογικής δράσης και της δράσης για το κλίμα. Αυτές είναι επιτυχημένες μέθοδοι για την προσέγγιση των νέων και είναι χρήσιμες για την προώθηση της κριτικής σκέψης βοηθώντας στην ανάπτυξη νέων ικανοτήτων και κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων.

ΘΕΑΤΡΟ ΤΩΝ ΚΑΤΑΠΙΕΣΜΕΝΩΝ

Το **Θέατρο των Καταπιεσμένων** αναπτύχθηκε τη δεκαετία του 1970 από τον Βραζιλιάνο θεατρικό συγγραφέα Augusto Boal και αποτέλεσε ένα από τα κύρια εργαλεία για τη συμμετοχική επικοινωνία και τα κινήματα λαϊκής εκπαίδευσης στη Λατινική Αμερική. Το Θέατρο των Καταπιεσμένων είναι ένα πολιτικό θέατρο, ένα συλλογικό δοκίμιο χειραφέτησης. Βασισμένο στην επιστημολογία της Παιδαγωγικής των Καταπιεσμένων, το Θέατρο των Καταπιεσμένων χρησιμοποιεί θεατρικά παιχνίδια που βοηθούν στην απομηχανικοποίηση των αντιλήψεών μας, κάνοντάς μας να συνειδητοποιήσουμε τα πολιτισμικά μας φίλτρα και τα συστήματα πεποιθήσεων καθιστώντας σαφείς και συλλογικοποιώντας τις δικές μας συγκρούσεις και εμπειρίες. Η συλλογικοποίηση των ατομικών προβλημάτων και η επακόλουθη εξαγωγή τους σε μια ομαδική ιστορία, μας επιτρέπει να αναζητήσουμε συλλογικές εναλλακτικές λύσεις σε καταστάσεις που συχνά είναι δύσκολο να επιλυθούν από ατομική θέση.

Το **Θέατρο Φόρουμ** είναι το κύριο εργαλείο που χρησιμοποιείται στο πλαίσιο του Θεάτρου των Καταπιεσμένων και βασίζεται στη σκηνοθεσία και την παράσταση μιας σύγκρουσης, την οποία το κοινό καλείται να "λύσει" προτείνοντας και αναπαριστώντας εναλλακτικές λύσεις. Το Θέατρο Φόρουμ είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την πρόβα πραγματικών καταστάσεων και συγκρούσεων, βοηθώντας μας να τους δώσουμε ορατότητα, να τις αναγνωρίσουμε, να τις συζητήσουμε και να τις αντιμετωπίσουμε. Η δομή του Θεάτρου Φόρουμ βασίζεται στην παρουσίαση ενός σύντομου έργου, το οποίο σταματάει τη στιγμή της μέγιστης σύγκρουσης. Σε αυτό το σημείο, ο διαμεσολαβητής (Curinga ή Joker) σταματά το έργο και καλεί το κοινό να συμμετάσχει στη συζήτηση και να ανέβει στη σκηνή για να αντικαταστήσει τους πρωταγωνιστές, προκειμένου να αλλάξει η κατάσταση. Η κατάσταση επανερμηνεύεται τόσες φορές όσες και οι πολλές παρεμβάσεις του κοινού. Κάθε εναλλακτική πρόταση συζητείται και αναλύεται προκειμένου να διαπιστωθεί η βιωσιμότητά της³.

---

3. Fernández-Aballí Altamirano, A. (2014). Searching for horizontality: key variable and converging methodologies in the "art d kambí" project. A proposal for the creation of glocal participatory communication projects. IC. Revista Científica de Información y Comunicación, 11. E-ISSN: 2173-1071. pp.103-143. Retrieved from: https://ipena44.files.wordpress.com/2014/12/fernandez_aballi_selecta.pdf

ΣΥΜΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΔΡΑΣΗΣ

Η **Συμμετοχική Έρευνα Δράσης** (Participatory Action Research) είναι μια ερευνητική προσέγγιση που ευθυγραμμίζεται με τις αρχές της λαϊκής εκπαίδευσης του Paulo Freire. Ο Freire πίστευε ότι η εκπαίδευση πρέπει να είναι μια διαδικασία κριτικής διερεύνησης και διαλόγου και ότι πρέπει να περιλαμβάνει την ενεργό συμμετοχή των μαθητών στην οικοδόμηση της γνώσης. Ομοίως, η συμμετοχική έρευνα δράσης δίνει έμφαση στη συνεργασία μεταξύ ερευνητών και μελών της κοινότητας για την αντιμετώπιση ζητημάτων κοινωνικής δικαιοσύνης και την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής.

Σύμφωνα με τη **Λαϊκή Εκπαίδευση του Paulo Freire**:

1. Όλοι οι παράγοντες είναι ικανοί να διδάσκουν και να μαθαίνουν.
2. Όλοι οι παράγοντες διαθέτουν κάποια γνώση.
3. Όλοι οι παράγοντες είναι υποκείμενοι και δεν αντιδρούν ποτέ στη διαδικασία.
4. Όλοι οι παράγοντες έχουν το ίδιο δικαίωμα να μιλήσουν και να ακουστούν.
5. Όλοι οι παράγοντες έχουν το ίδιο δικαίωμα να προτείνουν προβλήματα, επιλογές, περιεχόμενα και λύσεις.

Η συμμετοχική έρευνα δράσης είναι μια διαδικασία που περιλαμβάνει **συλλογική έρευνα, προβληματισμό και δράση** και δίνει προτεραιότητα στις γνώσεις και τις εμπειρίες εκείνων που επηρεάζονται περισσότερο από το θέμα που μελετάται. Μέσω αυτής της διαδικασίας, τα μέλη της κοινότητας γίνονται συν-ερευνητές και ενεργοί παράγοντες στη μεταμόρφωση της ζωής τους.

Η Συμμετοχική Έρευνα Δράσης και η Λαϊκή Εκπαίδευση μοιράζονται τη δέσμευση για τον **εκδημοκρατισμό της γνώσης και της εξουσίας**. Και οι δύο προσεγγίσεις επιδιώκουν να αμφισβητήσουν τις υπάρχουσες δομές εξουσίας και να ενδυναμώσουν όσους έχουν ιστορικά περιθωριοποιηθεί. Με τη συμμετοχή των μελών της κοινότητας σε κάθε στάδιο της ερευνητικής διαδικασίας, από τον εντοπισμό του προβλήματος έως την εφαρμογή της λύσης, η συμμετοχική έρευνα δράσης δημιουργεί ένα χώρο για κριτικό προβληματισμό και συλλογική δράση. Αυτή η συνεργασία μπορεί να οδηγήσει σε πιο ουσιαστικά και βιώσιμα αποτελέσματα από τις παραδοσιακές ερευνητικές προσεγγίσεις, και μπορεί να συμβάλει στην οικοδόμηση μιας αίσθησης κοινοτικής ιδιοκτησίας και δράσης επί της ερευνητικής διαδικασίας και των αποτελεσμάτων της⁴.

---

4. Fernández-Aballí Altamirano, A. (2020). The Importance of Paulo Freire to Communication for Development and Social Change. In: Servaes, J. (eds) Handbook of Communication for Development and Social Change. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-2014-3_76

ΕΡΓΑΣΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

Η **Εργασία Διαδικασίας** ή η **Προσανατολισμένη στη Διαδικασία Ψυχολογία** (Process Work) παρέχει ένα μοντέλο που ενσωματώνει και χρησιμοποιεί συνεισφορές από διάφορους κλάδους για να **διευκολύνει τον μετασχηματισμό και την ανάπτυξη** τόσο ατομικά όσο και συλλογικά. Η μεθοδολογία της εφαρμόζεται σε διάφορους τομείς: ανάπτυξη κοινοτήτων και οργανισμών, εκπαίδευση στη διαφορετικότητα και την ηγεσία, ατομική και οικογενειακή ψυχοθεραπεία, συμβουλευτική σχέσεων και διευκόλυνση ομάδων.

Η Εργασία Διαδικασίας επικεντρώνεται κυρίως στην ανάπτυξη μιας κατάστασης **συνείδησης**, δηλαδή στο να βοηθήσει ανθρώπους και ομάδες να συνειδητοποιήσουν πώς αντιλαμβάνονται και ζουν τις εμπειρίες τους, να μάθουν να αλλάζουν την προσέγγισή τους και να ανακαλύψουν πληροφορίες που δεν παρατηρούν ή περιθωριοποιούν και που περιορίζουν την ικανότητά τους να ανταποκριθούν. Πολλές από τις πληροφορίες που χρειαζόμαστε για να μεταμορφωθούμε και να αναπτυχθούμε δεν γίνονται αντιληπτές επειδή προκαλούν τη συνηθισμένη μας συνείδηση. Χωρίς να το συνειδητοποιούμε, περιθωριοποιούμε ορισμένες πτυχές της καθημερινής μας εμπειρίας: συναισθήματα, επιθυμίες, όνειρα, δαισθήσεις, φαντασιώσεις, διαθέσεις κλπ. επειδή έρχονται σε σύγκρουση με το βασικό μας σύστημα πεποιθήσεων ή με την κυρίαρχη κουλτούρα στην οποία ανήκουμε. Ως εκ τούτου, δεν επιτρέπουμε στον εαυτό μας να ακούσει ή να μιλήσει για εμπειρίες που βρίσκονται εκτός του εύρους της συνηθισμένης μας συνείδησης και να είναι σε θέση να αντιληφθεί σήματα και πληροφορίες από μια μη συνηθισμένη πραγματικότητα. Η Εργασία Διαδικασίας μας διδάσκει να συνδεθούμε με τον βαθύτερο εαυτό μας και να μάθουμε να ρέουμε δημιουργικά εν μέσω ακραίων περιστάσεων. Η Εργασία Διαδικασίας χρησιμοποιεί διάφορα εργαλεία, όπως το **Ανοιχτό Φόρουμ, η Ομαδική εργασία και οι Διαδικασίες Φόρουμ**.⁵

---

5. Trabajo de Procesos. (2022, September 19). Trabajo De Procesos. <https://www.trabajodeprocesos.net/es/>

ΜΕΛΕΤΗ ΠΕΡΙΠΤΩΣΕΩΝ

Η μεθοδολογία της **Μελέτης Περίπτωσης** είναι μια ερευνητική προσέγγιση που χρησιμοποιείται ευρέως στις κοινωνικές επιστήμες, τις επιχειρήσεις και άλλους τομείς για τη διερεύνηση ενός συγκεκριμένου φαινομένου σε βάθος. Οι μελέτες περίπτωσης περιλαμβάνουν την ανάλυση πλαισίων, καταστάσεων, οργανισμών, με στόχο την απόκτηση γνώσεων σχετικά με ένα συγκεκριμένο πρόβλημα ή ερευνητικό ερώτημα, αλλά και την εξεύρεση έμπνευσης από τις περιπτώσεις εκείνες που παρουσιάζουν καινοτομία, βιωσιμότητα και ενδείξεις επιτυχίας.

Το πρώτο βήμα για τη διεξαγωγή μιας μελέτης περίπτωσης είναι η επιλογή μιας ή περισσότερων περιπτώσεων προς διερεύνηση, σύμφωνα με τα κριτήρια και τους στόχους της έρευνας. Αφού επιλεγεί μια περίπτωση, οι ερευνητές συνήθως συλλέγουν δεδομένα με διάφορες μεθόδους, όπως η δευτερογενής έρευνα, παρατηρήσεις και συνεντεύξεις.

1.3 ΤΟ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ YURI

Τι είναι;

Το "Εγχειρίδιο αγροτικής-αστικής νεολαίας για τη συλλογική και πράσινη επιχειρηματικότητα" έχει ως στόχο να αντιμετωπίσει κριτικά, με μια πρακτική προσέγγιση, την αλληλεπίδραση και σχέση μεταξύ της δράσης για το κλίμα, της κοινωνικής οικονομίας και της ένταξης των νέων από μια ολιστική, συστημική και προληπτική προοπτική ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Περιλαμβάνει τα αποτελέσματα της δευτερογενούς έρευνας, της μελέτης των περιπτώσεων/καλών πρακτικών και των συνεντεύξεων που διεξήγαγαν οι οργανισμοί-εταίροι, την πορεία μάθησης και τις δραστηριότητες για τη δημιουργία διαλόγου μεταξύ αγροτικών και αστικών νέων και για την ανάπτυξη ικανοτήτων των συλλογικών, πράσινων, κοινωνικών επιχειρηματιών που δοκιμάστηκαν από τους εταίρους κατά τη διάρκεια της πιλοτικής τους κατάρτισης, μια επισκόπηση της πολιτικής στήριξης, της χρηματοδότησης και των θεσμών υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, μαζί με τα ψηφιακά εργαλεία που είναι διαθέσιμα για τους νέους που θα ήθελαν να ξεκινήσουν μια πράσινη, κοινωνική και συλλογική πρωτοβουλία και, τέλος, μια σειρά συστάσεων πολιτικής.

Σε ποιους απευθύνεται αυτό το εγχειρίδιο;

Το εγχειρίδιο απευθύνεται σε νέους τόσο από αστικές όσο και από αγροτικές περιοχές, σε εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας, σε οργανώσεις και σε φορείς χάραξης πολιτικής που εργάζονται στον τομέα της νεολαίας, της αειφορίας, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής οικονομίας και του κλίματος.

Ο καθένας μπορεί να χρησιμοποιήσει αυτό το εγχειρίδιο, να εμπνευστεί από το περιεχόμενο και τις δραστηριότητές του, οι οποίες μπορούν να προσαρμοστούν σε διαφορετικές ανάγκες και πλαίσια, καθώς και να αποτελέσουν έμπνευση για τη δημιουργία νέων.

Τι θα μάθετε διαβάζοντας το εγχειρίδιο και εκτελώντας τις δραστηριότητες που περιγράφονται;

Στόχος του εγχειριδίου YURI είναι η προώθηση της ένταξης και της πολυμορφίας, της πρωτοβουλίας και της επιχειρηματικότητας, καθώς και της δράσης για το κλίμα, παρέχοντας στους νέους και στους εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας τα μέσα και την έμπνευση για:

- Να αντιμετωπίζουν κριτικά τα συστήματα πεποιθήσεων, τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα σχετικά με το αγροτικό και αστικό περιβάλλον, την ταυτότητα, το κλίμα και τη συλλογική δράση, μεταξύ άλλων σχετικών κατηγοριών που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι βλέπουν τον εαυτό τους σε σχέση με τα επαγγελματικά τους σχέδια, τις κοινότητές τους και το περιβάλλον.
- Προώθηση της ανάπτυξης των απαραίτητων ικανοτήτων και κοινωνικο-συναισθηματικών δεξιοτήτων για την επιτυχή συμμετοχή σε συλλογικά σχέδια πράσινης κοινωνικής επιχειρηματικότητας, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της διασύνδεσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, τη δυνατότητα των ψηφιακών πλαισίων να υπερπηδήσουν τις αποστάσεις και την τεχνογνωσία για την αναζήτηση και τον εντοπισμό των απαραίτητων πόρων για την υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.
- Προώθηση της συνηγορίας, των ανταλλαγών και της αμοιβαίας μάθησης μεταξύ των νέων, των εργαζομένων σε θέματα νεολαίας και των οργανώσεων, και δημιουργία γόνιμου εδάφους για διάλογο με τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής σε τοπικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο, ώστε να μοιραστούν, να συζητήσουν και να βρουν κοινές εναλλακτικές λύσεις για την τρέχουσα κλιματική κρίση από την προοπτική της συλλογικής επιχειρηματικότητας των νέων.

Τι πρέπει να λάβετε υπόψη σας όταν σχεδιάζετε το εργαστήριό σας;

Προτού εκτελέσετε τις δραστηριότητες που περιγράφονται στο εγχειρίδιο, σας συνιστούμε να διαβάσετε προσεκτικά το υπόλοιπο εγχειρίδιο για να κατανοήσετε πλήρως το πλαίσιο και την προσέγγιση με βάση την οποία δημιουργήθηκαν και δοκιμάστηκαν οι δραστηριότητες.

Κατά τη διεξαγωγή των δραστηριοτήτων, είναι σημαντικό να λαμβάνεται υπόψη ο αριθμός των συμμετεχόντων, το υπόβαθρο και οι γλωσσικές τους δεξιότητες, καθώς και οι ανάγκες και οι προσδοκίες τους. Ορισμένες από τις δραστηριότητες προορίζονται να διεξαχθούν με φυσική παρουσία, άλλες σε διαδικτυακά περιβάλλοντα και άλλες μπορούν να προσαρμοστούν και στα δύο. Διαβάστε προσεκτικά την περιγραφή για να γνωρίζετε ποιο είναι το καταλληλότερο περιβάλλον και μη διστάσετε να προσαρμόσετε τις δραστηριότητες ώστε να ικανοποιούν τις ανάγκες της ομάδας σας και τους στόχους που έχετε θέσει για τη/ τις συνεδρία/ες.

Πρέπει να ακολουθήσετε μια συγκεκριμένη σειρά δραστηριοτήτων;

Κατά την εκτέλεση των δραστηριοτήτων που θα βρείτε σε αυτό το εγχειρίδιο, δεν χρειάζεται να ακολουθήσετε τη σειρά που προβλέπεται, αλλά να έχετε επίγνωση του πεδίου εφαρμογής τους. Στην πραγματικότητα, θα βρείτε δραστηριότητες γνωριμίας, ομαδοποίησης και ενεργοποίησης που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε σε διάφορα στάδια της κατάρτισης/εργαστηρίου, καθώς και πιο συγκεκριμένες δραστηριότητες που σχετίζονται με την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων ή την προώθηση των ικανοτήτων, τις οποίες μπορείτε να συνδυάσετε ανάλογα με τις ανάγκες και τους στόχους σας.

Μια σειρά από πτυχές που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά τη διεξαγωγή ενός εργαστηρίου/κατάρτισης με τη νεολαία είναι:

1. Τα **τελετουργικά έναρξης και λήξης** είναι σημαντικά για μια θετική και γόνιμη δυναμική της ομάδας, καθώς ενισχύουν τη συνοχή της ομάδας, την παρουσία, την αίσθηση του ανήκειν, την ασφάλεια και την άνεση. Αυτού του είδους οι τελετουργίες είναι συνήθως σύντομες ρουτίνες που δεν καταλαμβάνουν περισσότερα από πέντε λεπτά στην αρχή και μερικά λεπτά στο τέλος.

Οι τελετουργίες **έναρξης** μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Ακρόαση ενός τραγουδιού που προτείνουν οι συμμετέχοντες και συνδυασμός του με χορό, ελεύθερη κίνηση ή/και διατάξεις για να προθερμανθούν οι συμμετέχοντες.
- Αυτομασάζ και ασκήσεις αναπνοής.
- Κύκλοι μιας λέξης για να μοιραστούν οι συμμετέχοντες πώς αισθάνονται.
- "Θερμόμετρο Ενέργειας" που ζητά από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε μια νοητή γραμμή στο πάτωμα, όπου η μία πλευρά είναι "καθόλου ενέργεια" και η άλλη πλευρά είναι "γεμάτη ενέργεια", ανάλογα με το πώς αισθάνονται.

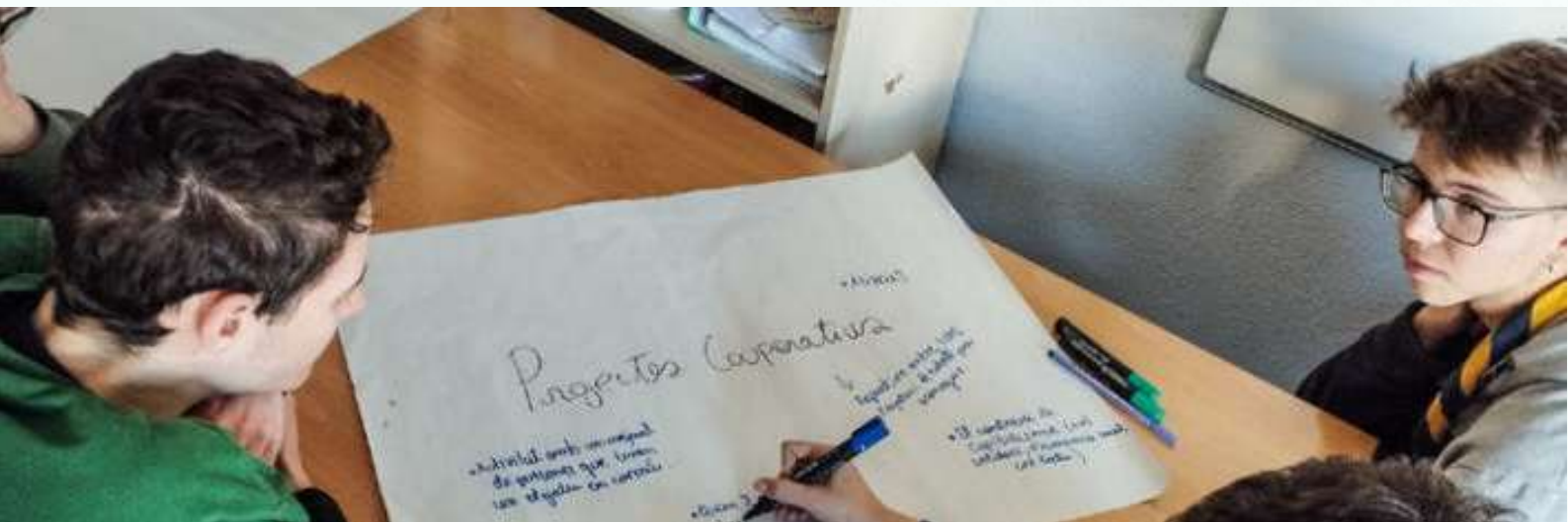
Οι τελετουργίες **κλεισίματος** μπορεί να περιλαμβάνουν:

- Επαναλαμβάνοντας τον κύκλο με μία λέξη ή το ενεργειακό θερμόμετρο.
- Σύντομη ομαδική ευθυμία.
- Όποιες τελετουργίες και αν επιλεγούν, είναι σημαντικό ο συντονιστής να συμμετέχει ενεργά και να είναι συνεπής.

2. Οι **εκπαιδευτικές συνεδρίες** θα πρέπει πάντα να περιλαμβάνουν ice-breakers και δραστηριότητες ενεργοποίησης που θα εφαρμόζονται στην αρχή της συνεδρίας και σε κάθε στιγμή κατά την οποία η ενέργεια της ομάδας ή τα θέματα αλλάζουν.

3. Μετά την εκτέλεση κάθε δραστηριότητας, είναι σημαντικό να αξιολογηθεί πώς αισθάνονται οι συμμετέχοντες. Για το σκοπό αυτό μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι ήταν δύσκολο;
- Τι ήταν εύκολο;
- Τι σας άρεσε;
- Υπάρχει κάτι που δεν σας άρεσε ή σας έκανε να νιώσετε άβολα;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

2

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΟ ΤΡΟΠΟ ΖΩΗΣ

2.1 ΔΙΑΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕΤΑΞΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ, ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ, ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ: ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΩΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΞΗΣ

Η **διασύνδεση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών** αναφέρεται στην πολύπλοκη και δυναμική σχέση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και στο γεγονός ότι οι αγροτικές και οι αστικές περιοχές δεν είναι απομονωμένες ή ανεξάρτητες οντότητες, αλλά διασυνδέονται και αλληλεξαρτώνται με διάφορους τρόπους.

Η σχέση αυτή μπορεί να παρατηρηθεί σε διάφορες πτυχές:

- Από οικονομικής άποψης, οι αγροτικές και οι αστικές περιοχές συνδέονται μεταξύ τους μέσω διαφόρων οικονομικών δραστηριοτήτων. Οι αγροτικές περιοχές συχνά παρέχουν βασικούς πόρους, όπως γεωργικά προϊόντα, πρώτες ύλες και ενέργεια, οι οποίοι καταναλώνονται στις αστικές περιοχές. Αντίθετα, οι αστικές περιοχές παρέχουν συνήθως αγορές και υπηρεσίες που υποστηρίζουν τις αγροτικές οικονομίες, όπως οι μεταφορές, η μεταποίηση, η διανομή και το μάρκετινγκ.
- Αν λάβουμε υπόψη την κινητικότητα της εργασίας, μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι υπάρχει μια συνεχής ροή ανθρώπων που μετακινούνται μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, με γνώμονα τις ευκαιρίες απασχόλησης και τις επιλογές του τρόπου ζωής. Ενώ στο παρελθόν, οι κάτοικοι της υπαίθρου μετανάστευαν κυρίως σε αστικές περιοχές σε αναζήτηση ευκαιριών εργασίας και υψηλότερων μισθών και βελτίωσης του βιοτικού επιπέδου, κατά τη διάρκεια και μετά την πανδημία Covid-19 καταγράφηκε μια αντίθετη ροή, καθώς οι άνθρωποι που ζουν σε αστικές περιοχές αναζητούσαν μεγαλύτερη ελευθερία και επαφή με τη φύση, ενώ οι περισσότερες από τις εργασίες μπορούσαν να εκτελούνται εξ αποστάσεως.
- Οι αγροτικές και οι αστικές περιοχές βασίζονται η μία στην άλλη για υποδομές και υπηρεσίες. Οι αστικές περιοχές διαθέτουν συνήθως πιο ανεπτυγμένες υποδομές, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων μεταφορών, των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και των συστημάτων επικοινωνίας. Τα συστήματα αυτά συχνά επεκτείνονται στις αγροτικές περιοχές για να διευκολύνουν τη διακίνηση αγαθών, υπηρεσιών και πληροφοριών. Αντίστροφα, οι αγροτικές περιοχές μπορούν να παρέχουν πόρους όπως νερό, τρόφιμα και ενέργεια για την υποστήριξη των αστικών υποδομών και τη διατήρηση του αστικού πληθυσμού.

Η σχέση μεταξύ των πολιτών της υπαίθρου και των πόλεων επηρεάζεται από διάφορους παράγοντες, όπως η ταυτότητα, το πλαίσιο και τα υποκείμενα συστήματα πεποιθήσεων. Η ταυτότητα είναι ένας κρίσιμος παράγοντας που επηρεάζει τη διασύνδεση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών. Οι ταυτότητες διαμορφώνονται από το κοινωνικό και πολιτισμικό υπόβαθρο, από τα συστήματα πεποιθήσεων και τις εμπειρίες, και επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αντιλαμβάνονται και αλληλεπιδρούν μεταξύ τους, αλλά και τις προκαταλήψεις που μπορεί να έχουν.

Για παράδειγμα, οι άνθρωποι από αγροτικές περιοχές θεωρείται ότι έχουν μια ισχυρή προσκόλληση στη γη και την κοινότητά τους, ενώ οι άνθρωποι από αστικές περιοχές θεωρείται συχνά ότι έχουν έναν πιο γρήγορο τρόπο ζωής και περισσότερες ευκαιρίες όσον αφορά τόσο την απασχόληση όσο και τον ελεύθερο χρόνο. Το γεωγραφικό και μορφολογικό πλαίσιο παίζει επίσης ρόλο, στην πραγματικότητα, οι συγκεκριμένες ιστορικές, κοινωνικές και οικονομικές συνθήκες μιας περιοχής μπορούν να επηρεάσουν τη φύση και την ένταση των αλληλεπιδράσεων μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών. Για παράδειγμα, σε ορισμένες περιοχές, οι αγροτικές περιοχές μπορεί να είναι περισσότερο οικονομικά ενσωματωμένες με τα αστικά κέντρα, ενώ σε άλλες μπορεί να είναι περισσότερο απομονωμένες και αυτάρκειες. Το πλαίσιο μπορεί επίσης να διαμορφώσει τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των πόρων και των ευκαιριών, γεγονός που μπορεί να επηρεάσει τις αποφάσεις των ατόμων και των κοινοτήτων να μετακινηθούν μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών.

Η διασύνδεση της υπαίθρου με τις πόλεις μπορεί να οδηγήσει σε διάφορα στερεότυπα ή παραδοχές για τις αγροτικές και τις αστικές περιοχές και τους κατοίκους τους. Είναι σημαντικό να σημειωθεί ότι αυτά τα στερεότυπα είναι γενικεύσεις και μπορεί να μην ισχύουν για κάθε άτομο ή κοινότητα, ωστόσο, είναι παρόντα και ριζωμένα στο κύριο όραμα της Ευρώπης και του παγκόσμιου Βορρά. Αφιερώσαμε τους πρώτους μήνες του έργου YURI στη διερεύνηση (μέσω συνεντεύξεων, ερωτηματολογίων και εργαστηρίων) και στη συνέχεια στην επεξεργασία των στερεοτύπων που υπάρχουν μεταξύ των αγροτικών και αστικών νέων.

Κύρια στερεότυπα και προκαταλήψεις για τις αγροτικές περιοχές

- Οι αγροτικές περιοχές παρουσιάζονται συχνά ως ξεπερασμένες ή λιγότερο ανεπτυγμένες σε σύγκριση με τις αστικές περιοχές. Οι άνθρωποι που ζουν σε αγροτικές περιοχές θεωρούνται συχνά λιγότερο μορφωμένοι, λιγότερο ενημερωμένοι σε κοινωνικά θέματα, λιγότερο ανοιχτόμυαλοι και πιο συντηρητικοί.
- Οι αγροτικές περιοχές μπορεί να θεωρούνται ότι έχουν έναν απλούστερο, πιο βαρετό και παραδοσιακό τρόπο ζωής, με έμφαση στη γεωργία, τις στενά συνδεδεμένες κοινότητες και τους πιο αργούς ρυθμούς ζωής.
- Οι αγροτικές περιοχές συνδέονται με περιορισμένες προοπτικές απασχόλησης, επιλογές σταδιοδρομίας και πρόσβαση σε υγειονομική περίθαλψη και υπηρεσίες, γεγονός που οδηγεί σε παραδοχές για χαμηλότερη ποιότητα ζωής και λιγότερες ευκαιρίες για προσωπική ανάπτυξη.

Κύρια στερεότυπα και προκαταλήψεις για τις αστικές περιοχές

- Οι αστικές περιοχές χαρακτηρίζονται συχνά ως γρήγοροι, πολυπληθείς, θορυβώδεις, αγχωτικές και απρόσωπες, με αποτέλεσμα οι άνθρωποι που ζουν στις πόλεις να είναι πιο ατομικιστές και επιφανειακοί και λιγότερο φιλικό και να νοιάζονται για τους άλλους ανθρώπους

- Οι αστικές περιοχές θεωρούνται συνήθως κέντρα καινοτομίας, νεωτερικότητας και οικονομικής ανάπτυξης. Μπορεί να υπάρχουν καλύτερες υποδομές, εκπαιδευτικά ιδρύματα, πολιτιστική ποικιλομορφία και ευκαιρίες απασχόλησης.
- Οι αστικές περιοχές συχνά συνδέονται με υψηλότερο κόστος ζωής, ακριβή στέγαση και έμφαση στον υλικό πλούτο και τον καταναλωτισμό. Θεωρείται ότι πάρχει υψηλότερη κοινωνικής διαστρωμάτωση και μεγαλύτερη έμφαση στο κύρος και την εμφάνιση.

Η αναγνώριση της ύπαρξης και της φύσης αυτών (και άλλων), στερεοτύπων και προκαταλήψεων είναι απαραίτητη για την κατανόηση της πολυπλοκότητας της διασύνδεσης μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και των παραγόντων ώθησης και έλξης που μπορεί να επηρεάσουν αυτή τη σχέση.

Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής φάσης του έργου YURI, οι οργανώσεις-εταίροι είχαν την ευκαιρία να διερευνήσουν τα συγκεκριμένα τοπικά πλαίσια και να συγκεντρώσουν πληροφορίες σχετικά με την ταυτότητα και τα συστήματα πεποιθήσεων των συμμετεχόντων τους όσον αφορά το θέμα. Η κοινοπραξία σε πρώιμη φάση του έργου συνειδητοποίησε ότι η έννοια της υπαίθρου και της πόλης ήταν αρκετά διαφορετική ανάλογα με τη χώρα: αν η Ισπανία, η Γαλλία και η Ιταλία έχουν αρκετά παρόμοιες πραγματικότητες και κριτήρια για τη διάκρισή τους, αυτό δεν ίσχυε για τη Λιθουανία και την Κύπρο. Για παράδειγμα, παρατηρήθηκε ότι σύμφωνα με την κυρίαρχη αντίληψη για το τι είναι αγροτικό και τι αστικό, οι λιθουανικές πόλεις θεωρούνται κάπου ενδιάμεσα.

Οι κάτοικοι των δύο πόλεων στις οποίες πραγματοποιήθηκαν τα πιλοτικά προγράμματα YURI, του Kintai και του Trakai - που κάποτε υπήρξε πρωτεύουσα της Λιθουανίας, έδειξαν τις βαθιά ριζωμένες πεποιθήσεις των συμμετεχόντων ότι οι μεγαλύτερες αστικές περιοχές στη Λιθουανία και στο εξωτερικό θα τους βοηθούσαν να ανταποκριθούν στις προσδοκίες και τις ανάγκες τους, αν και το Trakai βρίσκεται σε πολύ καλή θέση καθώς είναι δίπλα στη μεγαλύτερη πόλη της χώρας, το Vilnius, ενώ το Kintai είναι μια αρκετά απομονωμένη και απομακρυσμένη πόλη, αρκετά μακριά από τα μεγάλα αστικά κέντρα.

Στο πλαίσιο της Κύπρου, διαπιστώθηκε ότι η αγροτική και η αστική περιοχή είναι δύο έννοιες με πολύ ασαφή όρια, και των οποίων ο ορισμός είναι συχνά υποκειμενικός ανάλογα με τις εμπειρίες και το υπόβαθρο του καθενός. Αυτό οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στο γεγονός ότι μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα, η οικονομία της χώρας ήταν κυρίως αγροτική και τα χωριά ήταν πιο ενεργά από ό,τι σήμερα. Ένας άλλος παράγοντας που επηρεάζει την αντίληψη των ντόπιων για την έννοια της υπαίθρου και της πόλης είναι οι μικρές αποστάσεις μεταξύ των δύο άκρων του φάσματος που σημαίνει ότι συχνά μια στερεοτυπικά αγροτική περιοχή απέχει μόλις 30 λεπτά οδήγησης από ένα αστικό κέντρο. Αυτό που διαπιστώθηκε στα δύο πιλοτικά προγράμματα είναι ότι πολλοί συμμετέχοντες δυσκολεύονταν να επιλέξουν το περιβάλλον στο οποίο ανήκουν, επειδή είτε αυτό που οι ίδιοι θεωρούσαν αστικό, για άλλους θεωρούνταν αγροτικό, ή/και επειδή μετακινούνταν μεταξύ των δύο για λόγους εργασίας ή σπουδών. Στις συζητήσεις παρατηρήθηκε ότι όσοι είχαν δεσμούς με τις αγροτικές περιοχές, παρόλο που θα επέκριναν κατά κάποιο τρόπο την έλλειψη ευκαιριών και το συντηρητισμό των ανθρώπων που ζουν εκεί, φάνηκε να αγκαλιάζουν αυτή την πτυχή της ταυτότητάς τους.

Από την άλλη πλευρά, οι νέοι με ελάχιστους ή καθόλου δεσμούς με τις αγροτικές περιοχές φάνηκε να έχουν μια πιο ρομαντική άποψη για τη "ζωή στο χωριό". Συνολικά, υπήρξε καλή κατανόηση της ανάγκης βελτίωσης και στα δύο περιβάλλοντα, με κύρια αναφορά να γίνεται στην έλλειψη απασχόλησης, εκπαιδευτικών ευκαιριών και ψυχαγωγίας στις αγροτικές περιοχές και την έλλειψη επαρκών χώρων πρασίνου στα αστικά κέντρα.

Το γεγονός ότι η διασύνδεση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την αντίληψη του ατόμου για το δικό του περιβάλλον διαβίωσης ήταν μια άποψη που συζητήθηκε επίσης στη Γαλλία και την Ισπανία, ιδίως κατά τη συνεργασία με συμμετέχοντες που κατάγονται από την αφρικανική ήπειρο. Ορισμένοι συμμετέχοντες που ζούσαν σε μικρότερες πόλεις θεωρούσαν ότι ζούσαν σε αστικές περιοχές, κυρίως επειδή προέρχονταν αρχικά από πολύ μικρότερα μέρη. Από την άλλη πλευρά, ενώ θεωρείται ότι οι πόλεις προσφέρουν καλύτερες υπηρεσίες, ορισμένοι Γάλλοι συμμετέχοντες που ζούσαν στη Limoges, μια πόλη περίπου 130.000 κατοίκων, παραπονέθηκαν για την έλλειψη υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης και ευκαιριών απασχόλησης. Επομένως, όταν μιλάμε για τη διασύνδεση της υπαίθρου και των πόλεων και για τους παράγοντες ώθησης και έλξης που μπορεί να καθορίζουν την κινητικότητα από τη μία περιοχή στην άλλη, θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι μπορεί να υπάρχει μεγάλη διαφορά μεταξύ μικρότερων και κυρίαρχων πόλεων ή οικισμών που βρίσκονται κοντά σε μεγάλους αστικούς κόμβους, όπου συγκεντρώνεται οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό και κοινωνικό κεφάλαιο.

Κατά τη διάρκεια των πιλοτικών εφαρμογών, παρατηρήθηκε επίσης ότι σήμερα σε χώρες όπως η Ιταλία και η Ισπανία, οι νέοι έχουν στην πραγματικότητα πιο θετική αντίληψη για τις αγροτικές περιοχές από ό,τι για τις αστικές. Εκτιμούν ιδιαίτερα την παρουσία φυσικών και περιβαλλοντικών πόρων, τη δυνατότητα επανασύνδεσης με τη φύση, τη στενότερη σχέση με την τοπική κοινότητα και γενικά αυτό που θεωρούν λιγότερο δαπανηρή και καλύτερη ποιότητα ζωής. Η υπόθεση ότι η φιλοδοξία των νέων είναι να ζήσουν στην πόλη φάνηκε, γενικά, λανθασμένη και ξεπερασμένη, αμφισβητώντας το συμβατικό δίπολο αστική-αγροτική περιοχή.

Η εμπάθυνση των γνώσεων σχετικά με τους παράγοντες ώθησης και έλξης που επηρεάζουν τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη πολιτικών και προγραμμάτων που υποστηρίζουν τη συνεργατική, βιώσιμη και δίκαιη ανάπτυξη τόσο στις αγροτικές όσο και στις αστικές περιοχές.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, μπορεί να ειπωθεί ότι η έννοια της διασύνδεσης της υπαίθρου με τις πόλεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει εξελιχθεί τις τελευταίες δεκαετίες, με βαθιές εδαφικές αλλαγές που θολώνουν τα παραδοσιακά όρια μεταξύ των περιοχών αυτών. Η αλλαγή αυτή οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην αστικοποίηση, τις μεταφορές και τις αυξημένες μετακινήσεις ανθρώπων, αγαθών και υπηρεσιών. Αυτό έχει οδηγήσει στο σχηματισμό λειτουργικών περιφερειών που δεν ορίζονται πλέον από τα παραδοσιακά διοικητικά όρια, αλλά μάλλον από τους οικονομικούς και κοινωνικούς δεσμούς τους. Ωστόσο, ο παραδοσιακός διαχωρισμός μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών εξακολουθεί να υφίσταται και η Ευρώπη διατηρεί σαφώς αναγνωρίσιμες αγροτικές και αστικές περιοχές⁶.

Για να αντιμετωπιστεί η διασύνδεση της υπαίθρου με τις πόλεις σε επίπεδο ΕΕ, έχουν αναπτυχθεί πολλαπλές πολιτικές. Μεταξύ αυτών είναι η πολιτική συνοχής, η οποία επικεντρώνεται στη μείωση των ανισοτήτων σε οικονομικές, κοινωνικές και εδαφικές πτυχές μεταξύ των διαφόρων περιφερειών της ΕΕ.

---

6. Augère-Granier, Marie-Laure. Author (2016). Bridging the rural-urban divide Rural-urban partnerships in the EU. EPRS - European Parliament: European Parliamentary Research Service

Η πολιτική αυτή έχει συγκεκριμένα μέτρα για τη στήριξη των αγροτικών περιοχών, μεταξύ των οποίων: 1. Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ), το οποίο χρηματοδοτεί προγράμματα και πρωτοβουλίες αγροτικής ανάπτυξης- 2. το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το οποίο επενδύει στο περιβάλλον και τις μεταφορές στις λιγότερο ευημερούσες χώρες της ΕΕ- 3. το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + (ΕΚΤ+), το οποίο προωθεί την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη στις χώρες της ΕΕ- 4. και το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το οποίο στηρίζει τις περιφέρειες που πλήττονται περισσότερο από τη στροφή προς την κλιματική ουδετερότητα⁷.

Μια άλλη πολιτική που ασχολείται με τη διασύνδεση αγροτικών και αστικών περιοχών είναι το πρόγραμμα για την αστική ανάπτυξη της ΕΕ. Στόχος του εν λόγω προγράμματος είναι η δημιουργία καλύτερων δεσμών μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών, ιδίως στους τομείς της καινοτομίας, του περιβάλλοντος και της κινητικότητας. Το πρόγραμμα για την αστική ανάπτυξη υλοποιείται μέσω εταιρικών σχέσεων μεταξύ της ΕΕ, των κρατών μελών και των πόλεων. Κατά τα έτη 2021-2027, η Ευρωπαϊκή Αστική Πρωτοβουλία (European Urban Initiative) θα παράσχει υποστήριξη στο πρόγραμμα για την αστική ανάπτυξη της ΕΕ⁸. Προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι αγροτικές περιοχές μπορούν να συνεχίσουν να εκπληρώνουν τις σημαντικές λειτουργίες τους, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση στην οποία περιγράφει το όραμά της για τις αγροτικές περιοχές της ΕΕ έως το 2040. Στην ανακοίνωση αυτή επισημαίνονται ορισμένοι τομείς που απαιτούν προσοχή προκειμένου να καταστούν οι αγροτικές περιοχές ισχυρότερες, πιο διασυνδεδεμένες, ανθεκτικές και ευημερούσες. Για την επίτευξη των στόχων αυτού του οράματος, θα τεθεί σε εφαρμογή ένα αγροτικό σύμφωνο⁹ και ένα σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ύπαιθρο¹⁰ με συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και νέα εργαλεία¹¹. Σε τελική ανάλυση, στόχος αυτών των πολιτικών και πρωτοβουλιών είναι η προώθηση μιας πιο ισορροπημένης και ολοκληρωμένης προσέγγισης της περιφερειακής ανάπτυξης, όπου λαμβάνονται υπόψη τόσο οι αστικές όσο και οι αγροτικές περιοχές και ενθαρρύνεται η βιώσιμη ανάπτυξη σε όλες τις περιφέρειες της ΕΕ.

---

7. European Union. (2021). Cohesion Policy legislation 2021-2027 Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/legislation-and-guidance/regulations_en

8. European Union. (2021). Urban Agenda for the EU. Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/themes/urban-development/agenda_en

9. The Rural Pact. (n.d.). Rural Vision. https://rural-vision.europa.eu/rural-pact_en

10. Action Plan. (n.d.). Rural Vision. https://rural-vision.europa.eu/action-plan_en

11. European Commission (2021). Long-term vision for rural areas – Building the future of rural areas together, Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3162

2.2 ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟΣ ΔΙΑΛΟΓΟΣ ΜΕΤΑΞΥ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΑΣΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ : ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2022, οι οργανισμοί-εταίροι πραγματοποίησαν μια μικτή 12ωρη εκπαίδευση για νέους και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας: "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικός διάλογος μεταξύ νέων αγροτικών και αστικών περιοχών". Ο κύριος στόχος αυτής της κατάρτισης ήταν η κριτική αντιμετώπιση των συστημάτων πεποιθήσεων, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων σχετικά με το αγροτικό και αστικό περιβάλλον, τη διαπολιτισμικότητα, τους ρόλους των φύλων, την επιχειρηματικότητα, την οικολογία, την κλιματική αλλαγή, την κλιματική δράση και τη συλλογική δράση, μεταξύ άλλων σχετικών κατηγοριών που επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι νέοι βλέπουν τον εαυτό τους σε σχέση με τα επαγγελματικά τους σχέδια, τους άλλους, τις κοινότητές τους και το περιβάλλον. Αυτή η πιλοτική κατάρτιση είχε ως στόχο να δημιουργήσει πρώτα απ' όλα ένα χώρο για τους νέους και τους επαγγελματίες που ζουν σε αγροτικές και αστικές περιοχές να συναντηθούν και να ξεκινήσουν διάλογο, να εκφράσουν τις ιδέες τους σχετικά με τον τρόπο ζωής τους, τα προνόμια και τις προκλήσεις σε σχέση με τον τόπο όπου ζουν, αλλά και να προβληματιστούν σχετικά με τις προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που μπορεί να έχουν οι ίδιοι απέναντι στους άλλους ή να αισθάνονται ότι οι άλλοι έχουν απέναντί τους.

Κατά τους μήνες πριν από την πιλοτική εφαρμογή, οι οργανισμοί-εταίροι δημιούργησαν μια μαθησιακή πορεία και ένα σύνολο συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών και των δια ζώσης συνεδριών της κατάρτισης. Συμφώνησαν ότι οι συνεδρίες θα περιλάμβαναν τα ακόλουθα βήματα:

1

Δημιουργία ενός "ασφαλούς χώρου", όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται ότι οι ιδέες τους είναι ευπρόσδεκτες και ότι τις ακούνε, χωρίς να τις κρίνουν. Για να συμβεί αυτό, προτάθηκαν δραστηριότητες που ενισχύουν τη γνωριμία μεταξύ τους, την οικοδόμηση ομάδων και την ομαδική εργασία.

2

Καθοδήγηση των συμμετεχόντων σε μια διαδικασία αυτο συνειδητοποίησης. Οι κατευθυντήριες ερωτήσεις ήταν οι εξής: Ποιες είναι οι πεποιθήσεις μου; Ποιες είναι οι προκαταλήψεις μου; Τι μου αρέσει και τι δεν μου αρέσει στον τόπο όπου ζω; Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα του να ζω εκεί που ζω; Πώς συνδέομαι με το άλλο περιβάλλον - αυτό όπου δεν ζω;

3

Δημιουργία ενός διαλόγου μεταξύ των συμμετεχόντων που ζουν σε διαφορετικά περιβάλλοντα, ώστε να γνωρίσουν καλύτερα την "αντίθετη" πραγματικότητα.

Παρακάτω θα βρείτε τον κατάλογο των δραστηριοτήτων που δημιούργησε η κοινοπραξία YURI για την κατάρτιση αυτή και υλοποίησε στα τοπικά πιλοτικά προγράμματα.

Ice-breakers και δραστηριότητες ενεργοποίησης

1, 2, 3 Bradford

Γραμμή γενεθλίων

Παιχνίδι κύκλων

Ακολουθήστε τον ηγέτη

Χαιρετισμός με το σώμα και απο-μηχανικοποίηση

Μετακίνηση στο πλαίσιο

Αγώνας πιγκουίνων

Ιστορία γύρω από τον κύκλο

Έτος του νομίσματος

Δραστηριότητες γνωριμίας και οικοδόμησης ομάδας

Τυφλό σχέδιο

Ανθρώπινος χάρτης

Τρίγωνο ταυτότητας

Γράμματα με το σώμα

Γύρος ονομάτων με κίνηση

Η ιστορία του ονόματός μου

Τρία πράγματα για μένα

Δραστηριότητες γνωριμίας αστικού και αγροτικού τρόπου ζωής

Αντι-στερεοτυπικά memes

Cultionnary

Bingo Διαφορετικότητας

Θέατρο εικόνας: τα αγάλματα

Θέατρο εικόνας: το καρουζέλ

Μύθοι στο μικροσκόπιο

Πάρτε θέση

Σtereότυπα πόλης και υπαίθρου

Πόλη vs Χωρίο

World café

Δραστηριότητες αξιολόγησης

Camembert αξιολόγησης

Αξιολόγηση με κάρτες Dixit

Γραμμή γνώμης

Το χέρι

2.2.1 ICE-BREAKERS ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ

Δραστηριότητα 1, 2, 3 Bradford

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Ελάχιστος αριθμός 6, δεν υπάρχει μέγιστος (αλλά ο αριθμός των συμμετεχόντων πρέπει να είναι ζυγός).		
Στόχοι	• Να ενισχύσει την ομαδικότητα και την εμπιστοσύνη των άλλων συμμετεχόντων • Για την προθέρμανση του σώματος και την προώθηση εναλλακτικών εργαλείων επικοινωνίας • Να ξεπεράσει ο φόβος λάθους • Να ενισχύσει τη συγκέντρωση και να ξεπεραστούν αυτόματες συμπεριφορές, αυξάνοντας τον αυθορμητισμό και τον αυτοσχεδιασμό		
Πότε;	Οποιαδήποτε στιγμή, στην αρχή μιας συνεδρίας ή μετά από ένα διάλειμμα	Διάρκεια	Μεταξύ 10 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων Δια ζώσης: • Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια.
2. Ζητήστε από κάθε ζεύγος να βρει έναν χώρο στην αίθουσα ώστε να μπορεί να κινηθεί ελεύθερα χωρίς να πέσει πάνω σε άλλους συμμετέχοντες.
3. Ζητήστε από τα μέλη των ζευγαριών να αντικρίσουν το ένα το άλλο.
4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μετρήσουν σε μια επανάληψη από το 1 έως το 3 εναλλάξ με τον παρτενέρ τους: για να πούμε ότι το ένα άτομο θα πρέπει να πει 1 και 3 και το άλλο 2. Δώστε τους λίγα δευτερόλεπτα για να το δοκιμάσουν.
5. Τώρα ζητήστε από έναν συμμετέχοντα να αντικαταστήσει τον αριθμό 1 με μια κίνηση και έναν ήχο και να επιστρέψει στην αρίθμηση. Καλέστε τους να κάνουν μεγάλες κινήσεις και δυνατούς ήχους.
6. Μόλις εξασκηθούν για λίγα δευτερόλεπτα, ζητήστε από τον άλλο συμμετέχοντα κάθε ζεύγους να κάνει το ίδιο με τον αριθμό 2.

Δραστηριότητα 1, 2, 3 Bradford

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

7. Αφού εξασκηθούν για λίγα δευτερόλεπτα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αντικαταστήσουν τώρα τον αριθμό 3.

8. Αφήστε τους συμμετέχοντες να διασκεδάσουν και να παίξουν για λίγο και απλά δείτε τι θα συμβεί.

Μόλις σταματήσετε τη δραστηριότητα, μπορείτε να ζητήσετε από εθελοντές (ή από όλα τα ζευγάρια) να δείξουν τι έχουν δημιουργήσει.

Διαδικυακή προσαρμογή:

Μπορείτε να χωρίσετε τους συμμετέχοντες σε αίθουσες διαχωρισμού και να επανέλθουν μαζί για την ενημέρωση ή να τους κρατήσετε όλους στην ίδια αίθουσα, αλλά να τους ζητήσετε να επικεντρωθούν μόνο στο ζευγάρι.

Activity 1, 2, 3 Bradford

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση με ερωτήσεις σχετικά με την εμπειρία και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η άσκηση αυτή αποσκοπεί στην προώθηση εναλλακτικών εργαλείων επικοινωνίας και στον πειραματισμό και την αποδοχή λαθών, ενώ παράλληλα διασκεδάζει.

Λάβετε υπόψη ότι ορισμένοι συμμετέχοντες μπορεί να απολαύσουν πραγματικά αυτή την άσκηση, ενώ άλλοι μπορεί να τη βρουν απογοητευτική.

Ο τρόπος με τον οποίο οι συμμετέχοντες σχετίζονται με τις φιλοδοξίες και τις προσδοκίες τους μπορεί να είναι ένα από τα θέματα που μπορούν να εξεταστούν κατά τη διάρκεια του απολογισμού.

YURI
Intercultural urban-rural
youth dialogues for
collective entrepreneurship

www.yuri-project.eu

Logo of the European Union

POPS
|
RINES

Ice-breakers and energisers-1, 2, 3 Bradford

Δραστηριότητα Γραμμή γενεθλίων

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30		
Στόχοι	• Προώθηση της μη λεκτικής επικοινωνίας και δημιουργία ενός κώδικα ομαδικής επικοινωνίας • Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης		
Πότε;	Οποτεδήποτε αλλά κατά προτίμηση σε συνδυασμό με άλλο icebreaker	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 10 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα. • Μπορείτε να αποφασίσετε να παίζετε μουσική κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να βεβαιωθείτε ότι μπορείτε να υπολογίζετε στις απαραίτητες συσκευές (φορητό υπολογιστή, τηλέφωνο, ηχεία).		
Προετοιμασία	Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι η δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί χωρίς να μιλούν.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι έχουν 5 λεπτά για να δημιουργήσουν μια γραμμή στην οποία οι συμμετέχοντες είναι τοποθετημένοι σύμφωνα με τα γενέθλιά τους (μόνο την ημέρα και τον μήνα, όχι το έτος). Μην τους δώσετε καμία άλλη ένδειξη πέραν αυτής: "δημιουργήστε μια γραμμή σύμφωνα με την ημέρα και τον μήνα της γέννησής σας". Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, οι συμμετέχοντες μπορούν να κάνουν χειρονομίες αλλά όχι ήχους.
2. Μόλις σχηματιστεί η ουρά, θα πρέπει να ελέγξετε τη σειρά ζητώντας από τους συμμετέχοντες να πουν δυνατά τα γενέθλιά τους (μόνο την ημέρα και τον μήνα, όχι το έτος). Εάν υπάρχουν λάθη, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μετακινηθούν ώστε να καταλήξουν στη σωστή θέση. Και φυσικά, αν κάποιος γεννήθηκε εκείνη την ημέρα, ευχηθείτε του χρόνια πολλά!

Προσαρμογή: από τον συμμετέχοντα που ζει στο πιο αγροτικό περιβάλλον σε αυτόν που ζει στο πιο αστικό περιβάλλον, κ.λπ.

Κλείσιμο

Αφού ελέγξετε τη γραμμή και αναδημιουργήσετε τη σωστή σειρά, αν υπάρχουν λάθη, μπορείτε να χειροκροτήσετε! Μη διστάσετε να χρονομετρήσετε πόσο χρόνο χρειάζονται οι συμμετέχοντες για να δημιουργήσουν τη γραμμή και να μοιραστείτε τις πληροφορίες μαζί τους. Καθοδηγήστε τον απολογισμό θέτοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα

Δραστηριότητα Γραμμή γενεθλίων

>> Κλείσιμο

μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Τι συνέβη;
- Πώς αισθανθήκατε στην αρχή, όταν σας είπαν ότι δεν μπορείτε να μιλήσετε;
- Πώς καταφέρατε να καταλάβετε ο ένας τον άλλον; Τι κώδικες χρησιμοποιούσαν; Καταλάβατε όλοι πώς χρησιμοποιήθηκαν αυτοί οι κώδικες;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Συνήθως, οι ομάδες επιθυμούν να δώσουν ανατροφοδότηση σχετικά με την εμπειρία τους στο τέλος αυτής της δραστηριότητας. Κατά τη διάρκεια του απολογισμού, μπορείτε να τονίσετε τη δυνατότητα επικοινωνίας πέρα από τη χρήση λέξεων και να προβληματιστείτε σχετικά με τη σημασία των ομαδικών κωδίκων.

Σημειώστε ότι (πιθανότατα) η γραμμή αρχίζει τον Ιανουάριο και τελειώνει τον Δεκέμβριο (αυτό δεν συμβαίνει παντού) και ότι θα μπορούσαν να έχουν βρεθεί άλλοι τρόποι κατανόησης μεταξύ τους: για παράδειγμα, χρησιμοποιώντας τις γροθιές τους για να βοηθήσουν στην εύρεση του μήνα ή μιμούμενοι την εποχή της γέννησης κ.λπ.

Εξηγήστε ότι αυτή η δραστηριότητα αφορά την εκμάθηση της επικοινωνίας με εναλλακτικούς τρόπους και ότι επικεντρώνεται κυρίως στη διαπολιτισμική επικοινωνία και στον τρόπο με τον οποίο προσαρμοζόμαστε για να κατανοούμε ο ένας τον άλλον. Και μερικές φορές, αυτό που φαίνεται αυτονόητο σε κάποιους δεν είναι καθόλου αυτονόητο σε άλλους.

Δραστηριότητα Παιχνίδι κύκλων

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30		
Στόχοι	• Για να ενεργοποιήσετε την ομάδα στην αρχή μιας συνεδρίας ή/και όταν η ενέργεια είναι χαμηλή. • Να προετοιμάσετε την ομάδα και να δημιουργήσετε μια ατμόσφαιρα που βοηθάει στην ομαδική εργασία. • Για την τόνωση της συνεργασίας, εισάγοντας επίσης τη σωματική επαφή και την εγγύτητα • Να προβληματιστούν σχετικά με τη δυναμική της κοινωνικής ένταξης και ενσωμάτωσης		
Πότε;	Μπορεί να λάβει χώρα τόσο στην αρχή της διαδικασίας όσο και σε πιο προχωρημένα στάδια. Ωστόσο, συνιστούμε να διεξάγεται στην αρχή, καθώς εξυπηρετεί δύο κύριους σκοπούς: την προθέρμανση και την οικοδόμηση της ομάδας. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί ως η πρώτη μιας συνεδρίας ή κατά τη διάρκεια όταν ο συντονιστής αντιλαμβάνεται ότι η ενέργεια της ομάδας είναι χαμηλότερη.	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι η δραστηριότητα πρέπει να πραγματοποιηθεί χωρίς να μιλούν.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3 έως 5 μελών.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες σε κάθε υποομάδα να δημιουργήσουν έναν κύκλο και να κρατήσουν ο ένας το χέρι του άλλου.
3. Εξηγήστε ότι ο κύριος στόχος του παιχνιδιού είναι να είστε η πολυπληθέστερη ομάδα, πώς; Κλέβοντας όσο το δυνατόν περισσότερους συμμετέχοντες από την/τις άλλη/ες ομάδα/ες προκειμένου να κάνουν τη δική τους ομάδα τη μεγαλύτερη.
4. Εξηγήστε ότι κάθε ομάδα μπορεί να κλέψει συμμετέχοντες περικυκλώνοντάς τους με τα χέρια της. Όπως για παραδειγμα, κρατώντας τα χέρια αυτών που ανήκουν στην ίδια υποομάδα, οι συμμετέχοντες πρέπει να προσπαθήσουν να φέρουν άλλους συμμετέχοντες μέσα στον κύκλο που δημιούργησαν. Όταν ένας ή περισσότεροι συμμετέχοντες παγιδευτούν σε έναν κύκλο, γίνονται μέρος του κύκλου, αφήνοντας τα χέρια των παλιών συμπαικτών της υποομάδας και κρατώντας εκείνα των νέων. Περισσότεροι από ένας συμμετέχοντες μπορούν να κλαπούν ταυτόχρονα.

Δραστηριότητα Παιχνίδι κύκλων

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

Εσείς ως συντονιστής μπορείτε να αποφασίσετε πότε θα σταματήσει η δραστηριότητα, ανάλογα με το σκοπό και τον απολογισμό που θέλετε να πραγματοποιήσετε. Εδώ υπάρχουν δύο ιδέες: το παιχνίδι τελειώνει όταν υπάρχει μόνο μια μεγάλη ομάδα που αποτελείται από όλους τους συμμετέχοντες ή το παιχνίδι τελειώνει όταν έχουν απομείνει μόνο δύο κύκλοι που βρίσκονται αντιμέτωποι.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Υπάρχει κάτι που σας αρέσει ιδιαίτερα;
- Πώς αισθανθήκατε όταν σας έκλεβαν και σας έκλεβαν και σας ανάγκαζαν να γίνετε μέλος μιας άλλης ομάδας;
- Πώς αποφάσισε η ομάδα προς ποια κατεύθυνση θα κινηθεί;
- Είναι δυνατόν να αναγνωριστούν ορισμένοι ρόλοι εντός της ομάδας; Αισθανθήκατε ότι κάποιος συμμετέχοντας καθοδηγούσαν την ομάδα και άλλοι ακολουθούσαν; Ποιος ήταν ο δικός σας ρόλος στην ομάδα; Πώς αισθανθήκατε;
- Πώς ήταν να ενταχθείς σε μια νέα ομάδα; Πώς ήταν το συναίσθημα της εγκατάλειψης/ παραίτησης από μια ομάδα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ο συντονιστής θα πρέπει να ενθαρρύνει τους συμμετέχοντες να έχουν επίγνωση του χώρου και να προσέχουν τον εαυτό τους και τους υπόλοιπους συμμετέχοντες, προκειμένου να αποφευχθούν ατυχήματα.

Είναι σημαντικό, ιδίως στο πλαίσιο του προγράμματος YURI, να επικεντρωθούμε στις ταυτότητες, τον χαρακτηρισμό, τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις. Πιθανότατα, κατά τη διάρκεια της ζωής μας, περνάμε από διάφορες ομάδες. Κάποιες φορές αυτές οι ομάδες είναι αυτές που επιλέγουμε εμείς, ενώ άλλες φορές μας "αναγκάζουν" να ενταχθούμε σε αυτές οι άλλοι/η κοινωνία. Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες να αναλογιστούν πώς αυτό μπορεί να τους επηρεάζει.

Ice-breakers and energisers: **Bubble game**

Δραστηριότητα Ακολουθήστε τον ηγέτη

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Να ενθαρρύνει την ανάπτυξη ηγετικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων επικοινωνίας και ομαδικής εργασίας.		
Πότε;	Στην αρχή της συνεδρίας ή μετά από διάλειμμα	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια. Ενημερώστε την ομάδα και εξηγήστε τους κανόνες. Ζητήστε από όλους να σηκωθούν και να σχηματίσουν έναν κύκλο με το βλέμμα στραμμένο προς τα μέσα.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο.
2. Εξηγήστε τους κανόνες της δραστηριότητας. Όλοι οι συμμετέχοντες στον κύκλο θα κάνουν την ίδια κίνηση. Ένα άτομο θα σταθεί στο κέντρο του κύκλου και θα πρέπει να μαντέψει ποιος είναι ο αρχηγός που καθοδηγεί τις κινήσεις της υπόλοιπης ομάδας.
3. Ζητήστε από έναν εθελοντή να ξεκινήσει και εγκαταλείψτε την αίθουσα μέχρι να τον καλέσετε ξανά.
4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες στον κύκλο να επιλέξουν έναν αρχηγό, ο οποίος θα καθοδηγήσει με τις κινήσεις του την ομάδα. Εξηγήστε ότι όσο κινείται ο αρχηγός, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να προσπαθούν να έχουν όσο το δυνατόν λιγότερη οπτική επαφή μαζί του για να μην τους ανακαλύψουν. Εξηγήστε επίσης ότι σε κάποιο σημείο, ο αρχηγός μπορεί να αλλάξει την/τις κίνηση/ες.
5. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ξεκινήσουν την κίνηση, ενώ εσείς θα καλέσετε τον εθελοντή/μελετητή να επιστρέψει, να σταθεί στη μέση και να αναζητήσει τον αρχηγό. Μόλις βρεθεί ο αρχηγός, θα είναι ο νέος συμμετέχοντας που θα κληθεί να μαντέψει.

Η δραστηριότητα συνεχίζεται έως ότου αποφασίσετε ανάλογα με το πρόγραμμα της συνεδρίας ή/και έως ότου οι συμμετέχοντες δείξουν ενδιαφέρον.

Δραστηριότητα Ακολουθήστε τον ηγέτη

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Ποιος ρόλος ήταν πιο δύσκολος; να ηγείσαι, να ακολουθείς ή να μαντεύεις;
- Τι σας άρεσε περισσότερο σε κάθε ρόλο;
- Πόσο καλά δουλέψατε ως ομάδα;
- Πώς θα μπορούσατε να είχατε βελτιωθεί;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ο συντονιστής μπορεί να καλέσει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν αν συνήθως θεωρούν τους εαυτούς τους ηγέτες, οπαδούς, και τα δύο ή κανένα από τα δύο.

Πηγές

Andy. (2018, December 3). Follow the leader – team building activity. Team Building Activities, Challenges | Venture Team Building. <https://ventureteambuilding.co.uk/follow-the-leader-team-building-activity/#.Y004X6jP23A>

Δραστηριότητα Χαιρετισμός με το σώμα και απο-μηχανικοποίηση

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Για να ενεργοποιήσετε την ομάδα στην αρχή μιας συνεδρίας ή/και όταν η ενέργεια είναι χαμηλή. • Προθέρμανση της ομάδας και προώθηση των σχέσεων μεταξύ των συμμετεχόντων • Να ενισχύσει την προσοχή και να ξεπεραστούν οι αυτόματες κινήσεις και τρόποι σκέψης, αυξάνοντας τον αυθορμητισμό και τον αυτοσχεδιασμό		
Πότε;	Οποιαδήποτε στιγμή, αλλά συνιστάται να πραγματοποιείται στην αρχή μιας συνεδρίας ή πριν από μια δραστηριότητα που απαιτεί τη χρήση του σώματος και τη μη λεκτική επικοινωνία.	Διάρκεια	Μεταξύ 10 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περιηγηθούν στο χώρο και να τον εξερευνήσουν σιωπηλά.
2. Ζητήστε τους να αποφεύγουν να περπατούν σε κύκλους και να αλλάζουν κατεύθυνση κάθε τόσο.
3. Ζητήστε τους να χαιρετίσουν ο ένας τον άλλον μόλις συναντηθούν, ενώ συνεχίζουν να περπατούν:
  - κοιτάζοντας ο ένας τα μάτια του άλλου
  - αγγίζοντας ο ένας τον δεξιό αγκώνα του άλλου
  - αγγίζοντας ο ένας το αριστερό γόνατο του άλλου
  - αγγίζοντας ο ένας τον δεξιό αστράγαλο του άλλου
  - αγγίζοντας ο ένας την πλάτη του άλλου

Μπορείτε ελεύθερα να προσθέσετε μέρη του σώματος ή/και να παραλείψετε κάποια από τα προτεινόμενα, ανάλογα με την ομάδα και τις διαφορές που υπάρχουν.

Μπορείτε να αποφασίσετε να τελειώσετε την άσκηση εδώ ή να συνεχίσετε με το επόμενο μέρος.

4. Τώρα που οι συμμετέχοντες χαιρετήθηκαν μεταξύ τους, ζητήστε τους να συνεχίσουν να περπατούν μέσα στην αίθουσα. Αποκαλέστε τον συνηθισμένο τους ρυθμό "ταχύτητα νούμερο 5"

Δραστηριότητα Χαιρετισμός με το σώμα και απο-μηχανικοποίηση

>>Οδηγίες βήμα προς βήμα

5. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να περπατήσουν με διαφορετικές ταχύτητες μεταξύ 1 και 10 (το 1 είναι το πιο αργό και το 10 το πιο γρήγορο).
6. Ενώ το κάνετε αυτό, καλέστε τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
7. Τώρα εξηγήστε ότι όταν ένας συμμετέχοντας σταματάει, όλη η ομάδα πρέπει να σταματήσει και όταν κάποιος αρχίσει να περπατάει ξανά, όλη η ομάδα πρέπει να περπατήσει επίσης.
8. Μόλις οι συμμετέχοντες το δοκιμάσουν αυτό μερικές φορές, καλέστε τους να γεμίσουν τα κενά μέρη του δωματίου.
9. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να περπατήσουν εκεί όπου ο χώρος είναι γεμάτος κόσμο

Εάν είναι απαραίτητο, υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες να εκτελέσουν την άσκηση χωρίς να μιλούν. Ζητήστε τους να μη σταματήσουν να περπατούν και να παραμείνουν σιωπηλοί.

10. Τώρα, πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα τους δώσετε μια σειρά από οδηγίες που θα πρέπει να ακολουθήσουν.

- "Όταν λέω ΠΗΓΑΙΝΕΤΕ, πηγαίνετε- όταν λέω ΣΤΟΠ, σταματάτε να περπατάτε". Δοκιμάστε το αρκετές φορές και στη συνέχεια προσθέστε νέες οδηγίες.
- "Όταν λέω ΟΝΟΜΑ, φωνάξτε το όνομά σας- όταν λέω ΚΛΑΠ, χειροκροτήστε τα χέρια σας".
- Προσπαθήστε, στη συνέχεια, να συνδυάσετε τις προηγούμενες οδηγίες: "Πήγαινε!... Όνομα!... Σταμάτα!... Πήγαινε!... ΚΛΑΠ!".
- Μόλις η ομάδα κατακτήσει όλες τις οδηγίες, συνεχίστε: "Όταν λέω ΠΑΝΩ, σηκώστε το χέρι σας προς τον ουρανό"- όταν λέω ΚΑΤΩ, σκύψτε και ακουμπήστε το έδαφος με το χέρι σας".
- Προσπαθήστε, στη συνέχεια, να συνδυάσετε τις προηγούμενες οδηγίες: "Πάμε!... Όνομα!... Πάνω!... Πάμε!... κάτω!... ΚΛΑΠ!".
- Τώρα θα τα αντιστρέψετε όλα ως εξής:
- "Όταν λέω ΠΑΜΕ, θα σταματήσετε και όταν λέω ΣΤΑΜΑΤΩ θα περπατήσετε ξανά". Δοκιμάστε αρκετές φορές.
- "Όταν λέω ΟΝΟΜΑ θα χτυπάτε παλαμάκια και όταν λέω ΚΛΑΠ θα φωνάζετε το όνομά σας" ή "Όταν λέω ΠΑΝΩ θα αγγίζετε το έδαφος και όταν λέω ΚΑΤΩ θα σηκώνετε το χέρι σας στον ουρανό".

Δώστε τις οδηγίες με προοδευτικό ρυθμό, προσπαθώντας να ωθήσετε το παιχνίδι στο πιο δύσκολο σημείο του και στη συνέχεια να επιστρέψετε σε κανονικό ή ακόμη και αργό ρυθμό.

Δραστηριότητα Χαιρετισμός με το σώμα και απο-μηχανικοποίηση

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Υπάρχει κάτι που σας αρέσει ιδιαίτερα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Όταν οι άνθρωποι καλούνται να περπατήσουν ελεύθερα σε έναν ευρύ χώρο, εύκολα μπαίνουν σε μοτίβα: τείνουν να περπατούν κυκλικά, να ακολουθούν το ίδιο μονοπάτι και να περπατούν δίπλα σε ένα άτομο που ήδη γνωρίζουν. Υπενθυμίζετε συχνά στους συμμετέχοντες να αλλάζουν κατεύθυνση, να αποφεύγουν να περπατούν σε κύκλους και να εξερευνούν όλο το χώρο. Ως αντίδραση στο αίσθημα αμηχανίας, οι συμμετέχοντες μπορεί να έχουν την τάση να γελούν ή να μιλούν-υπενθυμίστε τους ότι η άσκηση πρέπει να πραγματοποιηθεί σιωπηλά.

Μερικοί άνθρωποι αισθάνονται άνετα με τα βλέμματα και το άγγιγμα με άγνωστους ανθρώπους, αλλά άλλοι μπορεί να το βρίσκουν δύσκολο και άβολο. Το ίδιο ισχύει και για την ταχύτητα και τη βραδύτητα. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας και κατά τη διάρκεια του απολογισμού προσπαθήστε να διατηρήσετε την προσοχή σε αυτές τις πτυχές, καλωσορίζοντας και δίνοντας αξία στη διαφορετικότητα.

Δραστηριότητα Μετακίνηση στο πλαίσιο

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Για να ενεργοποιήσετε την ομάδα • Για να σπάσει ο πάγος μεταξύ των συμμετεχόντων • Για να κινηθεί το σώμα		
Πότε;	Οποιαδήποτε στιγμή, αλλά συνιστάται να πραγματοποιείται στην αρχή μιας συνεδρίας ή πριν από μια δραστηριότητα που απαιτεί τη χρήση του σώματος και τη μη λεκτική επικοινωνία.	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 10 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Μουσική		
Προετοιμασία	Επιλέξτε το τραγούδι/τα τραγούδια που θα παίξετε και βεβαιωθείτε ότι η πλατφόρμα που χρησιμοποιείτε σας επιτρέπει να έχετε ήχο.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι τώρα θα παίξετε ένα τραγούδι και θα αρχίσετε να κινείστε μέσα στο πλαίσιο της οθόνης.
2. Ζητήστε τους να κάνουν τις ίδιες κινήσεις με εσάς χωρίς να βγουν από το πλαίσιο της οθόνης.
3. Πείτε τους ότι κάποια στιγμή θα πείτε ένα όνομα και το άτομο αυτό θα γίνει ο "χορογράφος" και θα καθοδηγεί τις κινήσεις των υπόλοιπων συμμετεχόντων, μέχρι το άτομο αυτό να πει το όνομα ενός άλλου συμμετέχοντα που θα αναλάβει το ρόλο, και ούτω καθεξής μέχρι να σταματήσει η μουσική ή μέχρι κάθε συμμετέχων να έχει την ευκαιρία να γίνει χορογράφος.

Δραστηριότητα Μετακίνηση στο πλαίσιο

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Υπάρχει κάτι που σας άρεσε ιδιαίτερα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αν στην αρχή της εκπαίδευσης η ομάδα έχει δημιουργήσει μια λίστα με μουσικές, ίσως θελήσετε να χρησιμοποιήσετε τραγούδια από αυτήν.

Δραστηριότητα Αγώνας Πιγκουίνων

Προτάθηκε από	YEU Cyprus	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για να ενεργοποιήσετε την ομάδα • Για να σπάσει ο πάγος μεταξύ των συμμετεχόντων		
Πότε;	Η δραστηριότητα είναι ιδανική για να ενεργοποιήσει την ομάδα είτε στην αρχή του εργαστηρίου, είτε μετά από ένα διάλειμμα, είτε οποιαδήποτε στιγμή το επίπεδο ενέργειας της ομάδας είναι χαμηλό.	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 10 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Καλέστε τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο και ζητήστε τους να παρατηρήσουν την κίνησή σας.
2. Δείξτε πώς τρέχουν οι πιγκουίνοι χτυπώντας τα χέρια σας στα γόνατά σας και τρέχοντας επί τόπου μιμούμενοι τον τρόπο που τρέχει ένας πιγκουίνος.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αντιγράψουν την κίνηση και μη διστάσετε να αλλάξετε την ταχύτητα.
4. Αφού το δοκιμάσετε μερικές φορές, μπορείτε να προσθέσετε περισσότερες οδηγίες, όπως αριστερές στροφές, δεξιές στροφές και διπλές στροφές, "χαιρετισμό στη βασίλισσα", άλματα κ.λπ., τα οποία περιλαμβάνουν ηχητικά εφέ και ενέργειες επιτάχυνσης, ενώ εξακολουθούν να τρέχουν επί τόπου.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με όσα μοιράζεται μαζί σας η ομάδα):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Μπορούν να γίνουν τροποποιήσεις για την προσαρμογή της δραστηριότητας για τους συμμετέχοντες με λειτουργική ή κινητική ποικιλομορφία. Στην περίπτωση των συμμετεχόντων με αναπηρία ή κινητικές δυσκολίες ο συντονιστής θα χρειαστεί να επινοήσει δικές του οδηγίες.

Δραστηριότητα Αγώνας Πιγκουίνων

Πηγές

- Priestley, D. (2016, July 15). Penguin race: Warm up game for sports activities kids. Team Building Activities, Challenges | Venture Team Building. <https://ventureteambuilding.co.uk/penguin-race/#.ΥpjBlyhBzIU>

Δραστηριότητα Ιστορία γύρω από τον κύκλο

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Τόνωση της δημιουργικότητας • Προώθηση της ενεργητικής ακρόασης • Προώθηση της ομαδικής εργασίας		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	Μεταξύ 20 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων Δια ζώσης: • Κανένα		
Προετοιμασία	Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα εργαστείτε για τη δημιουργία μιας κοινής ιστορίας, επομένως είναι σημαντικό να ακούσετε προσεκτικά ο ένας τον άλλον, με διαφάνεια και χωρίς να κρίνετε.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα μοιραστείτε την αρχή μιας ιστορίας και ότι θα πρέπει να τη συνεχίσουν, ένας προς έναν. Θα πείτε το όνομα του ατόμου που θα συνεχίσει την ιστορία, και στη συνέχεια αυτός ο συμμετέχοντας θα πει το όνομα ενός άλλου ατόμου, και ούτω καθεξής μέχρι να μιλήσουν όλοι και η ιστορία να θεωρηθεί ότι έχει τελειώσει.

Εδώ μπορείτε να βρείτε ένα παράδειγμα για το πώς να ξεκινήσετε μια ιστορία, ωστόσο μπορείτε να το αλλάξετε ανάλογα με το τι θέλετε να επεξεργαστείτε με την ομάδα:

- Μια φορά κι έναν καιρό, 5 νέοι που ζούσαν σε ένα μικρό χωριό συγκεντρώθηκαν για να λύσουν ένα πρόβλημα...

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό με ερωτήσεις σχετικά με την ιστορία και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;

Δραστηριότητα Ιστορία γύρω από τον κύκλο

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αν οι συμμετέχοντες κολλήσουν σε κάποιο σημείο, μπορείτε να παρέμβετε για να προσθέσετε στοιχεία στην ιστορία.

Δραστηριότητα Έτος του νομίσματος

Προτάθηκε από	ΚΜΟΡ	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης • Για να σπάσει ο πάγος		
Πότε;	Οποτεδήποτε, κυρίως στην αρχή της συνεδρίας ή μετά από ένα διάλειμμα	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 10 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Δια ζώσης: • Ένα νόμισμα για κάθε άτομο Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Μοιράστε τυχαία ένα νόμισμα ανά άτομο.
2. Ζητήστε από κάθε άτομο να προσδιορίσει το έτος κυκλοφορίας του νομίσματος.
3. Με τη σειρά, καλέστε κάθε άτομο να μοιραστεί μια ιστορία/ανάμνηση/γεγονός που γνωρίζει για κάτι που έζησε εκείνο το έτος. Αν το έτος αυτό είναι πριν από τη γέννηση του ατόμου που κρατά το νόμισμα, καλέστε το να μοιραστεί κάτι που θυμάται για το συγκεκριμένο έτος στην ιστορία. Μπορεί να είναι κάτι σημαντικό ή πολύ ασήμαντο - ο σκοπός είναι να μάθει ο ένας κάτι για τον άλλον.
4. Συνεχίστε μέχρι να μοιραστούν όλοι.

Διαδικτυακή προσαρμογή

1. Ζητήστε από όλους να πάρουν ένα νόμισμα από το πορτοφόλι/το πορτοφόλι/την τσέπη τους. Εναλλακτικά, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ένα λογισμικό που δίνει τυχαία ετη.
2. Μπορείτε να χωρίσετε την ομάδα σε μικρότερες ομάδες για κοινή χρήση σε αίθουσες διαλείμματος

Δραστηριότητα Ιστορία γύρω από τον κύκλο

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό με ερωτήσεις σχετικά με την ιστορία και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Είναι ένα καλό icebreaker, επειδή ενθαρρύνει τους ανθρώπους να μιλήσουν και να μοιραστούν συναισθήματα, αξίες, σκέψεις και γνώσεις.

2.2.2 ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗΣ ΟΜΑΔΑΣ

Δραστηριότητα Τυφλό σχέδιο

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 30		
Στόχοι	• Ενίσχυση της δημιουργικής σκέψης • Βελτίωση της προφορικής επικοινωνίας • Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Φύλλα χαρτιού • Μολύβια/στυλό/δείκτες •		
Προετοιμασία	Εάν η δραστηριότητα διεξάγεται διαδικτυακά, πρέπει να προετοιμαστεί ένας πίνακας Jamboard. Ενημερώστε την ομάδα και εξηγήστε τους κανόνες. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζεύγη ή μικρές ομάδες.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζεύγη ή μικρές ομάδες.
2. Ζητήστε από έναν συμμετέχοντα ανά ζεύγος/ομάδα να σκεφτεί ένα αντικείμενο που σχετίζεται με τον αγροτικό/αστικό κόσμο.
3. Μόλις ο/η συμμετέχοντας έχει το αντικείμενο στο μυαλό του, ζητήστε του να το περιγράψει, ώστε το άλλο άτομο να το ζωγραφίσει. Οι οδηγίες θα πρέπει να είναι βασικές (π.χ.: σχεδιάστε μια γραμμή, σχεδιάστε έναν κύκλο μέχρι τη μέση) και δεν μπορούν ποτέ να πουν το όνομα του αντικειμένου.
4. Το άλλο άτομο ή μέλη της ομάδας θα πρέπει να σχεδιάσουν το αντικείμενο μόνο με βάση τις περιγραφές, χωρίς να αφήσουν αυτόν/ή που περιγράφει να παρακολουθήσει τη ζωγραφική.
5. Μόλις ολοκληρωθεί η περιγραφή, το άτομο που ζωγραφίζει θα πρέπει να μαντέψει ποιο είναι το αντικείμενο.
6. Το άτομο που μαντεύει το σωστό αντικείμενο περιγράφει το επόμενο αντικείμενο.

Δραστηριότητα Τυφλό σχέδιο

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

Η δραστηριότητα συνεχίζεται έως ότου αποφασίσετε ανάλογα με το πρόγραμμα της συνεδρίας ή/και έως ότου όλοι οι συμμετέχοντες περιγράψουν ένα αντικείμενο.

Διαδικυακή προσαρμογή:

Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε break out rooms (ή άλλο παρόμοιο τρόπο) και επανέλθετε όλοι μαζί για την τελική συζήτηση. Ζητήστε τους να χρησιμοποιήσουν τον πίνακα Jamboard για τις ζωγραφιές τους.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με το προφίλ της ομάδας):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Τι σας δυσκόλεψε στην παροχή οδηγιών; Τι σας δυσκόλεψε στη λήψη οδηγιών;
- Πώς επικοινωνήσατε; Πώς μπορείτε να επικοινωνήσετε καλύτερα την επόμενη φορά;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Δώστε στην ομάδα την ευκαιρία να προβληματιστεί σχετικά με το γεγονός ότι ο καθένας μπορεί να έχει διαφορετική ερμηνεία του ίδιου μηνύματος.

Πηγές

Liza. (2017, April 7). Blind Draw Team Building Activity. Team Building Activities, Challenges | Venture Team Building. <https://ventureteambuilding.co.uk/blind-draw-team-building-activity/>

Δραστηριότητα Ανθρώπινος χάρτης

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Να ενισχύσει την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις ταυτότητες και τις διαφορετικότητες που υπάρχουν στην ομάδα • Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 20 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο.
2. Καθορίστε τον προσανατολισμό (βόρεια, νότια, ανατολικά και δυτικά) στο δωμάτιο μαζί με την ομάδα.
3. Εξηγήστε στην ομάδα πού βρίσκεται ο "κόσμος" στο πάτωμα: μετακινηθείτε για να δείξετε σε όλους πού βρίσκεται κάθε ήπειρος.
4. Τώρα πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα κάνετε μια σειρά από ερωτήσεις και καλέστε τους να μετακινηθούν στο χώρο ανάλογα με τις απαντήσεις τους:
  - Πού γεννηθήκατε;
  - Πού γεννήθηκε (ένας από) τους γονείς σας;
  - Πού γεννήθηκε (ένας από) τους παππούδες σας;
  - Αν δεν είχατε περιορισμούς, πού θα θέλατε να ζήσετε για ένα χρόνο;

Σε κάθε στάδιο, ζητήστε από την ομάδα να εξηγήσει πού βρίσκεται στον "κόσμο".

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση με ερωτήσεις σχετικά με την δραστηριότητα και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Αυτή η δραστηριότητα έχει σκοπό να κάνει ορατή τη γεωγραφική/καταγωγική ποικιλομορφία που υπάρχει στην ομάδα, συζητήστε την μαζί τους!

Δραστηριότητα Ανθρώπινος χάρτης

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Εφιστήστε την προσοχή στο γεγονός ότι ορισμένοι/όλοι οι συμμετέχοντες μπορεί να έχουν μεταναστευτική εμπειρία ή επιθυμία να μεταναστεύσουν.

Μπορείτε να αλλάξετε τις προτάσεις ανά πάσα στιγμή. Μπορείτε να δημιουργήσετε έναν μικρότερο χάρτη (π.χ. μια πόλη) και να ζητήσετε από όλους να προσδιορίσουν τον τόπο διαμονής τους ή τα μέρη που είναι χρήσιμα ή 'καλά' γι' αυτούς / ή ακόμη και το αγαπημένο τους "αστικό μέρος" και το αγαπημένο τους "αγροτικό μέρος", για παράδειγμα.

Δραστηριότητα Τρίγωνο ταυτότητας

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 3 και 30 - ο αριθμός πρέπει να διαιρείται με το 3		
Στόχοι	• Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης • Να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν τις διαφορετικές ταυτότητες		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 20 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Φύλλα χαρτιού • Μολύβια/στυλό/δείκτες		
Προετοιμασία	Εάν η δραστηριότητα διεξάγεται διαδικτυακά, πρέπει να προετοιμαστεί ένας πίνακας Jamboard. Ενημερώστε την ομάδα και εξηγήστε τους κανόνες. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τριών ατόμων.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τριών ατόμων.
2. Δώστε σε κάθε ομάδα ένα κομμάτι χαρτί και έναν μαρκαδόρο ή, στην Διαδικτυακά, αναθέστε τους έναν πίνακα Jamboard.
3. Ζητήστε τους να σχεδιάσουν ένα τρίγωνο, γράφοντας σε κάθε γωνία το όνομα ενός από τα μέλη της ομάδας.
4. Ζητήστε τους να γράψουν κατά μήκος των πλευρών κάτι που είναι αληθινό για τα δύο άτομα που συνδέει η πλευρά, αλλά που δεν το μοιράζονται με το τρίτο άτομο.
5. Ζητήστε τους να γράψουν στη μέση κάτι που μοιράζονται όλοι.
6. Ζητήστε τους να γράψουν δίπλα στο όνομά τους κάτι που τους κάνει μοναδικούς (το οποίο δεν μοιράζονται με τα άλλα δύο μέλη της ομάδας).

Μόλις ολοκληρωθεί η δραστηριότητα, καλέστε τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στη μεγάλη ομάδα και να παρουσιάσουν με τη σειρά τους το τρίγωνό τους.

Δραστηριότητα Τρίγωνο ταυτότητας

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό με ερωτήσεις σχετικά με την ιστορία και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αυτή η δραστηριότητα είναι πολύ χρήσιμη για να διερευνήσετε τι μοιράζονται οι συμμετέχοντες και τι τους κάνει μοναδικούς. Βοηθά να αναγνωρισθεί και να δοθεί αξία στην ποικιλομορφία που υπάρχει στην ομάδα.

Δραστηριότητα Γράμματα με το σώμα

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Να ενισχύσει τη συνεργασία, την ομαδικότητα και την εμπιστοσύνη στους άλλους συμμετέχοντες. • Να τονιστούν οι δυνατότητες της μη λεκτικής επικοινωνίας • Να αυξήσει την προσοχή των μελών της ομάδας • Να υπερβείτε τις αυτόματες συμπεριφορές και σκέψεις, αυξάνοντας την επίγνωση, τον αυθορμητισμό και τον αυτοσχεδιασμό.		
Πότε;	Οποιαδήποτε στιγμή, στην αρχή μιας συνεδρίας ή μετά από ένα διάλειμμα	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 20 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρος, χωρίς εμπόδια, και βεβαιωθείτε ότι το πάτωμα είναι καθαρό.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες τουλάχιστον 5 ατόμων.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ακολουθήσουν τις οδηγίες σας σιωπηλά. Καλέστε τους να ενεργήσουν αυθόρμητα χωρίς να το σκεφτούν πολύ.
3. Ζητήστε από τις ομάδες να δημιουργήσουν το γράμμα "Α" χρησιμοποιώντας ως μοναδικό εργαλείο το σώμα τους. Οι συμμετέχοντες σε κάθε ομάδα θα πρέπει να τοποθετήσουν το δικό τους σώμα σε σχέση με εκείνα των άλλων για να δημιουργήσουν το γράμμα "Α". Οι συμμετέχοντες έχουν στη διάθεσή τους το πολύ 1 λεπτό για να ολοκληρώσουν αυτή την εργασία.
4. Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες, όπως και προηγουμένως, να δημιουργήσουν το γράμμα R και Q, χρησιμοποιώντας το σώμα τους, σε ένα λεπτό. Αν δεν το έκαναν αυτό στο πρώτο βήμα, υπενθυμίστε τους ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλο το χώρο, συμπεριλαμβανομένου του εδάφους και των τοίχων, και προτείνετε να εξερευνήσουν διάφορες δυνατότητες.
5. Ως τελευταίο βήμα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ένα αστέρι.

Μπορείτε να προσθέσετε ένα ακόμη βήμα στο οποίο να συγκεντρώσετε περισσότερες από μία ομάδες και να ζητήσετε από όλους τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν κάτι μαζί (ένα λουλούδι, ένα δέντρο, ένα σπίτι...).

Get to know each other and team building activities: **Letters with the body**

Δραστηριότητα Γράμματα με το σώμα

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση με ερωτήσεις σχετικά με τη δραστηριότητα και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Πώς επικοινωνήσατε;
- Πήρε κανείς το προβάδισμα; Θα μπορούσατε να αναγνωρίσετε τους διαφορετικούς ρόλους που υπήρχαν στην ομάδα σας;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ενώ οι συμμετέχοντες εκτελούν τις εργασίες, παρατηρήστε τι συμβαίνει:

- Πώς χρησιμοποιούν οι συμμετέχοντες τον χώρο;
- Είναι σε θέση να οργανώνονται χωρίς να μιλούν;
- Ποια λύση βρίσκουν για την εκτέλεση της άσκησης;
- Υπάρχει προσοχή μεταξύ των μελών της ομάδας ή ο καθένας σκέφτεται για τον εαυτό του;
- Δεν είναι εύκολο να εγκαταλείψει κανείς τον έλεγχο ή τη λεκτική επικοινωνία. Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες να αποφεύγουν να μιλούν και να προσπαθούν να συνδεθούν με την ομάδα, να κατανοήσουν ο ένας τον άλλον με διαφορετικό τρόπο

Δραστηριότητα Γύρος ονομάτων με κίνηση

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30		
Στόχοι	• Να μάθει ο ένας το όνομα του άλλου • Ενθάρρυνση της σωματικής έκφρασης και της δημιουργικότητας • Για να ζεσταθεί το σώμα		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 10 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα • Δύο μπάλες τένις		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρος, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πουν τα ονόματά τους, ένα προς ένα, από την αριστερή προς τη δεξιά πλευρά.
3. Αφού όλοι οι συμμετέχοντες έχουν πει το όνομά τους, ζητήστε τους να κάνουν έναν νέο γύρο ονομάτων, συνδυάζοντας αυτή τη φορά το όνομα με μια κίνηση. Στη συνέχεια, όλη η ομάδα θα κάνει ένα βήμα προς τα εμπρός και θα επαναλάβει το όνομα και την κίνηση.
4. Ρωτήστε αν υπάρχει κάποιος που να θυμάται τώρα όλα τα ονόματα ή/και τις κινήσεις που συνδυάζονται με αυτά.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση κάνοντας τις ακόλουθες ερωτήσεις (αν και μπορείτε να προσθέσετε νέες ανάλογα με το προφίλ της ομάδας):

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να πουν δυνατά το όνομά τους, ώστε να τους ακούσουν όλοι οι υπόλοιποι. Επίσης, καλέστε τους να κάνουν μεγάλες κινήσεις αν είναι δυνατόν, αλλά έχετε υπόψιν σας ότι κάποιιοι συμμετέχοντες μπορεί να μην αισθάνονται πολύ άνετα και θα κάνουν μικρές κινήσεις ή να χρησιμοποιούν χαμηλό τόνο φωνής. Να θυμάστε να καλωσορίζετε και να εκτιμάτε τη διαφορετικότητα.

Δραστηριότητα Η ιστορία του ονόματός μου

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20 Αν θέλετε να κάνετε τη δραστηριότητα με περισσότερους από 20 συμμετέχοντες, διαβάστε την ενότητα "σχόλια/υποδείξεις".		
Στόχοι	• Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης • Να ενισχύσει τη συνοχή της ομάδας		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 30 και 40 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Flipchart ή πίνακας		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια.
2. Εξηγήστε ότι ο καθένας καλείται να διηγηθεί στον άλλον την ιστορία του ονόματός του, ακολουθώντας αυτές τις ερωτήσεις:
  - Γιατί σας δόθηκε αυτό το όνομα και από ποιον; (Προσωπική προσέγγιση)
  - Σας αρέσει το όνομά σας; (Συναισθηματική προσέγγιση)
  - Τι σημαίνει το όνομά σας; (Παγκόσμια προσέγγιση)

Δώστε τους περίπου 3 λεπτά ανά άτομο/6 λεπτά ανά ζευγάρι.

3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στη μεγάλη ομάδα.
4. Ζητήστε από τον καθένα να πει την ιστορία του ονόματος του ζευγαριού του. Για παράδειγμα, αν η Mary ήταν ζευγάρι με τον Javier, θα παρουσίαζε στην ομάδα την ιστορία του ονόματος του Javier και ο Javier θα παρουσίαζε την ιστορία του ονόματος της Mary.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση με ερωτήσεις σχετικά με την δραστηριότητα και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Πώς ήταν να μοιραστείτε την ιστορία του ονόματός σας;
- Πώς ήταν η παρουσίαση της ιστορίας του ονόματος του ζευγαριού σας;
- Μπορείτε να εντοπίσετε ομοιότητες μεταξύ των ιστοριών που μοιράστηκαν;

Δραστηριότητα Η ιστορία του ονόματός μου

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Κατά τη διάρκεια του απολογισμού, καταστήστε ορατό τον πλουραλισμό/την ποικιλομορφία των ιστοριών. Αυτό μπορεί να ξεκινήσει από τις ατομικές εμπειρίες, αλλά τελικά μπορούν να αλληλοσυμπληρώνονται και να προκαλούν ευρύτερα, πιο οικουμενικά πολιτισμικά στοιχεία. Για παράδειγμα, ένα όνομα που δόθηκε στη μνήμη ενός προσώπου της οικογένειας, ένα όνομα που θυμίζει έναν θρησκευτικό χαρακτήρα, ένα όνομα που σημαίνει κάτι, ένα όνομα που δόθηκε με αναφορά σε λογοτεχνικά ή κινηματογραφικά έργα κ.λπ.

Αυτή η δραστηριότητα επιτρέπει στην ομάδα να εισέλθει λίγο περισσότερο στην οικειότητα. Η λήψη μιας ιστορίας, όπως το όνομα ενός ατόμου, συνδέεται με την έννοια της ταυτότητας, και επομένως της οικειότητας. Όταν οι συμμετέχοντες μοιράζονται την ιστορία με την ομάδα, παρατηρήστε πώς φροντίζουν την ιστορία του ζευγαριού τους ("τα είπα όλα σωστά, ξέχασα κάτι;" κ.λπ.).

Εάν η ομάδα σας είναι μεγάλη (με περισσότερα από 20 άτομα) μπορείτε να τις χωρίσετε για την τελική παρουσίαση ή/και να προσαρμόσετε τη δραστηριότητα έτσι ώστε τα ντουέτα να μοιραστούν τις ιστορίες τους με άλλα ντουέτα.

Πηγές

L'histoire de Mon Prénom. Alternative Ways. (2020, November 30).
<https://www.alternativeways.eu/fr/lhistoire-demon-prenom/>

Δραστηριότητα Τρία πράγματα για μένα

Προτάθηκε από	Χwhy	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης		
Πότε;	Στην αρχή της συνεδρίας ή μετά από ένα διάλειμμα	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε ότι κάθε άτομο θα πάρει ένα χαρτί και ένα στυλό.
2. Αφού μοιράσετε το υλικό, ζητήστε τους να σκεφτούν, να επιλέξουν και να γράψουν στο χαρτί τρία γεγονότα που τους συνέβησαν στο παρελθόν και να επιλέξουν τρία γεγονότα της ζωής τους. Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι τα χαρτιά θα διαβαστούν δυνατά, και συνεπώς να μην συμπεριλάβουν κάτι που δεν αισθάνονται άνετα να μοιραστούν με την ομάδα.
3. Μαζέψτε τα χαρτιά, ανακατέψτε τα και δώστε τα πίσω στους συμμετέχοντες με τυχαίο τρόπο. Ελέγξτε ότι οι συμμετέχοντες δεν έχουν λάβει το δικό τους χαρτί.
4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διαβάσουν τι γράφει το χαρτί που έλαβαν ένας προς έναν και δυνατά.
5. Μετά από αυτόν τον πρώτο γύρο, ζητήστε τους να διαβάσουν ξανά το χαρτί, αυτή τη φορά μαντεύοντας σε ποιον μπορεί να ανήκει. Αν το όνομα είναι λάθος, το επόμενο άτομο καλείται να μαντέψει. Οι συμμετέχοντες πρέπει να περιμένουν μέχρι να έρθει ξανά η σειρά τους και να μαντέψουν ξανά.

Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται όταν όλα τα χαρτιά έχουν αντιστοιχιστεί με το πρόσωπο στο οποίο ανήκουν.

Δραστηριότητα Τρία πράγματα για μένα

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό με ερωτήσεις σχετικά με την ιστορία και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Σας εξέπληξε κάτι;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι αυτά που έγραψαν θα διαβαστούν φωναχτά, συνεπώς να μην συμπεριλάβουν κάτι που δεν αισθάνονται άνετα να μοιραστούν με την ομάδα. Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες δεν λαμβάνουν το δικό τους χαρτί.

2.2.3 ΓΝΩΡΙΜΙΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Δραστηριότητα Αντι-στερεοτυπικά memes

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Βελτίωση των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων με την υιοθέτηση διαφορετικών προοπτικών • Να τονώσει τη συνεργατική σκέψη και την ομαδική εργασία • Για να ενεργοποιησετε δημιουργικές ιδέες • Να διεγείρει την κριτική σκέψη για τη δημιουργία καινοτόμων λύσεων • Ενίσχυση των δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων		
Πότε;	Μέση ή τέλος	Διάρκεια	90 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Υπολογιστές ή τηλέφωνα • Εκτυπωτής • Post-its		
Προετοιμασία	Μαζί με την ομάδα, θυμηθείτε τον ορισμό του στερεότυπου και βρείτε μερικά παραδείγματα (αυτά που μπορεί να έχουν ήδη αναφερθεί στις προηγούμενες δραστηριότητες).		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των τριών ατόμων.
2. Ζητήστε από κάθε ομάδα να βρει παραδείγματα στερεοτύπων που σχετίζονται με αγροτικές και αστικές περιοχές.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν κάθε παράδειγμα σε ένα post-it.
4. Ζητήστε από τις ομάδες να περιηγηθούν και να ομαδοποιήσουν τα στερεότυπα που παρέθεσαν όλοι οι συμμετέχοντες.
5. Στο σημείο αυτό, χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια και ζητήστε από κάθε ζευγάρι να επιλέξει δύο στερεότυπα για να εργαστεί.
6. Για κάθε επιλεγμένο στερεότυπο, ζητήστε από κάθε ζεύγος να τραβήξει μια φωτογραφία για να δημιουργήσει ένα meme που να αντικρούει το στερεότυπο. Για παράδειγμα, για το στερεότυπο: "Οι άνθρωποι στις αγροτικές περιοχές έχουν χαμηλή μόρφωση", μπορούν να φανταστούν μια εικόνα που να απεικονίζει τους νέους της υπαίθρου με τα διπλώματά τους ή μια εικόνα που να απεικονίζει έναν αγρότη που δείχνει τις γνώσεις του για τη φύση και τη γεωργία.

Δραστηριότητα Αντι-στερεοτυπικά memes

Οδηγίες βήμα προς βήμα

- Ζητήστε από κάθε ζεύγος να συνοδεύσει κάθε εικόνα με μια πρόταση (που χρησιμοποιούνται συνήθως σε memes) για να εξηγήσει τον στόχο της εικόνας. Για το προηγούμενο παράδειγμα, η πρόταση θα μπορούσε να είναι "Όταν οι άνθρωποι λένε ότι ένας αγρότης δεν είναι μορφωμένος" ή "Όταν οι άνθρωποι λένε, ότι οι άνθρωποι από αγροτικές περιοχές δεν σπουδάζουν". Η εικόνα έρχεται να υποστηρίξει αυτές τις δηλώσεις και να αποδείξει το αντίθετο.
- Ζητήστε από τα ζευγάρια να εκτυπώσουν την εικόνα και τη δήλωση.
- Μόλις τελειώσουν όλοι, μπορείτε να κρεμάσετε όλα τα memes ή/και να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να τα παρουσιάσουν.

Διαδικυακή προσαρμογή:

Η δραστηριότητα μπορεί εύκολα να προσαρμοστεί στη διαδικτυακή μορφή, χωρίζοντας τους συμμετέχοντες σε αίθουσες και ζητώντας τους να αποθηκεύσουν τις δημιουργίες τους σε πλατφόρμες όπως το Jamboard.

Κλείσιμο

- Αφού δείτε όλα τα memes καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:
- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
  - Υπήρχε κάτι δύσκολο;
  - Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Είναι σημαντικό αυτή η δραστηριότητα να ακολουθεί μια προηγούμενη δραστηριότητα στην οποία ορίζετε τι είναι ένα στερεότυπο και στην οποία αναφέρετε μερικά από αυτά.

Διευκρινίστε ότι το meme δεν αφορά το στερεότυπο αλλά το αντίθετο. Για να ξεκλειδώσετε τη δημιουργικότητα, μπορείτε να προηγηθεί μια δραστηριότητα σχετικά με τη φωτογραφία, π.χ. να τραβήξετε φωτογραφίες με συγκεκριμένους περιορισμούς (1 φωτογραφία όπου μπορείτε να βρείτε 5 μάτια, 3 αυτιά και 3 φορές το κίτρινο χρώμα).

Είναι σημαντικό οι συμμετέχοντες να συνεργαστούν για τη δημιουργία της φωτογραφίας, ζητώντας από τους ανθρώπους να ποζάρουν, να κρυφτούν, χρησιμοποιώντας εικόνες μέσα στη φωτογραφία κ.λπ.) ή να τραβήξουν φωτογραφίες που αντιπροσωπεύουν ένα συναίσθημα

LES
CAMPAGNARDS NE
SONT PAS DISCRET

Quand des gens qui sont calmes, il n'y a pas à y a des gens qui sont calmes

ICONO

Quand des gens qui sont calmes, il n'y a pas à y a des gens qui sont calmes

À la ville les gens sont en apparence et sont calmes

à la campagne
les gens sont
de bonnes personnes.

Quand à la ville on me dit que je suis calme, regardant autour de moi, il y a des personnes

LES CAMPAGNES C'EST CALME

À la campagne les gens se fichent de leur apparence

Getting To Know Urban And Rural Areas Activity: Anti-stereotype memes

Δραστηριότητα Cultionnary

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30		
Στόχοι	• Να επεξεργαστούν και να αναλύσουν τα στερεότυπα και τις προκαταλήψεις για τους άλλους • Να κατανοήσουν πώς λειτουργούν τα στερεότυπα • Προώθηση της δημιουργικότητας και αυθόρμητων ιδεών από την ομάδα		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	Μεταξύ 45 και 90 λεπτών, ανάλογα με το μέγεθος της ομάδας.
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού (1 ανά σχέδιο) • Μολύβια, στυλό ή/και μαρκαδόρους • Χαρτοταινία		
Προετοιμασία	Στήστε τα τραπέζια για τις ομάδες. Εάν έχετε 4 ομάδες, στήστε 4 ξεχωριστά τραπέζια στην αίθουσα. Προετοιμάστε τις λέξεις που θα δώσετε στους συμμετέχοντες. Για παράδειγμα, μπορείτε να τους ζητήσετε να ζωγραφίσουν: έναν κάτοικο της πόλης, έναν αγρότη, έναν Ιταλό, έναν έφηβο (ή οποιαδήποτε άλλη λέξη για να καταλήξετε σε μια λέξη για την οποία πιστεύετε ότι η ομάδα δεν έχει κάποιο στερεότυπο).		
Οδηγίες βήμα προς βήμα			
1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 5 ατόμων. 2. Εξηγήστε τους ότι θα παίξουν Cultionnary. Θα υπάρξουν 5 γύροι και σε κάθε γύρο ένα άτομο από την ομάδα θα κληθεί να ζωγραφίσει και η ομάδα του θα πρέπει να μαντέψει τη λέξη που έχει σχεδιαστεί. 3. Ζητήστε από κάθε ομάδα να πάρει φύλλα χαρτιού και ένα στυλό/μολύβι/μαρκαδόρο και να καθίσει λίγο πιο μακριά από τις άλλες ομάδες. 4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες κάθε ομάδας να επιλέξουν το πρώτο άτομο που θα ζωγραφίσει. 5. Αναθέστε στο άτομο αυτό σε κάθε ομάδα μια λέξη που πρέπει να ζωγραφιστεί. 6. Εξηγήστε ότι στη ζωγραφιά δεν μπορούν να συμπεριληφθούν λέξεις ούτε αριθμοί και ότι οι τα άτομα που ζωγραφίζουν δεν μπορούν να μιλήσουν παρά μόνο να πουν ότι η εικασία είναι σωστή ή λανθασμένη. Τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας δεν μπορούν να κάνουν ερωτήσεις στο άτομο που ζωγραφίζει. 7. Ζητήστε από τα άτομα που ζωγραφίζουν να αρχίσουν να σχεδιάζουν τη λέξη που τους ανατέθηκε, ενώ τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας θα μαντεύουν. 8. Όταν βρεθεί η σωστή απάντηση, η ομάδα την ανακοινώνει και λαμβάνει βαθμολογία.			

Δραστηριότητα Cultionnary

Οδηγίες βήμα προς βήμα

- 9, Γράψτε το σκορ στον πίνακα (για παράδειγμα, μπορείτε να δώσετε 5 πόντους στην ομάδα που μαντεύει πρώτη, 4 πόντους στην ομάδα που μαντεύει δεύτερη κ.λπ.).
- 10, Μαζέψτε όλα τα σχέδια, κρεμάστε τα και ξεκινήστε τον δεύτερο γύρο!
Αφήστε τις ομάδες να επιλέξουν ένα άλλο άτομο για να ζωγραφίσει και επαναλάβετε μέχρι όλα τα μέλη κάθε ομάδας περάσουν από αυτό το ρόλο.
- 11, Στο τέλος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κοιτάξουν το σχέδιο και να ξεκινήσουν μια συζήτηση σχετικά με τις εικόνες και τις ερμηνείες που συνδέονται με κάθε λέξη.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;

Στη συνέχεια, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρατηρήσουν όλα τα σχέδια και να συγκρίνουν τις διάφορες εικόνες που συνδέονται με τις λέξεις και την ποικιλία των ερμηνειών. Ρωτήστε τους αν αυτές οι εικόνες είναι αληθοφανείς ή όχι και ρωτήστε τους αυτούς που ζωγράρισαν για το πώς επέλεξαν για να εικονογραφήσουν τις λέξεις. Προσπαθήστε να δώσετε ιδιαίτερη προσοχή στα επαναλαμβανόμενα μοτίβα, για παράδειγμα, εάν πολλοί έχουν σχεδιάσει τα ίδια στοιχεία. Εξηγήστε ότι πιθανότατα αν οι ομάδες ήταν διαφορετικές, τα αποτελέσματα θα εξακολουθούσαν να είναι πολύ παρόμοια με αυτά που προέκυψαν... Για παράδειγμα για τη λέξη "Μολδαβία" (τουλάχιστον στη Γαλλία): είναι πολύ πιθανό οι συμμετέχοντες να μην μπόρεσαν να μαντέψουν τη λέξη ή να ζωγράρισαν έναν μάλλον θολό χάρτη της Ευρώπης. Ρωτήστε τους γιατί. Η απάντηση είναι ότι δεν μοιραζόμαστε ένα στερεότυπο για τους Μολδαβούς, και επομένως δεν έχουμε μια έτοιμη εικόνα που να μας επιτρέπει να αναγνωρίσουμε την πληροφορία. Συνεχίστε συζητώντας από πού προέρχονται οι εικόνες και αν πρόκειται για θετικές ή αρνητικές αναπαραστάσεις. Ποιες είναι οι επιπτώσεις τους στις σχέσεις μας με τους εμπλεκόμενους ανθρώπους; Ποια είναι η προέλευση των στερεοτύπων; Συζητήστε το ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης, της σχολικής εκπαίδευσης, της κοινωνίας, της οικογένειας και του φιλικού περιβάλλοντος

Δραστηριότητα Bingo Διαφορετικότητας

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30		
Στόχοι	• Προώθηση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης • Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης • Εξοικείωση με την αγροτική-αστική ποικιλομορφία		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 30 και 40 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα • Εκτυπωμένα φύλλα μπίνγκο • Στυλό		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια. Ετοιμάστε φύλλα μπίνγκο που περιέχουν δηλώσεις σχετικά με τον αστικό/ αγροτικό κόσμο.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Μοιράστε τα φύλλα μπίνγκο στους συμμετέχοντες, ένα ανά άτομο.
2. Εξηγήστε ότι ο στόχος της δραστηριότητας είναι να βρείτε άτομα που ταιριάζουν με τις δηλώσεις που είναι γραμμένες στο φύλλο μπίνγκο. Όταν συναντήσουν κάποιον που ανταποκρίνεται στα κριτήρια/δηλώσεις, θα πρέπει να γράψουν το όνομά του στο αντίστοιχο πλαίσιο.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σηκώσουν το χέρι τους όταν το φύλλο μπίνγκο συμπληρωθεί, άρα όταν έχουν βρει τουλάχιστον ένα άτομο για κάθε μια από τις δηλώσεις.

Δραστηριότητα Bingo Διαφορετικότητας

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τον απολογισμό με ερωτήσεις σχετικά με τη δραστηριότητα και το πώς αισθάνθηκαν γι' αυτήν, αλλά και με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχαν δηλώσεις που σας ήταν πιο δύσκολο να συμπληρώσετε;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο (για τον εαυτό σας, την ομάδα, την άποψή σας για την αγροτική και την αστική περιοχή);
- Αλλάξατε την εικόνα που έχετε για τους άλλους ή/και τις διαφορές μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ο συντονιστής μπορεί να προσαρμόσει τα φύλλα μπίνγκο στο συγκεκριμένο υπόβαθρο των συμμετεχόντων.

Παράδειγμα μπίνγκο:

Έχετε κότες στον κήπο σας;	Αισθάνεστε άνετα να ζητήσετε να δανειστείτε πράγματα από τους γείτονες;	Οδηγείτε περισσότερο από 30' για να πάτε στη δουλειά σας;
Καλλιεργείτε τα δικά σας τρόφιμα (ή τουλάχιστον μερικά);	ΕΛΕΥΘΕΡΟ	Μπορείτε εύκολα να βγείτε σε καφετέρια ή εστιατόριο κατά τη διάρκεια των εργάσιμων ημερών;
Γνωρίζετε τους γείτονές σας;	Βλέπετε καθαρά τα αστέρια από το παράθυρό σας;	Χρειάζεστε περισσότερα από 10-15' για να φτάσετε στη φύση (χωράφια, θάλασσα κ.λπ.);

Πηγές

UCCS students. Diversity Bingo. Retrieved from:

https://fmac.uccs.edu/sites/g/files/kjihxj1806/files/inlinefiles/2_Bingo.pdf

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: τα αγάλματα

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 20		
Στόχοι	• Να κάνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας • Για να ξεκινήσουν οι συμμετέχοντες να χρησιμοποιούν το σώμα τους • Εισαγωγή στο θέατρο εικόνας (image theatre)		
Πότε;	Περίπου στη μέση	Διάρκεια	15 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν έναν κύκλο στο κέντρο της αίθουσας με κοιτάζοντας προς τα έξω.
2. Εξηγήστε ότι όταν λέτε μια λέξη, κάθε άτομο θα πρέπει να κάνει ένα άγαλμα με το σώμα του, εκφράζοντας αυτό που του προκαλεί η λέξη. Το άγαλμα θα πρέπει να είναι κατασκευασμένο με όλο το σώμα τους, όχι μόνο με τα χέρια τους. Το άγαλμα πρέπει να το σκεφτούν σιωπηλά. Όταν κάθε άτομο είναι έτοιμο, γυρίζει προς τα μέσα του κύκλου και φτιάχνει ένα άγαλμα για να το δείξει στους άλλους.
3. Παραδείγματα λέξεων/δηλώσεων για την κατασκευή του αγάλματος: νέος-α, εργαζόμενος/η σε τηλεφωνικό κέντρο, αγρότης-ισσα, σερβιτόρος-α, τρακτέρ, η πρώτη φορά που είδα αγελάδα, η πρώτη φορά που πήγα σε κλαμπ, η πρώτη φορά που έχασα το λεωφορείο.
4. Μετά από λίγες εικόνες, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κοιτάξουν γύρω τους και να δώσουν τίτλους στα αγάλματα που βλέπουν γύρω τους.
5. Μετά από κάποιες δηλώσεις, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε κύκλο και να συζητήσουν.

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: τα αγάλματα

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;

Εξηγήστε τον στόχο αυτής της άσκησης: ελεύθερη ερμηνεία και αναπαράσταση χρησιμοποιώντας το σώμα, και εισαγωγή στο θέατρο εικόνας. Εξηγήστε ότι δεν υπάρχει σωστή ή λανθασμένη αναπαράσταση, αλλά ότι η δύναμη της εικόνας είναι ότι ο καθένας μπορεί να δει τον εαυτό του σε αυτήν με κάποιο τρόπο, σαν καθρέφτη. Η σημασία της εικόνας είναι αυτό που σημαίνει για όλους μας ατομικά και συλλογικά, όπου καμία ερμηνεία δεν μένει εκτός.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αποφύγετε να σχολιάζετε τις εισηγήσεις και σχόλια των συμμετεχόντων, ακούστε ενεργά και παρέχετε υποστήριξη αν χρειαστεί

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: το καρουζέλ

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 20		
Στόχοι	• Να κάνει τους συμμετέχοντες να σκεφτούν τα θέματα που συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας • Για να ξεκινήσουν οι συμμετέχοντες να χρησιμοποιούν το σώμα τους • Εισαγωγή στο θέατρο εικόνας (image theatre)		
Πότε;	Μετά το "Θέατρο εικόνας; τα αγάλματα"	Διάρκεια	45 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4 ατόμων.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να δώσουν έναν αριθμό στον καθένα από την ομάδα της από το 1 έως το 4.
3. Εξηγήστε ότι θα αναθέσετε σε κάθε ομάδα μια λέξη/δήλωση και ότι κάθε ομάδα θα πρέπει να δημιουργήσει ένα ομαδικό άγαλμα ως εξής: Το άτομο με αριθμό 1 ξεκινά φτιάχνοντας ένα άγαλμα. Το άτομο με τον αριθμό 2 κοιτάζει το άγαλμα και φτιάχνει το δικό της άγαλμα γύρω από αυτό. Τα άτομα με τους αριθμούς 3 και 4 συνεχίζουν με τον ίδιο τρόπο. Στο τέλος του γύρου, το άτομο με αριθμό 1 φεύγει από τη σκηνή, κοιτάζει τους άλλους και φτιάχνει ένα άλλο άγαλμα. Το 2 ακολουθεί, και ούτω καθεξής.
4. Παραδείγματα λέξεων/δηλώσεων για την κατασκευή του αγάλματος: συνεργασία, αγρόκτημα και μεταλλουργία
5. Αφήστε τους συμμετέχοντες να κάνουν τουλάχιστον τρεις γύρους πριν σταματήσετε τη δραστηριότητα.
6. Οργανώστε έναν γύρο κατά τον οποίο η κάθε ομάδα μπορεί να δείξει το τελευταίο της άγαλμα και να ρωτήσει τους άλλους συμμετέχοντες τι βλέπουν και ποια είναι η λέξη/έννοια που νομίζουν ότι αντιπροσωπεύει. Ξεκινήστε μια συζήτηση.

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: το καρουζέλ

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Εξηγήστε τον στόχο αυτής της άσκησης: ελεύθερη ερμηνεία και αναπαράσταση χρησιμοποιώντας το σώμα μέσω της συνεργασίας.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αποφύγετε να σχολιάζετε τις εισηγήσεις και σχόλια των συμμετεχόντων, ακούστε ενεργά και παρέχετε υποστήριξη αν χρειαστεί.

Δραστηριότητα Μύθοι στο μικροσκόπιο

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20 συμμετεχόντων		
Στόχοι	• Να αντιμετωπιστούν και να κατανοηθούν σε βάθος συγκεκριμένοι μύθοι για τις αγροτικές και αστικές περιοχές, καθώς και για τους κατοίκους τους, που είναι βαθιά ριζωμένοι στη συνείδηση του κοινού.		
Πότε;	Στη μέση της διαδικασίας, αφού έχει γίνει μια πρώτη συζήτηση σχετικά με το θέμα και αφού οι συμμετέχοντες νιώθουν πιο άνετα μεταξύ τους.	Διάρκεια	45 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Flipchart • Μαρκαδόροι		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια ή μικρές ομάδες.
2. Δώστε τους 15 λεπτά για να σκεφτούν 2-3 μύθους για τις αστικές και αγροτικές περιοχές (είτε για τη ζωή εκεί είτε ακόμη και για τους ανθρώπους που ζουν εκεί). Μπορεί να είναι αρνητικοί ή θετικοί και μπορεί να έχουν τη μορφή πεποιθήσεων, αποφθεγμάτων, φράσεων και ιδιωματοισμών, παροιμιών, αστικών θρύλων ή ακόμη και παραμυθιών και μύθων.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν τους μύθους σε ένα flipchart/πίνακα διαλόγου.
4. Αφού σποφασιστούν οι μύθοι, ζητήστε από κάθε ομάδα να ψάξει τις ρίζες και τις συνέπειες τουλάχιστον ενός από αυτούς. Οι κατευθυντήριες ερωτήσεις μπορούν να είναι οι εξής:
  - Από πού πηγάζει αυτή η πεποίθηση;
  - Υπάρχει κάποια αλήθεια σε αυτό;
  - Πώς είναι παραπλανητικό;
  - Πώς είναι αυτή η πεποίθηση επιβλαβής; / Ποιες είναι οι συνέπειες;
5. Τέλος, ητήστε από την ομάδα να αντικαταστήσει την αρχική δήλωση (πεποίθηση, παροιμία, έκφραση κ.λπ.) με μία που να αντικατοπτρίζει καλύτερα την πραγματική κατάσταση.
6. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στο μεγάλο κύκλο και να μοιραστούν με όλους τους υπόλοιπους.

Δραστηριότητα Μύθοι στο μικροσκόπιο

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Πώς επηρεάζουν οι μύθοι τις κοινωνικές μας σχέσεις και εμπειρίες;
- Πώς μπορούν να αντιστραφούν οι λανθασμένες πεποιθήσεις;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Για να ενεργοποιήσετε την αφήγηση μπορείτε να χρησιμοποιήσετε κάρτες Dixit. Θα πρέπει να τονίσουν ότι οι μύθοι που θα μοιραστούν προέρχονται από τις προσωπικές εμπειρίες τους.

Δραστηριότητα Πάρτε θέση

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 6 και 20 συμμετεχόντων		
Στόχοι	• Να προβληματιστούν σχετικά με τις προσωπικές τους πεποιθήσεις και αξίες • Να μοιραστούν απόψεις για την αστική και την αγροτική ζωή		
Πότε;	Μέση, πριν από το World Café	Διάρκεια	25 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Χαρτοταινία		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε διάφορες δηλώσεις σχετικά με την αστική και την αγροτική ζωή. Προετοιμάστε το δωμάτιο κολλώντας την ταινία στη μέση του δαπέδου. Τοποθετήστε την πινακίδα "συμφωνώ" στη μία πλευρά του δωματίου και την πινακίδα "διαφωνώ" στην απέναντι πλευρά του δωματίου		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν στη σειρά και να διαβάσουν προσεκτικά τις δηλώσεις σας.
2. Μόλις διαβαστεί η δήλωση, οι συμμετέχοντες καλούνται να κινηθούν κατά μήκος της γραμμής που είχε προηγουμένως σχηματιστεί με την ταινία, επιλέγοντας το σημείο ανάλογα με το βαθμό συμφωνίας τους με τη δήλωση. Οι συμμετέχοντες μπορούν να σταθούν οπουδήποτε μεταξύ των δύο άκρων, ανάλογα με τη δύναμη των πεποιθήσεών τους. Οι συμμετέχοντες μπορούν επίσης να σταθούν στη μέση αν είναι αναποφάσιστοι ή αβέβαιοι.
3. Ρωτήστε μερικούς συμμετέχοντες και από τις δύο πλευρές αν θέλουν να μοιραστούν το λόγο για τη θέση τους.
4. Εξηγήστε ότι αφού ακούσουν ο ένας την εξήγηση του άλλου, οι συμμετέχοντες μπορούν να αλλάξουν τη θέση τους. Εάν συμβεί αυτό, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αιτιολογήσουν την αλλαγή τους.

Δραστηριότητα Πάρτε θέση

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς αισθανθήκατε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας;
- Πώς αισθανθήκατε όταν έπρεπε να δικαιολογήσετε και να υπερασπιστείτε την άποψή σας;
- Υπήρξε κάποια στιγμή που ευχρηθήκατε να είχατε περισσότερες πληροφορίες για να επιλέξετε;
- Πώς οι προσωπικές εμπειρίες διαμορφώνουν απόψεις;
- Πώς επηρεάζουν οι απόψεις/εμπειρίες των άλλων τις δικές σας;
- Γιατί νομίζετε ότι είχατε διαφορετικές απόψεις;
- Πώς η συνειδητοποίηση των απόψεων των άλλων συμμετεχόντων αλλάζει την προσέγγισή σας στο θέμα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ο συντονιστής θα πρέπει να ενθαρρύνει τη συζήτηση μεταξύ όλων των συμμετεχόντων.

Όταν διεξάγεται διαδικτυακά, ο συντονιστής μπορεί να σχεδιάσει ένα συνεχές στον πίνακα Jamboard και να ζητήσει από τους συμμετέχοντες να τοποθετήσουν ένα "αυτοκόλλητο σημείωμα" με το όνομά τους σε αυτό. Αυτή η παραλλαγή είναι λιγότερο διαδραστική, αλλά απεικονίζει εύκολα το εύρος της συμφωνίας ή της διαφωνίας εντός της ομάδας.

Πόροι

Barometer: Taking a stand on controversial issues. Facing History & Ourselves. (n.d.).
<https://www.facinghistory.org/resource-library/teaching-strategies/barometer-taking-stand-controversial-issues>

Δραστηριότητα Στερεότυπα πόλης και υπαίθρου

Προτάθηκε από	Xwhy	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20 συμμετεχόντων		
Στόχοι	• Αντιμέτωπιση των στερεοτύπων σχετικά με τα αστικά και αγροτικά περιβάλλοντα		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Φωτογραφίες που μπορούν να προβληθούν ως παρουσίαση ppt ή να εκτυπωθούν		
Προετοιμασία	Συλλέξτε φωτογραφίες αστικών και αγροτικών περιοχών. Είναι σημαντικό να τις επιλέξετε και να τις παρουσιάσετε με τρόπο που να μπορεί να προκαλέσει συζήτηση, ερωτήσεις και σχόλια..		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι τώρα θα μοιραστείτε μια σειρά φωτογραφιών και ότι θα πρέπει να μαντέψουν αν έχουν τραβηχτεί σε αγροτικό ή αστικό περιβάλλον.
2. Κατά τη διάρκεια των συζητήσεων μετά από κάθε φωτογραφία, είναι σημαντικό να ρωτήσετε πρώτα τους συμμετέχοντες τι βλέπουν στις φωτογραφίες αυτές, πώς αναγνωρίζουν τις περιοχές που απεικονίζονται εκεί και τι είναι παρόμοιο ή διαφορετικό από αυτό που γνωρίζουν.
3. Έπειτα, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να μοιραστούν ποιο/α συναίσθημα/τα τους προκαλούν οι εικόνες και αν επιθυμούν προσωπικές ιστορίες που συνδέονται με αυτό που βλέπουν ή με το συναίσθημα που νιώθουν.

Δραστηριότητα Στερεότυπα πόλης και υπαίθρου

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Προκειμένου να διεξαχθεί μια πιο παραγωγική συζήτηση, η σύσταση θα ήταν να προσπαθήσουμε να συζητήσουμε διαφορετικά αστικά και αγροτικά πλαίσια από διαφορετικές χώρες και περιοχές. Ένας από τους στόχους αυτής της δραστηριότητας είναι να δείξει ότι το αστικό σε μια χώρα μπορεί να είναι πολύ διαφορετικό από το αστικό σε μια άλλη χώρα.

Δραστηριότητα Πόλη vs Χωριό

Προτάθηκε από	Χwhy	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Αντιμετώπιση των στερεοτύπων σχετικά με τα αστικά και αγροτικά περιβάλλοντα		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων Δια ζώσης: • Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Ανάλογα με το υπόβαθρο των συμμετεχόντων, πρέπει να προετοιμαστείτε για τις ερωτήσεις που θα τεθούν και τις πιθανές απαντήσεις.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε μια γραμμή.
2. Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι θα τους παρουσιαστεί ένα σύνολο ερωτήσεων/δηλώσεων/λέξεων και ότι θα κινηθούν προς τα εμπρός ή προς τα πίσω ανάλογα με την απάντησή τους: αν η απάντησή τους είναι "αστική" θα κάνουν ένα βήμα προς τα εμπρός, ενώ αν η απάντησή τους είναι "αγροτική" θα κάνουν ένα βήμα προς τα πίσω.

Εδώ μπορείτε να βρείτε μια λίστα λέξεων που μπορείτε να χρησιμοποιήσετε, ωστόσο, θα πρέπει να είστε ελεύθεροι να τις προσαρμόσετε στην ομάδα σας και την τοπική πραγματικότητα:

- πλατεία (αστικό/αγροτικό)
- πράσινος χώρος (αστικό)
- επαρχία (αστικό/αγροτικό)
- προάστιο (αστικό)
- ενορία (αγροτικό/αστικό)

Μετά από κάθε λέξη και απάντηση, ρωτήστε τους συμμετέχοντες γιατί επέλεξαν μια συγκεκριμένη απάντηση και αν το ίδιο στοιχείο μπορεί να βρεθεί τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές. Δώστε χώρο στους συμμετέχοντες να αλληλεπιδράσουν και να συζητήσουν.

Δραστηριότητα Πόλη vs Χωριό

Κλείσιμο

- Η δραστηριότητα ολοκληρώνεται με την ανάδειξη του νικητή του παιχνιδιού (εάν υπάρχει). Εάν όχι, όλοι οι συμμετέχοντες ευχαριστούνται για τη συμμετοχή τους και αφού ευχαριστηθούν όλοι, οι διοργανωτές προχωρούν με τις επόμενες δραστηριότητες που έχουν προγραμματιστεί

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Συνιστάται να προσαρμόσετε τις λέξεις στο δικό σας/των συμμετεχόντων σας.
Προτιμάται να οργανωθεί αυτή η δραστηριότητα δια ζώσης, αν και είναι επίσης δυνατό να πραγματοποιηθεί διαδικτυακά με τη χρήση χειρονομιών ή/και emojis.

Δραστηριότητα World café

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 20 συμμετεχόντων		
Στόχοι	• Να τονώσει την αλληλεπίδραση και την αμοιβαία κατανόηση • Να διεγείρει τον προβληματισμό και τη συζήτηση • Εντοπισμός στερεοτύπων και προκαταλήψεων		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	25 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	Online: • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Flipcharts • Μαρκαδόροι Οι συμμετέχοντες μπορούν να κάτσουν στο πάτωμα ή μπορείτε να παρέχετε δύο τραπέζια με καρέκλες.		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε τα flipcharts/Jamboards με τις ερωτήσεις που πρέπει να απαντήσουν οι συμμετέχοντες. ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΕ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: • Τι είναι η αγροτική περιοχή; • Ποιες λέξεις θα συνδέατε με την αγροτική περιοχή; • Αναφέρετε ορισμένα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ζουν σε αγροτικές περιοχές • Θα ζούσατε σε αγροτική περιοχή; Και γιατί; • Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της ζωής σε αστική περιοχή ΓΙΑ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΖΟΥΝ ΣΕ ΑΓΡΟΤΙΚΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ: • Τι είναι αστική περιοχή; • Ποιες λέξεις θα συσχετίζατε με το αστικό περιβάλλον; • Αναφέρετε ορισμένα χαρακτηριστικά των ανθρώπων που ζουν σε αστικές περιοχές • Θα ζούσατε σε αστική περιοχή; Και γιατί; • Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα της διαμονής σε μια αγροτική περιοχή		

Δραστηριότητα World café

Προετοιμασία

- Στη μορφή δια ζώσης, τοποθετήστε τα flipcharts σε δύο διαφορετικά σημεία του χώρου, το καθένα με μερικούς μαρκαδόρους δύο διαφορετικών χρωμάτων

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε δύο ομάδες; η μία αποτελείται από εκείνους που ζουν σε αστικό περιβάλλον και η άλλη από εκείνους που ζουν σε αγροτικό περιβάλλον.
2. Ορίστε σε κάθε ομάδα ένα χρώμα. Οι συμμετέχοντες αυτής της ομάδας θα γράφουν μόνο με μαρκαδόρους αυτού του χρώματος.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν μπροστά από το χαρτί/να ανοίξουν τον πίνακα Jamboard (σε περίπτωση που γίνεται διαδικτυακά) που περιέχει τις ερωτήσεις σχετικά με το περιβάλλον στο οποίο ανήκουν.
4. Χρησιμοποιώντας μαρκαδόρους με το χρώμα που τους έχει ανατεθεί, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να απαντήσουν στις ερωτήσεις ως ομάδα, συντάσσοντας απαντήσεις που συμπυκνώνουν τη γνώμη όλων των μελών ή γράφοντας λέξεις και προτάσεις των διαφορετικών απόψεών τους.
5. Όταν τελειώσουν, ζητήστε από τις δύο ομάδες να ανταλλάξουν τη θέση τους, να φτάσουν στο άλλο flipchart/τον άλλο πίνακα και να απαντήσουν στις ερωτήσεις σχετικά με το περιβάλλον από το οποίο ΔΕΝ προέρχονται, εξακολουθώντας να χρησιμοποιούν μαρκαδόρους του χρώματος που τους έχει ανατεθεί. Σε αυτό το στάδιο, φυσικά, οι διάφορες ομάδες μπορούν επίσης να διαβάσουν τις απαντήσεις που έγραψαν οι προηγούμενοι συμμετέχοντες στο φύλλο.
6. Ζητήστε από τις δύο ομάδες να επιστρέψουν στην ολομέλεια για να διαβάσουν και να συζητήσουν τις πληροφορίες που δόθηκαν.
7. Προσπαθήστε να συντονίσετε τη συζήτηση κάνοντας ερωτήσεις. Για παράδειγμα, ρωτήστε τους συμμετέχοντες αν συμφωνούν με κάτι που ειπώθηκε και, αν όχι, τι βλέπουν διαφορετικά και γιατί.
8. Αφήστε τους συμμετέχοντες να μιλήσουν, αλλά ολοκληρώστε τη δραστηριότητα με μια περίληψη των όσων ειπώθηκαν.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη συζήτηση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;
- Μήπως αλλάξατε γνώμη για κάτι που σκεφτόσασταν προηγουμένως;

Δραστηριότητα World café

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Κατά τη διάρκεια αυτής της δραστηριότητας, μπορεί να συναντήσετε συμμετέχοντες που μιλούν περισσότερο από τους άλλους, κάποιος μπορεί να γίνει νευρικός ή να θιχτεί με τα πράγματα που λέγονται. Καλέστε όλους να μιλήσουν και να εκφράσουν την άποψή τους με σεβασμό.

Κατά τη διάρκεια της συγγραφής, καλέστε τους συμμετέχοντες να είναι ειλικρινείς και να γράψουν αυτό που σκέφτονται, ακόμη και αν αυτό είναι άβολο ή μπορεί να δημιουργήσει συγκρούσεις

Proyectos Sostenibles

1. Introducción

2. Objetivos

3. Metodología

4. Resultados

5. Conclusiones

6. Bibliografía

2.2.4 ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

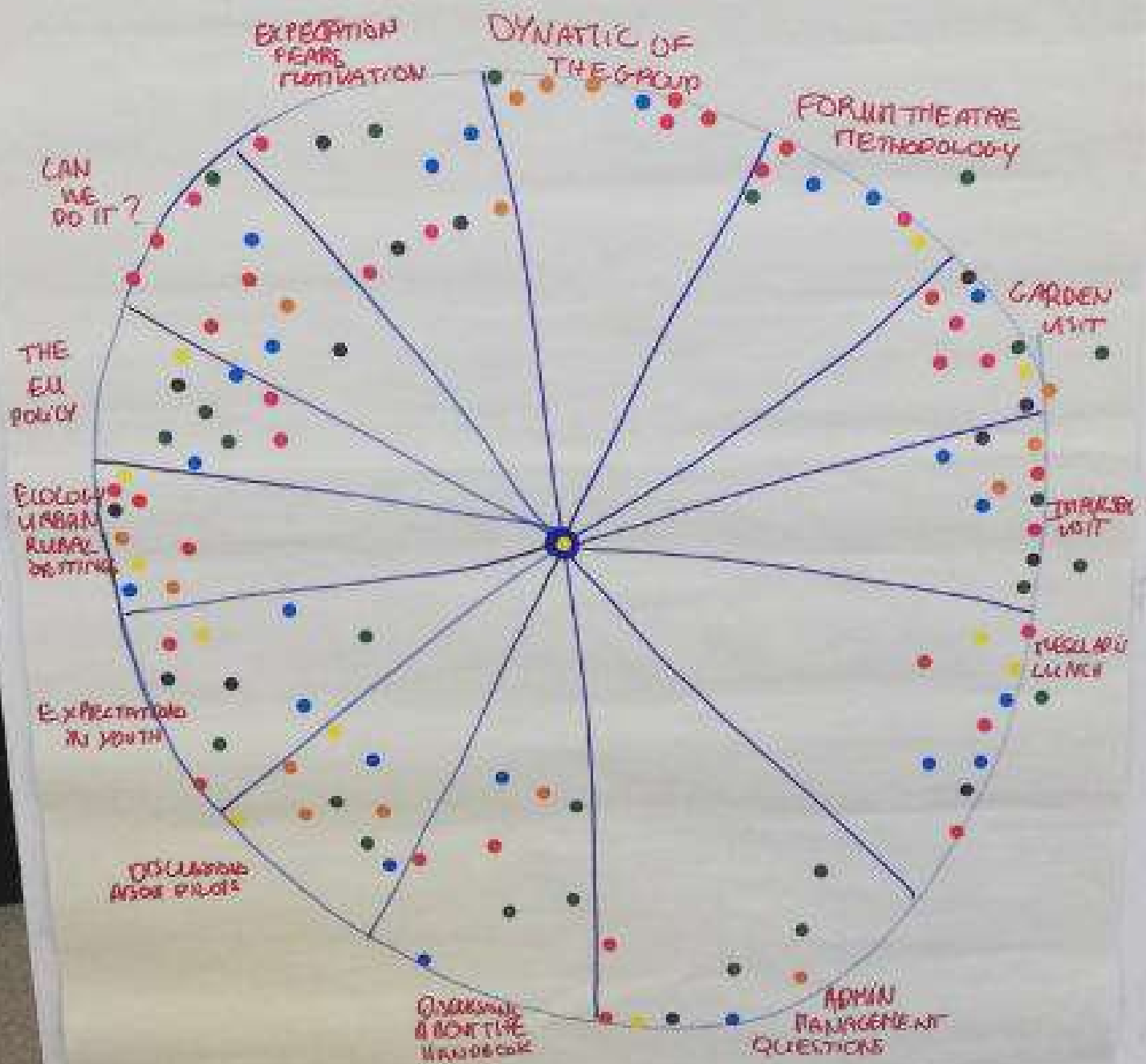
Δραστηριότητα Camembert αξιολόγησης

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για να αξιολογήσετε τη συνεδρία		
Πότε;	Τέλος	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Flipcharts • Μαρκαδόροι • Πολύχρωμα αυτοκόλλητα		
Οδηγίες βήμα προς βήμα			
1. Σχεδιάστε έναν μεγάλο κύκλο στο χαρτόνι 2. Ρωτήστε τους συμμετέχοντες τι θα ήθελαν να αξιολογήσουν (για παράδειγμα, την οργάνωση, μια συγκεκριμένη δραστηριότητα κλπ.) 3. Για κάθε ερώτηση και θέμα προς αξιολόγηση, τραβήξτε μια γραμμή από το κέντρο του κύκλου προς την άκρη, σαν να ήταν μια "φέτα" του Camembert. 4. Στο τέλος, προσθέστε επίσης "φέτες" για τις ερωτήσεις που θέλετε να θέσετε και τα πράγματα που θέλετε εσείς να αξιολογήσετε εάν δεν αναφέρθηκαν. 5. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσέλθουν στο flipchart και να τοποθετήσουν ένα αυτοκόλλητο ανάλογα με τη γνώμη τους, όπου η περίμετρος του Camembert είναι 100 (ψηλότερη βαθμολογία) και το κέντρο 0) χαμηλότερη βαθμολογία)			
Κλείσιμο			
Διαβάστε τις απαντήσεις σε κάθε "φέτα" και ρωτήστε αν κάποιος θέλει να μοιραστεί κάτι			

YURI

CAMEMBERT D'EVALUATION

Evaluation Activity: Camembert of evaluation

Δραστηριότητα Αξιολόγηση με κάρτες Dixit

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για να αξιολογήσετε τη συνεδρία		
Πότε;	Τέλος	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Κάρτες από το παιχνίδι Dixit		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Μοιράστε τις κάρτες Dixit στο πάτωμα, με την όψη προς τα πάνω.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν μια κάρτα που αντιπροσωπεύει την κατάσταση του νου/των συναισθημάτων τους εκείνη τη στιγμή.
3. Ζητήστε από κάθε άτομο να δείξει την κάρτα του και να εξηγήσει την επιλογή του.

Δραστηριότητα Γραμμή γνώμης

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για να αξιολογήσετε τη συνεδρία		
Πότε;	Τέλος	Διάρκεια	15 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• 3 flipcharts • Μαρκαδόρος • Χάρτινη ταινία		
Προετοιμασία	Σχεδιάστε 3 πρόσωπα στα flipcharts: 1 χαμογελαστό πρόσωπο σε 1 χαρτί, 1 λυπημένο πρόσωπο σε 1 χαρτί και 1 ουδέτερο πρόσωπο στο τελευταίο χαρτί. Κολλήστε τα χαρτιά σε έναν τοίχο του δωματίου σε τακτά χρονικά διαστήματα.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν μια γραμμή, κάθετη στον τοίχο όπου είναι κολλημένα τα πρόσωπα. Για παράδειγμα, μπορούν να σχηματίσουν μια γραμμή μπροστά από το ουδέτερο πρόσωπο.
2. Κάντε ερωτήσεις σχετικά με αυτό που θέλετε να αξιολογήσετε και ζητήστε από τους συμμετέχοντες να απαντήσουν με:
  - "Υαηοοοοο" αν είναι ικανοποιημένοι ενώ κινούνται έτσι ώστε να ευθυγραμμιστούν με το χαμογελαστό πρόσωπο,
  - "Χμ" αν είναι ουδέτερα ενώ κινούνται έτσι ώστε να ευθυγραμμιστούν με το ουδέτερο πρόσωπο,
  - "Ε, όχι ευχαριστώ" αν δεν είναι χαρούμενοι ενώ κινούνται έτσι ώστε να ευθυγραμμιστούν με το λυπημένο πρόσωπο.
3. Στη συνέχεια μπορείτε να ρωτήσετε αν κάποιος θέλει να μοιραστεί κάτι άλλο.

Δραστηριότητα Το χέρι

Προτάθηκε από	YEU Cyprus	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για να αξιολογήσετε τη συνεδρία		
Πότε;	Τέλος	Διάρκεια	Μεταξύ 5 και 20 λεπτών,
Υλικά και εξοπλισμός	• Κομμάτι χαρτί • Στυλό/Μαρκαδόροι		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

- Μοιράστε ένα κομμάτι χαρτί σε καθέναν από τους συμμετέχοντες και ζητήστε τους να εντοπίσουν το σχήμα των χεριών τους.
- Ζητήστε τους να γράψουν σε κάθε δάχτυλο:
  - αντίχειρας: κάτι που μου άρεσε
  - δείκτης: κάτι που έμαθα
  - μεσαίο δάχτυλο: κάτι που δεν μου άρεσε
  - παράμεσος: κάτι για το οποίο δεσμεύομαι
  - μικρό δάχτυλο: κάτι που έλειπε

Κλείσιμο

Προαιρετικά: οι συμμετέχοντες μπορούν να μοιραστούν τις σκέψεις τους με όλη την ομάδα, σε ζευγάρια ή καθόλου

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να υλοποιηθεί με πολλούς τρόπους. Μπορεί να πραγματοποιηθεί χωρίς να σχεδιαστεί η παλάμη προφορικά, ειδικά σε ένα διαδικτυακό περιβάλλον. Μπορεί να γίνει σε μικρότερες ομάδες, ατομικά ή στην ολομέλεια

2.3 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - LA XIXA

Η La Xixa πραγματοποίησε τον Ιούλιο του 2022 την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας σε συνεργασία του οργανισμού CEPAIM της Βαρκελώνης και του Olot.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση οργανώθηκε σε τρία μέρη: μία δωρη δια ζώσης και δύο 3ωρες διαδικτυακές συνεδρίες. Η δια ζώσης συνεδρία πραγματοποιήθηκε στο Olot, μια αγροτική περιοχή που βρίσκεται σε απόσταση πάνω από 100 χιλιόμετρα από τη Βαρκελώνη, όπου τόσο η ομάδα La Xixa όσο και οι συμμετέχοντες που ζούσαν στη Βαρκελώνη έπρεπε να ταξιδέψουν. Για να συμβεί αυτό, η εκπαίδευση YURI ακολούθησε μια υπαίθρια δραστηριότητα που οι συμμετέχοντες είχαν παρακολουθήσει τις προηγούμενες ημέρες κοντά στο Olot. Ο χώρος που επιλέχθηκε ήταν ιδιαίτερα κατάλληλος για τη δια ζώσης συνεδρία και εκτιμήθηκε ιδιαίτερα από τους συμμετέχοντες από τη Βαρκελώνη, καθώς είχαν τη δυνατότητα να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να γνωρίσουν διαφορετικές εμπειρίες και τρόπους ζωής. Όσον αφορά τους συμμετέχοντες από την επαρχία, χάρηκαν που φιλοξένησαν άτομα που ζουν σε αστική περιοχή, καθώς συνήθως είναι αυτοί που πρέπει να μετακινηθούν στην πόλη για να παρακολουθήσουν την εκπαίδευση και να γνωρίσουν νέους ανθρώπους. Οι διαδικτυακές συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν μέσω Zoom την εβδομάδα που ακολούθησε τη δια ζώσης συνάντηση. Οι συμμετέχοντες από το Olot συγκεντρώθηκαν στο γραφείο του CEPAIM και συνδέθηκαν από την ίδια συσκευή- το ίδιο συνέβη και με την ομάδα από τη Βαρκελώνη, όπου χρησιμοποίησαν μόλις δύο συσκευές (έναν υπολογιστή και ένα smartphone). Το γεγονός ότι οι συμμετέχοντες δεν είχαν πρόσβαση σε ατομική συσκευή έκανε τις συναντήσεις πιο δύσκολες- ωστόσο, οι δυσκολίες ξεπεράστηκαν μέσω της προσαρμογής των δραστηριοτήτων.

Συμμετέχοντες

Στην εκπαίδευση συμμετείχαν 18 άτομα, εκ των οποίων 9 ήταν νέοι και 9 εργαζόμενοι σε θέματα νεολαίας. Η ομάδα των νέων αποτελούνταν από 4 νέους που ζούσαν σε αγροτική περιοχή (Olot) και 5 που ζούσαν σε αστικό περιβάλλον (Βαρκελώνη). Επιπλέον, εντός της ομάδας υπήρχε μεγάλη ποικιλομορφία όσον αφορά την καταγωγή, καθώς οι συμμετέχοντες προέρχονταν από το Μαρόκο, το Μάλι, την Ισπανία και τη Σενεγάλη. Το ηλικιακό εύρος των νέων κυμαινόταν μεταξύ 18 και 21 ετών και οι περισσότεροι νέοι προσδιορίζονταν ως άνδρες. Όσον αφορά το πολιτιστικό τους υπόβαθρο και τις μητρικές τους γλώσσες, εκπροσωπήθηκαν διάφορες γλώσσες: δηλαδή, αραβικά, γαλλικά, ισπανικά και μπαμπάρα. Οι περισσότεροι από αυτούς παρακολουθούσαν μαθήματα για να μάθουν ισπανικά ή/και καταλανικά, καθώς και δεξιότητες πληροφορικής, κηπουρικής και μαγειρικής. Η ομάδα των εργαζομένων στον τομέα της νεολαίας περιελάμβανε 7 συμμετέχοντες από τη Βαρκελώνη και 2 από το Olot. Οι 6 από αυτούς ήταν από την Ισπανία, ενώ οι 3 κατάγονται από την αφρικανική ήπειρο. Ο μέσος όρος ηλικίας αυτών των επαγγελματιών κυμαινόταν από 25 έως 40 ετών. Όσον αφορά το φύλο, η ομάδα των επαγγελματιών νεολαίας αποτελούνταν σχεδόν εξίσου από άτομα που αυτοπροσδιορίζονται ως γυναίκες ή άνδρες.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι όλοι οι νέοι συμμετέχοντες και τουλάχιστον τρεις εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας έχουν βιώσει μια μεταναστευτική διαδικασία, η οποία αποτέλεσε έναν πολύ σημαντικό παράγοντα για το πιλοτικό μας πρόγραμμα. Στην πραγματικότητα, το "ταξίδι" αποτέλεσε το νήμα της κατάρτισης, δίνοντάς μας τη δυνατότητα να αντιμετωπίσουμε τη μετανάστευση από αγροτικά περιβάλλοντα στις χώρες καταγωγής τους σε αγροτικές (οι οποίες είναι διαφορετικές) ή/και αστικές περιοχές στη χώρα διαμονής. Εργαστήκαμε για να αναγνωρίσουμε και να εκτιμήσουμε τις διαφορές και τα κοινά που υπάρχουν στην ομάδα, ενώ παράλληλα εξοικειωθήκαμε με τις διαφορετικές ιδέες της υπαίθρου και της πόλης σύμφωνα με τις προσωπικές εμπειρίες των συμμετεχόντων, μέσω μιας διαπολιτισμικής και διατομεακής προσέγγισης. Η παρουσία συμμετεχόντων από αγροτικές περιοχές διαφορετικών ηπείρων κατέστησε τη συζήτηση πολύ πολύτιμη και σύνθετη.

Οι δραστηριότητες που δοκιμάστηκαν ήταν οι εξής: **"Γύρος ονομάτων με κίνηση"**, **"Χαιρετισμός με το σώμα και απο-μηχανικοποίηση"**, **"Bingo της διαφορετικότητας"**, **"Παιχνίδι κύκλων"**, **"1, 2, 3 Bradford"**, **"Θέατρο εικόνας: τα αγάλματα και το καρουζέλ"**, **"Τυφλό σχέδιο"**, **"Μετακίνηση στο πλαίσιο"**, **"Στερεότυπα μεταξύ πόλης και υπαίθρου"**, **"Μύθοι στο μικροσκόπιο"** και **"Ιστορία γύρω από τον κύκλο"**.

Θεωρούμε ότι η εκπαίδευση ήταν επιτυχής, καθώς καταφέραμε να επιτύχουμε τους στόχους που είχαν τεθεί για το πιλοτικό πρόγραμμα. Καταφέραμε να δημιουργήσουμε έναν ασφαλή και δημιουργικό χώρο που λειτούργησε ως βάση για διάλογο μεταξύ των συμμετεχόντων, καθώς αισθάνθηκαν ελεύθεροι να εκφράσουν και να μοιραστούν τις εμπειρίες, τις απόψεις, τις ανάγκες και τα όνειρά τους. Συζητήσαμε τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα, αλλά και τις ευκαιρίες και τις προκαταλήψεις που συνδέονται με τη διαβίωση σε αγροτικό και αστικό περιβάλλον. Μετά από κάθε συνεδρία, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να αξιολογήσουν τη διάρκεια, το περιεχόμενο, τη μεθοδολογία και τη δυναμική, γεγονός που μας έδωσε πληροφορίες για να προσαρμόσουμε την επόμενη συνεδρία ώστε να ανταποκριθούμε στις ανάγκες και τις προσδοκίες τους. Σύμφωνα με την αξιολόγηση των συμμετεχόντων, τα πιο χρήσιμα στοιχεία της διά ζώσης συνεδρίας ήταν η ευκαιρία που δόθηκε να σκεφτούν, να προβληματιστούν και να μοιραστούν συνολικά με τους άλλους συμμετέχοντες και τους εκπαιδευτές. Η αλληλεπίδραση στην ομάδα έκανε τους συμμετέχοντες να νιώθουν άνετα να μοιράζονται τις προσωπικές τους εμπειρίες, δημιουργώντας δέσιμο μεταξύ τους. Άλλα στοιχεία που επισημάνθηκαν ήταν η εστίαση στη διαφορετικότητα και οι θεατρικές ασκήσεις. Όσον αφορά τις διαδικτυακές συνεδρίες, οι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι οι δραστηριότητες ήταν πολύ χρήσιμες για την εμπάθυνση της συζήτησης σχετικά με τον αγροτικό και τον αστικό τρόπο ζωής. Επιπλέον, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες αισθάνθηκαν ότι τους άκουγαν κατά τη διάρκεια των συνεδριών, γεγονός που ήταν μία από τις καλύτερες πτυχές της όλης κατάρτισης που υπογράμμισαν.

Όσον αφορά την ομάδα κατάρτισης, θεωρούμε ότι ο αντίκτυπος της κατάρτισης είναι πολύ θετικός. Τα θέματα της κατάρτισης αντιμετωπίστηκαν με έναν βαθύ και ενδιαφέροντα τρόπο, προωθώντας τον διάλογο μεταξύ των ανθρώπων που ζουν/ ζουν σε αγροτικά και αστικά περιβάλλοντα, ενώ παράλληλα διερευνήθηκαν οι προκαταλήψεις και τα στερεότυπα που μπορεί να έχει κάποιος απέναντι στους άλλους.

Η εμπειρία ήταν ιδιαίτερα ενδιαφέρουσα και γεμάτη μάθηση, καθώς οι περισσότεροι συμμετέχοντες είχαν μεταναστευτικό υπόβαθρο και διαφορετικές εμπειρίες διαβίωσης σε αγροτικές και αστικές περιοχές ανάλογα με την ήπειρο όπου ζούσαν. Βρήκαμε εξαιρετικά ενδιαφέρον το γεγονός ότι ενώ εμείς θεωρούσαμε το Olot αγροτικό, οι περισσότεροι συμμετέχοντες που ζούσαν εκεί θεωρούσαν το Olot αστικό, καθώς το συνέκριναν με τα αγροτικά περιβάλλοντα των χωρών καταγωγής τους. Ολόκληρο το εργαστήριο χτίστηκε γύρω από την εμπειρία του "ταξιδιού" από τις χώρες καταγωγής (κυρίως αφρικανικές χώρες) στην Ισπανία- ωστόσο, συζητήθηκε επίσης διεξοδικά η μετανάστευση μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, μαζί με τις συνέπειές της.

2.4 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - CERAIM

Το CERAIM πραγματοποίησε το Σεπτέμβριο του 2022 την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση οργανώθηκε σε 3 μέρη: μία 6ωρη δια ζώσης και δύο 3ωρες διαδικτυακές συνεδρίες. Η δια ζώσης συνάντηση πραγματοποιήθηκε στο Almagro, μια αγροτική περιοχή στην επαρχία Ciudad Real.

Συμμετέχοντες

Στην εκπαίδευση συμμετείχαν 15 άτομα, 10 νέοι και 5 επαγγελματίες από διάφορους κοινωνικούς φορείς. Οι νέοι συμμετέχοντες προέρχονταν από τις πόλεις BOLAÑOS DE CALATRAVA με πληθυσμό περίπου 12.000 κατοίκους, ALMAGRO με περίπου 8.000 κατοίκους και CIUDAD REAL με πληθυσμό περίπου 75.000 κατοίκους. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι νέοι συμμετέχοντες προέρχονταν από κοινωνικο-οικονομικό υπόβαθρο με υψηλή ευαλωτότητα και ότι το εύρος της ηλικίας τους ήταν μεταξύ 16 και 21 ετών. Όσον αφορά τους εργαζόμενους στους νέους, απασχολούνται σε κοινωνικές οργανώσεις όπως η Mille Cunti και η Asociación Lluvia Violeta. Το ηλικιακό εύρος αυτών των επαγγελματιών ήταν μεταξύ 29 και 37 ετών.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Κατά τη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος, καταφέραμε να δημιουργήσουμε έναν χώρο για νέους και επαγγελματίες για την αντιμετώπιση των προκαταλήψεων που σχετίζονται με τον αγροτικό και αστικό τρόπο ζωής και την ενίσχυση των κοινωνικών τους δεξιοτήτων μέσω της σωματικής έκφρασης, γεγονός που δύναται να θέσει τις βάσεις για μελλοντική ένταξη στην αγορά εργασίας και, γιατί όχι, στην αγροτική νεανική επιχειρηματικότητα.

Η δραστηριότητα ήταν ιδιαίτερα ικανοποιητική, καθώς οι συμμετέχοντες εργάστηκαν πάνω στις δεξιότητες, τις ικανότητες και τις αδυναμίες τους, κάτι που θεωρούμε μεγάλο επίτευγμα, λαμβάνοντας υπόψη ότι η ομάδα δεν είχε προηγούμενη σχέση και το ηλικιακό φάσμα ήταν πολύ ευρύ. Το πιο δύσκολο μέρος ήταν το διαδικτυακό, καθώς αποδυνάμωσε την ατμόσφαιρα και τη σχέση μεταξύ των συμμετεχόντων.

Οι νέοι συμμετέχοντες έφυγαν με την επιθυμία για περισσότερες δραστηριότητες που βασίζονται στη μέθοδο YURI, καθώς κατάφεραν να δημιουργήσουν δεσμούς ένωσης και συνοχής στην ομάδα και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι αυτού του είδους η δυναμική είναι πολύ θετική για την ολοκληρωμένη ανάπτυξη των νέων. Επίσης, οι επαγγελματίες που συμμετείχαν στην εκπαίδευση έμειναν πολύ ικανοποιημένοι και θεώρησαν ότι θα μπορούσαν να συμπεριλάβουν τις δραστηριότητες YURI στην καθημερινή τους εργασία με τους νέους.

2.5 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ - YEU CYPRUS

Το YEU Cyprus διεξήγαγε την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2022.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση οργανώθηκε σε τρία μέρη:

1. Μια 6ωρη συνάντηση δια ζώσης που πραγματοποιήθηκε στις 23 Ιουλίου στη Δερύνεια, ένα χωριό που βρίσκεται στην ανατολική ακτή του νησιού ακριβώς δίπλα στη νεκρή ζώνη που χωρίζει το βόρειο και το νότιο τμήμα της χώρας. Το χωριό φημίζεται για την παραγωγή αγροτικών προϊόντων, κυρίως πατάτας και φράουλας. Προκειμένου να προσελκύσουμε τον τοπικό πληθυσμό καθώς και συμμετέχοντες από την τουρκοκυπριακή κοινότητα, ενώσαμε τις δυνάμεις μας με μια τοπική άτυπη ομάδα με την ονομασία Famagusta Avenue Garage, η οποία διέδωσε την εκδήλωση στο δίκτυό της και μας παρείχε το χώρο εκπαίδευσης που βρισκόταν μόλις λίγα μέτρα από το σημείο ελέγχου διέλευσης.
2. Το δεύτερο μέρος διεξήχθη με τη μορφή ανεξάρτητης μελέτης με βάση μια μικρή εργασία που δόθηκε στους συμμετέχοντες στη δια ζώσης συνεδρία και η οποία θα χρησίμευε ως εισαγωγή για τη διαδικτυακή συνεδρία. Ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να επιλέξουν μία ή περισσότερες κοινωνικές περιστάσεις (οικογενειακές συγκεντρώσεις, συναντήσεις με φίλους ή συναδέλφους κ.λπ.), να αναζητήσουν στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με το αγροτικό και το αστικό περιβάλλον και να κρατήσουν σημειώσεις ώστε να είναι σε θέση να τις αναφέρουν κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής συνεδρίας. Το μέρος αυτό πραγματοποιήθηκε μεταξύ της 24ης Ιουλίου και της 14ης Σεπτεμβρίου. Για τη φάση αυτή διατέθηκαν συνολικά 4 ώρες.
3. Το τρίτο μέρος πραγματοποιήθηκε στις 15 Σεπτεμβρίου μέσω διαδικτύου με τη χρήση της πλατφόρμας Zoom και διήρκεσε 2 ώρες.

Συμμετέχοντες

Στην κατάρτιση συμμετείχαν 14 άτομα, εκ των οποίων 9 γυναίκες και 5 άνδρες. Οι 10 από αυτούς ήταν νέοι, εκ των οποίων οι 5 ζούσαν σε αγροτικές περιοχές και οι 5 σε αστικές περιοχές. Από τους 4 εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας που συμμετείχαν στην κατάρτιση, οι 2 ζουν σε αγροτικές περιοχές και οι 2 σε αστικές. Η πλειονότητα των συμμετεχόντων ήταν Ελληνοκύπριοι- ωστόσο, υπήρχε ένας Τουρκοκύπριος και μια Κροάτισσα που εκείνη την περίοδο ζούσε στην Κύπρο. Εξ όσων γνωρίζουμε, οι περισσότεροι αν όχι όλοι οι συμμετέχοντες είτε είχαν πανεπιστημιακό πτυχίο είτε σπούδαζαν εκείνη τη στιγμή.

Η προσέλκυση των συμμετεχόντων ήταν δύσκολη λόγω των καλοκαιρινών διακοπών και λόγω της μεγάλης απόστασης των περισσότερων πόλεων από τον τόπο διεξαγωγής. Για να το μετριάσουμε αυτό, προσπαθήσαμε να χρησιμοποιήσουμε το γεγονός ότι η ευρύτερη περιοχή είναι δημοφιλής προορισμός διακοπών, για να προσελκύσουμε ανθρώπους από τις πόλεις, προσκαλώντας τους επίσης να περάσουμε χρόνο μαζί στην παραλία μετά τις συνεδρίες. Επιπλέον, παρόλο που ο χώρος διεξαγωγής ήταν ακριβώς δίπλα στο σημείο ελέγχου, πληροφορηθήκαμε από τον Τουρκοκύπριο συμμετέχοντα ότι υπήρχε πολύ μεγάλη ουρά στο σημείο διέλευσης, γεγονός που μπορεί να αποτέλεσε αποθαρρυντικό παράγοντα για τους υπόλοιπους Τουρκοκύπριους συμμετέχοντες που είχαν αρχικά εγγραφεί για την εκπαίδευση. Η συμμετοχή στην τελευταία συνεδρία ήταν αρκετά χαμηλότερη από την αναμενόμενη, λόγω του ότι ο Σεπτέμβριος είναι μια πολυάσχολη περίοδος με πολλούς να ξαναρχίζουν τις σπουδές τους στη χώρα ή στο εξωτερικό και άλλους να επιστρέφουν από τις διακοπές και να έχουν να αντιμετωπίσουν αυξημένο φόρτο εργασίας και άλλες προσωπικές υποχρεώσεις που είχαν διακοπεί κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Το πρώτο μέρος του πιλοτικού προγράμματος περιελάμβανε τη δοκιμή των περισσότερων δραστηριοτήτων. Στην αρχή και μέχρι να φτάσουν όλοι οι συμμετέχοντες, κάναμε τη δραστηριότητα προαξιολόγησης καλώντας τους συμμετέχοντες να γράψουν σε flipchart τρεις λέξεις που σχετίζονται με την αστική και την αγροτική περιοχή, καθώς και τις προσδοκίες και τους φόβους/αμφιβολίες τους σχετικά με τη συνεδρία. Αυτό αποδείχθηκε ότι ήταν μια καλή ευκαιρία για τους συμμετέχοντες να γνωριστούν λίγο ανεπίσημα μεταξύ τους. Μόλις ολοκληρώθηκε η ομάδα, κάναμε ένα παιχνίδι με ονόματα, το οποίο χρησίμευσε επίσης ως δραστηριότητα ενεργοποίησης. Μετά από αυτό, παρουσιάσαμε το έργο και τον σκοπό του πιλοτικού προγράμματος. Η ατζέντα συνεχίστηκε με τη δραστηριότητα οικοδόμησης ομάδας "Τρία πράγματα για μένα" και "Γραμμή γενεθλίων" (με παραλλαγή "απόσταση από τον τόπο διεξαγωγής του εργαστηρίου"), κατά την οποία θίχτηκε το θέμα της αγροτικής/αστικής περιοχής. Συνεχίσαμε με τον "Ανθρώπινο χάρτη της Κύπρου" και το "Bingo της διαφορετικότητας", περνώντας σιγά σιγά από την ομαδοποίηση στην εμβάθυνση στο θέμα. Συνεχίσαμε με τις δραστηριότητες "Πάρε θέση" και "World cafe" όπου οι συμμετέχοντες ενεπλάκησαν σε βαθύτερες συζητήσεις σχετικά με τα στερεότυπα και τις πεποιθήσεις γύρω από το αγροτικό και αστικό περιβάλλον αντλώντας από τις δικές τους εμπειρίες και ιστορίες. Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με τη δραστηριότητα αξιολόγησης "Το χέρι", μια γενική ενημέρωση και τη συμπλήρωση της τελικής αξιολόγησης.

Η συνεδρία ολοκληρώθηκε με τη δραστηριότητα αξιολόγησης "Το χέρι", μια γενική ενημέρωση και τη συμπλήρωση της τελικής αξιολόγησης. Οι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν επίσης για την εργασία που αντιστοιχούσε στο δεύτερο μέρος και τη σύνδεσή της με το τρίτο μέρος.

Όπως αναφέρθηκε προηγουμένως, μεταξύ της πρώτης (δια ζώσης) και της τελευταίας συνεδρίας (Διαδικυακά), οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να ολοκληρώσουν μια εργασία, εντοπίζοντας στερεότυπα και προκαταλήψεις σχετικά με το αγροτικό και το αστικό περιβάλλον στην καθημερινή τους ζωή ή/και στα μέσα ενημέρωσης.

Όλοι οι συμμετέχοντες του τρίτου μέρους είχαν επίσης παρακολουθήσει τη δια ζώσης συνάντηση. Η συνεδρία ξεκίνησε με τη δραστηριότητα "**Κάτι πολύτιμο**" και συνεχίστηκε με το "**Μύθοι στο μικροσκόπιο**". Οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν στα δύο και κλήθηκαν να μοιραστούν ιστορίες από τις καλοκαιρινές τους διακοπές όπου τα στερεότυπα για το αγροτικό/αστικό περιβάλλον ήταν σχετικά για 15 λεπτά. Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν εν συντομία τις ιστορίες τους και έπειτα προσπαθήσαμε όλοι μαζί να προσδιορίσουμε το στερεότυπο ή την παρανόηση πίσω από κάθε ιστορία. Ζητήθηκε επίσης από τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τη διαιώνιση τέτοιων πεποιθήσεων χρησιμοποιώντας κάποια παραδείγματα από την ποπ κουλτούρα (μια κυπριακή τηλεοπτική σειρά και ένα τραγούδι).

Τέλος, ολοκληρώσαμε τη συζήτηση αναλογιζόμενοι τι μπορούμε να κάνουμε όταν αναγνωρίζουμε ότι μια συγκεκριμένη πεποίθηση δεν ισχύει και τότε είναι γεγονός.

Η γενική αξιολόγηση του πιλοτικού προγράμματος ήταν αρκετά θετική. Οι συζητήσεις ήταν γόνιμες και διεισδυτικές και οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να εντοπίσουν στερεότυπα, να αμφισβητήσουν τις πεποιθήσεις τους και να διερευνήσουν αντίθετες απόψεις. Απόλαυσαν τις δραστηριότητες και το γεγονός ότι έκαναν καινούργιες γνωριμίες.

Η ανατροφοδότηση από τους συμμετέχοντες στη διά ζώσης συνάντηση ήταν πολύ θετική. Στο ερωτηματολόγιο αξιολόγησης, οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ανέφεραν ότι οι προσδοκίες τους εκπληρώθηκαν και ότι απόλαυσαν τις συζητήσεις και τις δραστηριότητες. Ορισμένοι ανέφεραν επίσης ότι είχαν κίνητρο να εμβαθύνουν περισσότερο και/ή να μιλήσουν για ιδέες πράσινης επιχειρηματικότητας. Συνολικά, οι συμμετέχοντες ήταν αφοσιωμένοι στις δραστηριότητες και πρόθυμοι να συμμετάσχουν στις συζητήσεις, συχνά αμφισβητώντας τις πεποιθήσεις των άλλων ή ακόμη και τις δικές τους.

Η συνολική αξιολόγηση της διαδικτυακής συνεδρίας από τους συμμετέχοντες ήταν επίσης θετική. Συμμετείχαν στη συζήτηση και ήταν ανοιχτοί στην περαιτέρω διερεύνηση των ιδεών, των προσωπικών τους εμπειριών και ιστοριών.

Για τους συντονιστές ήταν πολύ ενδιαφέρον να εξερευνήσουν ιδιαίτερα αυτό το θέμα και να δοκιμάσουν νέες δραστηριότητες προσαρμοσμένες στο τοπικό πλαίσιο. Στο πλαίσιο της Κύπρου, η σχέση αγροτικού/αστικού χώρου δεν είναι ένα από τα πιο δημοφιλή θέματα συζήτησης στον τομέα της νεολαίας, ωστόσο μπορούσαμε να δούμε ότι υπάρχει ανάγκη για περισσότερη συζήτηση.

For people living in rural areas

① What is urban? What would you consider to be urban?
Big Buildings, noise, concrete, pollution, traffic, jobs, events, night life, opportunities, variety of interests, technology, choice, cultural life, diversity

② List some characteristics of people living in urban areas?
Trendy, colder, less hospitable/polite, faster pace, eccentric, more permissive & flexible

③ Would you live in an urban area? why?
Yes: career, education, convenience, curiosity, freedom
No: stress, pollution (air, noise, water), less space, crowded

④ What are the pros & cons of living in a rural area?
Pros: | Cons: less options/opportunities

2.6 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ - ÉLAN INTERCULTUREL

Η Élan Interculturel πραγματοποίησε το Σεπτέμβριο του 2022 την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση οργανώθηκε σε τρεις συνεδρίες: μία δίωρη διαδικτυακή και δύο δια ζώσης συνεδρίες, σε συνεργασία με την Mission Locale de Limoges, η οποία συνοδεύει ανηλίκους και νέους ενήλικες σε μια πορεία επαγγελματικής ένταξης.

Συμμετέχοντες

Στην εκπαίδευση συμμετείχαν 17 άτομα, εκ των οποίων 13 ήταν νέοι ηλικίας 16 έως 25 ετών και 4 κοινωνικοί λειτουργοί. Η ομάδα αποτελούνταν από 7 γυναίκες και 10 άνδρες, 7 που ζούσαν σε αγροτικές περιοχές (5 νέοι και 2 επαγγελματίες) και 10 σε αστικές περιοχές (8 νέοι και 2 επαγγελματίες). Η πλειονότητα των συμμετεχόντων είχε οικογενειακό μεταναστευτικό υπόβαθρο- στην πραγματικότητα, οι περισσότεροι από αυτούς γεννήθηκαν στη Γαλλία από έναν τουλάχιστον γονέα που ήταν από το εξωτερικό.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Το Missions Locales είναι ένα ευρύ δίκτυο ιδρυμάτων που χρηματοδοτούνται από το κράτος και συνοδεύουν νέους από 16 έως 25 ετών στην επαγγελματική τους πορεία. Πολύ συχνά, οι νέοι που εισέρχονται στις Missions Locales έχουν λιγότερες ευκαιρίες και εντάσσονται στο πρόγραμμα επειδή έχουν τελειώσει (ή εγκαταλείψει) το σχολείο και έχουν

αποφασίσει να μην ακολουθήσουν μια πορεία τριτοβάθμιας εκπαίδευσης για διάφορους λόγους (έλλειψη οικονομικών πόρων, έλλειψη ευκαιριών, αρνήσεις από εκπαιδευτικά ιδρύματα, οικογενειακά ζητήματα κ.λπ.) Το Missions Locales τους παρέχει καθοδήγηση για να προσδιορίσουν τα επόμενα βήματα της επαγγελματικής/φοιτητικής τους ζωής. Στο πλαίσιο του YURI, η Élan Interculturel συνεργάστηκε με την Mission Locale de Limoges, στο κέντρο της Γαλλίας, και εργάστηκε με μια ομάδα νέων και συμβούλων.

Η ομάδα ήταν υπέροχη, ευγενική και με κίνητρα. Εμπιστεύτηκαν την ομάδα κατάρτισης και τη διαδικασία. Δημιουργήθηκε μια ωραία και αποτελεσματική δυναμική της ομάδας, η οποία επέτρεψε να μοιραστούν βαθιές σκέψεις σχετικά με τα στερεότυπα και τις συνέπειές τους. Το εργαστήριο ξεκίνησε με δραστηριότητες ομαδικής ανάπτυξης που συνέβαλαν στη δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος, ακολουθούμενες από δραστηριότητες ζωγραφικής και θεάτρου εικόνων που οδήγησαν στον προσδιορισμό του οράματος που είχε ο καθένας για τις αγροτικές και αστικές περιοχές. Η επόμενη ημέρα χρησιμοποιήθηκε για την βαθύτερη αντιμετώπιση των στερεοτύπων που συνδέονται με τα "αστικά" και την "αγροτικά" περιβάλλοντα μέσω κόμικς. Για να προστεθεί μια δημιουργική και καλλιτεχνική πινελιά, ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να δημιουργήσουν "memes", φωτογραφίζοντας τους εαυτούς τους και τους συνομηλίκους τους και προσθέτοντας στη συνέχεια μια φράση κατά των στερεοτύπων. Όλα τα memes εκτέθηκαν στις αίθουσες διδασκαλίας της Mission Locale και κάποιοι μπόρεσαν να επισκεφθούν την "έκθεση φωτογραφίας".

Ήταν ενδιαφέρον να δούμε πόσο γρήγορα θα αποδομούσαν τα στερεότυπα για τις αγροτικές και τις αστικές περιοχές και πώς αυτό οδήγησε σε περαιτέρω συζήτηση σχετικά με άλλους τύπους στερεοτύπων (με βάση το φύλο, την εθνικότητα κ.λπ.) και τις προκαταλήψεις και τις διακρίσεις στις οποίες μπορεί να οδηγήσουν. Η συζήτηση ήταν πολύ πλούσια. Για κάθε δραστηριότητα, οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να προσδιορίσουν μια δεξιότητα που είχαν αναπτύξει και η οποία θα ήταν χρήσιμη για το έργο τους στο

2.7 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ - CESIE

Η CESIE πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας από τον Ιούλιο έως τον Σεπτέμβριο του 2022.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση πραγματοποιήθηκε σε δύο μέρη: μια δια ζώσης συνάντηση στο Santo Stefano Quisquina, μια αγροτική περιοχή, 1 ώρα και 30 λεπτά μακριά από τις πλησιέστερες κύριες πόλεις (Παλέρμο και Αγκριτζέντο) και μια διαδικτυακή συνάντηση που πραγματοποιήθηκε τον Σεπτέμβριο.

Συμμετέχοντες

Οι συμμετέχοντες στην προσωπική συνεδρία ήταν ηλικίας μεταξύ 16 και 30 ετών, κυρίως από αγροτικές περιοχές, αν και ορισμένοι από αυτούς ήταν φοιτητές πανεπιστημίου που ζούσαν στην πόλη κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους και επέστρεφαν στην ύπαιθρο κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού. Λόγω της απόστασης του τόπου διεξαγωγής της κατάρτισης και της έλλειψης μεταφορικών μέσων από τις πλησιέστερες πόλεις, ήταν δύσκολο να συμμετάσχουν νέοι από αστικές περιοχές στη δια ζώσης συνεδρία. Παρόλο που οι συμμετέχοντες ήταν κυρίως νέοι της περιοχής, πολλοί από αυτούς ζουν στην πόλη κατά τη διάρκεια του έτους, έτσι η ομάδα συγκροτήθηκε από ένα μείγμα εμπειριών από την πόλη και την ύπαιθρο.

Αντίθετα, η διαδικτυακή συνεδρία επέτρεψε τη συμμετοχή νέων τόσο από αγροτικές όσο και από αστικές περιοχές της περιοχής και την παρακολούθησαν επίσης νέοι συμμετέχοντες που δεν μπόρεσαν να παρευρεθούν στη δια ζώσης συνάντηση. Η διαδικτυακή συνεδρία πραγματοποιήθηκε μετά τη δια ζώσης συνεδρία και αυτό επέτρεψε να αξιοποιηθεί το ομαδικό πνεύμα που αναπτύχθηκε εντός της ομάδας

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Η δια ζώσης συνάντηση προσέφερε ευκαιρίες για συζήτηση μεταξύ νέων επιχειρηματιών της υπαίθρου και νέων που ζουν σε αστικές ή/και αγροτικές περιοχές. Χάρη στις δραστηριότητες του YURI, κατέστη δυνατή η αντιμετώπιση των διαφορετικών συστημάτων πεποιθήσεων, προκαταλήψεων και στερεοτύπων σχετικά με το αγροτικό και το αστικό περιβάλλον και η διερεύνηση τόσο των προβλημάτων όσο και των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι περιοχές αυτές για την ανάπτυξη νέων επιχειρηματικών ευκαιριών.

Η διαδικτυακή συνεδρία περιελάμβανε ένα μείγμα μη τυπικών δραστηριοτήτων - για να προβληματιστούν σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαιτερότητες των αστικών και των αγροτικών περιοχών και τη μεταξύ τους σχέση - και ένα μέρος που αποσκοπούσε στην ενημέρωση σχετικά με τις διαθέσιμες ευκαιρίες όσον αφορά τη συνεργασία μεταξύ των πόλεων και της υπαίθρου. Όσον αφορά τις δραστηριότητες, κατά τη διάρκεια της δια ζώσης συνόδου εφαρμόστηκαν οι **"Μύθοι στο μικροσκόπιο"** και η **"κάρτες Dixit"**, ενώ κατά τη διάρκεια της διαδικτυακής συνάντησης δοκιμάστηκαν με μεγάλη επιτυχία και συμμετοχή τα **"Πόλη vs Χωρίο"** και **"Στερεότυπα μεταξύ πόλης και υπαίθρου"**.

Θεωρούμε ότι η κατάρτιση ήταν επιτυχής, καθώς οι συμμετέχοντες αισθάνθηκαν ελεύθεροι να εκφράσουν τις απόψεις, τις ανησυχίες, τις προσδοκίες, τις ιδέες και τις εμπειρίες τους σχετικά με τον αστικό και τον αγροτικό τρόπο ζωής.

Οι συμμετέχοντες είχαν επίσης την ευκαιρία να ανακαλύψουν επιτυχημένες ιστορίες νέων επιχειρηματιών που αποφάσισαν να ζήσουν και να εργαστούν σε αυτή την περιοχή. Σύμφωνα με τα σχόλια που έλαβαν οι συμμετέχοντες, η συνάντηση τους ενέπνευσε και τους παρακίνησε. Εκτίμησαν ιδιαίτερα τη δυναμική της ομάδας, τις μη τυπικές μεθοδολογίες που χρησιμοποιήθηκαν και τον διάλογο με τους συνομηλίκους τους.

2.8 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΧΩΗΥ

Η Χωηυ πραγματοποίησε τον Αύγουστο του 2022 την πιλοτική κατάρτιση "Συστήματα πεποιθήσεων και διαπολιτισμικοί διάλογοι μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών" με νέους και εργαζόμενους σε θέματα νεολαίας.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η πιλοτική κατάρτιση YURI χωρίστηκε σε τρία μέρη: δύο δωρες δια ζώσης συναντήσεις, ακολουθούμενες από μια μικρότερη διαδικτυακή συνάντηση, κατά την οποία οι συμμετέχοντες κλήθηκαν να συμπληρώσουν κάποια "εργασία για το σπίτι", αξιολογώντας τις εμπειρίες και το υπόβαθρό τους σχετικά με το έργο YURI, καθώς και αξιολογώντας την κατάρτιση και αναστοχαζόμενοι τις δραστηριότητες στις οποίες συμμετείχαν.

Οι δια ζώσης συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν στο Kintai Arts Residency, στην ήσυχη αγροτική περιοχή του Šilutės rajono savivaldybė (Δήμος Šilutė), χάρη στη συνεργασία μεταξύ της Χωηυ και του Kintai Arts Residency, ενός οργανισμού που (μαζί με την Χωηυ) απέκτησαν πρόσβαση σε ένα εγκαταλελειμμένο κτίριο στο Kintai, με σκοπό την αναζωογόνησή του μέσω κοινωνικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων, εργαστηρίων, κατάρτισης κ.λπ. Παράλληλα, η Χωηυ συνεργάζεται με την Kintų Kaitavimo Klubas (KKK) διοργανώνοντας καλοκαιρινές κατασκηνώσεις με νέους που προέρχονται από διάφορες αστικές και αγροτικές περιοχές.

Συμμετέχοντες

Η πιλοτική κατάρτιση YURI στη Λιθουανία ξεπέρασε τις προσδοκίες, καθώς ο αριθμός των συμμετεχόντων ήταν πολύ μεγαλύτερος από τον αναμενόμενο. Συνολικά, είχαμε 46 συμμετέχοντες, οι οποίοι αποτελούνταν κυρίως από νέους, αν και στην κατάρτιση συμμετείχαν και εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας. Οι συμμετέχοντες προέρχονταν από διαφορετικές περιοχές της Λιθουανίας και από οικισμούς, πόλεις και κωμοπόλεις πολύ διαφορετικού μεγέθους, από τις μεγαλύτερες με μισό εκατομμύριο κατοίκους μέχρι τις μικρότερες όπου ζουν περίπου χίλιοι άνθρωποι. Η ομάδα ήταν επίσης αρκετά διαφορετική όσον αφορά τους πολιτισμούς και τις γλώσσες, με συμμετέχοντες που προέρχονταν από την Πολωνία, τη Ρωσία, τη Λευκορωσία και την Ουκρανία. Αντιπροσωπεύονταν επίσης διάφορες εθνικότητες και θρησκείες; για παράδειγμα, υπήρχε μια ομάδα μαθητών που φοιτούσαν στο Vilniaus Šolomo Aleichemo ORT gimnazija, το οποίο είναι ένα εβραϊκό γυμνάσιο. Όσον αφορά την ηλικία, η πλειονότητα των συμμετεχόντων ήταν μεταξύ 16 και 18 ετών. Όσον αφορά το φύλο, η ομάδα ήταν αρκετά ισορροπημένη. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες φοιτούσαν σε γυμνάσια ή λύκεια, αλλά υπήρχαν και μερικοί που είχαν ήδη αποφοιτήσει από το λύκειο.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Η πιλοτική εκπαίδευση YURI πήγε αρκετά καλά: καταγράψαμε μεγάλο ενδιαφέρον από τους νέους, υπήρχαν πολλοί συμμετέχοντες με διαφορετικό υπόβαθρο, καταφέραμε να δοκιμάσουμε αρκετές δραστηριότητες που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια του έργου και να προσφέρουμε στους συμμετέχοντες μια προσέγγιση των αστικών και αγροτικών συνθηκών αρκετά διαφορετική από αυτή που έχουν συνηθίσει.

Οι συμμετέχοντες στην εκπαίδευση συμμετείχαν παράλληλα σε μια καλοκαιρινή κατασκήνωση αφιερωμένη κυρίως στο kite surfing, οπότε το πρόγραμμα των συνεδριών έπρεπε να προσαρμόζεται συνεχώς ανάλογα με τις καιρικές συνθήκες/τον άνεμο. Παρά τις προκλήσεις που αντιπροσώπευε αυτή η συνεχής προσαρμογή, θεωρούμε ότι αυτό ήταν μια θετική πτυχή της κατάρτισης καθώς έδωσε τη δυνατότητα σε νέους που ζουν στην πόλη να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να εξερευνήσουν τις ευκαιρίες που προσφέρουν οι αγροτικές περιοχές.

Η μεγαλύτερη πρόκληση ήταν ο απροσδόκητα μεγάλος αριθμός της ομάδας, αλλά παρά τη διάσταση της ομάδας, δόθηκε σε όλους η ευκαιρία να εκφραστούν ελεύθερα και με ασφάλεια. Το πιλοτικό μαθησιακό μονοπάτι YURI ήταν δομημένο με τρόπο που μπορούσε να προσαρμοστεί σε διαφορετικά περιβάλλοντα, ανάγκες και ακροατήρια, γεγονός που ήταν πολύ χρήσιμο. Ωστόσο, ορισμένες δραστηριότητες ήταν δύσκολο να προσαρμοστούν για μια τόσο μεγάλη ομάδα ανθρώπων, ενώ άλλες δεν λειτούργησαν όπως επιθυμούσαμε. Οι συμμετέχοντες επέδειξαν ενδιαφέρον, ιδίως στις πιο ενεργητικές και δημιουργικές δραστηριότητες. Τους άρεσε πολύ η δραστηριότητα "Γραμμή γενεθλίων", η οποία τους ζητούσε να βρουν έναν δημιουργικό τρόπο να τοποθετηθούν σε μια γραμμή σύμφωνα με τον μήνα και την ημέρα γέννησής τους, και το "Bingo της διαφορετικότητας". Ήταν πολύ πολύτιμο να ακούσουμε τι σκέφτονταν για τις δηλώσεις που περιλαμβάνονταν σε αυτό, τι ήταν δύσκολο ή εύκολο να βρουν, κ.λπ. Οι άλλες δραστηριότητες που διεξήχθησαν ήταν οι εξής: **"Πόλη vs Χωρίο"**, **"Τρία πράγματα για μένα"**, **"Μύθοι στο μικροσκόπιο"** και **"Στερεότυπα μεταξύ πόλης και υπαίθρου"**. Συνολικά, μπορεί να ειπωθεί ότι η πιλοτική εκπαίδευση βοήθησε τους συμμετέχοντες να αρχίσουν να αμφισβητούν τον τρόπο με τον οποίο βλέπουν τον κόσμο, τον τρόπο με τον οποίο βλέπουν την αστική και την αγροτική νεολαία, καθώς και τον εαυτό τους.

3

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑ- ΤΙΚΟΤΗΤΑ

3.1 ΠΡΑΣΙΝΗ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ, ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (ENTREPRENEURSHIP): ΕΝΝΟΙΟΛΟΓΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Ο όρος entrepreneur (επιχειρηματίας) ανάγεται στη γαλλική οικονομία του δέκατου έβδομου και δέκατου όγδοου αιώνα. Στα γαλλικά, αναφέρεται σε ένα άτομο που αναλαμβάνει ένα μεγάλο έργο ή δραστηριότητα. Ειδικότερα, έχει χρησιμοποιηθεί για να προσδιορίσει τα περιπετειώδη άτομα που έχουν δώσει ώθηση στην οικονομική πρόοδο βρίσκοντας νέους και καλύτερους τρόπους να κάνουν πράγματα. Σύμφωνα με τον Peter Drucker, **"ο επιχειρηματίας αναζητά πάντα την αλλαγή, ανταποκρίνεται σε αυτήν και την εκμεταλλεύεται ως ευκαιρία"**¹².

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί θεμελιώδη κινητήρια δύναμη της οικονομικής πρόοδου και της καινοτομίας εδώ και αιώνες. Τα τελευταία χρόνια, ωστόσο, έχει αναπτυχθεί ένας νέος τύπος επιχειρηματικότητας που επικεντρώνεται περισσότερο στην κοινωνική και περιβαλλοντική βιωσιμότητα. Το κεφάλαιο αυτό διερευνά τις έννοιες της πράσινης, κοινωνικής και συλλογικής επιχειρηματικότητας και πώς οι νέοι μπορούν να τις αξιοποιήσουν για να δημιουργήσουν θετικές αλλαγές στις κοινότητές τους.

Στο πλαίσιο του έργου YURI, δεν εστιάζουμε μόνο στην επιχειρηματικότητα γενικότερα- αντίθετα, η έρευνα και οι εργασίες που πραγματοποιήθηκαν εξειδικεύονται στην πράσινη, κοινωνική και συλλογική επιχειρηματικότητα.

Πράσινη επιχειρηματικότητα

Η πράσινη επιχειρηματικότητα επικεντρώνεται στην παραγωγή προϊόντων και υπηρεσιών φιλικών προς το περιβάλλον, προωθώντας παράλληλα την αειφορία. Ωστόσο, η ισορροπία μεταξύ κέρδους και βιωσιμότητας αποτελούσε πρόκληση στο παρελθόν και εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση σήμερα¹³.

Υπάρχουν δύο βασικοί τρόποι προσέγγισης και κατανόησης της πράσινης επιχειρηματικότητας, ο πρώτος βασίζεται στην παραγωγή (προϊόντα και υπηρεσίες) και ο δεύτερος στη διαδικασία παραγωγής. Στην πραγματικότητα, οι πράσινοι επιχειρηματίες παρέχουν πράσινα και φιλικά προς το περιβάλλον προϊόντα και υπηρεσίες, όπως η διαχείριση αποβλήτων, η βιώσιμη γεωργία ή οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ωστόσο, στο πλαίσιο της πράσινης οικονομίας, μεγάλη σημασία δίνεται στη διαδικασία παραγωγής, σύμφωνα με την οποία οι πράσινοι επιχειρηματίες θα πρέπει να παράγουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες τους μέσω μιας φιλικής προς το περιβάλλον διαδικασίας ή με τη βοήθεια καθαρών τεχνολογιών, όπως ο οικολογικός τουρισμός ή η ουδέτερη προς τον άνθρακα παραγωγή¹⁴.

12. Drucker, P. F. (1985). Innovation and entrepreneurship: Practice and principles. Harper & Row. p. 19.

13. Geoffrey, J. (2017). Profits and Sustainability: A History of Green Entrepreneurship. New York: Oxford University Press

14. ILO. (2015). Sustainable enterprises and green jobs: Challenges and opportunities for entrepreneurs. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_250688.pdf

Υπάρχει ένα σύνολο χαρακτηριστικών που βοηθούν στον ορισμό και τον εντοπισμό των πράσινων επιχειρήσεων. Στην πραγματικότητα, θα πρέπει να πληρούν όλα ή τουλάχιστον ορισμένα από τα ακόλουθα κριτήρια:

- Ενσωματώνουν τις αρχές της βιωσιμότητας στις επιχειρηματικές τους αποφάσεις και τις παρακολουθούν ενεργά.
- Πληρώνουν στους υπαλλήλους τους δίκαιους μισθούς, εξασφαλίζοντας καλή ισορροπία μεταξύ της επαγγελματικής και της προσωπικής ζωής και κατανέμοντας δίκαια τις αποδοχές σε όλη την αξιακή αλυσίδα.
- Μεγιστοποιούν τα κοινωνικά οφέλη της επιχείρησης, για παράδειγμα, με την απασχόληση ευάλωτων ομάδων.
- Παροχή πράσινων ή/και τοπικών προϊόντων και υπηρεσιών που εκτοπίζουν τη ζήτηση για μη πράσινα ή εισαγόμενα προϊόντα.
- Βοηθούν την κοινότητα να γίνει πιο βιώσιμη, μειώνοντας την κατανάλωση ενέργειας ή νερού, τα απόβλητα ή τη ρύπανση¹⁵.
- Προσπαθούν να μειώσουν την κατανάλωση ενέργειας, νερού και πρώτων υλών και αναπληρώνουν, βελτιώνουν και αντικαθιστούν τους περιβαλλοντικούς πόρους που καταναλώνουν, για παράδειγμα μέσω της αναδάσωσης, της γονιμότητας του εδάφους και της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- Δεσμεύονται για την τήρηση των περιβαλλοντικών αρχών στις επιχειρηματικές τους δραστηριότητες. Αυτές συχνά περιγράφονται λεπτομερώς σε μια δημόσια διαθέσιμη και τακτικά επικαιροποιημένη πολιτική βιωσιμότητας ή περιβαλλοντική πολιτική, η οποία θέτει το βασικό πλαίσιο της συνεχούς προσπάθειας της επιχείρησης να βελτιώσει την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική αξία που δημιουργεί, για όσους έχουν έννομο συμφέρον από τη λειτουργία της, καθώς και για το κοινωνικό σύνολο, και σε ετήσιες εκθέσεις βιωσιμότητας που περιγράφουν τον κοινωνικό, οικονομικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπό τους¹⁶.

Εν ολίγοις, η πράσινη επιχειρηματικότητα είναι ένα επιχειρηματικό μοντέλο που δίνει έμφαση στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την κοινωνική ευθύνη και την οικονομική βιωσιμότητα. Μέσω της ενσωμάτωσης αυτών των αρχών, οι πράσινοι επιχειρηματίες μπορούν να συμβάλουν σε έναν πιο υγιή πλανήτη και μια πιο δίκαιη κοινωνία, ενώ ταυτόχρονα είναι επιτυχημένες επιχειρήσεις.

---

15. Van Marrewijk, M. (2003). Concepts and Definitions of CSR and Corporate Sustainability: Between Agency and Communion. *Journal of Business Ethics* 44, 95–105. <https://doi.org/10.1023/A:1023331212247>

16. Global Green Growth Institute. (2019). Guide to green entrepreneurship in Kiribati: Chapter 2 – What is green entrepreneurship? Retrieved from <http://gggi.org/site/assets/uploads/2019/04/GGGI-Guide-to-GreenEntrepreneurship-in-Kiribati-Chapter-2-What-is-Green-Entrepreneurship-1.pdf>

Κοινωνική επιχειρηματικότητα

Η ιδέα της δημιουργίας εσόδων (και μερικές φορές κέρδους) για τη διατήρηση κοινωνικά ωφέλιμων δραστηριοτήτων βρίσκεται στο επίκεντρο της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Η κοινωνική επιχειρηματικότητα αναφέρεται σε εκείνες τις πρωτοβουλίες που βασίζονται στο έργο τους στον εντοπισμό ενός κοινωνικού προβλήματος και στη χρήση επιχειρηματικών αρχών και τεχνικών για την επίτευξη κοινωνικής αλλαγής. Περιλαμβάνει τη δημιουργία καινοτόμων λύσεων σε κοινωνικά ζητήματα όπως η φτώχεια, η ανισότητα και η περιβαλλοντική υποβάθμιση, ενώ παράλληλα παράγει οικονομικές αποδόσεις. Στόχος είναι η δημιουργία βιώσιμων και κλιμακωτών δράσεων που μπορούν να βελτιώσουν τη ζωή των ανθρώπων και να επιφέρουν θετικό κοινωνικό αντίκτυπο¹⁷. Ως εκ τούτου, ένας κοινωνικός επιχειρηματίας είναι κάποιος που διερευνά επιχειρηματικές ευκαιρίες που έχουν θετικό αντίκτυπο στην κοινότητα, την κοινωνία ή σε παγκόσμιο επίπεδο.

"Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες παίζουν το ρόλο των φορέων αλλαγής στον κοινωνικό τομέα: Έχοντας ως αποστολή τη δημιουργία και τη διατήρηση της κοινωνικής αξίας (όχι μόνο της ιδιωτικής αξίας), αναγνωρίζοντας και επιδιώκοντας νέες ευκαιρίες για την επιτυχία αυτής της αποστολής, συμμετέχοντας σε μια διαδικασία συνεχούς καινοτομίας, προσαρμογής και μάθησης, δρώντας χωρίς να περιορίζονται από τους πόρους που έχουν στη διάθεσή τους, επιδεικνύοντας αυξημένη υπευθυνότητα απέναντι στις ομάδες που εξυπηρετούνται και για τα αποτελέσματα που δημιουργούνται" (Dees, 2001, σ. 4)¹⁸.

Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες είναι μεταρρυθμιστές και επαναστάτες που δεσμεύονται να επιτύχουν έναν κοινωνικό στόχο με καινοτόμα μέσα. Η προσέγγισή τους περιλαμβάνει τη δημιουργία μετασχηματιστικών αλλαγών στον κοινωνικό τομέα με την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτιών των προβλημάτων, αντί της απλής διαχείρισης των συμπτωμάτων τους. Προσπαθούν να μειώσουν την ανάγκη για βοήθεια εφαρμόζοντας συστημικές αλλαγές που οδηγούν στη βελτίωση βιώσιμα και μακροπρόθεσμα. Παρά το γεγονός ότι βασίζονται σε τοπικό επίπεδο, οι ενέργειές τους μπορούν να έχουν μεγάλες επιπτώσεις και μπορούν δυνητικά να επιφέρουν θετική αλλαγή σε παγκόσμιο επίπεδο σε διάφορους τομείς, μεταξύ άλλων στην εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, την οικονομική ανάπτυξη, το περιβάλλον και τις τέχνες¹⁹.

---

17. Ibid. 3.

18. Dees, J. G. (2001). The meaning of social entrepreneurship. In J. Nicholls (Ed.), Social entrepreneurship: New models of sustainable social change (pp. 1-18). Oxford University Press. P.3 Retrieved from https://centers.fuqua.duke.edu/case/wp-content/uploads/sites/7/2015/03/Article_Dees_MeaningofSocialEntrepreneurship_2001.pdf

19. Ibid. 5.

Συλλογική επιχειρηματικότητα

Η συλλογική επιχειρηματικότητα συνδυάζει τον επιχειρηματικό κίνδυνο και την επένδυση κεφαλαίου με την κοινωνική αξία που βασίζεται στη συλλογική δράση και τη συμμετοχή των πολιτών. Η έννοια αυτή αναφέρεται στη συνεργασία ατόμων ή οργανισμών με στόχο τη δημιουργία μιας βιώσιμης επιχείρησης που να ανταποκρίνεται τόσο στις οικονομικές όσο και στις κοινωνικές ανάγκες της κοινότητάς της²⁰.

Ο πρωταρχικός στόχος της συλλογικής επιχειρηματικότητας είναι η δημιουργία οικονομικής, κοινωνικής, ή και των δύο τύπων, αξίας μέσω της επιχείρησης, η οποία βρίσκεται συνήθως υπό την ιδιοκτησία και τον έλεγχο της συλλογικότητας²¹. Η αίσθηση της κοινής ιδιοκτησίας, της λήψης αποφάσεων και της ευθύνης μεταξύ των μελών της ομάδας χαρακτηρίζει αυτή την προσέγγιση της επιχειρηματικότητας²².

Ένα από τα κύρια οφέλη των συλλογικών επιχειρήσεων είναι η δυνατότητα συγκέντρωσης πόρων και γνώσεων μεταξύ των μελών της ομάδας. Αυτό επιτρέπει στην ομάδα να δημιουργήσει μια πιο επιτυχημένη και βιώσιμη επιχείρηση, αξιοποιώντας τα πλεονεκτήματα κάθε μέλους²³. Επιπλέον, η από κοινού λήψη αποφάσεων και ευθύνη μεταξύ των μελών της ομάδας μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη δέσμευση και κίνητρα για την επιτυχία του εγχειρήματος²⁴. Αυτό μπορεί να οδηγήσει σε βελτιωμένη απόδοση και μεγαλύτερη ανθεκτικότητα απέναντι στις προκλήσεις.

---

20. Connell, D. J. (1999). Collective entrepreneurship: In search of meaning. Retrieved from <http://www.djconnell.ca/papers.html>

21. Fischer, E., & Gaim, M. (2011). Linking smallholders to markets: Determinants and impacts of farmer collective action in Kenya. *World Development*, 39(5), 797-809. doi: 10.1016/2010.11.015

22. Bacq, S., Janssen, F., & Marth, R. (2013). The multiple faces of social entrepreneurship: A review of definitional issues based on geographical and thematic criteria. *Entrepreneurship & Regional Development*, 25(9-10), 757-775. doi: 10.1080/08985626.2013.862969.

23. Ibid. 8.

24. Ibid. 9.

Παρά τα δυνητικά οφέλη της, η συλλογική επιχειρηματικότητα παρουσιάζει επίσης ορισμένες ειδικές προκλήσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν την εξισορρόπηση των ατομικών συμφερόντων με τις ανάγκες της ομάδας και τις πιθανές συγκρούσεις μεταξύ των μελών της ομάδας²⁵. Η αποτελεσματική επικοινωνία, η εμπιστοσύνη και η συνεργασία είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη επιτυχούς συλλογικής επιχειρηματικότητας. Παρ' όλα αυτά, με επαρκείς πόρους και υποστήριξη, η συλλογική επιχειρηματικότητα μπορεί να συμβάλει στην προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, ιδίως σε μειονεκτούσες κοινότητες²⁶.

Οι πράσινες, οι κοινωνικές και οι συλλογικές πρωτοβουλίες αντιπροσωπεύουν διαφορετικές προσεγγίσεις της επιχειρηματικότητας, καθεμία από τις οποίες έχει μοναδικά χαρακτηριστικά και σκοπούς. Στόχος αυτών των προσεγγίσεων είναι η θετική συμβολή στην κοινωνία και το περιβάλλον, ενώ ταυτόχρονα δημιουργούν οικονομικά οφέλη. Η επιτυχία αυτών των μορφών επιχειρηματικότητας μετράται όχι μόνο από τις οικονομικές τους επιδόσεις, αλλά και από τις θετικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις τους. Με την κοινωνία να συνεχίζει να αντιμετωπίζει προκλήσεις όσον αφορά τη βιωσιμότητα, τις κοινωνικές ανισότητες και την οικονομική δικαιοσύνη, οι έννοιες αυτές έχουν καταστεί σημαντικά μέσα για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων.

---

25. Ibid. 8

26. Ibid. 9

3.2 ΙΚΑΝΟΤΗΤΕΣ ΠΟΥ ΑΠΑΙΤΟΥΝΤΑΙ ΓΙΑ ΝΑ ΕΜΠΛΑΚΕΙ ΚΑΝΕΙΣ ΣΕ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η επιχειρηματικότητα έχει αναδειχθεί σε κρίσιμη πτυχή της οικονομικής ανάπτυξης τα τελευταία χρόνια. Γίνεται όλο και πιο φανερό ότι οι επιχειρηματίες είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία θέσεων εργασίας, τη δημιουργία πλούτου και την προώθηση της καινοτομίας στην κοινωνία. Στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), η επιχειρηματικότητα έχει αναγνωριστεί ως βασική κινητήρια δύναμη της οικονομικής ανάπτυξης και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής προωθούν πολιτικές για την ενθάρρυνση και την υποστήριξή της. Το Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων της ΕΕ (EntreComp) δημιουργήθηκε ως εργαλείο για την καθοδήγηση της ανάπτυξης των επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Σε αυτό το κεφάλαιο, ο αναγνώστης θα μπορέσει να διαβάσει για τις ικανότητες που απαιτούνται για να εμπλακεί κανείς σε συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα, με βάση το πλαίσιο EntreComp.

Το EntreComp είναι ένα πλαίσιο για τις επιχειρηματικές ικανότητες που αναπτύχθηκε από το Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2016. Σχεδιάστηκε για να παρέχει μια κοινή γλώσσα και αναφορά για την εκπαίδευση και κατάρτιση σε θέματα επιχειρηματικότητας και για την προώθηση και ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων σε ολόκληρη την Ευρώπη. Το πλαίσιο βασίζεται στην παραδοχή ότι η επιχειρηματικότητα δεν αφορά μόνο την ίδρυση και τη λειτουργία μιας επιχείρησης, αλλά είναι μια νοοτροπία και απαιτεί ένα σύνολο ικανοτήτων που μπορούν να εφαρμοστούν σε πολλά διαφορετικά πλαίσια. Καλύπτει 15 ικανότητες που ομαδοποιούνται σε τρεις τομείς: Παραγωγή ιδεών, Πόροι και Λήψη Δράσης²⁷.

Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων - EntreComp

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανέπτυξε το EntreComp: το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Ικανότητας για την Επιχειρηματικότητα για να υποστηρίξει μια κοινή και ολοκληρωμένη κατανόηση της επιχειρηματικότητας ως ικανότητας. Το EntreComp προσδιορίζει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις στάσεις που χρειαζόμαστε όλοι για να αδράξουμε ευκαιρίες και να αναπτύξουμε ιδέες και να τις μετατρέψουμε σε κοινωνική, πολιτιστική ή οικονομική αξία για τους άλλους. Ιστοσελίδα: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=en>

27. European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, (2018). EntreComp: the entrepreneurship competence framework, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/762330>

Καινοτομία

Το EntreComp είναι καινοτόμο επειδή παρέχει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο που αναπτύχθηκε μέσω μιας συμμετοχικής διαδικασίας, το οποίο καλύπτει όλο το φάσμα των επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων και παρέχει μια ολιστική, προσαρμόσιμη και ευέλικτη προσέγγιση για την ανάπτυξη και την αναγνώριση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων.

Αποτελεσματικότητα

Το EntreComp παρέχει μια κοινή αντίληψη για το τι αποτελεί επιχειρηματικότητα και τις γνώσεις, δεξιότητες και στάσεις που απαιτούνται για να γίνει κανείς επιχειρηματίας. Χρησιμεύει ως εργαλείο για την αξιολόγηση των επιχειρηματικών δεξιοτήτων, παρέχοντας καθοδήγηση για την ανάπτυξη εκπαιδευτικών προγραμμάτων και ευκαιριών μάθησης και επιτρέποντας την αναγνώριση και πιστοποίηση ικανοτήτων.

Βιωσιμότητα

Από την έναρξή του το 2016, το EntreComp έχει χρησιμοποιηθεί τόσο στην πολιτική όσο και στις πρακτικές σε πολλούς τομείς για την υποστήριξη της ενεργού συμμετοχής των πολιτών, της καινοτομίας, της απασχολησιμότητας και της μάθησης μέσω της επιχειρηματικής σκέψης και δράσης. Καθώς πρόκειται για ένα πλαίσιο που υποστηρίζεται από την ΕΕ, μπορεί να προωθηθεί περαιτέρω σε ολόκληρη την ΕΕ και πέραν αυτής και θα αντέξει στο χρόνο.

Πηγή έμπνευσης

Το EntreComp είναι επαναλήψιμο, καθώς μπορεί να χρησιμεύσει ως πρότυπο για άλλα πλαίσια, μπορεί να προσαρμοστεί σε διαφορετικές γλώσσες και κουλτούρες και είναι αρκετά ευέλικτο ώστε να χρησιμοποιηθεί από διαφορετικούς τύπους οργανισμών για το σχεδιασμό και την παροχή προγραμμάτων επιχειρηματικής εκπαίδευσης, κατάρτισης και υποστήριξης.

Πλαίσιο

ο EntreComp δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του μακροχρόνιου στόχου πολιτικής της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας των ευρωπαίων πολιτών και οργανισμών. Στο πλαίσιο αυτό, η μελέτη για την επιχειρηματική ικανότητα (EntreComp) ξεκίνησε από το ΚΚΕρ για λογαριασμό της Γενικής Διεύθυνσης Απασχόλησης, Κοινωνικών Υποθέσεων και Ένταξης (ΓΔ EMPL) τον Ιανουάριο του 2015, με βασικό στόχο την ανάπτυξη μιας κοινής εννοιολογικής προσέγγισης που θα μπορούσε να υποστηρίξει την ανάπτυξη της επιχειρηματικής ικανότητας σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πόροι

Η ανάπτυξη του EntreComp απαιτούσε χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έρευνα και εμπειρογνωμοσύνη από μια κοινοπραξία εταιρών, καθώς και συνεισφορά και ανατροφοδότηση από ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων επιχειρηματιών, εκπαιδευτικών, φορέων χάραξης πολιτικής και εκπροσώπων της επιχειρηματικής κοινότητας. Απαιτήθηκε επίσης χρόνος και προσωπικό για την ανάπτυξη του πλαισίου.

Ενδείξεις επιτυχίας

Από το 2016, το EntreComp έχει καταστεί σημαντικό εργαλείο και πηγή έμπνευσης για τη βελτίωση της επιχειρηματικής κουλτούρας στην Ευρώπη. Ο οδηγός χρήσης²⁸ καταδεικνύει το εμπνευσμένο επίπεδο χρήσης του EntreComp σε διάφορους τομείς, σε όλα τα ευρωπαϊκά κράτη μέλη και πέραν αυτού.

Το EntreComp έχει αποδειχθεί αποτελεσματικό στην προώθηση και ανάπτυξη επιχειρηματικών ικανοτήτων σε διάφορα πλαίσια, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης σε θέματα επιχειρηματικότητας, της ανάπτυξης δεξιοτήτων, της καινοτομίας και της χάραξης πολιτικής. Έχει χρησιμοποιηθεί ευρέως από εκπαιδευτικούς, υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και επιχειρηματίες στην Ευρώπη και πέραν αυτής για την ανάπτυξη και αξιολόγηση επιχειρηματικών ικανοτήτων. Συνολικά, το EntreComp μπορεί να εμπνεύσει τους νέους επιχειρηματίες να επιδιώξουν τους επιχειρηματικούς τους στόχους²⁹.

Οι ικανότητες που επιλέχθηκαν από τους οργανισμούς-εταίρους του YURI ως απαραίτητες για τη συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα, χρησιμοποιώντας το EntreComp ως βάση, εμπίπτουν σε τέσσερις κύριες κατηγορίες: κοινωνικές και προσωπικές, επικοινωνιακές, οργανωτικές και ηγετικές δεξιότητες.

Κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες:

- 1. Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και του κινδύνου:** Οι συλλογικοί, πράσινοι και κοινωνικοί επιχειρηματίες λειτουργούν σε ένα δυναμικό και αβέβαιο περιβάλλον. Πρέπει να έχουν την ικανότητα να αντιμετωπίζουν την αβεβαιότητα και τον κίνδυνο.
- 2. Δημιουργικότητα:** Δημιουργική σκέψη: Η δημιουργική σκέψη αποτελεί κρίσιμη ικανότητα για τους συλλογικούς, πράσινους και κοινωνικούς επιχειρηματίες. Πρέπει να έχουν την ικανότητα να βρίσκουν καινοτόμες λύσεις σε κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα.
- 3. Ενημέρωση για περιβαλλοντικά θέματα:** Η κλιματική και περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση αποτελεί κρίσιμη ικανότητα για τους πράσινους επιχειρηματίες. Πρέπει να έχουν βαθιά κατανόηση των περιβαλλοντικών ζητημάτων και των επιπτώσεων των ανθρώπινων δραστηριοτήτων στον πλανήτη.

29. European Commission, Joint Research Centre, McCallum, E., McMullan, L., Weicht, R. (2018). EntreComp into action : get inspired, make it happen, (W.O'Keeffe, editor, M.Bacigalupo, editor) Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/574864>.

4. Σκέψη με γνώμονα την ηθική και τη βιώσιμότητα: Οι κοινωνικοί και πράσινοι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν ισχυρή αίσθηση της ηθικής και της βιωσιμότητας. Πρέπει να είναι σε θέση να εξετάζουν τον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο των ενεργειών και των αποφάσεών τους.

5. Μάθηση μέσα από την εμπειρία: Η μάθηση από την εμπειρία είναι μια ζωτικής σημασίας ικανότητα για όλους τους επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να αναστοχάζονται πάνω στις εμπειρίες τους και να μαθαίνουν από τα λάθη τους.

6. Κίνητρο: Η επιχειρηματικότητα είναι ένα δύσκολο ταξίδι που απαιτεί υψηλό επίπεδο κινήτρων. Οι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν πάθος για την επιχείρησή τους και να είναι αφοσιωμένοι στην επίτευξη των στόχων τους.

7. Αυτογνωσία: Η αυτογνωσία είναι μια κρίσιμη ικανότητα για όλους τους επιχειρηματίες. Πρέπει να κατανοούν τις δυνάμεις και τις αδυναμίες τους και να είναι σε θέση να βελτιώνονται και να προσαρμόζονται συνεχώς.

8. Κοινωνική ευαισθητοποίηση: Ιδιαίτερα οι κοινωνικοί επιχειρηματίες πρέπει να έχουν καλή κατανόηση των κοινωνικών ζητημάτων και των αναγκών των κοινοτήτων που εξυπηρετούν. Πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν ευκαιρίες για τη δημιουργία κοινωνικής αξίας.

Δεξιότητες επικοινωνίας:

9. Διαχείριση συγκρούσεων: Η διαχείριση των συγκρούσεων αποτελεί βασική ικανότητα για τους συλλογικούς επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζονται τις συγκρούσεις και να επιλύουν τις διαφορές μεταξύ των μελών της ομάδας.

10. Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία: Η επικοινωνία είναι μια κρίσιμη ικανότητα για όλους τους επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν αποτελεσματικά με τα ενδιαφερόμενα μέρη μέσω λεκτικών και μη λεκτικών μέσων.

11. Συνεργασία με άλλους: Οι συλλογικοί επιχειρηματίες πρέπει να έχουν ισχυρές δεξιότητες συνεργασίας. Πρέπει να είναι σε θέση να συνεργάζονται αποτελεσματικά με άλλους και να οικοδομούν ισχυρές σχέσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη.

12. Προώθηση: Η προώθηση είναι μια κρίσιμη ικανότητα για όλους τους επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να προωθήσουν την επιχείρησή τους και να επικοινωνήσουν την αξία της στους ενδιαφερόμενους.

Οργανωτικές δεξιότητες:

13. Αναζήτηση και εύρεση ευκαιριών: Οι επιχειρηματίες πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν και να εκμεταλλεύονται γρήγορα τις ευκαιρίες. Πρέπει να έχουν καλή κατανόηση του περιβάλλοντός τους και να μπορούν να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες συνθήκες.

14. Σχεδιασμός και διαχείριση: Ο σχεδιασμός και η διαχείριση είναι κρίσιμες ικανότητες για τους επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να σχεδιάζουν και να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τους πόρους τους, συμπεριλαμβανομένων των οικονομικών, του χρόνου και του προσωπικού.

15. Οικονομικός αλφαριθμητισμός: Οι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν καλή κατανόηση των χρηματοοικονομικών και οικονομικών εννοιών. Πρέπει να είναι σε θέση να διαχειρίζονται αποτελεσματικά τα οικονομικά τους και να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις.

Ηγετικές δεξιότητες:

16. Λήψη αποφάσεων: Η λήψη αποφάσεων είναι μια κρίσιμη ικανότητα για όλους τους επιχειρηματίες. Πρέπει να είναι σε θέση να λαμβάνουν τεκμηριωμένες και έγκαιρες αποφάσεις που επηρεάζουν την επιχείρησή τους/τις πρωτοβουλίες τους.

17. Κινητοποίηση άλλων: Οι επιχειρηματίες πρέπει να έχουν ισχυρές ηγετικές ικανότητες. Πρέπει να είναι σε θέση να κινητοποιούν τα μέλη της ομάδας τους και να τα εμπνέουν και να τα παρακινούν προς την επίτευξη των στόχων τους.

18. Κινητοποίηση πόρων: Οι επιχειρηματίες πρέπει να είναι σε θέση να κινητοποιήσουν πόρους, συμπεριλαμβανομένης της χρηματοδότησης, του προσωπικού και της τεχνολογίας, για να επιτύχουν τους στόχους τους.

19. Ανάληψη πρωτοβουλιών: Οι επιχειρηματίες πρέπει να είναι προνοητικοί και να αναλαμβάνουν πρωτοβουλίες για την επίτευξη των στόχων τους. Πρέπει να είναι σε θέση να εντοπίζουν τις ευκαιρίες και να αναλαμβάνουν δράση για να τις εκμεταλλευτούν.

20. Να ακούτε και να λαμβάνετε υπόψη τις απόψεις των άλλων: Οι επιχειρηματίες, ιδίως όσοι συμμετέχουν σε συλλογικές πρωτοβουλίες, πρέπει να είναι σε θέση να ακούν και να κατανοούν τις απόψεις των άλλων. Πρέπει να είναι ανοιχτοί στην ανατροφοδότηση και να τη λαμβάνουν υπόψη κατά τη λήψη αποφάσεων.

Η συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα απαιτεί ένα συγκεκριμένο σύνολο ικανοτήτων που υπερβαίνουν τις παραδοσιακές επιχειρηματικές δεξιότητες. Αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας αυτές τις ικανότητες, οι επιχειρηματίες μπορούν να δημιουργήσουν πρωτοβουλίες και επιχειρήσεις που όχι μόνο παράγουν οικονομική αξία, αλλά και συμβάλλουν στην κοινωνική και περιβαλλοντική ευημερία.

3.3 ΠΟΡΟΙ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Η επιχειρηματικότητα αποτελεί ουσιαστικό στοιχείο για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στην ΕΕ. Παρέχει ευκαιρίες για καινοτομία, δημιουργία θέσεων εργασίας και δημιουργία πλούτου και συμβάλλει στη συνολική ανταγωνιστικότητα της ΕΕ στην παγκόσμια αγορά. Ωστόσο, τα παραδοσιακά επιχειρηματικά μοντέλα συχνά ευνοούν τα ατομικά οφέλη έναντι των κοινωνικών και περιβαλλοντικών ανησυχιών, με αποτέλεσμα αρνητικές εξωτερικές επιδράσεις και μη βιώσιμες πρακτικές. Πρόσφατα, η ΕΕ αναγνώρισε τη σημασία της προώθησης της συλλογικής, πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Το παρόν κεφάλαιο εξετάζει τις διάφορες πολιτικές, πρωτοβουλίες και προγράμματα χρηματοδότησης στην ΕΕ που υποστηρίζουν αυτά τα επιχειρηματικά μοντέλα.

3.3.1. Επισκόπηση της πολιτικής στήριξης, της χρηματοδότησης και των θεσμών υποστήριξης της κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο

Προοπτικές πολιτικής της ΕΕ για την πράσινη, κοινωνική και συλλογική επιχειρηματικότητα
Οι δημόσιες πολιτικές διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στη στήριξη της συλλογικής, πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας των νέων στην ΕΕ. Οι πολιτικές αυτές παρέχουν ένα πλαίσιο για τη δημιουργία συνθηκών που ευνοούν την ανάπτυξη και την εξέλιξη αυτών των μορφών επιχειρηματικότητας. Εδώ θα παρουσιάσουμε λεπτομερώς ορισμένες βασικές πολιτικές της ΕΕ που εστιάζουν σε πράσινα συλλογικά και κοινωνικά ζητήματα, όπως η **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, το Σχέδιο Δράσης για την Κυκλική Οικονομία, το Σχέδιο Δράσης για τη Μηδενική Ρύπανση, ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων και το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Οικονομία.**

Green Deal

Η Ευρωπαϊκή Ένωση αναγνωρίζει τη σημασία της πράσινης επιχειρηματικότητας για την επίτευξη των περιβαλλοντικών της στόχων, ιδίως με την αποκάλυψη της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η οποία προτείνεται το 2019 ως μια ολοκληρωμένη στρατηγική με στόχο τη μετατροπή της οικονομίας του μπλοκ σε μια οικονομία βιώσιμη, αποδοτική ως προς τους πόρους και με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Ο πρωταρχικός στόχος της Πράσινης Συμφωνίας είναι να επιτευχθεί ουδετερότητα ως προς τον άνθρακα σε ολόκληρη την ΕΕ έως το 2050, ενώ ταυτόχρονα θα προωθείται η οικονομική ανάπτυξη και θα δημιουργούνται ευκαιρίες απασχόλησης³⁰.

30. European Commission. (2019). The European Green Deal. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

Η Πράσινη Συμφωνία περιλαμβάνει διάφορες πρωτοβουλίες που στοχεύουν στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, την προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και την ενίσχυση της ενεργειακής απόδοσης. Η εστίασή της στην πράσινη επιχειρηματικότητα είναι εξέχουσα, με το σχέδιο να παρέχει επιλογές χρηματοδότησης για τη στήριξη τέτοιων εγχειρημάτων. Επιπλέον, η Συμφωνία επιδιώκει τη μείωση των διοικητικών εμποδίων και τον εξορθολογισμό των κανονισμών για τη διευκόλυνση της ίδρυσης και λειτουργίας πράσινων επιχειρήσεων. Η ΕΕ συμμετέχει επίσης ενεργά στην παροχή μιας σειράς υποστηρικτικών υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης, της καθοδήγησης και των ευκαιριών δικτύωσης σε πράσινους επιχειρηματίες. Συνοπτικά, η Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία παρέχει ένα υποστηρικτικό πλαίσιο για την πράσινη επιχειρηματικότητα, προάγοντας τη βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και δημιουργώντας ευκαιρίες για την εμφάνιση και την ευημερία καινοτόμων πράσινων επιχειρήσεων³¹.

Στοιχεία της πράσινης οικονομίας είναι σχετικά καλά ενσωματωμένα στα στρατηγικά έγγραφα της ΕΕ, ως βασικά στοιχεία της Πράσινης Συμφωνίας, αν και η έμφαση δίνεται κυρίως στην επίτευξη πράσινης/βιώσιμης ανάπτυξης και όχι σε μια "πράσινη οικονομία". Ορισμένα βασικά στοιχεία της πράσινης οικονομίας αντιμετωπίζονται κυρίως από τομεακές στρατηγικές και σχέδια δράσης, όπως το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία και το σχέδιο δράσης για τη μηδενική ρύπανση.

Επί του παρόντος, σε οκτώ από τους δέκα τομείς που έχουν χαρακτηριστεί ως βασικοί για τη μετάβαση σε μια πράσινη οικονομία (γεωργία, κτίρια, ενεργειακός εφοδιασμός, αλιεία, δασοκομία, βιομηχανία, τουρισμός, μεταφορές, διαχείριση αποβλήτων και ύδατα), η ΕΕ διαπιστώνεται ότι διαθέτει ήδη ένα πλαίσιο πολιτικής που θα καθιστούσε τους τομείς αυτούς πιο βιώσιμους³².

Σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία

Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία είναι μια σημαντική πολιτική πρωτοβουλία που δρομολογήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2020 με στόχο την προώθηση μιας πιο βιώσιμης και κυκλικής οικονομίας στην ΕΕ. Τα μέτρα πολιτικής που προτείνονται στο σχέδιο περιλαμβάνουν την προώθηση του οικολογικού σχεδιασμού και των προτύπων προϊόντων που ενθαρρύνουν την ανάπτυξη βιώσιμων προϊόντων και επιχειρηματικών μοντέλων, την προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και τη στήριξη της κυκλικής επιχειρηματικότητας με την παροχή χρηματοδότησης, κατάρτισης και υποστηρικτικών υπηρεσιών σε κυκλικές νεοφυείς και μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)³³.

---

31. Ibid. 16

32. European Commission. (2021). Environmental strategies and actions plans. Retrieved from: https://ec.europa.eu/environment/strategy_en

33. European Commission. (2020). A new Circular Economy Action Plan. Retrieved from https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/new_circular_economy_action_plan.pdf.

Η κυκλική επιχειρηματικότητα είναι ένας πρόσφατος τύπος επιχειρηματικότητας που δίνει έμφαση στη δημιουργία αξίας μέσω της μείωσης των αποβλήτων, της επαναχρησιμοποίησης των πόρων και του σχεδιασμού προϊόντων και υπηρεσιών με χαμηλό περιβαλλοντικό αντίκτυπο. Οι νεότερες γενιές ενδιαφέρονται όλο και περισσότερο για την κυκλική επιχειρηματικότητα, καθώς ευθυγραμμίζεται με τις αξίες τους και παρουσιάζει ευκαιρίες για θετική συμβολή στο περιβάλλον. Το σχέδιο δράσης για την κυκλική οικονομία αναγνωρίζει αυτή την τάση και προτείνει μέτρα πολιτικής για την προώθηση της πράσινης επιχειρηματικότητας³⁴.

Σχέδιο δράσης μηδενικής ρύπανσης

Σύμφωνα με την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε το σχέδιο δράσης για τη μηδενική ρύπανση το 2021. Το σχέδιο παρουσιάζει μια λεπτομερή στρατηγική για την εξάλειψη της ρύπανσης στην ΕΕ έως το 2050, με στόχο την ατμοσφαιρική, υδάτινη, εδαφική, απόβλητη και χημική ρύπανση. Το σχέδιο περιγράφει διάφορα μέτρα πολιτικής και πρωτοβουλίες για την επίτευξη αυτού του στόχου, συμπεριλαμβανομένου ενός υποστηρικτικού πλαισίου πολιτικής για την επιχειρηματικότητα, μέσω της προώθησης της καινοτομίας, της βιώσιμης παραγωγής και κατανάλωσης, της πρόσβασης στην αγορά, καθώς και ενισχυμένων ευκαιριών χρηματοδότησης³⁵.

Ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων

Εκτός από τις περιβαλλοντικές δράσεις, η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί την κοινωνική και συλλογική επιχειρηματικότητα μέσω ενός μεγάλου αριθμού δράσεων, με στόχο τη στήριξη της ανάπτυξης των κοινωνικών επιχειρήσεων και της κοινωνικής οικονομίας, λόγω των δυνατοτήτων της να αντιμετωπίσει τις κοινωνικές προκλήσεις και να συμβάλει στην οικονομική ανάπτυξη. Οι συλλογικές και κοινωνικές επιχειρήσεις θεωρούνται επίσης ως δυνητικές λύσεις σε ζητήματα που έχουν προσδιοριστεί ως προτεραιότητες της ΕΕ: ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, έξυπνη και βιώσιμη ανάπτυξη, περιφερειακή οικονομική ανάπτυξη, αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού³⁶.

Το 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εισήγαγε τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Κοινωνικών Δικαιωμάτων (EPSR), ο οποίος αποτελεί ένα πλαίσιο 20 βασικών αρχών και δικαιωμάτων που έχουν σχεδιαστεί για την προώθηση των κοινωνικών δικαιωμάτων και της κοινωνικής προστασίας στην ΕΕ.

---

34. Ibid. 18

35. European Commission. (2021). Zero Pollution Action Plan. Retrieved from https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_en

36. Dickinson, P., & Warhurst, C. (2019). Cooperatives and social enterprises: Work and employment in selected countries. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Retrieved from: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2019/cooperatives-and-social-enterprises-workand-employment-in-selected-countries>

Ο EPSR προορίζεται να χρησιμεύσει ως οδηγός για τα κράτη μέλη κατά την ανάπτυξη πολιτικών και πρωτοβουλιών για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της ισότητας, στο πλαίσιο της στρατηγικής ατζέντας της ΕΕ για την περίοδο 2019-2024³⁷.

Ο πυλώνας περιλαμβάνει διάφορα μέτρα πολιτικής που εστιάζουν στην προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης μέσω χρηματοδότησης και υπηρεσιών υποστήριξης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναγνωρίζει τη σημασία αυτών των μορφών επιχειρηματικότητας και ενθαρρύνει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές να στηρίξουν την επιχειρηματικότητα, συμπεριλαμβανομένης της γυναικείας επιχειρηματικότητας, και να συμβάλουν στη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για την ψηφιοποίηση, τη βιωσιμότητα και την ανθεκτικότητα των ΜΜΕ³⁸.

Το **Σύμφωνο για τις Δεξιότητες** αποτελεί σημαντικό στοιχείο του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Το Σύμφωνο, στην πραγματικότητα, υποστηρίζει άμεσα αρκετές από τις αρχές και τα δικαιώματα που περιγράφονται στο EPSR, συμπεριλαμβανομένης της αρχής 5 "Ασφαλής και προσαρμόσιμη απασχόληση", η οποία τονίζει την ανάγκη ενθάρρυνσης της επιχειρηματικότητας και της αυτοαπασχόλησης. Το Σύμφωνο υποστηρίζει επίσης το δικαίωμα στην "Εκπαίδευση, την κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση" (αρχή 1), το οποίο περιλαμβάνει το δικαίωμα σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση προκειμένου να διατηρούνται και να αποκτώνται δεξιότητες που επιτρέπουν στους πολίτες να συμμετέχουν πλήρως στην κοινωνία και να διαχειρίζονται επιτυχείς μεταβάσεις στην αγορά εργασίας.

Σύμφωνο για τις δεξιότητες

Στις 10 Νοεμβρίου 2020, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε το Σύμφωνο για τις δεξιότητες, ένα κοινό μοντέλο δέσμευσης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στην Ευρώπη. Για να στηρίξει μια δίκαιη και ανθεκτική ανάκαμψη και να ευνοήσει την πράσινη και ψηφιακή μετάβαση των στρατηγικών της ΕΕ για τη βιομηχανία και τις ΜΜΕ, η Επιτροπή καλεί δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς να ενώσουν τις δυνάμεις τους και να αναλάβουν συγκεκριμένη δράση για την αναβάθμιση και την επανεκπαίδευση των ανθρώπων στην Ευρώπη. Το Σύμφωνο είναι η πρώτη από τις εμβληματικές δράσεις στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού θεματολογίου για τις δεξιότητες και εδράζεται σταθερά στον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων.

Ιστοσελίδα για το Σύμφωνο για τις δεξιότητες: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1517&langId=en>

Ιστοσελίδα για το Green Deal: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

37. European Commission. (2021). The European Pillar of Social Rights Action Plan. Retrieved from <https://eurlex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2021%3A102%3AFIN&qid=1614928358298>

38. Ibid. 21

Ιστοσελίδα για την Ευρωπαϊκή βιομηχανική στρατηγική:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy_en

Ιστοσελίδα για τη Στρατηγική για τα ΜΜΕ: https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy_en

Ιστοσελίδα για την Ευρωπαϊκή ατζέντα για τις δεξιότητες:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223&langId=en>

Ιστοσελίδα για τον Ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/economy-works-people/jobs-growth-and-investment/european-pillar-social-rights/european-pillar-social-rights-20-principles_en

Καινοτομία

Το Σύμφωνο της ΕΕ για τις δεξιότητες θεωρείται καινοτόμο, διότι συγκεντρώνει μια σύμπραξη πολλών ενδιαφερομένων μερών για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και των αναγκών σε δεξιότητες σε βασικούς τομείς της οικονομίας. Συμβάλλει στην ενίσχυση της συνάφειας και της αποτελεσματικότητας της εκπαίδευσης ενηλίκων και προωθεί την ανάπτυξη ψηφιακών ικανοτήτων. Πρόκειται για μια προσέγγιση χωρίς αποκλεισμούς που αποσκοπεί στη στήριξη της οικονομικής ανάκαμψης και της μετάβασης σε μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία.

Αποτελεσματικότητα

Αντιμετωπίζει τις ανάγκες μέσω της δια βίου μάθησης, των συνεργασιών³, της παρακολούθησης της προσφοράς/ζήτησης, της πρόληψης των διακρίσεων και των ανισοτήτων και της παροχής ολοκληρωμένης και ισχυρής υποστήριξης για την ανάπτυξη και αναγνώριση επιχειρηματικών δεξιοτήτων.

Βιωσιμότητα

Το Σύμφωνο για τις Δεξιότητες βασίζεται σε άλλες πρωτοβουλίες της ΕΕ για συνεργασία που έχουν ήδη θεσπιστεί, όπως: Το Σχέδιο στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία σχετικά με τις δεξιότητες (Blueprint for Sectoral Cooperation on Skills), την Ευρωπαϊκή συμμαχία για θέσεις μαθητείας (European Alliance for Apprenticeships) και τη Συμμαχία για Ψηφιακές Δεξιότητες και Απασχόληση (Digital Skills and Job Coalition). Με την υποστήριξη της ΕΕ και την αξιοποίηση άλλων πρωτοβουλιών, την καθιστά πιο αξιόπιστη και ανθεκτική με την πάροδο του χρόνου.

Ιστοσελίδα για το Σχέδιο στρατηγικής για την τομεακή συνεργασία σχετικά με τις δεξιότητες: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1415&langId=en>

Ιστοσελίδα για την Ευρωπαϊκή Συμμαχία για θέσεις μαθητείας:

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=88&eventsId=1443&furtherEvents=yes>

Πηγή έμπνευσης

Το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τις δεξιότητες παρέχει ένα πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ κυβερνήσεων, επιχειρήσεων και εκπαιδευτικών ιδρυμάτων για την ανάπτυξη και εφαρμογή στρατηγικών για την αναβάθμιση και επανακατάρτιση των εργαζομένων. Οι νέοι επιχειρηματίες μπορούν να αντιγράψουν την προσέγγιση του Συμφώνου, συμμετέχοντας σε παρόμοιες συνεργασίες με τους ενδιαφερόμενους φορείς στις δικές τους κοινότητες για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων και την προώθηση ευκαιριών δια βίου μάθησης.

Πλαίσιο

Το Σύμφωνο της ΕΕ για τις δεξιότητες δημιουργήθηκε το 2018 για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αφορούν τις δεξιότητες στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της. Ξεκίνησε στο πλαίσιο μιας μεταβαλλόμενης ψηφιοποιημένης οικονομίας.

Πόροι

Διάφορα ταμεία της ΕΕ, ιδίως η διευκόλυνση για την ανάκαμψη και την ανθεκτικότητα και τα σχετικά χρηματοδοτικά μέσα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, μπορούν να αξιοποιηθούν για να βοηθήσουν στην εφαρμογή του Συμφώνου.

Ιστοσελίδα για το Μηχανισμό ανάκαμψη και ανθεκτικότητας:

https://commission.europa.eu/business-economy-euro/economic-recovery/recovery-and-resilience-facility_en

Ιστοσελίδα για τα Χρηματοδοτικά μέσα της ΕΕ για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων και την επανειδίκευση: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1530&langId=en>

Ιστοσελίδα τον Πολυετή προϋπολογισμό για το 2021-2027:

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_en

Ενδείξεις επιτυχίας

Μέσα σε λίγα μόλις χρόνια, περισσότεροι από 450 οργανισμοί από όλα τα κράτη μέλη έχουν υπογράψει και έχουν δεσμευτεί να εκπαιδεύσουν 1,5 εκατομμύριο άτομα - και η συμμετοχή αυξάνεται.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=89&furtherNews=yes&langId=en&newsId=10098>

Σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία

Το 2011, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία, το οποίο αποτελεί μια ευρεία πολιτική πρωτοβουλία με στόχο την προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας και του τομέα της κοινωνικής οικονομίας στην ΕΕ. Μια αναθεωρημένη έκδοση κυκλοφόρησε το 2021. Το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία περιλαμβάνει μια σειρά μέτρων που αποσκοπούν στη βελτίωση του νομικού και κανονιστικού πλαισίου για τις επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας, στην αύξηση της πρόσβασής τους στη χρηματοδότηση και στην αγορά και στη συμβολή στην ανάπτυξη της κοινωνικής καινοτομίας και των κοινωνικών επενδύσεων. Στόχος του είναι η δημιουργία ευνοϊκότερου περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις της κοινωνικής οικονομίας, όπως οι συνεταιρισμοί, οι αλληλασφαλιστικοί οργανισμοί, οι ενώσεις, τα ιδρύματα και οι κοινωνικές επιχειρήσεις³⁹.

Η βελτίωση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων στη χρηματοδότηση είναι ένα από τα σημαντικά μέτρα πολιτικής που προτείνονται από το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία, το οποίο πρέπει να υλοποιηθεί κατά την περίοδο 2021-2030. Το σχέδιο δράσης για την κοινωνική οικονομία αποσκοπεί στη διευκόλυνση της κοινωνικής καινοτομίας, στην περαιτέρω ανάπτυξη της κοινωνικής οικονομίας και στην ενίσχυση της κοινωνικής και οικονομικής μετασχηματιστικής της δύναμης. Οι κοινωνικές επιχειρήσεις συνήθως αντιμετωπίζουν εμπόδια στην πρόσβαση σε χρηματοδότηση λόγω του υβριδικού τους χαρακτήρα, ο οποίος μπορεί να αποτρέψει τους παραδοσιακούς επενδυτές. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, το σχέδιο προτείνει τη δημιουργία ειδικών χρηματοδοτικών μέσων και την απλούστευση της πρόσβασης των κοινωνικών επιχειρήσεων στα υφιστάμενα συστήματα χρηματοδότησης. Επιπλέον, το σχέδιο τάσσεται υπέρ της προώθησης της ανταλλαγής βέλτιστων πρακτικών, της ενθάρρυνσης της συνεργασίας μεταξύ κοινωνικών επιχειρήσεων και της παροχής εύκολης πρόσβασης στη χρηματοδότηση έρευνας και ανάπτυξης για την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας⁴⁰.

Συνολικά, οι πολιτικές στήριξης της συλλογικής, πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην ΕΕ είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη και την ανάπτυξή τους, ιδίως μεταξύ των νέων. Οι πολιτικές αυτές ενθαρρύνουν την κοινωνική καινοτομία, προωθούν κυκλικά επιχειρηματικά μοντέλα και διασφαλίζουν δίκαιες συνθήκες εργασίας, οι οποίες είναι ζωτικής σημασίας για την επίτευξη των στόχων της ΕΕ για τη βιώσιμη ανάπτυξη.

---

39. European Commission. (2021). Social Economy Action Plan. Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

40. Ibid. 23

Προγράμματα χρηματοδότησης της ΕΕ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει σημαντικό ποσό χρηματοδότησης για την πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα στο πλαίσιο του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου 2021-2027, το οποίο καθορίζει τις προτεραιότητες δαπανών της ΕΕ και περιλαμβάνει διάφορα χρηματοδοτικά προγράμματα ειδικά σχεδιασμένα για τη στήριξη της πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας⁴¹.

Επί του παρόντος, υπάρχουν διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης για τη στήριξη νεοφυών επιχειρήσεων και ΜΜΕ που δραστηριοποιούνται στη συλλογική, πράσινη και κοινωνική επιχειρηματικότητα:

Horizon Europe

Το πρόγραμμα "Ορίζοντας Ευρώπη" ("Horizon Europe") είναι το πρόγραμμα έρευνας και καινοτομίας της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027. Διαθέτει προϋπολογισμό 95,5 δισεκατομμυρίων ευρώ και υποστηρίζει την έρευνα και την καινοτομία σε διάφορους τομείς, όπως το κλίμα, η ενέργεια και η βιωσιμότητα. Παρέχει οικονομική βοήθεια σε νεοφυείς επιχειρήσεις και ΜΜΕ που αναπτύσσουν καινοτόμες λύσεις για περιβαλλοντικές προκλήσεις⁴².

Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)

Το ΕΤΠΑ είναι ένα διαρθρωτικό ταμείο της ΕΕ που αποσκοπεί στην τόνωση της περιφερειακής ανάπτυξης και στην προώθηση της οικονομικής μεγέθυνσης. Προσφέρει χρηματοδότηση για πρωτοβουλίες που ενθαρρύνουν τη βιώσιμη και δίκαιη πρόοδο, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών για πράσινες υποδομές, κυκλική οικονομία και κοινωνική καινοτομία. Λειτουργεί παράλληλα με το Ταμείο Συνοχής (ΤΣ), το οποίο χρηματοδοτεί τις μεταφορές, τα περιβαλλοντικά έργα και τις επενδύσεις στην ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας⁴³.

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (ΕΚΤ+)

Το ΕΚΤ+ είναι ένα άλλο διαρθρωτικό ταμείο της ΕΕ που στηρίζει την κοινωνική συνοχή και την απασχόληση. Παρέχει χρηματοδότηση για έργα που προωθούν την κοινωνική ένταξη, την ισότητα ευκαιριών και τη βιώσιμη απασχόληση⁴⁴.

---

39. European Commission. (2021). Social Economy Action Plan. Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

40. Ibid. 23

41. European Commission. (2021). Multiannual financial framework 2021-2027. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eu-budget/2021-2027_en

42. European Commission. (2021). Horizon Europe, the EU research and innovation programme 2021-2027 general overview. Retrieved from https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/fundingopportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizon-europe_en

43. European Parliament and of the Council. (2021). Regulation (EU) 2021/1058 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2021 on the European Regional Development Fund and on the Cohesion Fund. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>

44. European Commission. (2021). European Social Fund Plus. Retrieved from: <https://ec.europa.eu/europeansocial-fund-plus/en>

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ PLUS - EFS+

Το πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus (EKT+) είναι ένα πρόγραμμα χρηματοδότησης σε επίπεδο ΕΕ που χορηγεί κυρίως επιχορηγήσεις σε επίπεδο κρατών μελών και χρηματοδοτεί πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στην υλοποίηση των στόχων που αναφέρονται στο σχέδιο δράσης του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, βελτιώνουν την κοινωνική καινοτομία ή/και μειώνουν τα ειδικά κοινωνικά προβλήματα των κρατών μελών.

Ιστοσελίδα για το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus: <https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=62&langId=en>

Καινοτομία

Το πλαίσιο EKT+ τέθηκε σε ισχύ το 2021 και συγχώνευσε τα προηγούμενως διαχωρισμένα προγράμματα χρηματοδότησης: Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (EKT), το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας για τους Απόρους (FEAD), η Πρωτοβουλία για την Απασχόληση των Νέων (ΠΑΝ) και το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα για την Απασχόληση και την Κοινωνική Καινοτομία (EaSI), σε ένα ενιαίο πλαίσιο για την απλούστευση της χρήσης των εν λόγω κονδυλίων και τη διασφάλιση μεγαλύτερης ευελιξίας.

Αποτελεσματικότητα

Το EKT+ επικεντρώνεται στη χρηματοδότηση ευρωπαϊκών, εθνικών και τοπικών πρωτοβουλιών σε διάφορους τομείς, όπως οι δεξιότητες και η εκπαίδευση, η νεολαία, οι ίσες ευκαιρίες στην αγορά εργασίας, η παιδική φτώχεια, η στέρηση, η υγεία, η στέγαση και η κοινωνική καινοτομία.

Βιωσιμότητα

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο Plus (EKT+) μπορεί να θεωρηθεί βιώσιμο, διότι στοχεύει να έχει μακροπρόθεσμο αντίκτυπο σε άτομα, κοινότητες και περιφέρειες, αντιμετωπίζοντας ζητήματα όπως η φτώχεια, η κοινωνική ένταξη και η ανεργία, προωθώντας την ένταξη και την ισότητα, και σχεδιάζεται με βάση στοιχεία και υλοποιείται μέσω μιας προσέγγισης που βασίζεται στη σύμπραξη.

Πηγή έμπνευσης

Διάφοροι τύποι οικονομικής στήριξης, συμπεριλαμβανομένων των επιχορηγήσεων και των μικροχρηματοδοτήσεων, μπορούν να διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στη στήριξη της νεανικής επιχειρηματικότητας χωρίς αποκλεισμούς. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της έχουν αναπτύξει διάφορα παρόμοια εργαλεία και μέσα, συμπεριλαμβανομένου του EFS+. Το τελευταίο και άλλα εργαλεία παρόμοιας φύσης θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν ως παραδείγματα για την ενημέρωση των νέων που ενδιαφέρονται να επενδύσουν στη χώρα τους.

Πλαίσιο

Το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), που ιδρύθηκε το 1957, έχει ως στόχο να μειώσει τις ανισότητες στον πλούτο, το εισόδημα και τις ευκαιρίες μεταξύ των περιφερειών και να προωθήσει την οικονομική και κοινωνική συνοχή σε ολόκληρη την ΕΕ. Το ΕΚΤ+ παρέχει χρηματοδότηση για δραστηριότητες όπως προγράμματα κατάρτισης, εκπαίδευσης και απασχόλησης, καθώς και πρωτοβουλίες που αποσκοπούν στη μείωση της φτώχειας, την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και την υποστήριξη της ένταξης μειονεκτουσών ομάδων.

Πόροι

Για την εφαρμογή του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου Plus (ΕΚΤ+) απαιτούνται χρηματοδότηση, προσωπικό, εταιρικές σχέσεις, τεχνική εμπειρογνομosύνη, παρακολούθηση και αξιολόγηση, επικοινωνία, καθώς και διοικητική και υλικοτεχνική υποστήριξη.

Ενδείξεις επιτυχίας

Στον ιστότοπο του ΕΚΤ μπορείτε να βρείτε παραδείγματα χρηματοδοτούμενων έργων που χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (<https://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=67&langId=en>).

Πρόγραμμα για το περιβάλλον και τη δράση για το κλίμα (LIFE)

Το πρόγραμμα Life είναι ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ για έργα περιβάλλοντος, διατήρησης της φύσης και δράσης για το κλίμα. Τα κονδύλια αυτά έχουν υποστηρίξει μια σειρά πρωτοβουλιών πράσινης επιχειρηματικότητας, συμπεριλαμβανομένων έργων ανανεώσιμης ενέργειας, καινοτομιών κυκλικής οικονομίας και βιώσιμης γεωργίας⁴⁵.

Ταμείο InvestEU για Μικρομεσαίες Επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Το Ταμείο InvestEU παρέχει πρόσβαση σε χρηματοδότηση κυρίως σε ΜΜΕ που θεωρούνται υψηλού κινδύνου, συμπεριλαμβανομένων των καινοτόμων επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων στους πολιτιστικούς και δημιουργικούς τομείς, των ΜΜΕ που μεταβαίνουν από μοντέλα έντασης πόρων και ενέργειας σε πιο βιώσιμα και των ΜΜΕ που υιοθετούν ψηφιακές επιχειρηματικές πρακτικές⁴⁶.

45 Regulation (EU) 2021/783 establishing a programme for the environment and climate action (LIFE) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/93a93a6b-12e3-11ec-b4fe-01aa75ed71a1/language-en/format-HTML/source-283859832>

46 European Commission. (2021). InvestEU Fund – SME window. Retrieved from https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_en#:~:text=The%20InvestEU%20SME%20window%20provides,and%20small%20mid%2Dcap%20companies

Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας, Αλιείας και Υδατοκαλλιέργειας (EMFAF)

Το EMFAF παρέχει χρηματοδοτική στήριξη για έργα που προωθούν βιώσιμες πρακτικές αλιείας και υδατοκαλλιέργειας, καθώς και για έργα που υποστηρίζουν την ανάπτυξη των παράκτιων κοινοτήτων⁴⁷.

Συμπερασματικά, τα προγράμματα χρηματοδότησης της συλλογικής, πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας σε επίπεδο ΕΕ είναι απαραίτητα για την προώθηση της καινοτομίας και της βιωσιμότητας. Πρόκειται για ορισμένα από τα προγράμματα που παρέχουν στις νεοσύστατες επιχειρήσεις και τις ΜΜΕ τους απαραίτητους οικονομικούς πόρους για την ανάπτυξη και την κλιμάκωση των επιχειρήσεών τους, καθώς και ευκαιρίες για δικτύωση και συνεργασία.

Υφιστάμενα ψηφιακά εργαλεία σε επίπεδο ΕΕ

Στη σημερινή ψηφιακή εποχή, η πρόσβαση σε πληροφορίες και πόρους είναι ζωτικής σημασίας για την ευημερία των επιχειρηματιών και των μικρών επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό, η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δημιουργήσει διάφορες διαδικτυακές πλατφόρμες και πρωτοβουλίες για τη στήριξη της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας. Αυτά τα ψηφιακά εργαλεία παρέχουν στους επιχειρηματίες πληροφορίες σχετικά με ευκαιρίες χρηματοδότησης, χρηματοδοτικά μέσα, βέλτιστες πρακτικές, νομικές συμβουλές και υπηρεσίες υποστήριξης. Παίζουν καθοριστικό ρόλο στη δημιουργία ενός φιλικότερου προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην ΕΕ και στην προώθηση της βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης.

Πύλη χρηματοδότησης και προσφορών της ΕΕ

Η πύλη χρηματοδότησης και προσφορών της ΕΕ είναι η κεντρική ηλεκτρονική πλατφόρμα για άμεσες ευκαιρίες χρηματοδότησης από την ΕΕ. Παρέχει πληροφορίες σχετικά με προγράμματα χρηματοδότησης για επιχειρηματίες και επιχειρήσεις, συμπεριλαμβανομένων επιχορηγήσεων, δανείων και άλλων χρηματοδοτικών μέσων⁴⁸.

Πύλη χρηματοδότησης της ΕΕ

Η πύλη χρηματοδότησης της ΕΕ συμβάλλει στην προώθηση της χρηματοδότησης που προσφέρεται μέσω τοπικών χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, όπως τράπεζες, επιχειρήσεις ή επενδυτές, είναι διαθέσιμη σε αυτή την πύλη, η οποία βοηθά τους επιχειρηματίες να υποβάλουν αίτηση για δάνεια και επιχειρηματικά σχέδια που υποστηρίζονται από την ΕΕ και να αναζητήσουν τοπικές και εθνικές χρηματοδοτικές ευκαιρίες⁴⁹.

---

47 European Commission. (2021). European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF) . Retrieved from https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/funding/emfaf_en

48 European Commission. Funding & tenders. Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA). (n.d.). <https://acortar.link/6PdRoP>

49 Access to EU Finance - European Commission. (n.d.-b). Access to EU Finance. <https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en>

Small Business Act (SBA) - Βάση δεδομένων καλών πρακτικών

Η SBA είναι ένα πλαίσιο πολιτικής που αποσκοπεί στη δημιουργία ενός φιλικότερου προς τις επιχειρήσεις περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ στην ΕΕ, και η βάση δεδομένων καλών πρακτικών είναι ένα εργαλείο που παρουσιάζει επιτυχημένες πρωτοβουλίες και πολιτικές που εφαρμόζονται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για τη στήριξη των ΜΜΕ. Με την ανταλλαγή αυτών των καλών πρακτικών, η βάση δεδομένων στοχεύει στη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος για τις ΜΜΕ στην ΕΕ και στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και της καινοτομίας⁵⁰.

Your Europe Advice

Το Your Europe Advice είναι μια διαδικτυακή υπηρεσία παροχής συμβουλών για την ΕΕ, η οποία παρέχεται από νομικούς εμπειρογνώμονες που καλύπτουν και τις 24 επίσημες γλώσσες της ΕΕ και είναι εξοικειωμένοι τόσο με το δίκαιο της ΕΕ όσο και με το εθνικό δίκαιο όλων των χωρών της ΕΕ. Η υπηρεσία Your Europe Advice απαντά σε ερωτήσεις πολιτών ή επιχειρήσεων σχετικά με τα προσωπικά τους δικαιώματα στην ΕΕ⁵¹.

Ευρωπαϊκή Πλατφόρμα Συνεργασίας των Συνεργατικών Σχηματισμών (ECCP)

Το ECCP είναι μια διαδικτυακή κοινότητα που βοηθά τους συνεργατικούς σχηματισμούς σε όλη την Ευρώπη και πέραν αυτής να συνδεθούν, να επικοινωνήσουν και να συνεργαστούν. Παρέχει μια μοναδική υπηρεσία μιας στάσης για ειδήσεις, ευκαιρίες και συνεργασία για βιομηχανικούς σχηματισμούς σε όλη την Ευρώπη, ενισχύοντας την προβολή και αναδεικνύοντας τον αντίκτυπο των ευρωπαϊκών σχηματισμούς σε βιομηχανίες αιχμής και επεκτείνοντας τις αγορές σε όλο τον κόσμο⁵².

Enterprise Europe Network (EEN)

Το EEN είναι ένα δίκτυο οργανισμών που παρέχει υπηρεσίες υποστήριξης σε ΜΜΕ, συμπεριλαμβανομένων των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Προσφέρει μια σειρά υπηρεσιών, όπως επιχειρηματικές συμβουλές, πρόσβαση σε χρηματοδότηση και υποστήριξη της διεθνοποίησης⁵³.

50.Europa/Growth. (2009, February 10). Small Business Act - Database of good practices - Enterprise and Industry - European Commission. <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/sme-best-practices/SBA/index.cfm?fuseaction=practice.list>

51.Assistance service finder. (n.d.). <https://asf.youreurope.europa.eu/?lang=en>

52.Homepage | European Cluster Collaboration Platform. (n.d.). <https://clustercollaboration.eu/>

53.About the Enterprise Europe Network | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/aboutenterprise-europe-network>

Δίκτυο Enterprise Europe Network - EEN

Το Enterprise Europe Network (EEN), φέρνοντας σε επαφή τις επιχειρήσεις σε παγκόσμια κλίμακα, τις βοηθά να καινοτομούν και να αναπτύσσονται. Πρόκειται για το μεγαλύτερο δίκτυο υποστήριξης παγκοσμίως για ΜΜΕ με διεθνείς φιλοδοξίες, το οποίο δραστηριοποιείται σε περισσότερες από 60 χώρες παγκοσμίως. Συγκεντρώνει 3.000 εμπειρογνώμονες από περισσότερους από 600 οργανισμούς, οι οποίοι φημίζονται για την τεχνογνωσία τους στην υποστήριξη των επιχειρήσεων.

Σχετικά με το Enterprise Europe Network | Enterprise Europe Network

<https://een.ec.europa.eu/about-enterprise-europe-network>

Καινοτομία

Το EEN προσφέρει υποστήριξη στην εξεύρεση επιχειρηματικών εταίρων σε ολόκληρη την ΕΕ με δύο σημαντικούς τρόπους:

- με τη διοργάνωση εκδηλώσεων γνωριμίας σε διεθνείς εμπορικές εκθέσεις⁵⁴
- δημοσιεύοντας μια τακτικά ενημερωμένη βάση δεδομένων πιθανών επιχειρηματικών εταίρων, με προφίλ εταιρειών από περίπου 60 χώρες⁵⁵

Αποτελεσματικότητα

Το EEN παρέχει ποικίλες επιχειρηματικές υπηρεσίες: Συμβουλές για διεθνή ανάπτυξη, Υποστήριξη για επιχειρηματική καινοτομία.

Βιωσιμότητα

Το EEN εγκαινιάστηκε από τη Γενική Διεύθυνση Επιχειρήσεων και Βιομηχανίας της Επιτροπής τον Φεβρουάριο του 2008. Αυτό που το καθιστά βιώσιμο είναι ότι αποτελεί το μεγαλύτερο και πραγματικό one-stop shop στον κόσμο για τις μικρές επιχειρήσεις με περίπου 3.000 εμπειρογνώμονες που περιμένουν να δώσουν εμπειροστατωμένες απαντήσεις σε συγκεκριμένες ερωτήσεις σε όλες σχεδόν τις γλώσσες.

Πηγή Έμπνευσης

Το EEN μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για νέους επιχειρηματίες που χρειάζονται υπηρεσίες εμπειρογνομόνων, επαφές δικτύωσης και παραδείγματα επιτυχημένων έργων και εκδηλώσεων.

54 Events | Enterprise Europe Network. (2030b, June 29). <https://een.ec.europa.eu/events>

55 Business, Technology and R&D Partnering | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/about-enterprise-europe-network/advice-support/business-partnering>

Πλαίσιο

Το 99% του συνόλου των επιχειρήσεων στην ΕΕ είναι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), οι οποίες αντιπροσωπεύουν το 67% των θέσεων εργασίας. Ως εκ τούτου, η ΕΕ στηρίζει τις μικρές επιχειρήσεις παρέχοντας υπηρεσίες προσαρμοσμένες σε αυτές μέσω του EEN, που αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο της προσπάθειας της ΕΕ για ανάπτυξη και απασχόληση.

Πόροι

Το Enterprise Europe Network συγχρηματοδοτείται από το COSME, ένα χρηματοδοτικό πρόγραμμα της ΕΕ που έχει σχεδιαστεί για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Οι υπηρεσίες αυτές είναι κατάλληλες για ΜΜΕ, αλλά είναι επίσης διαθέσιμες για μεγαλύτερους οργανισμούς, πανεπιστήμια και ερευνητικά ιδρύματα.

Ενδείξεις επιτυχίας

Το δίκτυο Enterprise Europe Network βοηθά τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις να καινοτομούν και να αναπτύσσονται διεθνώς. Τα επιτεύγματά τους φαίνονται καλύτερα μέσα από τα θετικά αποτελέσματα των πολλών επιχειρήσεων που έχουν ήδη βοηθήσει⁵⁶.

Συμπερασματικά, τα ψηφιακά εργαλεία και οι πρωτοβουλίες της ΕΕ για τους επιχειρηματίες και τις μικρές επιχειρήσεις παρέχουν πρόσβαση σε κρίσιμες πληροφορίες και υπηρεσίες υποστήριξης που είναι απαραίτητες για την επιτυχία στη σημερινή παγκόσμια αγορά. Οι πρωτοβουλίες αυτές διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προώθηση της καινοτομίας, της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης στην ΕΕ.

Άλλα εργαλεία και πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ που παρέχουν χρηματοδότηση, κατάρτιση και υπηρεσίες υποστήριξης

Επιπλέον, υπάρχουν διάφοροι πόροι σε ευρωπαϊκό επίπεδο που παρέχουν περαιτέρω εργαλεία, κατάρτιση και υπηρεσίες υποστήριξης σε νέους επιχειρηματίες. Οι ευκαιρίες αυτές περιλαμβάνουν ευκαιρίες ανταλλαγής και δίκτυα επιχειρηματικότητας που προσφέρουν καθοδήγηση, καθοδήγηση και πρόσβαση σε χρηματοδότηση για νέους επιχειρηματίες. Παρέχουν επίσης πρόσβαση σε δίκτυα άλλων επιχειρηματιών, επενδυτών και φορέων χάραξης πολιτικής, δημιουργώντας ευκαιρίες συνεργασίας και μάθησης. Ορισμένα από τα εργαλεία και τις πρωτοβουλίες είναι τα εξής:

Erasmus για νέους επιχειρηματίες (EYE)

Το EYE είναι ένα πρόγραμμα διασυνοριακών ανταλλαγών που επιτρέπει σε νέους ή επίδοξους επιχειρηματίες να μαθαίνουν από έμπειρους επιχειρηματίες σε άλλη χώρα της ΕΕ⁵⁷.

56 Success stories | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/success-stories>

57 European business exchange programme - Erasmus for Young Entrepreneurs. (n.d.). <https://www.erasmusentrepreneurs.eu/index.php?lan=en>

Erasmus για νέους επιχειρηματίες - EYE

Το Erasmus για νέους επιχειρηματίες είναι ένα πρόγραμμα που ξεκίνησε από την ΕΕ. Στόχος του είναι να βοηθήσει νέους επιχειρηματίες να αποκτήσουν τις κατάλληλες δεξιότητες για τη διαχείριση μιας μικρής ή μεσαίας επιχείρησης, περνώντας χρόνο σε μια επιχείρηση σε άλλη χώρα της ΕΕ. Συμβάλλει στη βελτίωση της τεχνογνωσίας τους και προωθεί τη διασυνοριακή μεταφορά γνώσεων και εμπειριών μεταξύ των επιχειρηματιών.

Ιστοσελίδα για το Erasmus για νέους επιχειρηματίες: <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=en>

Καινοτομία

Ως το μοναδικό διασυνοριακό πρόγραμμα επιχειρηματικότητας του είδους του στην ΕΕ, το EYE είναι διαθέσιμο για δυνητικούς νεοσύστατους επιχειρηματίες και νεοσύστατες πολύ μικρές και μικρές επιχειρήσεις από οποιονδήποτε τομέα.

Αποτελεσματικότητα

Το EYE στοχεύει στην ενίσχυση της επιχειρηματικής κουλτούρας στην Ευρώπη. Το πρόγραμμα:

- ενισχύει την επιχειρηματική συμπεριφορά προσφέροντας δεξιότητες, γνώσεις και εμπειρία,
- αυξάνει τον αριθμό των νεοσύστατων επιχειρήσεων και ενισχύει την ανθεκτικότητά τους,
- προωθεί τη διασυνοριακή μεταφορά ιδεών, γνώσεων και συνεργασίας μεταξύ μικρών επιχειρήσεων,
- βοηθά τις μικρές επιχειρήσεις να δικτυωθούν, να καινοτομήσουν και να διεθνοποιηθούν,
- συμβάλλει στη δημιουργία θέσεων εργασίας.

Βιωσιμότητα

Το EYE μπορεί να αποτελέσει στοιχείο έμπνευσης και ενημέρωσης για τους νέους που θέλουν να ξεκινήσουν τη δική τους επιχειρηματικότητα. Ένας επίδοξος επιχειρηματίας θα εμπνευστεί από την πρακτική άσκηση σε μια μικρή ή μεσαία επιχείρηση σε μια άλλη συμμετέχουσα χώρα. Με την ίδια λογική, ένας επιχειρηματίας υποδοχής μπορεί να επωφεληθεί από τις φρέσκες ιδέες ενός νέου επιχειρηματία με κίνητρα στην επιχείρησή του.

Πλαίσιο

Το πρόγραμμα Erasmus για νέους επιχειρηματίες θεσπίστηκε το 2009 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο πλαίσιο του προγράμματος Erasmus+. Στόχος ήταν να παρέχει ευκαιρίες για διασυνοριακές ανταλλαγές και μάθηση μεταξύ ιδιοκτητών μικρών επιχειρήσεων και επίδοξων επιχειρηματιών στην Ευρώπη.

Πόροι

Το ΕΥΕ χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και λειτουργεί σε όλες τις συμμετέχουσες χώρες με τη βοήθεια των τοπικών σημείων επαφής, αρμόδιων για την υποστήριξη των επιχειρήσεων (π.χ. εμπορικά επιμελητήρια, κέντρα εκκίνησης, θερμοκοιτίδες κ.λπ.). Οι δραστηριότητές τους συντονίζονται σε ευρωπαϊκό επίπεδο από το Γραφείο Υποστήριξης του Προγράμματος.

Ενδείξεις επιτυχίας

Η ιστοσελίδα του ΕΥΕ περιλαμβάνει μια σειρά από μαρτυρίες επιτυχημένων ιστοριών, συμπεριλαμβανομένης της δημιουργίας νέων εταιρειών, θέσεων εργασίας και δυνατοτήτων δικτύωσης σε ολόκληρη την Ευρώπη, καθώς και νέων εμπορικών σχέσεων για τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις.

Όμιλος ΕΤΕπ (Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων + Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων)

Ο Όμιλος ΕΤΕπ, αποτελούμενος⁵⁸ από την **Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)**⁵⁹ και το **Ευρωπαϊκό Ταμείο Επενδύσεων (ΕΤΕ)**⁶⁰, παρέχει μια σειρά χρηματοδοτικών κονδυλίων, όπως δάνεια, εγγυήσεις και χρηματοδοτήσεις, για τη στήριξη των επιχειρήσεων. Συνεργάζονται με ενδιαμέσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς που ειδικεύονται σε προϊόντα που απευθύνονται σε πολύ μικρές, μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Ο όμιλος προσφέρει στήριξη σε όλα τα στάδια ανάπτυξης, με την ΕΤΕπ να συνδράμει κυρίως τις καθιερωμένες μικρές επιχειρήσεις και τις μεσαίες επιχειρήσεις, και το ΕΤΕ να εστιάζει σε καινοτόμες επιχειρήσεις σε πρώιμα στάδια ανάπτυξης, μέσω των μέσων επιχειρηματικού κεφαλαίου και εγγυήσεων.

Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Κοινωνικής Καινοτομίας

Ο Ευρωπαϊκός Διαγωνισμός Κοινωνικής Καινοτομίας είναι ένας ετήσιος διαγωνισμός που εγκαινιάστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή το 2012 με σκοπό την υποστήριξη και την προώθηση της κοινωνικής καινοτομίας σε ολόκληρη την Ευρώπη⁶¹. Ο διαγωνισμός είναι ανοικτός σε άτομα, ομάδες και οργανισμούς που εδρεύουν σε κράτος μέλος της ΕΕ ή σε συνδεδεμένη χώρα με το πρόγραμμα "Ορίζοντας Ευρώπη"⁶². Το βραβείο αναγνωρίζει ότι η κοινωνική καινοτομία είναι μια ισχυρή μέθοδος αντιμετώπισης και επίλυσης κοινωνικών ζητημάτων.

58 Small and medium enterprises overview 2022. (n.d.). European Investment Bank Group, 11/2022. https://www.eib.org/attachments/lucalli/smes_overview_2022_en.pdf

59 European Investment Bank. (n.d.). European Investment Bank. <https://www.eib.org/en/index>

60 European Investment Fund (EIF). (n.d.). <https://www.eif.org/>

61 The European Social Innovation Competition. (2023, April 20). European Innovation Council. https://ec.europa.eu/eic-prizes/european-social-innovation-competition_en

62 EU Grants: Horizon Europe. Programme Guide: V1.5. 01.02.2022 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_v1.5_en.pdf

Ευρωπαϊκό Κέντρο Γνώσης για την αποδοτικότητα των πόρων

Το Ευρωπαϊκό Κέντρο Γνώσης για την Αποδοτικότητα των Πόρων (EREK) προσφέρει βοήθεια σε μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) στην Ευρώπη για να τις βοηθήσει να μειώσουν τις δαπάνες τους για ενέργεια, νερό και υλικά. Προσφέρει διάφορους πόρους, συμπεριλαμβανομένων εργαλείων, πληροφοριών και ευκαιριών, για την προώθηση της αποδοτικότερης χρήσης των πόρων και των επιχειρηματικών μοντέλων κυκλικής οικονομίας, τα οποία μπορούν να μετατρέψουν τα απόβλητα σε πολύτιμους πόρους. Ο οργανισμός συνεργάζεται επίσης με εθνικές, περιφερειακές και τοπικές ομάδες σε όλη την Ευρώπη, οι οποίες συνεργάζονται με τις ΜΜΕ για να βελτιώσουν τις περιβαλλοντικές τους επιδόσεις, με στόχο να τις καταστήσουν πιο αποδοτικές ως προς την αξιοποίηση των πόρων⁶³.

Ευρωπαϊκή Εβδομάδα ΜΜΕ

Η Ευρωπαϊκή Εβδομάδα ΜΜΕ είναι μια ετήσια εκστρατεία που αποσκοπεί στην προώθηση της επιχειρηματικότητας και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε ολόκληρη την Ευρώπη. Διοργανώνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε συνεργασία με τα κράτη μέλη και άλλους εταίρους και περιλαμβάνει μια σειρά εκδηλώσεων και δραστηριοτήτων, όπως συνέδρια, εργαστήρια και διαγωνισμούς. Στόχος της Ευρωπαϊκής Εβδομάδας ΜΜΕ είναι η ευαισθητοποίηση σχετικά με την υποστήριξη που παρέχεται στις ΜΜΕ σε τοπικό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο και η ενθάρρυνση περισσότερων ανθρώπων να γίνουν επιχειρηματίες⁶⁴.

Εν κατακλείδι, η ΕΕ προσφέρει μια σειρά από πόρους και πρωτοβουλίες για τη στήριξη των νέων επιχειρηματιών, όπως χρηματοδότηση, κατάρτιση, καθοδήγηση και ευκαιρίες δικτύωσης. Αυτά τα εργαλεία και οι πρωτοβουλίες έχουν σχεδιαστεί για να ενισχύσουν την επιχειρηματικότητα και την καινοτομία, να ενθαρρύνουν τις διασυννοριακές ανταλλαγές και τη μάθηση και να προωθήσουν βιώσιμες επιχειρηματικές πρακτικές.

---

63 EREK - European Resource Efficiency Knowledge Centre. (2018, July 31). European Circular Economy Stakeholder Platform.

<https://circulareconomy.europa.eu/platform/en/dialogue/existing-eu-platforms/erek-european-resource-efficiency-knowledge-centre>

64 European SME week. (n.d.). Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs. https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/european-sme-week_en

4

ΕΜΠΝΕΥΣΗ ΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ, ΠΡΑΣΙΝΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ:

**ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ
ΚΥΠΡΟ, ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΤΗΝ
ΙΤΑΛΙΑ, ΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ ΚΑΙ
ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ**

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ, ΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Γεωργία

Arran de Terra	Ισπανία	Αγροτική-αστική
Espigoladors	Ισπανία	Αγροτική-αστική
Fermes d'Avenir	Γαλλία	Αγροτική
Libera Terra	Ιταλία	Αγροτική-αστική
RescuedBox	Κύπρος	Αγροτική-αστική
Terres de Lien	Γαλλία	Αγροτική
VàZapp'	Ιταλία	Αγροτική

Κοινοτικός κήπος

Gardens of the future	Κύπρος	Αστική
Huerto urbano El Perchel	Ισπανία	Αστική
Idėju lysvė - Κήπος των Ιδεών	Λιθουανία	Αστική
Šilainiai Urban Gardens - Κοινοτικός Κήπος Šilainiai	Λιθουανία	Αστική

Οικοδόμηση της κοινότητας και κοινωνική ένταξη

Briganti del Cerreto	Ισπανία	Αγροτική-αστική
La Recyclerie	Ισπανία	Αγροτική-αστική
Αγία Σκέπη Βιο - Θεραπευτική Κοινότητα Αγία Σκέπη	Γαλλία	Αγροτική

Co-working

Inovatorių slėnis - Κοιλάδα των Καινοτόμων	Λιθουανία	Αγροτική-αστική
Šiaurės stotis - Βόρειος σταθμός	Λιθουανία	Αγροτική-αστική
South Working Castelbuono	Ιταλία	Αγροτική-αστική

ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ, ΤΗ ΓΑΛΛΙΑ, ΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ, ΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ

Τρόφιμα

La Ruche qui dit Oui	Γαλλία	Αγροτική-αστική
Pieninė	Λιθουανία	Αγροτική
Εστιατόριο Mescladís	Ισπανία	Αστική

Υπηρεσίες ανακύκλωσης

Alencop	Ισπανία	Αστική
Carton Plein	Γαλλία	Αστική
Ruta de los silos: Titanes de la Mancha	Ισπανία	Αγροτική-αστική
Τηγανοκίνηση	Κύπρος	Αστική

Δικτύωση και συνοδεία για κοινωνικές επιχειρήσεις και επιχειρηματίες

Addiopizzo Travel	Ιταλία	Αγροτική-αστική
Impulsem	Ισπανία	Αστική
Rurality: Lanzadera de emprendedoras rurales	Ισπανία	Αγροτική-αστική

4.1 ΓΕΩΡΓΙΑ

Arran de Terra

#Ισπανία #Αγροτική-αστική

Η Arran de terra είναι ένας μη κερδοσκοπικός συνεταιρισμός που ενσωματώνει την προώθηση τοπικών πρωτοβουλιών αγροοικολογικής μετάβασης, η οποία είναι μια έννοια που ορίζεται ως "η μετάβαση από οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά συστήματα που διατηρούν προνόμια, προωθούν την ανισότητα και είναι αρπακτικά της φύσης σε συστήματα που είναι οικολογικά υγιή και βιώσιμα, οικονομικά βιώσιμα και κοινωνικά δίκαια" (Sevilla i González de Molina, 1995)⁶⁵. Η Arran de terra είναι ενεργή σε διάφορες περιοχές της Καταλονίας, όπως: Garrotxa, Conca de Barberà, la Selva, Central Catalunya Central και Barcelona Metropolitan Area.

- Ιστοσελίδα: <https://arrandeterra.org>
- Twitter: <https://twitter.com/arrandeterra>

Καινοτομία

Η Arran de terra έχει δεσμευτεί να προωθήσει τη μετάβαση προς δικαιότερα και πιο βιώσιμα συστήματα τροφίμων και κοινωνίες. Προωθούν την οικολογική παραγωγή και την τοπική κατανάλωση, την εδαφική και κοινωνική συνοχή, την κοινωνική και περιβαλλοντική δικαιοσύνη και τη διατήρηση των οικοσυστημάτων και των φυσικών πόρων.

Αποτελεσματικότητα

Για να προχωρήσουμε προς αυτή την κατεύθυνση, είναι απαραίτητο να εμπλακούμε σε τοπικές διαδικασίες αγροοικολογικής μετάβασης. Ωστόσο, η αγροοικολογική μετάβαση δεν μπορεί να προωθηθεί από ένα μοναδικό και τυποποιημένο μοντέλο: Η Arran de terra βοηθά κάθε περιοχή να καθορίσει, μέσω ευρέων και εγκάρσιων διαδικασιών συμμετοχής των πολιτών, τα μοναδικά ενδογενή χαρακτηριστικά και τις στρατηγικές της.

Βιωσιμότητα

Η αγροοικολογία και η διατροφική κυριαρχία είναι έννοιες και προτάσεις που έχουν ξεπεράσει τον αγροδιατροφικό τομέα για να διαμορφώσουν ένα νέο οικοκοινωνικό παράδειγμα. Το όραμα αυτό συμμερίζονται όλο και περισσότεροι κοινωνικοί φορείς από όλους τους τομείς, γεγονός που εξασφαλίζει την εφαρμογή, τη συνέχεια και τη βιωσιμότητά του.

⁶⁵ Sevilla i González de Molina. (1995) El desarrollo rural de la "otra modernidad": Elementos para recampesinizar la agrigultura desde la agroecología. En Praxis participativas desde el medio rural. IEPALA Editorial. https://ilusionismosocial.org/pluginfile.php/1193/mod_resource/content/1/El%20desarrollo%20rural%20de%20la%20otra%20modernidad%20Eduardo%20Sevilla.pdf

Πηγή Έμπνευσης

Το έργο του Arran de terra μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης με τη συμμόρφωση με τις διαδικασίες της αγροοικολογικής μετάβασης και της Αγροοικολογικής Τοπικής Δυναμοποίησης (DLAe).

Είναι απαραίτητο, κατ' αρχάς, να αναλυθούν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν σε τοπικό επίπεδο τόσο τα συστήματα τροφίμων όσο και οι κοινότητες στο σύνολό τους. Δεύτερον, πρέπει να σχεδιαστούν και να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες λύσεις για τα προβλήματα αυτά. Σύμφωνα με το DLAe, η Arran de terra εκτελεί καθήκοντα μέσω μιας στρατηγικής παρέμβασης στην επικράτεια η οποία:

1. Βασίζεται σε μια ολοκληρωμένη, συμμετοχική και διεπιστημονική προσέγγιση, δομημένη σε τέσσερις φάσεις: τεχνική διάγνωση, συμμετοχική διάγνωση, σχέδιο δράσης και αξιολόγηση και επανασχεδιασμός του σχεδίου δράσης.
2. Δίνει τον πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαδικασία στους τοπικούς φορείς εν γένει μέσω της συμμετοχής των πολιτών.
3. Προωθεί τη δικτύωση και τη συνεργασία μεταξύ των τοπικών φορέων.

Πλαίσιο

Ο πρωτογενής τομέας και το αγροτικό περιβάλλον βρίσκονται εδώ και δεκαετίες σε βαθιά κρίση, την οποία οι συμβατικές πολιτικές γεωργικής και αγροτικής ανάπτυξης δεν μπόρεσαν να επιλύσουν. Ταυτόχρονα, η σημερινή πολυδιάστατη κρίση (κοινωνική, οικονομική, οικολογική, ενεργειακή, κλιματική) μας αναγκάζει να επανεξετάσουμε το κοινωνικοοικονομικό και αναπτυξιακό μοντέλο που μας έφερε σε αυτή την κατάσταση, η οποία είναι αποτέλεσμα των επιπτώσεων του καπιταλισμού και της έλλειψης σεβασμού των ορίων του πλανήτη και της κοινωνικής δικαιοσύνης.

Πόροι

Η συνεργασία μεταξύ των τοπικών φορέων και η ενεργός συμμετοχή των πολιτών είναι θεμελιώδους σημασίας για την ανάπτυξη της αγροοικολογικής μετάβασης.

Ένδειξη επιτυχίας

Τα τελευταία χρόνια, στην Καταλονία έχουν εμφανιστεί πολλά τοπικά δίκτυα τροφίμων, τα οποία περιλαμβάνουν έργα παραγωγής και μεταποίησης τροφίμων που περιλαμβάνουν πολυάριθμους κοινωνικούς φορείς της περιοχής (καταναλωτές, εστιατόρια, αγροτικές κατοικίες κ.λπ.).

Espigoladors

#Ισπανία #Αγροτική-αστική

Το Espigoladors είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που δημιουργήθηκε το 2014, ο οποίος στοχεύει στην ανάπτυξη ενός μεταβιβάσιμου μοντέλου μείωσης των αποβλήτων τροφίμων, στην ενίσχυση της πρόσβασης σε επαρκή διατροφή και στη δημιουργία νέων ευκαιριών για άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό. Βρίσκονται στο El Prat de Llobregat (Βαρκελώνη), μια στρατηγική τοποθεσία, η οποία τους επιτρέπει να βρίσκονται πολύ κοντά στο αγροτικό πάρκο Baix Llobregat, 10 χλμ. από τη Βαρκελώνη και 2 χλμ. από την Mercabarna, τη χονδρική αγορά της Βαρκελώνης. Το κεντρικό εργαστήριο Espigoladors, που βρίσκεται στο Sant Cosme, συμβάλλει στην κοινωνική αναζωογόνηση της γειτονιάς και παρέχει ευκαιρίες απασχόλησης σε νέους και ενήλικες.

- Ιστοσελίδα: <https://espigoladors.cat/en/>
- Instagram: <https://www.instagram.com/espigoladors>
- Twitter: <https://twitter.com/espigoladors>
- Facebook: <https://www.facebook.com/espigoladors>

Καινοτομία

Το Espigoladors ανακτούν τα φρούτα και τα λαχανικά που απορρίπτονται, λόγω πτώσης των πωλήσεων, για αισθητικούς λόγους, για πλεονάσματα παραγωγής ή επειδή είναι ώριμα και ο καταναλωτής δεν θα τα αγοράζε πλέον. Διοχετεύουν το 90% των τροφίμων που συλλέγουν σε κοινωνικούς φορείς, διευκολύνοντας έτσι την πρόσβαση σε φρέσκα, υγιεινά και θρεπτικά τρόφιμα σε άτομα που συνήθως δεν έχουν πρόσβαση σε αυτά. Εργαστήρια, εκπαιδεύσεις, εκπαιδευτικά προγράμματα, καμπάνιες και δραστηριότητες εταιρικής κοινωνικής ευθύνης είναι μερικές από τις δράσεις τους για να προσελκύσουν περισσότερους ανθρώπους να γίνουν μέρος της κοινότητας "#yogotiro", την οποία έχουν δημιουργήσει.

Αποτελεσματικότητα

Στόχος του Espigoladors είναι να αξιοποιήσουν την αρχαία πρακτική του "μαζέματος", που αναφέρεται στη συλλογή των υπολειμμάτων μετά τη συγκομιδή. Συμβάλλουν στη μείωση της σπατάλης και των απωλειών τροφίμων, ενώ παράλληλα ευαισθητοποιούν για την αξία των τροφίμων.

Βιωσιμότητα

Το μοντέλο που ακολουθεί το Espigoladors είναι στενά συνδεδεμένο με τις αρχές της κυκλικής οικονομίας, με στόχο την παράταση της διάρκειας ζωής των προϊόντων και τη μεγιστοποίηση της χρήσης τους, μειώνοντας παράλληλα τη δημιουργία αποβλήτων. Το 54,38% των εσόδων τους προέρχεται από την πώληση των τροφίμων που συλλέγουν και την παροχή υπηρεσιών, το 41,19% προέρχεται από επιχορηγήσεις και το 4,43% από δωρεές.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή είναι εύκολα αντιγράψιμη, καθώς σε κάθε χώρα υπάρχουν τρόφιμα που δεν διατίθενται στην αγορά για διαφορετικούς λόγους και η διαδικασία της συλλογής αποτελεί μια εύκολη λύση για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων που παράγονται.

Πλαίσιο

Το "Espigolar" (καταλανικά "Espigolar") είναι μια παραδοσιακή δραστηριότητα που ασκείται από άτομα με λιγότερους πόρους, τα οποία συλλέγουν τα πλεονάσματα από τα χωράφια των αγροτών.

Πόροι

Όταν λαμβάνουν ένα αίτημα από έναν αγρότη για τον καθαρισμό ενός χωραφιού, ενεργοποιούν το πρωτόκολλό τους: 1. επίσκεψη στο χωράφι για να διαπιστωθεί το μέγεθος της εργασίας που πρέπει να γίνει- 2. προετοιμασία του υλικού- 3. διάδοση και κινητοποίηση των εθελοντών τους- 4. επαφή με κοινωνικούς φορείς και σημεία διανομής τροφίμων, τα οποία θα έρθουν να συλλέξουν το προϊόν στο χώρο, για να το διανείμουν αργότερα.

Ένδειξη επιτυχίας

Η πρωτοβουλία αυτή δημιούργησε ευκαιρίες απασχόλησης για άτομα που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό: κυρίως νέους και γυναίκες άνω των 45 ετών. Το Espigoladors ήταν φιναλίστ στον έκτο διαγωνισμό για το Βραβείο Κοινωνικής Καινοτομίας EUSIC και μεταξύ 2015 και 2018 κέρδισε πολλούς τοπικούς και περιφερειακούς διαγωνισμούς για τη βιώσιμη και κοινωνική δραστηριότητά τους.

Fermes d'avenir

#Γαλλία #Αγροτική

Το Fermes d'avenir είναι μια ένωση που δημιουργήθηκε το 2013 με στόχο την επιτάχυνση της γεωργικής μετάβασης με την ανάπτυξη αγροοικολογικών εκμεταλλεύσεων σε όλη τη Γαλλία. Παρέχει τρεις κύριες δραστηριότητες. Το Παρατηρητήριο Αγροοικολογίας της έχει ως στόχο να μελετήσει και να τεκμηριώσει τις προκλήσεις και τα μοντέλα των αγροοικολογικών εκμεταλλεύσεων με τριπλή απόδοση (σίτιση των ανθρώπων με υγιεινά προϊόντα, με παράλληλη διατήρηση των φυσικών πόρων, μέσω μιας βιώσιμης δραστηριότητας για τους αγρότες). Παρέχει παιδαγωγικό περιεχόμενο, μια εργαλειοθήκη με άρθρα, βιβλία και άλλες πηγές σε ανοικτή πρόσβαση. Ηγείται επίσης ενός ερευνητικού προγράμματος, ενός podcast, δημιουργεί βίντεο και εμπνευσμένα πορτρέτα. Φιλοδοξία της Δραστηριότητας Κατάρτισης είναι να εκπαιδεύσει δωρεάν τους σημερινούς και αυριανούς αγρότες προκειμένου να επιτύχουν βιώσιμες εγκαταστάσεις και μεταβάσεις. Η Θερμοκοιτίδα της διευκολύνει την εγκατάσταση και τη μετάβαση των γεωργικών εκμεταλλεύσεων μέσω υποστήριξης, χρηματοδοτικών προγραμμάτων και συμβουλευτικών αποστολών. Και οι 3 δραστηριότητες χρηματοδοτούνται από δημόσιους και ιδιωτικούς πόρους.

- Ιστοσελίδα: <https://fermesdavenir.org/>

Καινοτομία

Το Fermes d'avenir ορίζει το όραμά του για την αγροοικολογία ως "γεωργικές εκμεταλλεύσεις που μας επιτρέπουν να θρέψουμε τον πληθυσμό με υγιεινά και ποιοτικά τρόφιμα, διατηρώντας παράλληλα το φυσικό κεφάλαιο του πλανήτη (νερό, έδαφος, κλίμα, βιοποικιλότητα) και εξασφαλίζοντας μια βιώσιμη, βιώσιμη και ανθεκτική δραστηριότητα για τους αγρότες". Το απεικονίζει με το λουλούδι της αγροοικολογίας το οποίο, μέσω των πετάλων του, αντιπροσωπεύει τις δώδεκα βασικές αγροοικολογικές προκλήσεις στις οποίες πρέπει να ανταποκριθεί η γεωργία και η παραγωγή τροφίμων.

- Οικονομική προσέγγιση: οικονομική βιωσιμότητα, συνθήκες εργασίας, ανθεκτικότητα, αυτονομία
- Περιβαλλοντική προσέγγιση: βιοποικιλότητα, γονιμότητα του εδάφους, κλίμα και ενέργεια, φυσικοί πόροι
- Κοινωνική προσέγγιση: επισιτιστική ασφάλεια, δημόσια υγεία, γεύση και παράδοση, σύνδεση με την επικράτεια

Αποτελεσματικότητα

Η πρωτοβουλία παρέχει στήριξη σε έξι κύριους φορείς της γεωργικής και διατροφικής μετάβασης:

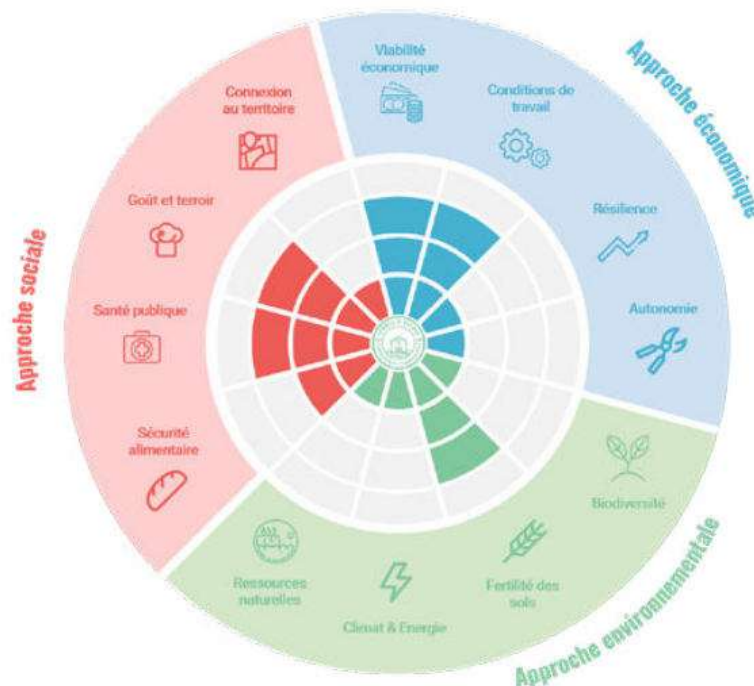
1. δίνει στους επικεφαλής των έργων τα κλειδιά για την επιτυχή εκτέλεση των έργων τους,
2. βοηθά τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις να διαιωνίσουν ή να μεταβάλουν το μοντέλο τους προς την αγροοικολογία,
3. συνοδεύει τις κοινότητες στα σχέδια μετασχηματισμού της γης ή της επικράτειάς τους,
4. συνοδεύει τις εταιρείες στο σχέδιο μετασχηματισμού της γης ή του τομέα τους,
5. προτείνει στους επενδυτές αγροοικολογικά έργα στα οποία μπορούν να επενδύσουν,
6. και, τέλος, δίνει στους πολίτες τα κλειδιά για να δεσμευτούν για την αγροοικολογική μετάβαση.

Βιωσιμότητα

Το Fermes d'avenir προτείνει στις γεωργικές εκμεταλλεύσεις που ταυτίζονται με το όραμά τους να γίνουν μέρος του δικτύου τους, μιας κοινότητας γεωργικών εκμεταλλεύσεων που έχουν δεσμευτεί σε μια αγροοικολογική προσέγγιση. Το δίκτυο αυτό έχει ως στόχο να φέρει σε επαφή όλους εκείνους που δεσμεύονται να προχωρήσουν στην αγροοικολογία, είτε πρόκειται για μια νέα εγκατάσταση, είτε για έναν σταδιακό αναπροσανατολισμό της εκμετάλλευσής τους, είτε για μια ήδη υποδειγματική δραστηριότητα.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή είναι εύκολα αντιγράψιμη, καθώς σε κάθε χώρα υπάρχουν τρόφιμα που δεν διατίθενται στην αγορά για διαφορετικούς λόγους και η διαδικασία της συλλογής αποτελεί μια εύκολη λύση για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων που παράγονται.

Πλαίσιο

Το Fermes d'Avenir υπάρχει από το 2013 και έχει έρθει σε επαφή με περισσότερα από 1000 αγροοικολογικά έργα.

Πόροι

Το Fermes d'Avenir λαμβάνει υποστήριξη από διάφορους φορείς, όπως το γαλλικό Υπουργείο Εσωτερικών, η περιφέρεια του Παρισιού, η περιβαλλοντική υπηρεσία ADEME, το Erasmus +, το Rôle Emploi κ.λπ. Διαθέτουν μια πολυποίκιλη και διεπιστημονική ομάδα που περιλαμβάνει ειδικούς στην αγροοικολογία. Αποτελούν μέρος ενός ευρύτερου δικτύου ενώσεων, του Groupe SOS.

Ένδειξη επιτυχίας

Από το 2013, το Fermes d'Avenir έχει έρθει σε επαφή με περισσότερες από 1000 αγροοικολογικές εκμεταλλεύσεις σε όλη τη Γαλλία. Έχουν εκπαιδεύσει 883 άτομα, έχουν συνοδεύσει 110 έργα, έχουν εντάξει 300 αγροκτήματα στο δίκτυό τους και έχουν συγκεντρώσει 9,3 εκατομμύρια ευρώ για την οικολογική μετάβαση.

LE TERRE LIBERE
DALLE MAFIE

Libera Terra

#Ιταλία #Αγροτική-αστική

Η Libera Terra είναι μια μη κερδοσκοπική κοινοπραξία που δημιουργήθηκε ως παρακλάδι της Libera, μιας ένωσης που έχει ως στόχο την καταπολέμηση της μαφίας και τη διάδοση της κουλτούρας της νομιμότητας στη Σικελία και τη Νότια Ιταλία. Η αποστολή της Libera Terra είναι να δημιουργήσει κοινωνική και οικονομική αξία για την κοινότητα, διαθέτοντας τα περιουσιακά στοιχεία και τις περιουσίες που έχουν κατασχεθεί από το οργανωμένο έγκλημα σε κοινωνικές πρωτοβουλίες. Η κοινοπραξία αυτή τη στιγμή συνδέει 9 γεωργικούς συνεταιρισμούς που παράγουν βιολογικά προϊόντα. Για να γίνουν μέλη της κοινοπραξίας, οι εταιρείες πρέπει να πιστοποιήσουν τη δέσμευσή τους κατά του οργανωμένου εγκλήματος.

- Ιστοσελίδα: <https://www.liberaterra.it/it/>

Καινοτομία

Η Libera Terra είναι ο πρώτος γεωργικός συνεταιρισμός που ασχολείται με κατασχεμένη γη στη Νότια Ιταλία. Με τη μετατροπή των περιουσιών που κατασχέθηκαν από τη μαφία σε κοινοτικά περιουσιακά στοιχεία, η Libera Terra επιτρέπει μια πιο δίκαιη αναδιανομή του πλούτου στην κοινότητα. Η διάθεση των κατασχεμένων περιουσιών σε έργα με κοινωνικούς στόχους έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση της τοπικής απασχόλησης και επιχειρηματικότητας, την ενίσχυση της τοπικής παραγωγής και την κοινωνική, πολιτιστική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, καθιερώνοντας ένα ηθικό οικονομικό σύστημα που βασίζεται στη νομιμότητα και την κοινωνική δικαιοσύνη.

Αποτελεσματικότητα

Σήμερα, η κοινοπραξία απασχολεί περίπου 150 άτομα, εκ των οποίων το 30% ανήκει σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, δημιουργώντας έτσι κοινωνική αξία και ένταξη για τις τοπικές κοινότητες. Συνεπώς, η Libera Terra έχει θετικό αντίκτυπο στην τοπική οικονομία (παρέχοντας απασχόληση), στην κοινωνία (οικοδομώντας μια κουλτούρα νομιμότητας και συμμετοχής των πολιτών) και στο περιβάλλον (χρησιμοποιώντας μεθόδους βιολογικής γεωργίας και καλλιέργεια χωρίς άρωση).

Βιωσιμότητα

Η Libera Terra επιβλέπει τις διαδικασίες παραγωγής των συνεταιρισμών και διαθέτει τα προϊόντα τους στην αγορά με την ετικέτα Libera Terra. Αυτό επιτρέπει στα μέλη της να επιτύχουν ανταγωνιστικότητα και βιωσιμότητα σε μια άκρως ανταγωνιστική αγορά. Επιπλέον, η Libera Terra εφαρμόζει βιώσιμες διαδικασίες παραγωγής, με σεβασμό στο περιβάλλον και τους πόρους του.

Πλαίσιο

Η καλή πρακτική γεννήθηκε στο πλαίσιο της Libera, Names and Numbers Against Mafia, μιας ένωσης που μάχεται κατά του οργανωμένου εγκλήματος και υποστηρίζει την κουλτούρα της νομιμότητας. Η Libera ιδρύθηκε το 1995 στη Σικελία, μια περιοχή που χαρακτηρίζεται από την παρουσία μιας υποκουλτούρας με αξίες, αρχές και κανόνες εγκληματικού χαρακτήρα. Η παρουσία της Μαφίας έχει ιστορικά δημιουργήσει αρνητικό αντίκτυπο στις τοπικές κοινότητες, αποθαρρύνοντας και εμποδίζοντας επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και επενδύσεις.

Πόροι

Οι κύριοι πόροι που χρησιμοποιούνται είναι τα εδάφη που κατασχέθηκαν από τη Μαφία. Χάρη στο νόμο 109/96⁶⁶, ο οποίος εισήγαγε τη δυνατότητα χρήσης αυτών των περιουσιών για κοινωνικούς σκοπούς, οι ενώσεις, οι συνεταιρισμοί, οι δήμοι, οι επαρχίες και οι περιφέρειες μπόρεσαν να τις επιστρέψουν στους πολίτες μέσω υπηρεσιών, δραστηριοτήτων κοινωνικής προώθησης και εργασίας.

Ένδειξη επιτυχίας

Η Libera Terra έχει καταφέρει να επεκτείνει το δίκτυό της και σε άλλες νότιες περιοχές, όπως η Καλαβρία, η Απουλία και η Καμπανία, και πωλεί προϊόντα σε όλη την Ιταλία. Η Libera Terra απέσπασε επίσης πολλά βραβεία σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.

---

66 PUBLIC LAW 109-96 U.S.C. (2005). To amend the Federal Food, Drug, and Cosmetic Act to provide for the regulation of all contact lenses as medical devices, and for other purposes. Nov. 9, 2005. <https://www.congress.gov/109/plaws/publ96/PLAW-109publ96.pdf>

rescuedbox

RescuedBox

#Κύπρος #Αγροτική-αστική

Η RescuedBox είναι μια μικρή οικογενειακή επιχείρηση και κοινωνική επιχείρηση που καταπολεμά τη σπατάλη τροφίμων και βοηθά οικογένειες που έχουν ανάγκη, με έδρα τη Λευκωσία. Πρόκειται για μια συνδρομητική υπηρεσία, η οποία προμηθεύεται, συσκευάζει και διανέμει τα λεγόμενα "άσχημα" φρούτα και λαχανικά που απορρίπτονται από τις υπεραγορές για αισθητικούς λόγους. Οι ενδιαφερόμενοι πελάτες πρέπει να εγγραφούν για την εβδομαδιαία παράδοση ενός κουτιού με εποχιακά φρούτα και λαχανικά. Υπάρχουν διαφορετικές τιμές ανάλογα με την ποσότητα των προϊόντων- μικρά, μεσαία ή μεγάλα κουτιά.

Τα διάφορα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο κουτί είναι ντόπια, φρέσκια, εποχιακά και αναλόγως της διαθεσιμότητας κάθε εβδομάδα. Εάν κάποιοι πελάτες έχουν αλλεργίες ή δεν τους αρέσουν συγκεκριμένα προϊόντα, το RescuedBox προσαρμόζεται στις ανάγκες των πελατών του. Τα προϊόντα είναι επίσης φθηνότερα από ό,τι στα σούπερ μάρκετ.

- Ιστοσελίδα: <https://rescuedbox.com/>
- Περισσότερες πληροφορίες: https://trepers.com/index.php?id=241&fbclid=IwARoT_SDt7YEJSn2OJmrK9PmdS4DLC63ZpQ1nosiOAj1403S6lEbc_16miTw

Καινοτομία

Περίπου 4000 τόνοι φρέσκων προϊόντων καταλήγουν σε χωματερές λόγω αισθητικών απαιτήσεων ή πλεονάσματος. Το RescuedBox είδε αυτό το σοβαρό ζήτημα ως μια ευκαιρία κοινωνικής και πράσινης επιχειρηματικότητας και αποφάσισε να προσφέρει μια πιο βιώσιμη και υπεύθυνη εναλλακτική λύση στους τοπικούς καταναλωτές. Η πρακτική αυτή είναι καινοτόμος και μοναδική για τα κυπριακά δεδομένα και συμβάλλει στη μείωση της παραγωγής απορριμμάτων, ενώ παράλληλα στηρίζει τους ντόπιους παραγωγούς.

Αποτελεσματικότητα

Μέχρι στιγμής, η πρωτοβουλία αυτή έχει αποδειχθεί αποτελεσματική, καθώς έχει διασώσει περισσότερα από 133.200 κιλά τροφίμων στα πρώτα 2 χρόνια της δραστηριότητάς της και έχει καταφέρει να φτάσει τους 250 ενεργούς συνδρομητές.

Βιωσιμότητα

Το RescuedBox είναι πρωτίστως περιβαλλοντικά βιώσιμο, καθώς συμβάλλει ενεργά στη μείωση των απορριμμάτων τροφίμων και αποτελεί ένα καλό παράδειγμα βιώσιμης χρήσης των πόρων. Ταυτόχρονα, η πρωτοβουλία στηρίζει τους ντόπιους παραγωγούς και τις οικογένειες που έχουν ανάγκη, δωρίζοντας κάθε εβδομάδα το 10% των διασωθέντων κουτιών σε φιλανθρωπικά ιδρύματα για την καταπολέμηση της πείνας στην Κύπρο.

Πηγή Έμπνευσης

Το RescuedBox είναι ένα σπουδαίο, παράδειγμα έμπνευσης στο πλαίσιο του έργου YURI, καθώς φέρνει κοντά το αγροτικό και το αστικό πλαίσιο, με την έννοια ότι οι παραγωγοί από τις αγροτικές περιοχές επωφελούνται, καθώς έχουν μια επιπλέον πηγή εισοδήματος, ενώ παράλληλα προσφέρουν μια εναλλακτική λύση στις κύριες αγορές που συνήθως κυριαρχούν στις αστικές περιοχές.

Πλαίσιο

Το RescuedBox είναι μια μικρή οικογενειακή επιχείρηση που ιδρύθηκε από τη Μαλβίνα Νικολάου. Μετά από μια καριέρα στο ψηφιακό μάρκετινγκ στο Λονδίνο, επέστρεψε στην Κύπρο για να ακολουθήσει μια εντελώς διαφορετική καριέρα. Ως άτομο που ενδιαφέρεται για το περιβάλλον, ξεκίνησε μια πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση του προβλήματος της σπατάλης τροφίμων.

Πόροι

Χωρίς καμία εξωτερική επένδυση, η επιτυχία της RescuedBox μέχρι στιγμής είναι αποτέλεσμα της σκληρής δουλειάς της μικρής ομάδας της.

Ένδειξη επιτυχίας

Από την πρώτη ημέρα η πρωτοβουλία έτυχε θετικής υποδοχής. Εκτός από τη διάσωση περισσότερων από 100 τόνων φρέσκων προϊόντων με τη βοήθεια της κοινότητας, το RescuedBox προσφέρει το 10% των προϊόντων σε οικογένειες που έχουν ανάγκη.

Terre de Liens

#Γαλλία #Αγροτική

Το Terre de Liens είναι ένα κίνημα που γεννήθηκε το 2003 από τη σύγκλιση διαφόρων κινημάτων που ασχολούνται με τη λαϊκή εκπαίδευση, τη βιολογική και βιοδυναμική γεωργία, την ηθική χρηματοδότηση, την αλληλέγγυα οικονομία και την αγροτική ανάπτυξη. Προωθεί την πρόσβαση στη γη για τους φορείς ανάπτυξης έργων, ενώ παράλληλα ευαισθητοποιεί τους πολίτες στο θέμα της διατήρησης της γεωργικής γης, καθώς και στηρίζει την τοπική διοίκηση και τις δομές που εργάζονται με τις κοινότητες. Η περιφερειακή ένωση επωφελείται από την υποστήριξη 900 μελών και 100 εθελοντών. Το κίνημα έχει επινοήσει νέα εργαλεία εργασίας ικανά να σταματήσουν την εξαφάνιση της γης και να διευκολύνουν την πρόσβαση σε γεωργική γη για νέες γεωργικές εγκαταστάσεις.

- Ιστοσελίδα: <https://soutien.terredeliens.org>
- Instagram: <https://www.instagram.com/terredeliens/>

Καινοτομία

Η καινοτομία του Terre de Liens προέρχεται από μια τριπλή άρθρωση στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας:

1. Ένα συνεταιριστικό δίκτυο που κινητοποιήθηκε σε όλη τη Γαλλία, το οποίο συνοδεύει τους αγρότες στην πρόσβασή τους στη γη, ενημερώνει και συγκεντρώνει το κοινό γύρω από τα ζητήματα γης και γεωργίας και εδραιώνει το έργο Terre de Liens σε μια τοπικό επίπεδο.
2. Ένα τμήμα κοινοτικών επενδύσεων που ονομάζεται La Foncière επιτρέπει σε όλους να επενδύσουν τις αποταμιεύσεις τους σε ένα έργο. Το συσσωρευμένο κεφάλαιο χρησιμοποιείται για την αγορά γεωργικών εκμεταλλεύσεων για τη δημιουργία διαφοροποιημένων αγροτικών δραστηριοτήτων. Στη συνέχεια, η La Foncière νοικιάζει αυτά τα αγροκτήματα σε αγρότες που δεσμεύονται για την τοπική, βιολογική, ανθρωποκεντρική γεωργία.
3. Το Ίδρυμα αγοράζει γη που κινδυνεύει να χάσει τη γεωργική της χρήση και εγγυάται ότι η γη θα χρησιμοποιηθεί για γεωργικές πρακτικές που σέβονται το περιβάλλον μακροπρόθεσμα.

Αποτελεσματικότητα

Η συλλογική συμβολή των μελών, των μετόχων, των δωρητών, αλλά και των γεωργών, των εθελοντών και των εργαζομένων επιτρέπει στην πρωτοβουλία αυτή να είναι αποτελεσματική, καθώς προσαρμόζει τη δράση της στα τοπικά πλαίσια και στις ανάγκες των φορέων.

Βιωσιμότητα

Το Terre de Liens προστατεύει τη γη ενισχύοντας τη διατήρηση και τη φροντίδα για το περιβάλλον- κινητοποιεί τους πολίτες προωθώντας την ενημέρωση και τη δράση για την επιβολή της απαλλοτρίωσης της γης- βοηθά τους αγρότες να βρουν γη και/ή να διατηρήσουν τη δραστηριότητά τους σε αυτή- συνδέει τις γεωργικές εκμεταλλεύσεις χάρη στο δίκτυό της- εμπλέκει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων με την ανάληψη και την υποστήριξη δημόσιας δράσης- συνδέει το δίκτυό της με τη διεθνή δράση.

Πηγή Έμπνευσης

Το έργο μπορεί να εφαρμοστεί σε μέρη όπου διάφοροι φορείς ενδιαφέρονται να συνεργαστούν για την εφαρμογή βιώσιμων πολιτικών και την προώθηση της ένταξης στις αγροτικές κοινότητες, ενώ παράλληλα ενθαρρύνει τους νέους της υπαίθρου να αναπτύξουν έργα ή να συνεχίσουν τις δραστηριότητές τους στις αγροτικές περιοχές, επιτρέποντάς τους να γίνουν μέρος ενός ευρύτερου δικτύου.

Πλαίσιο

Το κίνημα Terre de Liens έχει τις ρίζες του σε αυτές τις σκέψεις:

1. Η πρόσβαση στη γεωργική γη είναι ένα πρόβλημα που αφορά όλους τους πολίτες,
2. Χωρίς γεωργική γη, στο μέλλον δεν θα υπάρχουν αγρότες ή τοπική γεωργία, άρα και τοπικό προϊόν.

Πόροι

Το έργο Terre de Liens είναι εμπνευσμένο από το μοντέλο Habitat et Humanisme . Βρήκε τους πρώτους υποστηρικτές του σε καταστήματα ηθικής και βιολογικής ευθύνης (Biocoop, η ηθική τράπεζα La Nef, το κίνημα λαϊκής εκπαίδευσης Relier, η Εθνική Ομοσπονδία Βιολογικής Γεωργίας και το Κίνημα Βιοδυναμικής Γεωργίας).

Ένδειξη επιτυχίας

Η περιφερειακή ένωση έχει την υποστήριξη 900 μελών και εκατό εθελοντών. Το 2021, κατέγραψαν 200 εξαγορασμένες εκμεταλλεύσεις και 700 εκτάρια διατηρητέας γης.

VÀZAPP'**VàZapp'**

#Ιταλία #Αγροτική

Το "VàZapp" είναι ένα αγροτικό hub που ιδρύθηκε στη Foggia (Απουλία) από μια ομάδα νέων με στόχο την επανεκκίνηση του γεωργικού τομέα μέσω της δημιουργίας κοινωνικών σχέσεων και ευκαιριών απασχόλησης για τους νέους. Το "VàZapp" προωθεί την ανταλλαγή γνώσεων, ιδεών και σχεδίων στον τομέα της γεωργίας, ενθαρρύνοντας την ανάπτυξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών στις αγροτικές κοινότητες.

- Ιστοσελίδα: <http://www.vazapp.it/>

Καινοτομία

Το "VàZapp" φέρνει την κοινωνική καινοτομία στον γεωργικό τομέα, αντικρούοντας την ιδέα ότι η γεωργία είναι μόνο σκληρή δουλειά, ατομικότητα και ανταγωνισμός. Αντίθετα, πρόκειται επίσης για διάλογο, κοινωνικοποίηση και ανταλλαγή. Χάρη σε αυτή την προσέγγιση, το V&Zapp έχει καταφέρει να ικανοποιήσει τις κοινωνικές ανάγκες των αγροτών και να εσταλάξει την εμπιστοσύνη μεταξύ των επαγγελματιών της γεωργίας, δημιουργώντας νέες ευκαιρίες συνεργασίας. Τα τελευταία χρόνια, η V&Zapp' έχει εγκαινιάσει τη μορφή "Contadinner", μια εκδήλωση που συγκεντρώνει διαφορετικούς αγρότες και τους επιτρέπει να γνωριστούν μεταξύ τους, να μοιραστούν τις εμπειρίες και τις γνώσεις τους σχετικά με τη γεωργία και να συζητήσουν τις βέλτιστες γεωργικές πρακτικές και τον εξοπλισμό. Εκτός από τους αγρότες, η συνάντηση μπορεί να φιλοξενήσει επίσης επιχειρηματίες, εκπροσώπους ενώσεων αγροτών και άλλων τοπικών κυβερνητικών φορέων, προκειμένου να αναπτυχθούν συντονισμένες στρατηγικές για την αξιοποίηση του γεωργικού τομέα.

Αποτελεσματικότητα

Ενθαρρύνοντας τη δικτύωση και τη συνεργασία μεταξύ των αγροτών, η V&Zapp προωθεί την καινοτομία και αυξάνει το κοινωνικό κεφάλαιο, επιφέροντας θετικές κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές επιπτώσεις. Οι εκδηλώσεις V&Zapp οδηγούν σε νέες σχέσεις, ανταλλαγή γνώσεων και συνεργασία μεταξύ των νέων αγροτών και αυτή η αλλαγή στο παραδοσιακό γεωργικό παράδειγμα έχει θετικό αντίκτυπο στην παραγωγικότητα και την ευημερία των αγροτών.

Βιωσιμότητα

Το "VàZapp" είναι αυτοσυντηρούμενη από οικονομική άποψη χάρη στην αποσύνδεση από την αλυσίδα εφοδιασμού, που επιτρέπει την απευθείας πώληση των προϊόντων στους τελικούς πελάτες μέσω ηθικών ομάδων αγορών. Οι αγρότες βλέπουν στο VàZapp' μια πιθανή αγορά όπου μπορούν να βρουν νέες ευκαιρίες και νέα κανάλια πώλησης. Επιπλέον, ορισμένες από τις ιδέες που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο του "Contadinner" έχουν αξιοποιηθεί εμπορικά και έχουν δημιουργηθεί νέες ευκαιρίες απασχόλησης ως αποτέλεσμα.

Πηγή Έμπνευσης

Το "VàZapp" μπορεί εύκολα να αναπαραχθεί και σε άλλες περιοχές και αποτελεί πολύτιμη πηγή έμπνευσης. Φέρνοντας τους κατοίκους των πόλεων να ανακαλύψουν την ύπαιθρο, η μορφή "Contadinner" αποτελεί παράδειγμα συνεργασίας μεταξύ πόλης και υπαίθρου, ικανό να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες σχετικά με τις ευκαιρίες που προσφέρει η ύπαιθρος και να προσελκύσει νέους.

Πλαίσιο

Η περιοχή στην οποία γεννήθηκε το VàZapp χαρακτηρίζεται από υψηλή ανεργία των νέων (58% ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών) και ερήμωση.

Πόροι

Το VàZapp ιδρύθηκε το 2014 με αρχικό κεφάλαιο 250€. Σήμερα το VàZapp' αποτελείται από μια ομάδα 20 νέων με διαφορετικό υπόβαθρο: αρχιτέκτονες και σχεδιαστές, επικοινωνιολόγους και επαγγελματίες του περιεχομένου των μέσων ενημέρωσης, ακαδημαϊκούς και αναλυτές δεδομένων, αγρότες και γεωπόνους.

Ένδειξη επιτυχίας

Το "VàZapp" δραστηριοποιείται σε 20 διαφορετικές τοποθεσίες στην περιοχή της Απουλίας, με τη συμμετοχή περισσότερων από 400 νέων γεωργών, και σχεδιάζει να επεκτείνει τις δραστηριότητές της και σε άλλες περιοχές.

Τα αποτελέσματα της ανάλυσης των δεδομένων που διεξήγαγε το Πανεπιστήμιο της Foggia παρέχουν εμπειρικές αποδείξεις ότι η μεθοδολογία του "Contadinner" μπόρεσε να δημιουργήσει νέες και διαρκείς σχέσεις μεταξύ των γεωργών, επιτρέποντας τη μεταφορά γνώσεων και την ανταλλαγή εμπειριών και ικανοτήτων.

4.2 ΟΙΚΟΔΟΜΗΣΗ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Briganti del Cerreto

#Ιταλία #Αγροτική-αστική

Το Briganti del Cerreto είναι ένας κοινοτικός συνεταιρισμός που εδρεύει στα Απέννινα της Τοσκάνης και του Μιλάνο. Το 2003, μια μικρή ομάδα νέων κατοίκων ίδρυσε τον συνεταιρισμό με σκοπό να αναζωογονήσει την κοινωνική και οικονομική ζωή της περιοχής και να αντιμετωπίσει την ερήμωση του χωριού.

- Ιστοσελίδα: <https://www.ibrigantidicerreto.com/>

Καινοτομία

Το Briganti del Cerreto είναι ένα μοντέλο κοινωνικής καινοτομίας όπου οι πολίτες είναι ταυτόχρονα παραγωγοί και χρήστες αγαθών και υπηρεσιών.

Αποτελεσματικότητα

Με την πάροδο του χρόνου, το Briganti del Cerreto αναπτύχθηκε, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας (στον αγροτουριστικό τομέα) και υπηρεσίες που βελτίωσαν την οικονομική και κοινωνική ζωή της κοινότητας και προσέλκυσαν νέους κατοίκους στο χωριό. Χάρη στην έντονη συμμετοχή των πολιτών του Cerreto Alpi, κατέστη δυνατή η ανάπτυξη νέων τουριστικών αξιοθέατων και η αποκατάσταση ορισμένων βασικών υπηρεσιών (π.χ.: σχολικό λεωφορείο, παράδοση φαρμάκων) και εγκαταστάσεων (παντοπωλείο, πρατήριο καυσίμων κ.λπ.) προς όφελος όλης της κοινότητας.

Βιωσιμότητα

Παράλληλα με τις εμπορικές δραστηριότητες, το Briganti del Cerreto προσφέρει ορισμένες υπηρεσίες που δεν είναι κερδοφόρες (όπως το σχολικό λεωφορείο). Παρόλα αυτά, διαδραματίζουν σημαντικό κοινωνικό ρόλο και αντισταθμίζονται από τα κέρδη που προκύπτουν από τις υπηρεσίες που μπορούν να αποτιμηθούν σε χρήμα. Συνεπώς, το Briganti del Cerreto μπορεί να θεωρηθεί ένα αυτοσυντηρούμενο επιχειρηματικό μοντέλο ικανό να αναζωογονήσει ολόκληρη την κοινότητα.

Πηγή Έμπνευσης

Το Briganti del Cerreto είναι μια πρωτοβουλία από κάτω προς τα πάνω που μπορεί να αναπαραχθεί για να αντιμετωπιστεί η διαδικασία ερήμωσης των αγροτικών περιοχών και να υποστηριχθεί η αναγέννηση των τοπικών κοινοτήτων, δημιουργώντας θέσεις εργασίας και νέες πηγές εισοδήματος.

Πλαίσιο

Το Briganti del Cerreto έκανε το πρώτο του βήμα στην περιοχή Tuscan-Emilian Apennine, μια περιοχή που ερήμωσε σταδιακά, καθώς στο δεύτερο μισό του εικοστού αιώνα οι κάτοικοι της περιοχής αυτής μετανάστευσαν στις αστικές περιοχές της Ιταλίας σε αναζήτηση σταθερής και καλύτερα αμειβόμενης εργασίας. Αυτό οδήγησε τελικά τις δημόσιες αρχές να κλείσουν το τοπικό δημοτικό σχολείο και να σταματήσουν την κυκλοφορία των λεωφορείων. Όταν το τελευταίο κατάσταση του χωριού έκλεισε και όλος ο πληθυσμός επρόκειτο να μετακομίσει στην κοιλάδα, μια ομάδα νέων κατοίκων με βαθιά προσήλωση στην περιοχή συνέστησε τον συνεταιρισμό με στόχο την αξιοποίηση της περιοχής και τη δημιουργία νέων ευκαιριών απασχόλησης. Σήμερα οι υπηρεσίες λειτουργούν και πάλι και ο πληθυσμός του χωριού έχει επιστρέψει στην ανάπτυξη.

Πόροι

Μια ομάδα νέων ξεκίνησε τον συνεταιρισμό με αρχικό προϋπολογισμό 1600€. Σήμερα ο συνεταιρισμός έχει ετήσια έσοδα περίπου 400.000€.

Ένδειξη επιτυχίας

Ο συνεταιρισμός έχει επιφέρει οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη στο χωριό, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας, προσελκύοντας τουρίστες και νέους κατοίκους και αυξάνοντας την αίσθηση ότι ανήκουν στην κοινότητα. Με την πάροδο των ετών, το εργατικό δυναμικό του Briganti del Cerreto αυξήθηκε σε 10 μονάδες, σε ένα χωριό 100 κατοίκων και σήμερα περισσότεροι από 1000 άνθρωποι επισκέπτονται το Cerreto Alpi κάθε χρόνο.

La Recyclerie

#Γαλλία #Αστική

Το La Recyclerie, βρίσκεται σε έναν πρώην σιδηροδρομικό σταθμό της Petite Ceinture στο Παρίσι, ο οποίος μετατράπηκε σε κοινωνικό χώρο, και έχει ως στόχο να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με τις αξίες της οικολογικής ευθύνης, με έναν παιχνιδιάρικο και θετικό τρόπο από το 2019. Η προσέγγισή της βασίζεται στα 3 R: Reduce - Reuse - Recycle (Μείωση - Επαναχρησιμοποίηση - Ανακύκλωση). Οι συνεργατικές πρωτοβουλίες και το "DIY" είναι αξίες που καθοδηγούν τον χώρο στον σχεδιασμό, τον προγραμματισμό και την προσφορά εστίασης.

- Ιστοσελίδα: <https://www.larecyclerie.com/>
- Instagram: <https://www.instagram.com/larecyclerie/>

Καινοτομία

Το La Recyclerie προσφέρει ένα χώρο συναντήσεων, ανταλλαγών και κοινής χρήσης, όπου πολίτες, εταιρείες, ενώσεις και κοινότητες συναντιούνται για να οικοδομήσουν έναν δικαιότερο και πιο βιώσιμο κόσμο. Η La Recyclerie εργάζεται για την επίτευξη περιβαλλοντικών στόχων μηδενικών αποβλήτων και μηδενικού πλαστικού και προωθεί την αλληλεγγύη και τις ανταλλαγές μεταξύ των γενιών. Φιλοξενεί εστιατόριο που μαγειρεύει φρέσκα υλικά επί τόπου, προσφέρει μαθήματα μαγειρικής και DIY, εκθέσεις και ενοικίαση εργαλείων και εξοπλισμού για επισκευές. Ο χώρος έχει καταλάβει έναν παλιό σιδηροδρομικό σταθμό και η διακόσμησή του είναι κατασκευασμένη από ανακυκλωμένα υλικά. Ακόμη πιο ασυνήθιστο (για το Παρίσι), περιλαμβάνει μια φάρμα με 18 κότες, 1 κόκορα και 2 κασίκες.

Αποτελεσματικότητα

Η βλάστηση των χώρων ευνοεί τον πολλαπλασιασμό των πτηνών, μειώνει την απορροή των όμβριων υδάτων και δημιουργεί φυσική θερμομόνωση στην οροφή. Τα ζώα στο κοτέτσι συμβάλλουν στη μείωση των αποβλήτων του εστιατορίου και είναι πραγματικοί βοηθοί του κηπουρού.

Βιωσιμότητα

Το La Recyclerie προωθεί πιο βιώσιμους τρόπους κατανάλωσης μέσω οικολογικά υπεύθυνων δράσεων.

Πηγή Έμπνευσης

Το La Recyclerie μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης, καθώς επιτρέπει την προστασία της βιοποικιλότητας, τη δημιουργία κοινωνικών δεσμών και αλληλεγγύης και την ανάπτυξη της αστικής γεωργίας. Κινητοποιεί τους πολίτες, αλλά και νεοφυείς επιχειρήσεις, ΜΚΟ και τοπικές κοινότητες για την κοινωνική και οικολογική μετάβαση. Αποτελεί επίσης ένα καλό παράδειγμα για το πώς μπορεί να λειτουργήσει η συμμαχία αγροτικού-αστικού χώρου σε περιβάλλοντα όπου, εκ πρώτης όψεως, το αγροτικό έχει ελάχιστη ή καθόλου θέση

Πλαίσιο

Το La Recyclerie δημιουργήθηκε μετά την αγορά του σταθμού από τον επιχειρηματία Stéphane Vatinel το 2014. Πρόθεσή του ήταν να δημιουργήσει έναν χώρο όπου θα μπορούσαν να βρουν στέγη η ανακύκλωση, οι αξίες του "DIY," και τα συνεργατικά έργα.

Πόροι

Οι οικονομικοί πόροι για την αγορά του σταθμού και η μεγάλη εμπειρία ήταν οι κύριοι πόροι που χρειάζονταν για την έναρξη του έργου.

Ένδειξη επιτυχίας

Το La Recyclerie:

- είναι ανοιχτό 365 ημέρες το χρόνο,
- καταγράφει 200.000 επισκέπτες ετησίως,
- Έχει 500 μέλη και 100 εθελοντές,
- παρήγαγε 450 κιλά φρούτων και λαχανικών, 4.000 αυγά από 16 κότες και 170 ποικιλίες φυτών, χρησιμοποιώντας 1 βερμικοσπορέα και 5 κάδους κομποστοποίησης,
- έχει προσφέρει 300 οργανωμένες εκπαιδεύσεις σε τεχνικές κηπουρικής λαχανικών,
- περιλαμβάνει εργαστήριο επισκευών,
- περιλαμβάνει καφέ-καφετέρια που σερβίρει μενού με σπιτικά προϊόντα,
- περιλαμβάνει κέντρο διαλογής αποβλήτων με χώρο κομποστοποίησης,
- προσφέρει ένα οικολογικό πολιτιστικό πρόγραμμα και μια καμπάνια οικολογικής ευαισθητοποίησης, με podcasts, βιντεοσκοπημένα σεμινάρια και 2 οδηγούς για υπεύθυνη διατροφή και μηδενικά απόβλητα.

Αγία Σκέπη Βιο - Θεραπευτική Κοινότητα Αγία Σκέπη

#Κύπρος #Αγροτική-αστική

Η Αγία Σκέπη είναι ένα μη κερδοσκοπικό πρόγραμμα και μια κοινωνική και πράσινη επιχείρηση που ασχολείται με την ψυχολογική απεξάρτηση μακροχρόνιων χρηστών εξαρτησιογόνων ουσιών. Οι εγκαταστάσεις της βρίσκονται στο χωριό Φιλάνι, στην αγροτική περιοχή γύρω από τη Λευκωσία. Εκτός από τις θεραπευτικές συνεδρίες με ειδικούς, οι ασθενείς πραγματοποιούν διάφορες δραστηριότητες που περιλαμβάνουν βιολογική γεωργία, συσκευασία, ψήσιμο, μαγειρική, κηπουρική και αθλητισμό και αποκτούν δεξιότητες απαραίτητες για την κοινωνική επανένταξη. Η ανάπτυξη της εργασίας και των σχέσεων αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της θεραπείας, καθώς ενισχύουν τις μελλοντικές προοπτικές απασχόλησης των ασθενών. Σε πολλές περιπτώσεις, όσοι έχουν ολοκληρώσει το πρόγραμμα έχουν προσληφθεί ή/και συνεχίζουν να συνεργάζονται με την Αγία Σκέπη.

- Ιστοσελίδα: <https://www.agiaskepi.org/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/agiaskepibi>

Καινοτομία

Πρόκειται για μια καινοτόμο και μοναδική πρακτική στο πλαίσιο της Κύπρου. Αν και υπάρχουν και άλλα προγράμματα που περιλαμβάνουν θεραπεία σε συνδυασμό με εργασία, η Αγία Σκέπη είναι το μοναδικό που περιλαμβάνει γεωργικές δραστηριότητες που είναι φιλικές προς το περιβάλλον. Η βιολογική γεωργία είναι, σύμφωνα με τους υπεύθυνους του προγράμματος, σύμφωνη με έναν τρόπο ζωής μακριά από τοξικές και βλαβερές ουσίες, ο οποίος είναι και ο γενικός σκοπός του προγράμματος.

Αποτελεσματικότητα

Η Αγία Σκέπη καταφέρνει να βοηθήσει τα άτομα που είναι εξαρτημένα από ουσίες να απεξαρτηθούν και διευκολύνει την ένταξή τους στην κοινωνία και την αγορά εργασίας. Οι στατιστικές δείχνουν ότι το 50% όσων εγγράφονται στο πρόγραμμα το ολοκληρώνουν και το 75% από αυτούς παραμένουν "καθαροί" τουλάχιστον για τα επόμενα 5 χρόνια. Κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του προγράμματος, οι χρήστες όχι μόνο λαμβάνουν βοήθεια από ειδικούς, αλλά και ασχολούνται με ουσιαστικές δραστηριότητες που χρησιμεύουν ως εργασιακή εμπειρία, η οποία θα επιτρέψει την ευκολότερη ένταξή τους στην αγορά εργασίας. Στην περίπτωση των μητέρων, επιτρέπεται επίσης η παραμονή των παιδιών τους μαζί τους, καθώς έχει αποδειχθεί ότι αυτό λειτουργεί ως κίνητρο και καθιστά τη θεραπεία πιο αποτελεσματική.

Βιωσιμότητα

Η Αγία Σκέπη είναι βιώσιμη με διάφορους τρόπους.

- Το αποτέλεσμα της παρέμβασής τους είναι μακροχρόνιο, καθώς πολλοί από τους ασθενείς τους καταφέρνουν να απελευθερωθούν από τον εθισμό και να παραμείνουν καθαροί μακροπρόθεσμα.
- Πολλοί από τους αποφοίτους του προγράμματος γίνονται υπάλληλοι ή εθελοντές εκεί.
- Το έργο είναι οικονομικά βιώσιμο μέσω της πώλησης βιολογικών και βιολογικών προϊόντων και της υποστήριξης από τοπικούς δωρητές και άλλες επιχειρήσεις. Επιπλέον, με μια ευρύτερη έννοια, το έργο υποστηρίζει την περιβαλλοντική βιωσιμότητα μέσω της εμπλοκής του στην καλλιέργεια, τη συσκευασία και την πώληση οργανικών και βιολογικών τροφίμων.

Πηγή Έμπνευσης

Το παράδειγμα της Αγίας Σκέπης μπορεί να αποτελέσει πηγή έμπνευσης για την ανάπτυξη σχεδίων στα οποία τα ευάλωτα άτομα εμπλέκονται σε ουσιαστικές δραστηριότητες που αποσκοπούν στην ενδυνάμωσή τους και τους δίνουν τις δεξιότητες και τις ικανότητες για να ενταχθούν στην κοινωνία και την αγορά εργασίας. Επιπλέον, το έργο συνδυάζει το αγροτικό και το αστικό πλαίσιο.

Πλαίσιο

Η Αγία Σκέπη είναι ένα έργο που ξεκίνησε το 1999, αφού παρατηρήθηκε ότι πολλοί άνθρωποι που αντιμετώπιζαν πρόβλημα εξάρτησης από τα ναρκωτικά, αναζητούσαν βοήθεια και καταφύγιο στη Μονή Μαχαιρά. Η περιφερειακή εκκλησία αποφάσισε να δημιουργήσει ένα κλειστό κέντρο όπου οι άνθρωποι θα έπαιρναν την κατάλληλη θεραπεία. Το 2011, επεκτάθηκε και έγινε κοινωνική επιχειρηματικότητα. Ξεκίνησαν φτιάχνοντας ψωμί και αρτοσκευάσματα και σιγά σιγά άρχισαν τη βιοκαλλιέργεια παρέχοντας τα προϊόντα τους σε επιλεγμένα καταστήματα. Με την πάροδο του χρόνου και επενδύοντας τα έσοδά τους πίσω στην κοινότητα, κατάφεραν να επεκτείνουν και τις δύο υπηρεσίες τους που πλέον περιλαμβάνουν και ένα κέντρο για ανηλίκους.

Πόροι

Για να ξεκινήσει το έργο, οι θεραπευτικοί χώροι καθώς και η γη που καλλιεργείται παραχωρήθηκαν από την εκκλησία. Το έργο συντηρείται περαιτέρω από τις πωλήσεις βιολογικών προϊόντων, καθώς και από δωρεές εταιρειών και υποστηρικτών.

Ένδειξη επιτυχίας

Το έργο είναι μια από τις πιο επιτυχημένες κοινωνικές επιχειρήσεις στην Κύπρο. Έχει καταφέρει να αποκτήσει πολύ καλή φήμη και έχει αγκαλιαστεί τόσο ως έργο κοινωνικής παρέμβασης όσο και για την παραγωγή προϊόντων με κοινωνική συνείδηση, τα οποία γνωρίζουν αυξανόμενη αναγνωρισιμότητα.

4.3 ΚΟΙΝΟΤΙΚΟΙ ΚΗΠΟΙ

Gardens of the future

#Κύπρος #Αστική

Το Gardens of the future είναι μια βραβευμένη συλλογική πρωτοβουλία που ξεκίνησε τον Μάρτιο του 2020 ως ο πρώτος πιλοτικός κοινοτικός κήπος στο κέντρο της παλιάς Λευκωσίας. Ο κύριος στόχος της είναι να προωθήσει την οικοδόμηση της κοινότητας μέσω της ανταλλαγής εμπειριών σε έναν κοινόχρηστο κήπο, να αγκαλιάσει την κυκλική οικονομία και την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, ενώ παράλληλα υποστηρίζει την αγροτική επιχειρηματικότητα μέσω της δημιουργίας νέων ευκαιριών εργασίας για τη γειτονιά και όχι μόνο. Είναι ένας χώρος όπου τα τρόφιμα μπορούν να καλλιεργηθούν με υπευθυνότητα και όπου η κοινότητα συμμετέχει στην καλλιέργεια κηπευτικών τεμαχίων, οικιακών κήπων και μπαλκονιών.

- Ιστοσελίδα: <https://gardensofthefuture.com/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/enterthegardens/>

Καινοτομία

Το Gardens of the future είναι καινοτόμο, καθώς είναι ο πρώτος αστικός κήπος στη Λευκωσία και εστιάζει στον κοινωνικό και περιβαλλοντικό αντίκτυπο και στη διασύνδεση των δύο. Επιπλέον, το γεγονός ότι ο κήπος βρίσκεται στο κέντρο της πρωτεύουσας συμβάλλει στην εμβέλειά του και, λαμβάνοντας υπόψη τις δι-κοινοτικές συγκρούσεις που έχει ιστορικά βιώσει η πόλη, καθώς και τον πληθυσμό μεταναστών που ζει στην περιοχή, προσφέρει ένα χώρο συμφιλίωσης και διαλόγου..

Αποτελεσματικότητα

Το Gardens of the future είναι μέχρι στιγμής μια αποτελεσματική πρωτοβουλία που παρέχει το χώρο και το πλαίσιο για κοινωνικές δραστηριότητες που προάγουν το διάλογο και την οικοδόμηση της κοινότητας γύρω από έναν κήπο και ένα σκοπό με περιβαλλοντικό χαρακτήρα. Έχει φιλοξενήσει αρκετές εκδηλώσεις που προωθούν τη συζήτηση σχετικά με περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα και έχει συνεργαστεί με άλλες τοπικές οργανώσεις και πρωτοβουλίες.

Βιωσιμότητα

Ο τρόπος με τον οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε το έργο ακολουθεί την προσέγγιση της μηδενικής σπατάλης και περιλαμβάνει πρωτοποριακές κατασκευές που χρησιμοποιούν ψηφιακή τεχνολογία για τη δημιουργία ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και δομικά υλικά που ακολουθούν τη φιλοσοφία της επαναχρησιμοποίησης. Το Gardens of the future χρησιμεύει ως πρότυπο

καλλιέργειας βιολογικών κηπευτικών προϊόντων, όπως βότανα, φρούτα και λαχανικά, αλλά και ως πρότυπο για καινοτόμες βιολογικές καλλιέργειες (κρεμαστοί κήποι, κάθετη καλλιέργεια, νέα τεχνολογικά συστήματα για τη διαχείριση του νερού, του αέρα και του ηλιακού φωτός). Στόχος του πιλοτικού προγράμματος είναι η δημιουργία ενός πρωτότυπου και πρότυπου κήπου, τον οποίο ο καθένας μπορεί να επισκεφθεί για να μάθει πώς να δημιουργήσει τον δικό του κήπο με έξυπνες λύσεις, και αυτό έχει ήδη αποδειχθεί ελκυστικό για τους εθελοντές και τα υποστηρικτικά ιδρύματα.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρακτική αυτή δημιουργεί έναν σύνδεσμο μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών, φέρνοντας στο κέντρο της πρωτεύουσας δραστηριότητες που θεωρούνται κυρίως αγροτικές (κηπουρική και γεωργία). Σκοπός της δεν είναι μόνο να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες σε θέματα περιβάλλοντος και βιωσιμότητας, αλλά και να τους ενισχύσει και να τους δώσει τη δυνατότητα να ασχοληθούν με την αγροτική επιχειρηματικότητα. Παράλληλα, προωθεί επίσης τη δημιουργία μιας κοινότητας γύρω από τον κήπο μέσω της ανταλλαγής εμπειριών.

Πλαίσιο

Το Gardens of the future δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του παγκόσμιου διαγωνισμού Climathon. Στη συνέχεια, κέρδισαν τον διαγωνισμό Pulusas που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Έκτοτε, η πρωτοβουλία έχει υποστηριχθεί από το Δήμο Λευκωσίας και άλλους τοπικούς οργανισμούς.

Πόροι

Οι πόροι που χρειάστηκαν για την έναρξη της πρωτοβουλίας "Gardens of the future" εντοπίστηκαν στον ενθουσιασμό και τη συμβολή της αρχικής ομάδας εμπειρογνομώνων σε θέματα αρχιτεκτονικής, βιωσιμότητας, κοινοτικής δέσμευσης, τεχνολογίας και επιχειρηματικότητας και στη συντριπτική υποστήριξη των πολυάριθμων εθελοντών.

Ένδειξη επιτυχίας

Το Gardens of the future έχει προσελκύσει μέχρι στιγμής πάνω από 600 εθελοντές και έχουν εξασφαλίσει την υποστήριξη του Δήμου Λευκωσίας και περιβαλλοντικών φορέων και οργανώσεων. Επιπλέον, έχει λάβει μεγάλη υποστήριξη από τον ιδιωτικό τομέα (αξίας άνω των 20.000 ευρώ). Επιπλέον, η πρωτοβουλία έχει κερδίσει το πρώτο βραβείο για την καλύτερη ιδέα του 2020 στον Διαγωνισμό Ψηφιακής Πλατφόρμας Συμμετοχής Πολιτών, Πλατφόρμα Συμμετοχής, Πούσουλας, που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, την Παγκόσμια Τράπεζα και το Κέντρο για τη Βιώσιμη Ειρήνη και τη Δημοκρατική Ανάπτυξη (Seed) και έχει επίσης λάβει το 2ο Εθνικό Βραβείο στον Παγκόσμιο Διαγωνισμό Climathon 2019. Έχουν ήδη δημιουργήσει δύο δορυφορικούς κήπους, έναν στη νεκρή ζώνη της Λευκωσίας και έναν ακόμη στο Makerspace της Λάρνακας.

Huerto urbano El Perchel

#Ισπανία #Αστική

Το Huerto urbano El Perchel είναι ένας οικολογικός κήπος που βρίσκεται στο αστικό κέντρο της Ciudad Real, στη γειτονιά Perchel. Όλη η συγκομιδή διανέμεται μεταξύ των γειτόνων που συνεργάζονται εθελοντικά στη φροντίδα και τη συντήρηση του κήπου.

Τα πρώτα βήματα στον κήπο έγιναν από επτά άτομα τον Οκτώβριο του 2016. Οι στόχοι του έργου είναι:

- Να προσφέρει ένα χώρο αναψυχής στη γειτονιά, με ιδιαίτερη προσοχή στους ηλικιωμένους.
- Παροχή ελεύθερων χώρων για την άσκηση σωματικών δραστηριοτήτων σε επαφή με τη φύση.
- Προώθηση της συμμετοχής των πολιτών και της βιώσιμης ανάπτυξης με τη δημιουργία χώρων για τη βιοποικιλότητα.
- Προώθηση βιώσιμων γεωργικών πρακτικών: διαχείριση αποβλήτων, εξοικονόμηση νερού, βιολογική γεωργία, ανάκτηση χρήσεων και εθίμων της παραδοσιακής γεωργίας κ.λπ.
- Προώθηση πιο υγιεινών διατροφικών συνηθειών.
- Παροχή κατάρτισης και ψυχαγωγικού-θεραπευτικού χώρου σε ομάδες που βρίσκονται σε κατάσταση κοινωνικού αποκλεισμού.

Καινοτομία

Το Huerto urbano El Perchel προώθησε την αποκατάσταση ενός εγκαταλελειμμένου και βρώμικου χώρου της πόλης, μετατρέποντάς τον σε χώρο κοινωνικής και διαγενεακής αλληλεπίδρασης, οικοδόμησης και ανάπτυξης της κοινότητας. Το Huerto urbano El Perchel λειτούργησε επίσης ως χώρος για εκπαιδευτικά εργαστήρια κατά τη διάρκεια της Παιδικής Εβδομάδας, όπου τα παιδιά μπορούσαν να μάθουν και να ζήσουν από πρώτο χέρι τη διαδικασία παραγωγής των τροφίμων που καταναλώνουν.

Αποτελεσματικότητα

Το Huerto urbano El Perchel προώθησε αποτελεσματικά την οικοδόμηση της κοινότητας και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις βιώσιμες γεωργικές πρακτικές και τη βιοποικιλότητα.

Βιωσιμότητα

Το Huerto urbano El Perchel αντιπροσωπεύει μια βιώσιμη πρακτική, καθώς όλα όσα συλλέγονται διανέμονται μεταξύ των εθελοντών και δωρίζονται σε τοπικούς οίκους ευγηρίας και κοινωνικές οργανώσεις.

Πηγή Έμπνευσης

Πρόκειται σίγουρα για μια αντιγράψιμη πρακτική που συμβάλλει στη σύνδεση ανθρώπων από διαφορετικές ομάδες και με περιορισμένους πόρους, οι οποίοι εμπλέκονται σε πράσινες πρακτικές που τους βοηθούν να έχουν μια πιο ολοκληρωμένη και πιο ποικίλη διατροφή.

Πλαίσιο

Η πρακτική αυτή αναπτύχθηκε στη Ciudad Real με πρωτοβουλία του δήμου.

Πόροι

Η πρακτική αυτή πραγματοποιείται μέσω του δημαρχείου, το οποίο παρέχει τα μέσα για την ανάπτυξη και τη φροντίδα του κήπου.

Ένδειξη επιτυχίας

Το Huerto urbano El Perchel προώθησε την αποκατάσταση ενός εγκαταλελειμμένου και βρώμικου χώρου της πόλης, μετατρέποντάς τον σε χώρο κοινωνικής και διαγενεακής αλληλεπίδρασης, οικοδόμησης και ανάπτυξης της κοινότητας. Επιπλέον, τα τρόφιμα που συλλέγονται διανέμονται μεταξύ των εθελοντών και τα υπόλοιπα δωρίζονται σε τοπικούς οίκους ευγηρίας και κοινωνικές οργανώσεις.

Idèju lysvè / Κήπος των Ιδεών

#Λιθουανία #Αστική

Το Idèju lysvè που σημαίνει "Κήπος των Ιδεών" είναι μια αστική πρωτοβουλία, η οποία ξεκίνησε από δύο νεαρές γυναίκες σε μια από τις νεόκτιστες συνοικίες στα περίχωρα του Βίλνιους. Αν και η αρχή του έργου ήταν δύσκολη, τώρα έχει γίνει μια υποδειγματική πρωτοβουλία, η οποία αποτελεί ένα μείγμα κοινωνικής και πράσινης συνεργατικής επιχειρηματικότητας.

- Facebook: <https://www.facebook.com/idejulysve/>

Καινοτομία

Το Idèju lysvè επιδιώκει να φέρει κοντά τους κατοίκους της περιοχής, εμπλέκοντας μαθητές, οικογένειες, ηλικιωμένους και άλλες ομάδες σε μια ενεργή, φιλική και δημιουργική κοινότητα με κοινή εστίαση στο περιβάλλον. Στο έδαφος των κήπων δημιουργήθηκε ένας κοινός δημόσιος χώρος, όπου τα μέλη της κοινότητας μπορούν να συναντιούνται, να συμμετέχουν σε συζητήσεις και να επιλύουν ζητήματα που σχετίζονται με τη γειτονιά.

Αποτελεσματικότητα

Στόχος του έργου είναι η συμμετοχή των νέων, των οικογενειών, των παιδιών και των πιο ευάλωτων κοινωνικών ομάδων μέσω της κοινωνικής ενεργοποίησης και της κηπουρικής, καθώς και η προώθηση της επαγγελματικής, εκπαιδευτικής και επιστημονικής συνεργασίας στον κήπο και πέραν αυτού. Στον αστικό κήπο, οι συμμετέχοντες καλούνται να πειραματιστούν και να συν-δημιουργήσουν τον χώρο μέσω δραστηριοτήτων από κάτω προς τα πάνω και DIY. Όλες οι δραστηριότητες προτείνονται από τους ανθρώπους που φροντίζουν τον κήπο και εκτελούνται σε εθελοντική βάση. Οι δραστηριότητες αυτές συμβάλλουν στη βελτίωση των κοινωνικών και διαπροσωπικών δεξιοτήτων, όπως: ομαδική εργασία, επικοινωνιακή σκέψη, επίλυση προβλημάτων, δημιουργικότητα, ανεκτικότητα, αυτοπαρακίνηση και υπευθυνότητα. Επιπλέον, τα πράγματα που δημιουργούν οι εθελοντές χρησιμοποιούνται στη συνέχεια στον κήπο.

Βιωσιμότητα

Ένας από τους στόχους του κήπου είναι η προώθηση της περιβαλλοντικής επανενεργοποίησης, της κοινωνικής ένταξης και της ανταλλαγής τοπικών γνώσεων, καθώς και η δημιουργία ευκαιριών για την κοινότητα να συμμετάσχει στη δημιουργική διαμόρφωση του χώρου και στη διαδικασία οικοδόμησης μιας οργανικής και βιώσιμης γειτονιάς. Όταν δημιουργήθηκε ο κήπος, αξιοποίησε

όλους τους διαθέσιμους πόρους που υπήρχαν εκεί, όπως οι χώροι του κτιρίου του πολιτιστικού κέντρου Beerpart. Η συνεργασία με το κοινοτικό κέντρο βοήθησε στην προσέλκυση ανθρώπων στον κήπο. Επί του παρόντος, το Idėjm lysnė συντηρείται οικονομικά από δραστηριότητες που σχετίζονται με το έργο και χρηματοδοτούνται από λιθουανικά ή ευρωπαϊκά κονδύλια.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή έχει μεγάλη πιθανότητα να εμπνεύσει ανθρώπους που ενδιαφέρονται για την κηπουρική και την οικοδόμηση της κοινότητας να ξεκινήσουν κάτι παρόμοιο. Μακροπρόθεσμα, η πρωτοβουλία αυτή διαμορφώνει μια λειτουργική κοινότητα ανθρώπων που μοιράζονται γη, χρόνο, κοινά ενδιαφέροντα και στόχους.

Πλαίσιο

Το έργο δημιουργήθηκε κατά τη διάρκεια της πανδημίας στο αστικό περιβάλλον του Βίλνιους.

Πόροι

Οι κύριοι πόροι που απαιτούνται για τη δημιουργία και τη διατήρηση της πρωτοβουλίας είναι το έδαφος, το νερό, η εθελοντική εργασία και τα κονδύλια της λιθουανικής κυβέρνησης και των ευρωπαϊκών χρηματοδοτών.

Ένδειξη επιτυχίας

Το Idėjm lysnė εγκαινιάστηκε το 2019 και μέχρι σήμερα (2023) λειτουργεί ως δημόσιος κήπος. Επί του παρόντος, ο αστικός κήπος προσελκύει πολλές οικογένειες με παιδιά, καθώς και ηλικιωμένους. Υπάρχει επίσης ενδιαφέρον από το εξωτερικό, καθώς κάτοικοι από άλλα μέρη της πόλης επικοινωνούν με τους εμπνευστές του και ρωτούν είτε πώς να ξεκινήσουν κηπουρική στους χώρους τους είτε πώς να ξεκινήσουν παρόμοιες πρωτοβουλίες σε άλλες γειτονιές του Βίλνιους. Η επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας φαίνεται από το γεγονός ότι ο κήπος λειτουργεί ενεργά και λαμβάνεται ως παράδειγμα και έμπνευση για την ανάπτυξη παρόμοιων πρωτοβουλιών σε άλλα μέρη του Βίλνιους, καθώς και σε άλλες πόλεις και κωμοπόλεις της Λιθουανίας.

DALINK-15

SODINK

KURK

AUGINK

Good Practice: Idėju lysvė / Ideas Garden

Šilainių sodai / Κοινοτικός Κήπος Šilainiai

#Λιθουανία #Αστική

Το Šilainių sodai είναι ένας κοινοτικός κήπος, ο οποίος εδρεύει στη δεύτερη μεγαλύτερη πόλη της Λιθουανίας, το Κάουνας. Βρίσκεται στη συνοικία Šilainiai, από την οποία οι κήποι πήραν το όνομά τους. Αυτή η καλή πρακτική είναι ένα μείγμα κοινωνικής και πράσινης, καθώς και συνεργατικής επιχειρηματικότητας, καθώς οι κοινωνικές συνεργασίες τονίζονται από τις δραστηριότητες κηπουρικής.

- Facebook: <https://www.facebook.com/silainiusodai/>

Καινοτομία

Το Šilainių sodai βρίσκεται σε μια πολύ ευαίσθητη τοποθεσία, καθώς βρίσκονται εν μέρει σε προστατευόμενη περιοχή NATURA 2000. Επίσης, βρίσκεται δίπλα σε ένα μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς ενός πρώην στρατιωτικού οχυρού, του 8ου οχυρού που αποτελεί μέρος του συστήματος φρουρίων του Κάουνας. Οι πλαγιές του φρουρίου χρησιμοποιούνται ως κοινοτικός κήπος από την περίοδο του Μεσοπολέμου, γεγονός που αποτελεί πρόκληση και ευκαιρία που οι ντόπιοι εξερευνούν εδώ και δεκαετίες.

Αποτελεσματικότητα

Το περιβάλλον του φρουρίου χρησιμοποιείται ενεργά από τους κατοίκους της γύρω περιοχής, οι οποίοι ζουν στην περιοχή και ασχολούνται με την κηπουρική στην περιοχή αυτή εδώ και πολύ καιρό. Οι άνθρωποι που κατά τη σοβιετική εποχή μετακόμισαν στην περιοχή προέρχονταν κυρίως από αγροτικές περιοχές, πράγμα που σημαίνει ότι γνώριζαν πώς να εκτελούν γεωργικές πρακτικές. Σήμερα, πρόκειται για μια πρωτοβουλία που προσελκύει πολλούς νέους ανθρώπους, καθώς όποιος ενδιαφέρεται μπορεί να ενταχθεί ελεύθερα και να καλλιεργήσει φρούτα, βότανα και λαχανικά για τον εαυτό του. Δεδομένου ότι πρόκειται για μια κοινοτική πρωτοβουλία, μια από τις βασικές αρχές του κήπου που ισχύει είναι η διανομή της συγκομιδής στην κοινότητα και όχι η πώληση ή η αποκόμιση κέρδους από αυτήν.

Βιωσιμότητα

Η βιωσιμότητα του Šilainių sodai έγκειται στη συνεργασία νέων και ηλικιωμένων, δηλαδή στην ανταλλαγή γνώσεων μεταξύ των γενιών. Καθώς ο κοινοτικός κήπος έχει πολύ μακρά παράδοση και ιστορία, οι περισσότεροι από τους ανθρώπους που ασχολούνται με τον κήπο είναι ηλικιωμένοι που αρχίζουν να συνειδητοποιούν και να αναγνωρίζουν την ανάγκη να μεταδώσουν τις γνώσεις και την εμπειρία τους στους νεότερους, προκειμένου να διατηρηθεί ο κήπος ζωντανός.

Πηγή Έμπνευσης

Το Šilainių sodai έχει τη δυνατότητα να εφαρμοστεί και αλλού. Μπορεί να αποτελέσει έμπνευση για όσους θέλουν να προωθήσουν τη συνεργασία μεταξύ των γενεών, την ικανότητα ακτιβισμού των νέων και τις τάσεις πράσινων πρακτικών.

Πλαίσιο

Η πρωτοβουλία αναπτύχθηκε στο αστικό πλαίσιο του Κάουνας.

Πόροι

Ο χώρος του Šilainių sodai χρησιμοποιούνταν ήδη ως κήπος, ακόμη και πριν από την έναρξη της πρωτοβουλίας. Ωστόσο, στην αρχή, τα πάντα συνέβαιναν εκεί με πιο αργούς ρυθμούς σε σύγκριση με σήμερα. Για να εξελιχθεί ο κήπος στη σημερινή του μορφή, χρειάστηκαν οικονομικοί και ανθρωπيني πόροι, ξυλουργικές δεξιότητες και ικανότητες.

Ένδειξη επιτυχίας

Το Šilainių sodai έχει μέχρι στιγμής καταφέρει να διατηρήσει την κηπουρική κουλτούρα, τις παραδόσεις και τα έθιμα που υπήρχαν κατά την περίοδο του Μεσοπολέμου. Κυρίως ηλικιωμένοι πολίτες μαζί με νέες οικογένειες αναλαμβάνουν ενεργό ρόλο στους κήπους και συμβάλλουν στη διατήρηση αυτής της πολιτιστικής κληρονομιάς που ξεκίνησε πριν από σχεδόν εκατό χρόνια.

Best Practice: Šilainių sodai / Šilainiai Urban Gardens

4.4 CO-WORKING SPACE

Inovatoriu slėnis / Κοιλιάδα των Καινοτόμων

#Λιθουανία #Αγροτική-αστική

Το Inovatoriu slėnis δηλαδή "Η Κοιλιάδα των Καινοτόμων" ξεκίνησε από μια ομάδα νέων ανθρώπων και σήμερα εδρεύει στη μικρή πόλη Antalieptė της περιφέρειας Zarasai. Αποτελεί παράδειγμα κοινωνικής συνεργατικής επιχειρηματικότητας, όπου το πράσινο έχει επίσης σημασία, καθώς μία από τις αξίες της πρωτοβουλίας είναι η σύνδεση με τη φύση. Ο οργανισμός αυτός έχει επίσης ως στόχο να ανοίξει το δρόμο για χώρους εργασίας στη φύση.

- Ιστοσελίδα: <https://inovatoriuslenis.lt/en/main/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/inovatoriuslenis/>

Καινοτομία

Το Inovatoriu slėnis δεν παρέχει μόνο χώρους διαβίωσης για καινοτόμους και δημιουργούς, αλλά εστιάζει επίσης στην αργή διαβίωση και συζητά ανοιχτά θέματα όπως τα ανθρώπινα δικαιώματα, ο κοινωνικός αποκλεισμός, οι κοινωνικές καινοτομίες, η εκπαίδευση των νέων και η οικολογία.

Αποτελεσματικότητα

Το Inovatoriu slėnis διοργανώνει τοπικές και διεθνείς δραστηριότητες, όπως κατάρτιση ή σεμινάρια, οι οποίες είναι προσανατολισμένες στην πράξη και επιδιώκουν να είναι αποτελεσματικές. Οι δραστηριότητες αφορούν κυρίως τα ανθρώπινα δικαιώματα, τα μέσα ενημέρωσης και τον ηλεκτρονικό γραμματισμό, τις κοινωνικές επιχειρήσεις και την ηγεσία. Οι επισκέπτες είναι ελεύθεροι να έρθουν είτε μόνοι τους είτε με μια ομάδα για να εργαστούν, να δημιουργήσουν και να χαλαρώσουν.

Βιωσιμότητα

Οι αξίες του Inovatorių slėnis περιλαμβάνουν την ενσυναίσθηση, την αίσθηση της κοινότητας και τη σύνδεση με τη φύση. Ο οργανισμός προσπαθεί να αντανakλά και να προωθεί αυτές τις αξίες στις δραστηριότητες που οργανώνει και πραγματοποιεί. Το Inovatorių slėnis συντηρείται οικονομικά από τη διοργάνωση εκδηλώσεων, την εκπαίδευση και την ενοικίαση χώρων.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρακτική αυτή θα μπορούσε να εφαρμοστεί σε διαφορετικά πλαίσια και διαφορετικές χώρες. Το πιο σημαντικό πράγμα για να ξεκινήσει μια τέτοια πρωτοβουλία είναι να υπάρχει μια ομάδα ανθρώπων με κίνητρα. Το Inovatorių slėnis θα μπορούσε να αποτελέσει παράδειγμα για το πώς οι νέοι μπορούν να ξεκινήσουν να κάνουν κάτι για το οποίο ενδιαφέρονται πραγματικά.

Πλαίσιο

Το Inovatorių slėnis εδρεύει σε μια μικρή πόλη σε μια αγροτική περιοχή.

Πόροι

Οι κύριοι πόροι που ήταν απαραίτητοι για τη δημιουργία και τη συνέχιση του Inovatorių slėnis ήταν μια ομάδα ανθρώπων με υψηλά κίνητρα, μια οικονομική βάση και εγκαταστάσεις.

Ένδειξη επιτυχίας

Το 2015 το Inovatorių slėnis ξεκίνησε από μια ομάδα ανθρώπων του Nacionalinis socialinės integracijos institutas, ή αλλιώς του Εθνικού Ινστιτούτου Κοινωνικής Ένταξης. Μετά από οκτώ χρόνια, το Inovatorių slėnis εξακολουθεί να διαδραματίζει ενεργό ρόλο στην ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και της κοινωνικής καινοτομίας αποδεικνύοντας την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας.

Šiaurės stotis / Βόρειος σταθμός

#Λιθουανία #Αγροτική-αστική

Το Šiaurės stotis που σημαίνει "Βόρειος Σταθμός" είναι μια σχετικά πρόσφατη πρωτοβουλία αγροτικού-αστικού χαρακτήρα, η οποία ξεκίνησε από τον Miško uostas, μια κοινότητα νέων δημιουργικών ανθρώπων με έδρα το Švenčionėliai. Το Šiaurės stotis είναι το αποτέλεσμα μιας κοινωνικής συνεργατικής επιχειρηματικότητας και σήμερα λειτουργεί κυρίως ως χώρος συνεργασίας (co-working space). Αυτός ο χώρος συνεργασίας δημιουργήθηκε σε ένα κτίριο σιδηροδρομικού σταθμού, το οποίο ανακαινίστηκε από μια ομάδα νέων αρχιτεκτόνων με την ονομασία Šilta šiaurė χρησιμοποιώντας μεταχειρισμένα, οικολογικά και επαναχρησιμοποιήσιμα υλικά.

- Facebook: <https://m.facebook.com/SiauresStotis/?fref=tag>

Καινοτομία

Το co-working space δημιουργήθηκε στο κτίριο του σιδηροδρομικού σταθμού Švenčionėliai, το οποίο τυχαίνει να είναι ένα από τα παλαιότερα κτίρια της πόλης. Η αρχή της πόλης χρονολογείται από την εποχή που κατασκευάστηκε ο σιδηρόδρομος Αγία Πετρούπολη - Βαρσοβία το 1864. Ακόμη και σήμερα μπορεί κάποιος να νιώσει την ιστορία αυτού του κτιρίου, καθώς κατά την ανανέωση των χώρων στον δεύτερο όροφο του σιδηροδρομικού σταθμού (όπου βρίσκεται το co-working space) διατηρήθηκαν αυθεντικά ψηφιδωτά, θραύσματα τοίχων, ακόμη και το αρχικό δάπεδο.

Αποτελεσματικότητα

Η αποτελεσματικότητα αυτής της καλής πρακτικής είναι δύσκολο να μετρηθεί, καθώς το Šiaurės stotis είναι ένας πολύ καινούργιο έργο. Μέχρι τώρα, φαίνεται ότι είναι ένα μέρος που προσελκύει τους ανθρώπους που ζουν στο Švenčionėliai, καθώς και εκείνους που ζουν στο Βίλνιους, το οποίο απέχει λίγο περισσότερο από μία ώρα με το τρένο.

Βιωσιμότητα

Το Šiaurės stotis αποτελεί υποδειγματική περίπτωση βιωσιμότητας. Η ομάδα των ανθρώπων που το διαχειρίζονται πριν από το άνοιγμα του χώρου μετακόμισε στο Švenčionėliai μαζί με τις οικογένειές τους, όπου σήμερα ζουν, εργάζονται και δημιουργούν. Ήρθαν επίσης σε επαφή με ανθρώπους που ενδιαφέρονταν να ξεκινήσουν μια επιχείρηση ή μια πρωτοβουλία.

Πηγή Έμπνευσης

Αυτή η καλή πρακτική έχει τεράστιες δυνατότητες να επαναληφθεί και σε άλλες πόλεις, οι οποίες διαθέτουν σιδηροδρομικούς σταθμούς ή άλλα κτίρια που είναι εν μέρει παραμελημένα και έχουν ελεύθερους χώρους ανοιχτούς σε νέες προκλήσεις και οικοδεσπότες.

Πλαίσιο

Η πρωτοβουλία αυτή βρίσκεται σε μια πόλη σε μια αγροτική περιοχή.

Πόροι

Για την έναρξη αυτής της πρωτοβουλίας χρειάστηκαν ανθρώπινοι και πνευματικοί πόροι, δημιουργικές ικανότητες, δεξιότητες διαχείρισης εκδηλώσεων και φιλοξενίας.

Ένδειξη επιτυχίας

Η πρωτοβουλία για το Šiaurės stotis μπορεί να χρονολογηθεί από την εποχή που αποκτήθηκαν τα πρώτα διαμερίσματα στα πρώην κτίρια κατοικίας του Švenčionėliai, όπου προηγουμένως φιλοξενούνταν οι εργαζόμενοι του σιδηροδρομικού σταθμού. Καθώς η κοινότητα του Miško uostas αυξανόταν σταθερά, το επόμενο βήμα ήταν να επεκταθεί. Η επέκταση εκδηλώθηκε με την ανάληψη πρωτοβουλίας και τη μίσθωση του δεύτερου ορόφου του κτιρίου του σιδηροδρομικού σταθμού, όπου δημιουργήθηκε ένας χώρος συνεργασίας. Αυτή η ανάπτυξη που σημειώθηκε σε διάστημα λίγων ετών αποδεικνύει την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας.

Best Practice: Šiaurės stotis / North Station

SOUTH WORKING.
Castelbuono

South Working Castelbuono

Το South Working Castelbuono ιδρύθηκε το 2020 από μια ομάδα νέων (το σύνδεσμο Social Green Hub) από το Castelbuono, ένα μικρό χωριό 9.000 κατοίκων στα βόρεια της Σικελίας. Το South Working Castelbuono ανήκει στην οικογένεια South Working, ένα εθνικό δίκτυο που στοχεύει στην προώθηση και διευκόλυνση της εξ αποστάσεως εργασίας στις νότιες αγροτικές περιοχές. Το South Working εντοπίζει τους χώρους συνεργασίας και χαρτογραφεί τις τοποθεσίες με πρόσβαση σε σύνδεση υψηλής ταχύτητας στο διαδίκτυο. Μέχρι στιγμής, η ομάδα έχει καταμετρήσει 192 τοποθεσίες σε όλη την αγροτική Νότια Ιταλία.

- Ιστοσελίδα: <https://southworking.socialgreenhub.org/>

Καινοτομία

Το South Working αποσκοπεί στην τόνωση της επανακατοίκησης και της οικονομικής αναζωογόνησης των λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών της Ιταλίας. Η βασική ιδέα είναι ότι η αύξηση του αριθμού των ανθρώπων που ζουν σε περιφερειακές πόλεις ή μικρά χωριά μπορεί να βοηθήσει να σταματήσει η ερήμωση των εσωτερικών περιοχών της χώρας, αποφέροντας μακροπρόθεσμα οφέλη στην κοινότητα υποδοχής.

Αποτελεσματικότητα

Το South Working Castelbuono συνεργάζεται με τον τοπικό δήμο για την ανάπτυξη ανεκμετάλλεωτων δημόσιων χώρων, δημιουργώντας τον πρώτο δημόσιο χώρο coworking στην Ιταλία. Κάποτε χτυπημένο από την ερήμωση, σήμερα το Castelbuono προσφέρει διαμονή μακράς διάρκειας σε όσους εργάζονται εξ' αποστάσεως.

Βιωσιμότητα

Το South Working Castelbuono συντηρείται με αυτοχρηματοδότηση και δημόσιες επιδοτήσεις. Συγκεκριμένα, ο δήμος Castelbuono ανέθεσε στο South Working Castelbuono τη διαχείριση δημόσιων χώρων ιστορικής και πολιτιστικής αξίας.

Πηγή Έμπνευσης

Παρόλο που η τηλεργασία δεν εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς, υπάρχουν αρκετοί λόγοι να πιστεύουμε ότι το South Working θα επεκταθεί με την πάροδο του χρόνου, εάν η τηλεργασία συνεχίσει να εφαρμόζεται. Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να επαναληφθεί όχι μόνο σε άλλες περιοχές του Νότου αλλά και σε όλες τις απομακρυσμένες περιοχές της Ιταλίας. Παράλληλα με την παροχή χώρων εργασίας, το σχέδιο μπορεί να ενισχυθεί μέσω της προσφοράς προσανατολισμού και κατάρτισης, καθώς και της ανάπτυξης νέων μορφών απασχόλησης και αυτοαπασχόλησης για τους NEETs ή για άτομα που θέλουν να μετακινηθούν σε αγροτικές περιοχές.

Πλαίσιο

Καθώς η πανδημία επέβαλε την εφαρμογή της εξ'αποστάσεως εργασίας, πολλοί εργαζόμενοι -ιδίως νέοι που ζουν στο Νότο που είχαν προηγουμένως μετακομίσει στη βόρεια Ιταλία ή στο εξωτερικό- αποφάσισαν να μετακομίσουν στην ύπαιθρο ή στη Νότια Ιταλία και να εργαστούν από εκεί. Σύμφωνα με την έρευνα που διεξήγαγε η South Working σε συνεργασία με την SVIMEZ, το 85,3% των ερωτηθέντων θα πήγαινε ή θα επέστρεφε να ζήσει στη Νότια Ιταλία, αν υπήρχε η δυνατότητα να διατηρήσει την εργασία του από απόσταση.

Πόροι

Το έργο ξεκίνησε από μια τοπική ένωση με την ονομασία Social Green Hub, η οποία διαχειρίζεται ένα δημόσιο περιουσιακό στοιχείο ιστορικής και πολιτιστικής αξίας που της έχει ανατεθεί από τη δημόσια διοίκηση.

Ένδειξη επιτυχίας

Μέχρι στιγμής, το South Working έχει καταφέρει να προσελκύσει πολλούς νέους στη Νότια Ιταλία. Χάρη σε αυτή την πρωτοβουλία, πολλοί νέοι μπόρεσαν να διατηρήσουν την εργασία τους, ενώ ζούσαν σε μόνιμη βάση σε άλλες περιοχές της χώρας, συμβάλλοντας στην οικονομική και κοινωνική αναγέννηση αυτών των περιοχών.

LA RUCHE QUI DIT OUI!

4.5 ΤΡΟΦΙΜΑ

La Ruche qui dit Oui

#Γαλλία #Αγροτική-αστική

Με το La Ruche qui dit Oui, οι αγρότες πωλούν τα προϊόντα τους απευθείας στους πελάτες, οι οποίοι τα παραλαμβάνουν σε συγκεκριμένες τοποθεσίες που ονομάζονται "κυψέλες" και σε συγκεκριμένες ώρες. Συνεργάζεται με σχεδόν 10.000 παραγωγούς αγροτικών εκμεταλλεύσεων, οι οποίοι έχουν επιλεγεί προσεκτικά για την τεχνογνωσία τους και την ποιότητα των προϊόντων τους και οι οποίοι βρίσκονται κατά μέσο όρο 60 χιλιόμετρα από τον τόπο πώλησης των προϊόντων τους. Μια κυψέλη μπορεί να οργανωθεί από οποιονδήποτε χρησιμοποιώντας τους πόρους που είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα της εταιρείας.

- Ιστοσελίδα: <https://laruchequiditoui.fr/fr>
- Instagram: <https://www.instagram.com/laruchequiditoui/>

Καινοτομία

Το La Ruche qui dit Oui έχει ως στόχο να βοηθήσει τους ανθρώπους να καταναλώνουν τοπικά, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι οι αγρότες πληρώνονται τη σωστή τιμή για τα προϊόντα τους χωρίς απώλειες για το περιθώριο κέρδους των υπεραγορών. Υπάρχει μόνο ένας ενδιάμεσος που είναι το La Ruche qui dit Oui, μέσω της πλατφόρμας της. Μια κυψέλη μπορεί να οργανωθεί από οποιονδήποτε χρησιμοποιώντας τους πόρους που είναι διαθέσιμοι στην ιστοσελίδα του La Ruche qui dit oui.

Αποτελεσματικότητα

Το La Ruche qui dit Oui παρέχει διαφάνεια στους πελάτες. Πρόκειται για ένα σύστημα που μειώνει το κόστος της διαμεσολάβησης και εξασφαλίζει ότι οι αγρότες πληρώνονται δίκαια για τα προϊόντα τους και οι πελάτες καταναλώνουν τοπικά, μειώνοντας έτσι τις επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Βιωσιμότητα

Μειώνοντας τον αριθμό των μεσαζόντων μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή, το σύστημα μπορεί να αποτρέψει τη σπατάλη των προϊόντων, να μειώσει τη συσκευασία και τη ρύπανση και να εξασφαλίσει ένα δικαιότερο εισόδημα για τους παραγωγούς.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρακτική αυτή μπορεί να εφαρμοστεί σε οποιαδήποτε περιοχή που περιβάλλεται από αγροκτήματα και παραγωγούς που επιθυμούν να πωλούν τα προϊόντα τους σε τοπικό επίπεδο και να συμβάλλουν σε έναν πιο βιώσιμο τρόπο κατανάλωσης. Το La Ruche qui dit Oui αποτελεί πηγή έμπνευσης για το έργο YURI, διότι αποτελεί ένα επιτυχημένο παράδειγμα συλλογικής συνεργασίας αγροτικών και αστικών πληθυσμών.

Πλαίσιο

Το La Ruche qui dit Oui δημιουργήθηκε το 2011 ως απάντηση στο γεγονός ότι γενικά οι καταναλωτές έχουν πρόσβαση σε προϊόντα χαμηλής ποιότητας με ελάχιστες πληροφορίες σχετικά με το πού και πώς παράγονται και ότι οι αγρότες πληρώνονται με μη δίκαιη τιμή λόγω των περιθωρίων κέρδους των σούπερ μάρκετ, γεγονός που προκαλεί δραστική μείωση του αριθμού των ατόμων που ενδιαφέρονται για το επάγγελμα αυτό. Το La Ruche qui dit Oui δημιούργησε ένα εργαλείο για να συνδέσει αυτά τα δύο άκρα (καταναλωτές και αγρότες), ώστε και οι δύο να μπορούν να ικανοποιούν ο ένας τις ανάγκες του άλλου.

Πόροι

Οι πόροι που απαιτούνται για μια τέτοια πρωτοβουλία είναι η μελέτη της δυναμικής της περιοχής- ένας χώρος για την ανάπτυξη της δραστηριότητας με γραφεία και χώρους για την αποθήκευση των υλικών και των προϊόντων- ένα δίκτυο παραγωγών και πελατών- η επιλογή του καταλληλότερου νομικού καθεστώτος (σύνδεσμος ή μικρή επιχείρηση).

Ένδειξη επιτυχίας

Το La Ruche qui dit Oui αριθμεί σήμερα 10 000 παραγωγούς, 1500 κυψέλες σε όλη την Ευρώπη και 210 000 τακτικούς πελάτες.

Πηγή: <https://nous.laruchequiditoui.fr/la-ruche-en-chiffres/>

Pieninė

#Λιθουανία #Αγροτική

Το Pieninė είναι μια αγροτική πρωτοβουλία που ξεκίνησε από μια νεαρή γυναίκα στο χωριό Krūminiai, στην περιφέρεια της Varėna. Η πρωτοβουλία γεννήθηκε ως μια πράσινη ατομική πρακτική επιχειρηματικότητας, η οποία τώρα έχει μετατραπεί σε μια συνεργατική επιχειρηματικότητα που βασίζεται σε ένα σχέδιο συνεργασίας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών.

- Facebook: <https://www.facebook.com/pienine/>

Καινοτομία

Το Pieninė είναι ένας φούρνος που βρίσκεται σε ένα απομακρυσμένο χωριό. Στη Λιθουανία, υπάρχει τάση εγκατάλειψης των αστικών κέντρων από τους νέους για εναλλακτικές μορφές διαβίωσης, με τους περισσότερους από αυτούς να αποφασίζουν να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους και να συνεχίσουν να εργάζονται εξ'αποστάσεως. Πολύ λίγοι άνθρωποι παίρνουν την απόφαση να ξεκινήσουν μια τοπική επιχείρηση, η οποία είναι προσανατολισμένη στον εφοδιασμό του τοπικού πληθυσμού, καθώς αυτό συνεπάγεται κινδύνους και προκλήσεις ταυτόχρονα. Η εμπειρία του Pieninė είναι αρκετά διαφορετική, καθώς πήρε το ρίσκο και ξεκίνησε μια επιχείρηση με τοπική βάση σε ένα απομακρυσμένο μέρος, όπου οι γονείς της εμπνεύστριας της ιδέας έχουν ιδιωτική ιδιοκτησία.

Αποτελεσματικότητα

Η ιδιοκτήτρια του αρτοποιείου είναι μια νεαρή γυναίκα που μετακόμισε από το Βίλνιους για να ξεκινήσει μια επιχείρηση στον τόπο των παιδικών χρόνων του πατέρα της. Η μετακόμιση σε ένα χωριό, η οποία της έδωσε την ευκαιρία να ξεκινήσει μια επιχείρηση αρτοποιείας, μπορεί να θεωρηθεί ως μια καλή πρακτική αποτελεσματικότητας, καθώς στο Βίλνιους θα ήταν πολύ μεγαλύτερη πρόκληση να ξεκινήσει ένα αρτοποιείο, λόγω του μεγαλύτερου ανταγωνισμού, καθώς και άλλων παραγόντων που δημιουργούν δυσκολίες κατά την έναρξη παρόμοιων επιχειρηματικών ιδεών.

Βιωσιμότητα

Το αρτοποιείο χρησιμοποιεί φυσικά και οικολογικά προϊόντα. Απασχολεί επίσης ντόπιους κατοίκους.

Πηγή Έμπνευσης

Αυτή η καλή πρακτική έχει τεράστια δυνατότητα να αποτελέσει έμπνευση για τους νέους που φιλοδοξούν να ξεκινήσουν μια επιχείρηση σε μια απομακρυσμένη αγροτική περιοχή. Το Pieninė δείχνει ότι ανεξάρτητα από την ηλικία, το φύλο ή την εμπειρία, με υψηλά κίνητρα και οικογενειακή υποστήριξη είναι δυνατόν να ξεκινήσει κάποιος μια επιχείρηση σε ένα μέρος, το οποίο δεν είχε λάβει υπόψη του στο παρελθόν. Το 2022 το Pieninė κατάφερε να ξεκινήσει ένα νέο υποκατάστημα αρτοποιείου στο κτίριο του σιδηροδρομικού σταθμού Švenčionėliai.

Πλαίσιο

Το Pieninė εδρεύει σε ένα αγροτικό χωριό και παρέχει προϊόντα σε άλλα χωριά και πόλεις της περιοχής.

Πόροι

Οι κύριοι πόροι που χρειάστηκαν για την έναρξη του έργου ήταν η οικονομική βάση, οι δεξιότητες και οι ικανότητες αρτοποιείας.

Ένδειξη επιτυχίας

Στην περιοχή Varėna άνοιξε ένα μικρό αρτοποιείο με το όνομα Pieninė. Μέχρι σήμερα το αρτοποιείο αυτό είναι ανοιχτό για τους ντόπιους και τους επισκέπτες του χωριού. Πρόσφατα, το 2022, η εμπνεύστρια του Pieninė αποφάσισε να επεκτείνει την επιχείρησή της και να ανοίξει μια καφετέρια στην περιοχή Švenčioniai, στην πόλη Švenčionėliai. Η ανάπτυξη της επιχείρησης και η επέκταση σε "νέα εδάφη" αποδεικνύει την επιτυχία αυτής της πρωτοβουλίας.

Εστιατόριο Mescladís - Cuinant Oportunitats

Το Mescladís είναι ένας οργανισμός που ιδρύθηκε στη Βαρκελώνη, ο οποίος εργάζεται με σκοπό να αποτελέσει πρότυπο οντότητας στη διαχείριση της μετανάστευσης και σημείο αναφοράς στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. Ενισχύει ευκαιρίες για άτομα χωρίς έγγραφα, τα οποία, μέσω της κατάρτισης και της απασχόλησης, μπορούν να νομιμοποιήσουν το νομικό τους καθεστώς στην Ισπανία.

- Ιστοσελίδα: <https://www.mescladis.org/noticia/restaurante-escuela-mescladis>
- Instagram: <https://www.instagram.com/espaimescladis/>
- Youtube: <https://www.youtube.com/user/Mescladistv/videos>

Καινοτομία

Το Mescladís αποτελείται από μια σχολή και διάφορα εστιατόρια στα οποία οι μαθητές της εκπαιδεύονται και βελτιώνουν τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους κατά τη διάρκεια της πρακτικής τους άσκησης. Το μοντέλο αυτό παρέχει μια βέλτιστη κατάσταση για την κατάρτιση σε επαγγελματικό περιβάλλον και υποστηρίζει την είσοδό τους στην αγορά εργασίας.

Αποτελεσματικότητα

Το πρόγραμμα Cuinant Oportunitats που προσφέρει το Mescladís πραγματοποιείται σε χώρους ανοιχτούς στο κοινό, όπου οι μαθητές, εφαρμόζοντας όσα έχουν μάθει, ευαισθητοποιούν τον κόσμο για θέματα μετανάστευσης και ποικιλομορφίας, καθιστώντας το φαγητό εργαλείο για διαπολιτισμικές συναντήσεις, κοινωνική και εργασιακή ένταξη. Στο τέλος της εκπαιδευτικής περιόδου στη σχολή τους, οι μαθητές πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις και εστιατόρια. Αυτό ενισχύει τις ικανότητές τους, ενώ τους παρέχει την ευκαιρία να αποκτήσουν σύμβαση εργασίας.

Βιωσιμότητα

Το Mescladís είναι ένα οικονομικά βιώσιμο έργο. Το εισόδημα που παράγεται από τις οικονομικές τους δραστηριότητες προορίζεται εξ ολοκλήρου για τα κοινωνικά τους προγράμματα, επιτρέποντάς τους να προσφέρουν ευκαιρίες απασχόλησης στους μαθητές που εκπαιδεύονται στο σχολείο τους και ενισχύοντας το δίκτυο με τους τοπικούς προμηθευτές. Έχουν γίνει έργο αναφοράς στον τομέα της εστίασης στη Βαρκελώνη, στο πλαίσιο ενός μοντέλου κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας. Μέσω της δραστηριότητάς τους, προωθούν την κατανάλωση τοπικών και βιώσιμων προϊόντων. Έχουν επίσης καταργήσει το εμφιαλωμένο νερό: στην πραγματικότητα, το νερό που φιλτράρεται κατά το σερβίρισμα, γεγονός που το καθιστά απαλλαγμένο από χημικές ουσίες και φιλικό προς το περιβάλλον. Πρόσφατα ενσωμάτωσαν στο πρόγραμμα την παραγωγή της βιοτεχνικής μπίρας Birra Mescladís, η οποία θα ενισχύσει ακόμη περισσότερο την οικονομική βιωσιμότητα και το πρόγραμμα κατάρτισης.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή είναι εφαρμόσιμη και βασίζεται στην υπόθεση ότι το φαγητό είναι ίσως ο κύριος τρόπος για να έρθει κανείς σε επαφή με διαφορετικούς πολιτισμούς. Οι δυνατότητες του Mescladis βασίζονται στο όραμά του να δημιουργήσει χώρους διαλόγου, συζήτησης και προβληματισμού γύρω από τις διαδικασίες μετανάστευσης μέσω του φαγητού. Στόχος του Mescladis είναι, αφενός, να προσφέρει χώρους για διαπολιτισμικό διάλογο και ευαισθητοποίηση και, αφετέρου, να λειτουργήσει ως οικονομικό εργαλείο που συμβάλλει στην κοινωνική ένταξη των ανθρώπων που βρίσκονται σε κατάσταση ευαλωτότητας.

Πλαίσιο

Το Mescladis δημιουργήθηκε ως απάντηση στην αδικία και την έλλειψη δικαιωμάτων των μεταναστών που θεωρούνται "παράνομοι". Μέσω των δράσεών τους, θέλουν να αντιμετωπίσουν τις μεταναστευτικές πολιτικές που οδηγούν σε ακόμη πιο ευάλωτες καταστάσεις παγιδεύοντας τους ανθρώπους σε μια παράδοξη κατάσταση: δεν μπορούν να νομιμοποιήσουν την κατάστασή τους στη νέα χώρα αν δεν έχουν σύμβαση εργασίας, αλλά δεν μπορούν να αποκτήσουν συμβάσεις εργασίας αν δεν έχουν χαρτιά.

Πόροι

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει θεωρητικά και πρακτικά μαθήματα για τρεις μήνες (συνολικά 120 ώρες). Για την εκπαίδευση στο χειρισμό τροφίμων και την εκμάθηση διαφορετικών τύπων διατροφής, το πρόγραμμα περιλαμβάνει τη συνεργασία διατροφολόγων. Αυτή η τεχνική κατάρτιση συνοδεύεται από μαθήματα γαστρονομικής κουλτούρας, μαθήματα αγγλικής και καταλανικής γλώσσας και εργαστήρια που επιτρέπουν στους σπουδαστές να αναπτύξουν τις εγκάρσιες ικανότητές τους. Κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, οι συμμετέχοντες λαμβάνουν εξατομικευμένη καθοδήγηση, συνοδεία και παρακολούθηση. Τέλος, το Mescladis λειτουργεί ως μεσολαβητής μεταξύ των σπουδαστών και των εταιρειών στις οποίες μπορούν να πραγματοποιήσουν πρακτική άσκηση, πράγμα πολύ σημαντικό, δεδομένου ότι οι περισσότεροι από όσους συμμετέχουν στο δρομολόγιό τους συχνά δεν διαθέτουν τους πόρους για να μπουν στη διαδικασία επιλογής εντός των εταιρειών αυτών.

Ένδειξη επιτυχίας

Τα τελευταία 15 χρόνια, το Mescladis έχει καθιερωθεί ως αναγνωρισμένο κοινωνικό έργο και σημείο αναφοράς στην κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία. Σε αυτά τα 15 χρόνια, 920 σπουδαστές έχουν συμμετάσχει στο πρόγραμμά τους ως βοηθοί κουζίνας και σερβιτόροι/ σερβιτόρες. Το 33% των συμμετεχόντων έχει συνάψει σύμβαση με επιχειρήσεις του τομέα και έχει νομιμοποιήσει το νομικό του καθεστώς.

Best Practice Restaurant Mesctadis - Culinant Oportunitatis
(Cooking opportunities)

4.6 ΔΙΚΤΥΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΟΔΕΙΑ ΓΙΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΕΣ

AddioPizzo Travel

#Ιταλία #Αγροτική-αστική

Ο πολιτιστικός σύλλογος AddioPizzo Travel ιδρύθηκε το 2009 ως παράρτημα του AddioPizzo, ενός συλλόγου κατά της μαφίας που ιδρύθηκε στο Παλέρμο από μια ομάδα νέων εθελοντών. Το AddioPizzo Travel δραστηριοποιείται στον τομέα του τουρισμού, συγκεντρώνοντας διάφορα ξενοδοχεία, B&B, εστιατόρια, αγροδιατροφικές επιχειρήσεις, γραφεία μεταφορών και άλλους προμηθευτές που αποφάσισαν να αντισταθούν στους εκβιασμούς της Μαφίας. Το δίκτυο AddioPizzo Travel αποτελείται από επιχειρήσεις που δεν πληρώνουν "pizzo" (λέξη σλανγκ για τα χρήματα προστασίας που καταβάλλονται στη Μαφία) ή που λειτουργούν σε εκτάσεις που έχουν κατασχεθεί στη Μαφία.

- Ιστοσελίδα: <https://www.addiopizzotravel.it/>

Καινοτομία

Το AddioPizzo Travel είναι μια καινοτόμος επιχείρηση και μια ηθική επιχείρηση στον τομέα του τουρισμού, καθώς έχτισε το επιχειρηματικό της μοντέλο γύρω από τον ηθικό καταναλωτισμό και την υπεύθυνη κατανάλωση. Η τουριστική προσφορά δεν επικεντρώνεται μόνο στις φυσικές, καλλιτεχνικές και πολιτιστικές πτυχές της Σικελίας, αλλά στοχεύει επίσης στην ευαισθητοποίηση σχετικά με την ιστορία του κινήματος κατά της μαφίας.

Αποτελεσματικότητα

Από την ίδρυσή του, περισσότεροι από 18000 ταξιδιώτες έχουν πραγματοποιήσει ένα ταξίδι που οργανώθηκε από το AddioPizzo. Ένα μέρος των εσόδων διατίθεται σε ενώσεις και οργανώσεις που ασχολούνται με την καταπολέμηση της μαφίας, προκειμένου να υποστηριχθεί η κοινωνική τους δέσμευση και να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας οικονομίας που βασίζεται στη νομιμότητα και την αλληλεγγύη. Αξιοποιώντας την αγοραστική δύναμη των τουριστών, το AddioPizzo Travel δημιούργησε νέες ευκαιρίες για τις τοπικές επιχειρήσεις, συμβάλλοντας στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη των περιοχών.

Βιωσιμότητα

Το AddioPizzo Travel χρηματοδοτείται μέσω της πώλησης προϊόντων και υπηρεσιών, εξασφαλίζοντας τόσο περιβαλλοντική όσο και οικονομική βιωσιμότητα. Με την πάροδο των ετών, πολλές εταιρείες εντάχθηκαν στο δίκτυο AddioPizzo Travel και ένας αυξανόμενος αριθμός καταναλωτών αγόρασε ταξίδια "χωρίς pizzo".

Πηγή Έμπνευσης

Αν και το AddioPizzo είναι στενά συνδεδεμένη με τις περιοχές στις οποίες δραστηριοποιείται, το μοντέλο αυτό μπορεί να επαναληφθεί και σε άλλες περιοχές. Το AddioPizzo επέκτεινε τις δραστηριότητές της σε τρεις ιταλικές πόλεις και το δίκτυο αναπτύσσεται με ρυθμό 100 νέων επιχειρήσεων ετησίως. Σύμφωνα με τον ιδρυτή, οι τουρίστες συχνά εμπνέονται από το AddioPizzo και οργανώνουν παρόμοιες πρωτοβουλίες ηθικού τουρισμού στις περιοχές τους.

Πλαίσιο

Στη Σικελία, η Μαφία χρησιμοποίησε ιστορικά εκβιασμούς για να ελέγχει την περιοχή και οι επιχειρηματίες συχνά αναγκάζονταν να πληρώνουν "pizzo". Σύμφωνα με την Εθνική Ένωση Επιχειρήσεων, το 70% των επιχειρήσεων στη Σικελία είναι θύματα των εκβιασμών της Μαφίας, οι οποίοι αντιστοιχούν σε περισσότερα από 160 εκατομμύρια ευρώ ετησίως από καταστήματα και επιχειρήσεις στην περιοχή του Παλέρμο.

Πόροι

Ο σύλλογος διοικείται από τρία άτομα, τα οποία βοηθούνται από ορισμένους συνεργάτες (συμπεριλαμβανομένων πολιτιστικών διαμεσολαβητών, ξεναγών και άλλων επαγγελματιών) που εργάζονται σε εθελοντική βάση. Οι επιχειρήσεις που ανήκουν στο δίκτυο διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην ένωση, προσφέροντας ανταγωνιστικές τιμές και συμβάλλοντας στην ανάπτυξη νέων υπηρεσιών.

Ένδειξη επιτυχίας

Το AddioPizzo Travel πραγματοποίησε κύκλο εργασιών ύψους περίπου 18 εκατομμυρίων ευρώ, τα οποία αφαιρέθηκαν από τη μαφία και επανεπενδύθηκαν στην τοπική επικράτεια.

impulsem

Impulsem

#Ισπανία #Αστική

Το Impulsem είναι μια μη κερδοσκοπική κοινωνική πρωτοβουλία που βρίσκεται στην περιοχή Raval της Βαρκελώνης. Από τη δεκαετία του '90 εργάζεται για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των πολιτών, αναπτύσσοντας δράσεις στους τομείς της εκπαίδευσης, της κοινωνικής, της εργασίας και της μόνιμης κατάρτισης. Ιδρύθηκε ως συνεταιρισμός το 2005 και διακρίνεται για το καινοτόμο όραμά της στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής, καθιστώντας όλους τους φορείς υπεύθυνους και εμπλέκοντάς τους στην αναζήτηση νέων εκπαιδευτικών και επαγγελματικών μοντέλων.

- Ιστοσελίδα: <http://www.impulsem.org>
- Twitter: <https://twitter.com/impulsemsccl>
- Instagram: <https://www.instagram.com/impulsem>

Καινοτομία

Το Impulsem προωθεί εναλλακτικά εκπαιδευτικά μοντέλα που βασίζονται σε εξατομικευμένα δρομολόγια με στόχο την προώθηση της κοινωνικής και εργασιακής ένταξης.

Αποτελεσματικότητα

Η πρακτική του Impulsem βασίζεται σε πέντε βήματα:

1. Ανίχνευση αναγκών
2. Αξιοποίηση ευκαιριών
3. Δράση με την κοινότητα
4. Οικοδόμηση κοινωνικού δικτύου
5. Εμπλοκή μιας ομάδας εξειδικευμένων επαγγελματιών με μεγάλη εμπειρία και ευρύ υπόβαθρο

Βιωσιμότητα

Το Impulsem βοηθά και συνοδεύει νέους επιχειρηματίες στην ανάπτυξη και εδραίωση της ιδέας τους. Προωθούν γραμμές οικονομικής δραστηριότητας, αξιοποιώντας τις ευκαιρίες της περιοχής, για τη δημιουργία θέσεων εργασίας με μια μοναδική και καινοτόμο μεθοδολογία που καθιστά την πρακτική βιώσιμη.

Πηγή Έμπνευσης

Το Impulsem προσφέρει βιωματική μάθηση ως σύνδεσμο μεταξύ εκπαίδευσης και εργασίας και είναι εφαρμόσιμο, καθώς είναι ένα επαγγελματικό κέντρο όπου οι νέοι μπορούν να εκπαιδευτούν και να αξιοποιήσουν τη μάθησή τους.

Πλαίσιο

Το Impulsem γεννήθηκε από τη θέληση μιας ομάδας εργαζομένων της Associació Can Xatarra που θέλησε να δώσει συνέχεια στη δραστηριότητά της κοινωνικής ένταξης.

Πόροι

Το Can Xatarra διαθέτει μια μόνιμη ομάδα 45 επαγγελματιών και μια ομάδα συνεργατών, μεταξύ άλλων από τους τομείς της παιδαγωγικής, της ψυχολογίας, της οικονομίας και της ανθρωπολογίας. Αυτό επέτρεψε τη δημιουργία της δικής τους μεθοδολογίας που εφαρμόστηκε στα έργα που ανέπτυσαν απευθείας στα κέντρα τους, καθώς και στις διάφορες υπηρεσίες που παρείχαν άλλοι φορείς ή η διοίκηση. Επί 19 χρόνια, ο οργανισμός ανέπτυξε δράσεις σε ολόκληρη την Καταλονία και άλλες ισπανικές αυτόνομες κοινότητες, καθώς και συνεργάστηκε με διεθνή προγράμματα. Έχοντας εδραιώσει το έργο της στην επαρχία της Βαρκελώνης και με δύο κέντρα που άνοιξαν στην πόλη της Βαρκελώνης, το 1995, άνοιξαν ένα νέο κέντρο στην πόλη της Ταραγόνα και, το 1996, ένα τέταρτο κέντρο στην πόλη Santa Perpètua de Mogoda. Από το 2005, συγκροτημένη ως συνεταιρισμός, η ομάδα συνέχισε με το όνομα Impulsem, με τον ενθουσιασμό να εργάζεται τοπικά και να ανοίγει τις πόρτες της στους πολίτες του Raval.

Ένδειξη επιτυχίας

Μέχρι σήμερα, το Impulsem έχει υλοποιήσει περίπου 16424 ώρες επαγγελματικής κατάρτισης σε 64 μαθήματα με συνολικά 1063 δικαιούχους κατάρτισης.

RURALTIVITY : Lanzadera de Emprendedoras Rurales

#Ισπανία #Αγροτική-αστική

Το Ruraltivity είναι μια πλατφόρμα για την προώθηση πρωτοβουλιών αυτοαπασχόλησης και υποστήριξης για κατάρτιση, πληροφόρηση και συμβουλές στον κοινωνικό τομέα. Το έργο της οργανώνεται σε τρεις φάσεις:

1. Αρχική φάση, όταν κάποιος έχει μια ιδέα που θέλει να υλοποιήσει αλλά δεν έχει κάνει ακόμη τίποτα γι' αυτήν, ή όταν έχει πολλές ιδέες και δεν ξέρει σε ποια να καταλήξει.
2. Ενδιάμεση φάση, όταν κάποιος ξεκινά την αυτοαπασχόληση ή την επιχειρηματική του δραστηριότητα, έχει την ιδέα και έχει πραγματοποιήσει κάποιες ενέργειες.
3. Τελική φάση, έχει αναπτύξει την ιδέα, αλλά εξακολουθεί να χρειάζεται ειδική υποστήριξη σε ορισμένους τομείς της επιχείρησής: μάρκετινγκ, διανομή, νομικές συμβουλές, επανεξέταση του περιβάλλοντος της αγοράς.λπ.

- Ιστοσελίδα: <https://www.ruraltivity.com>

Καινοτομία

Η πρακτική αυτή είναι καινοτόμος, διότι βοηθά ανθρώπους κάθε ηλικίας, με μια επιχειρηματική ιδέα, να τη διαμορφώσουν και να προωθήσουν την έναρξη και την ανάπτυξή της.

Αποτελεσματικότητα

Πολλές επιχειρηματικές ιδέες έχουν υλοποιηθεί και λειτουργούν σήμερα χάρη στην υποστήριξη που παρέχει το Ruraltivity.

Βιωσιμότητα

Η πλειονότητα των επιχειρηματικών πρωτοβουλιών που έχουν συνοδευτεί από το Ruraltivity λαμβάνουν χώρα σε αγροτικές περιοχές και ακολουθούν οικολογικές και βιώσιμες αρχές.

Πηγή Έμπνευσης

Μια παρόμοια πρωτοβουλία μπορεί να πραγματοποιηθεί σε οποιαδήποτε περιοχή, λαμβάνοντας υπόψη τους πόρους της περιοχής και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες.

Πλαίσιο

Οι δραστηριότητες του Relativity πραγματοποιήθηκαν στην επαρχία Ciudad Real και σε άλλες περιοχές στην Castilla-La Mancha.

Πόροι

Χρειάζεται μια εξειδικευμένη ομάδα και μια πλατφόρμα για τη δημιουργία παρόμοιων πρωτοβουλιών.

Ένδειξη επιτυχίας

Αποδεικνύεται ότι σήμερα λειτουργούν αρκετές επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συνοδευτεί από τη διαδικασία της επιχειρηματικότητας. Οι επιχειρηματίες της υπαίθρου αυξάνονται κατά περισσότερο από 54% μέσα σε ένα έτος.

Κατά τη διάρκεια του τελευταίου έτους, το Ruraltivity μεγάλωσε και ενσωμάτωσε 327 σχέδια επιχειρηματικότητας σε πόλεις σε όλη την Ισπανία.

Μια συνάντηση των γυναικών της υπαίθρου πραγματοποιείται κάθε χρόνο, τη χρονιά 2022 συγκέντρωσαν περισσότερους από 300 επιχειρηματίες.

4.7 ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ

Alencop

#Ισπανία #Αστική

Το Alencop δημιουργήθηκε για δύο βασικούς λόγους:

1. Για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα συλλογής απορριμμάτων στις αστικές περιοχές
2. Να εγγυηθεί αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης σε ευάλωτες ομάδες ανθρώπων

Το Alencop είναι ένα έργο που απευθύνεται σε άτομα από την υποσαχάρια Αφρική που ζουν στη Βαρκελώνη και είναι χρήστες του Γραφείου του Σχεδίου Παράτυπων Οικισμών (OPAI).

- Ιστοσελίδα: <https://alencop.cat>
- Facebook: <https://www.facebook.com/AlencopEconomiaCircular>

Καινοτομία

Το Alencop ανταποκρίνεται στα πρότυπα κοινωνικής και περιβαλλοντικής καινοτομίας. Στην πραγματικότητα, δημιουργεί θέσεις εργασίας για άτομα σε ευάλωτες συνθήκες, διευκολύνοντας τη νομιμοποίηση του νομικού καθεστώτος των μεταναστών από την υποσαχάρια Αφρική. Παράλληλα, προωθεί και πραγματοποιεί τη συλλογή σιδηρών αποβλήτων και άλλων υλικών, όπως καουτσούκ και ηλεκτρικών συσκευών, τα οποία μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή να ανακυκλωθούν κατάλληλα.

Αποτελεσματικότητα

Η προσθήκη του Alencop στον κοινωνικό σύνδεσμο Andròmines (<https://andromines.net/>) ενισχύει αποτελεσματικά το κύκλωμα επαναχρησιμοποίησης και επεξεργασίας αποβλήτων, προωθώντας την κυκλική οικονομία και την ένταξη των ατόμων που κινδυνεύουν από κοινωνικό αποκλεισμό.

Βιωσιμότητα

Το Alencop προωθεί τη βιωσιμότητα ενθαρρύνοντας τη μείωση των αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίησή τους και τελικά την ανακύκλωσή τους.

Πηγή Έμπνευσης

Το Alencop είναι μια εύκολα εφαρμόσιμη πρωτοβουλία, καθώς τα απόβλητα παράγονται παντού και συχνά δεν επαναχρησιμοποιούνται ή ανακυκλώνονται σωστά. Μεταξύ των δραστηριοτήτων του, το Alencop προσφέρει εργαστήρια και διαλέξεις για να ευαισθητοποιήσει τους πολίτες σχετικά με την παραγωγή αποβλήτων, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση.

Πλαίσιο

Το Alencop γεννήθηκε για να συμπληρώσει το έργο του Andròmines.

Πόροι

Το Alencop δημιουργήθηκε με βάση την εμπειρία και τις δόσεις του Andròmines, η οποία περιλαμβάνει σήμερα το ένα τρίτο του ανώτερου προσωπικού του Alencop.

Ένδειξη επιτυχίας

Το Alencop είναι μέρος του: Barcelona + Sostenible (<https://www.bcnsostenible.cat/>), ένας χάρτης που δίνει ορατότητα στη συμβολή των μικρών κοινωνικών και βιώσιμων πρωτοβουλιών που συμβάλλουν στη βελτίωση της πόλης της Βαρκελώνης. Περιλαμβάνεται επίσης στον συνεργατικό χάρτη Pam a Pam (<https://pamapam.org/ca/>) που δείχνει σημεία υπεύθυνης κατανάλωσης και αλληλέγγυας οικονομίας στην Καταλονία και στο δίκτυο αλληλέγγυας οικονομίας της Καταλονίας (<https://xes.cat/>).

CARTON PLEIN®

Carton Plein

#Γαλλία #Αστική

Το Carton Plein είναι μια ένωση που δημιουργήθηκε το 2012, η οποία προωθεί την επαναχρησιμοποίηση των παλαιών κουτιών, ώστε να αποφεύγεται η άσκοπη απόρριψή τους, ενώ βρίσκονται ακόμη σε καλή κατάσταση. Οι τιμές που προσφέρονται είναι χαμηλότερες από τις τιμές των καινούργιων κουτιών, αλλά η Carton Plein παρέχει επίσης υπηρεσίες μετακόμισης που πραγματοποιούνται με τη χρήση ηλεκτρικών ποδηλάτων, περιορίζοντας έτσι σημαντικά το αποτύπωμα άνθρακα σε σύγκριση με μια παραδοσιακή μετακόμιση με φορτηγό. Το Carton Plein έχει επίσης κοινωνικό στόχο, καθώς προσλαμβάνει άτομα σε επισφαλείς καταστάσεις και με επαγγελματικές δυσκολίες, μεταξύ των οποίων μεγάλος αριθμός ατόμων με μεταναστευτικό υπόβαθρο.

- Ιστοσελίδα: <https://cartonplein.org/>
- Instagram: https://www.instagram.com/cartonplein_asso/?hl=fr

Καινοτομία

Το Carton Plein βοηθά τους ανθρώπους να μετακινηθούν εφαρμόζοντας μια μέθοδο κυκλικής οικονομίας φιλική προς το περιβάλλον και χωρίς αποκλεισμούς. Αποφεύγει τα απόβλητα, ενεργεί σε τοπικό επίπεδο και εκπαιδεύει όσους αναζητούν εργασία.

Αποτελεσματικότητα

Το Carton Plein προσφέρει εκπαίδευση στις μεταφορές με ποδήλατα και προσφέρει ευκαιρίες απασχόλησης, ενώ παράλληλα προωθεί έναν πιο περιβαλλοντικό τρόπο μετακίνησης.

Βιωσιμότητα

Εκτός από τις προσφερόμενες υπηρεσίες μετακόμισης, το Carton Plein διαθέτει επίσης ηλεκτρονικό κατάστημα κουτιών. Παρ' όλα αυτά, το εκπαιδευτικό στοιχείο του Carton Plein βρίσκεται σε φάση επέκτασης και δραστηριοποιείται πλέον προς δύο κατευθύνσεις: ένα εσωτερικό έργο αξιοποίησης των δεξιοτήτων που αποκτούν οι ποδηλάτες και η δημιουργία μιας μεγάλης σχολής για τα επαγγέλματα που σχετίζονται με το ποδηλάτο σε συνεργασία με την Etudes et Chantiers (<https://etudesetchantiers.org/>) και την La Petite Rockette (<http://www.lapetiterockette.org/>).

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να εφαρμοστεί οπουδήποτε. Μπορεί να αποτελέσει έμπνευση για όσους στοχεύουν στη δημιουργία μιας κοινωνικής, βιώσιμης και συλλογικής πρωτοβουλίας.

Πλαίσιο

Όλα τα εργαστήρια του Carton Plein βρίσκονται στο αστικό περιβάλλον του Παρισιού.

Πόροι

Οι πόροι που απαιτούνται για την έναρξη και την υλοποίηση μιας τέτοιας πρωτοβουλίας είναι μια πρωτότυπη ιδέα, εμπειρία στην ανακύκλωση υλικών, ένας χώρος, οικονομικοί πόροι και δεξιότητες κοινωνικών λειτουργιών.

Ένδειξη επιτυχίας

Μέχρι τώρα, αυτοί είναι οι αριθμοί που δείχνουν την επιτυχία του Carton Plein:

- 674 εκπαιδευμένα άτομα,
- 174.535 χιλιόμετρα με ποδήλατο,
- 109.189 ώρες εργασίας που πραγματοποιήθηκαν από άτομα που κινδυνεύουν με αποκλεισμό,
- 4 εργαστήρια.

ΤΙΤΑΝΕΣ

Ruta de los Silos: Titanes de La Mancha #Ισπανία #Αγροτική-αστική

Τα "σιλό" είναι κτίρια όπου οι αγρότες αποθήκευαν τα σιτηρά των καλλιεργειών. Από το 2019, η Asociación Laborvalía (<https://laborvalia.es/>) και η Ink and Movement (<https://inkandmovement.com/>) ένωσαν τις δυνάμεις τους για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης περίπου 450 ατόμων με διαφορετικές ικανότητες, τα οποία συνεργάστηκαν με μια ομάδα δεκατεσσάρων καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο, με επικεφαλής τον Okuda San Miguel (<https://okudasanimiguel.com/>), έναν από τους πιο αναγνωρισμένους διεθνώς Ισπανούς αστικούς καλλιτέχνες, με στόχο την προώθηση της αστικής τέχνης και την ανάκτηση της αγροτικής κληρονομιάς (σιλό) της Castilla-La Mancha.

- Ιστοσελίδα: <https://iamtitanes.com/>
- Περισσότερες πληροφορίες: <http://www.recorriendoenmoto.es/2019/08/titanes-de-la-mancha.html>

Καινοτομία

Η πρακτική αυτή είναι καινοτόμος, διότι βοήθησε τα παλιά κτίρια να γίνουν τόποι τουριστικού ενδιαφέροντος. Συνολικά 10 σιλό ανακαινίστηκαν και αποτελούν πλέον μέρος μιας διαδρομής που μπορεί να γίνει με ποδήλατο, μοτοσικλέτα ή αυτοκίνητο, κάνοντας στάσεις για να απολαύσει κανείς το τοπίο και το εσωτερικό των σιλό.

Αποτελεσματικότητα

Η πρακτική αυτή συνδυάζει την αναδιαμόρφωση πόλεων και κωμοπόλεων με την ένταξη ατόμων με διαφορετικές ικανότητες. Έχει οικονομικό αντίκτυπο επειδή δημιουργεί θέσεις εργασίας και ταυτόχρονα προσελκύει ανθρώπους από άλλες περιοχές για να απολαύσουν το τοπίο και τον πλούτο των πόλεων όπου βρίσκονται τα σιλό.

Πηγή Έμπνευσης

Η πρωτοβουλία αυτή μπορεί να αναπαραχθεί οπουδήποτε υπάρχει κληρονομιά που πρέπει να επανεκτιμηθεί και όπου μπορεί να δημιουργηθεί συνέργεια μεταξύ φορέων με διαφορετική εμπειρογνωμοσύνη (κοινωνική ένταξη ατόμων με διανοητικές, γνωστικές και λειτουργικές ιδιαιτερότητες και καλλιτεχνών).

Πλαίσιο

Η πρακτική αυτή έχει αναπτυχθεί σε διάφορες πόλεις της επαρχίας Ciudad Real: Calzada de Calatrava, Ciudad Real, Corral de Calatrava, Herencia, La Solana, Malagon, Manzanares, Porzuna, Villanueva de los Infantes. Σε κάθε ένα από αυτά τα μέρη, υπάρχει ένα ζωγραφισμένο σιλό που είναι επισκέψιμο.

Παρόμοιες πρωτοβουλίες έχουν πραγματοποιηθεί και σε άλλα μέρη, όπου έχουν βαφτεί προσόψεις κτιρίων και γκαραζόπορτες.

Πόροι

Η πρωτοβουλία προωθήθηκε από το Επαρχιακό Συμβούλιο.

Ένδειξη επιτυχίας

Η πρωτοβουλία αυτή ήταν επιτυχής όσον αφορά την κοινωνική ένταξη, την αποκατάσταση της τοπικής κληρονομιάς και τον τουρισμό στις αγροτικές περιοχές.

Τηγανοκίνηση

#Κύπρος #Αστική

Η Τηγανοκίνηση είναι ένα εκπαιδευτικό περιβαλλοντικό πρόγραμμα που συλλέγει Χρησιμοποιημένο Μαγειρικό Λάδι (ΧΜΛ) για να παρέχει μια πηγή εισοδήματος στα σχολεία και να προωθεί επενδύσεις σε βιώσιμες πρακτικές και εκπαίδευση. Υλοποιείται από τη ΜΚΟ AKTI Project and Research Center (www.akti.org.cy) και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου υπό την αιγίδα του Υπουργείου Παιδείας, Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νεολαίας. Η Τηγανοκίνηση δομείται ως εξής: τα δημόσια σχολεία εκδηλώνουν το ενδιαφέρον τους να εγκαταστήσουν ένα βαρέλι συλλογής στις εγκαταστάσεις τους και οι μαθητές τους καλούνται να φέρουν ΧΜΛ από το σπίτι. Η ΑΚΤΗ συλλέγει και πωλεί το ΧΜΛ σε εργοστάσια μετατροπής για να μετατραπεί σε βιοκαύσιμο. Τα κέρδη από την πώληση του ΧΜΛ διανέμονται αναλογικά πίσω στα σχολεία μέσω του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου Κύπρου και του Υπουργείου Παιδείας για να επενδυθούν σε φιλικές προς το περιβάλλον πρακτικές και πράσινες υποδομές. Μέρος των εσόδων πηγαίνει για τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης που προσφέρονται μέσω του προγράμματος Τηγανοκίνηση. Οι τοπικές αρχές και οι επιχειρήσεις εμπλέκονται επίσης, καθώς δωρίζουν το ΧΜΛ τους (ή μέρος του ΧΜΛ τους) στο πλαίσιο των προγραμμάτων εταιρικής κοινωνικής ευθύνης τους στα σχολεία

- Ιστοσελίδα: <http://tiganokinisi.eu/>

Καινοτομία

Η καινοτομία της Τηγανοκίνησης έγκειται στην ικανότητα να συνδυάζει τη διαχείριση των επιβλαβών αποβλήτων με την παροχή κονδυλίων για την πρακτική εφαρμογή βιώσιμων τεχνολογιών στα σχολεία. Προσφέρει επίσης καινοτόμα εργαλεία για την ευαισθητοποίηση, την εκπαίδευση των μαθητών και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην εξεύρεση λύσεων για τις κοινωνικές προκλήσεις.

Αποτελεσματικότητα

Η καινοτομία της Τηγανοκίνησης έγκειται στην ικανότητα να συνδυάζει τη διαχείριση των επιβλαβών αποβλήτων με την παροχή κονδυλίων για την πρακτική εφαρμογή βιώσιμων τεχνολογιών στα σχολεία. Προσφέρει επίσης καινοτόμα εργαλεία για την ευαισθητοποίηση, την εκπαίδευση των μαθητών και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην εξεύρεση λύσεων για τις κοινωνικές προκλήσεις.

Βιωσιμότητα

Η Τηγανοκίνηση είναι μια αυτοσυντηρούμενη πρακτική, δεδομένου ότι καλύπτει όλα τα διοικητικά έξοδα μέσω των πωλήσεων του ΧΜΛ. Υποστηρίζεται από κυβερνητικούς φορείς και άλλους ενδιαφερόμενους. Το πρόγραμμα παρέχει τα κεφάλαια για την πρακτική εφαρμογή βιώσιμων τεχνολογιών στα σχολεία και προσφέρει καινοτόμα εργαλεία για την ευαισθητοποίηση, την εκπαίδευση των μαθητών και τη συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας στην εξεύρεση λύσεων για τις κοινωνικές προκλήσεις.

Πηγή Έμπνευσης

Από ένα πιλοτικό πρόγραμμα στο οποίο συμμετείχαν 10 σχολεία το 2011, το πρόγραμμα εξελίχθηκε σε μια εθνική πρωτοβουλία, με τη συμμετοχή 400 σχολείων σε ολόκληρη τη χώρα. Η απλότητα της δράσης - η συλλογή λαδιού από το σπίτι - καθιστά το έργο εφαρμόσιμο και σε άλλες χώρες της Ευρώπης, όπου τα απόβλητα παραμένουν βασικό πρόβλημα και η περιβαλλοντική ευαισθησία αυξάνεται. Βασική προϋπόθεση για μια τέτοια μεταφορά θα ήταν η πολιτική υποστήριξη και η συνεργασία με τις αρμόδιες εκπαιδευτικές αρχές.

Πλαίσιο

Το 2012, η ΜΚΟ Κέντρο Έργων και Ερευνών ΑΚΤΗ σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο αποφάσισε να αντιμετωπίσει το πρόβλημα του ΧΜΛ με το σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την υλοποίηση ενός κοινωνικού έργου και με μια προσέγγιση προσανατολισμένη στη λύση, για να αποδείξει ότι ένα επιβλαβές απόβλητο μπορεί να μετατραπεί σε πηγή εισοδήματος και καινοτομίας για την πιο ευάλωτη ομάδα της κοινωνίας μας: τα παιδιά. Ξεκίνησε ως πιλοτική εμπειρία σε πέντε σχολεία το σχολικό έτος 2011-2012, αλλά σήμερα περιλαμβάνει πάνω από το 85% των κυπριακών σχολείων.

Πόροι

Το έργο έλαβε όλες τις απαραίτητες άδειες και ξεκίνησε σε συνεργασία με το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. Αγοράστηκε ένα όχημα συλλογής και εξοπλισμός και τοποθετήθηκαν βαρέλια συλλογής στα συμμετέχοντα σχολεία. Η ΑΚΤΗ και το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο παρέιχαν ανθρώπινους πόρους για την έναρξη του προγράμματος.

Ένδειξη επιτυχίας

Η Τηγανοκίνηση είναι ένα πολύ επιτυχημένο παράδειγμα κοινωνικής επιχειρηματικότητας και έχει αγκαλιαστεί από τις κοινότητες τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές μέσω των σχολείων. Από την έναρξή του το 2011, έχει γίνει ένα από τα σημαντικότερα παραδείγματα περιβαλλοντικών και κοινωνικών παρεμβάσεων στην Κύπρο. Περιλαμβάνεται στο επίσημο Αναλυτικό Πρόγραμμα του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου του κυπριακού Υπουργείου Παιδείας και έχει λάβει αρκετές διεθνείς αναγνωρίσεις.

5

**ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ
ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ
ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ
ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ,
ΠΡΑΣΙΝΩΝ,
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ**

ΠΟΡΕΙΑ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΙΚΑΝΟΤΗΤΩΝ ΤΩΝ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ, ΠΡΑΣΙΝΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ

Μεταξύ Νοεμβρίου 2022 και Απριλίου 2023, οι οργανισμοί-εταίροι πραγματοποίησαν μια μικτή 20ωρη κατάρτιση για νέους με την ονομασία: "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα". Ο κύριος στόχος αυτής της κατάρτισης ήταν να βοηθήσει τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν τις απαραίτητες ικανότητες και τις κοινωνικο-συναισθηματικές δεξιότητες για την επιτυχή συμμετοχή σε συλλογικά έργα πράσινης κοινωνικής επιχειρηματικότητας (δηλαδή, προσδιορισμός επαγγέλματος, συνεργασία και ομαδική εργασία, διαπολιτισμικές γνώσεις, ηγεσία, μεταγνώση, κριτική σκέψη, κοινωνική ευαισθησία, επίλυση προβλημάτων, προσδιορισμός των δικών τους και κοινοτικών αναγκών, συνεργασία με τοπικούς φορείς κλπ.), λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία της διασύνδεσης μεταξύ πόλης και υπαίθρου, τη δυνατότητα των ψηφιακών πλαισίων να ξεπεράσουν τις αποστάσεις, καθώς και την τεχνογνωσία για την αναζήτηση και τον εντοπισμό των απαραίτητων πόρων για την υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Κατά τους προηγούμενους μήνες, οι οργανισμοί-εταίροι επέλεξαν τις συγκεκριμένες ικανότητες που θεωρούσαν χρήσιμες για να εργαστούν, με βάση το Πλαίσιο Επιχειρηματικών Ικανοτήτων (EntreComp), και στη συνέχεια δημιούργησαν μια μαθησιακή πορεία και ένα σύνολο συγκεκριμένων δραστηριοτήτων που θα μπορούσαν να πραγματοποιηθούν κατά τη διάρκεια των διαδικτυακών και των δια ζώσης συνεδριών της κατάρτισης. Συμφώνησαν ότι οι εργασίες θα πρέπει να ακολουθήσουν αυτά τα βήματα:

1. Δημιουργία ενός "ασφαλούς και δημιουργικού χώρου" όπου οι συμμετέχοντες θα αισθάνονται ότι οι ιδέες τους είναι ευπρόσδεκτες και θα ακούγονται, χωρίς κριτική. Για να συμβεί αυτό, πρέπει να προταθούν δραστηριότητες που ενισχύουν την ομαδική ανάπτυξη και η ομάδα να συμφωνήσει σε βασικούς κανόνες που πρέπει να τηρούνται κατά τη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος.
2. Καθοδήγηση των συμμετεχόντων σε μια διαδικασία αυτοσυνειδητοποίησης: Ποιες είναι οι πεποιθήσεις τους; Ποιες είναι οι προκαταλήψεις τους; Τι τους αρέσει και τι δεν τους αρέσει στον τόπο που ζουν; Πώς θα μπορούσαν να τον κάνουν καλύτερο;
3. Καθοδήγηση των συμμετεχόντων κατά τον προσδιορισμό/ανακάλυψη των στόχων, των ταλέντων, των επιθυμιών, των ικανοτήτων τους και τη δημιουργία προτάσεων συλλογικής κοινωνικής και πράσινης επιχειρηματικότητας.

Παρακάτω θα βρείτε τις ικανότητες που επιλέχθηκαν και τις αντίστοιχες δραστηριότητες που δημιουργήθηκαν για την κατάρτιση αυτή και υλοποιήθηκαν στα τοπικά πιλοτικά εργαστήρια. Λάβετε υπόψη ότι μπορείτε επίσης να χρησιμοποιήσετε τις δραστηριότητες σχηματισμού ομάδων, γνωριμίας και ενεργοποίησης και τις δραστηριότητες αξιολόγησης που περιγράφονται στο Κεφάλαιο 2.

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Πώς είσαι με ένα άγαλμα

Προσδοκίες και φόβοι

Ο ιδανικός επιχειρηματίας

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ικανότητες	Δραστηριότητα
Αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και του κινδύνου	Πύργος σπαγγέτι
Δημιουργικότητα	Γεννήτρια ιδεών
	Κάντε το μεγάλο
Ενημέρωση για το κλίμα	Τι φοράω
Ηθική και βιώσιμότητα	Στόχοι Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην πράξη
	Ασυνήθιστοι συνδετήρες
Κίνητρα	Σε αναζήτηση της επιτυχίας
Αυτογνωσία και κοινωνική συνείδηση	Μπαούλο ιδεών
	Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό
	Καλώς ήρθατε στην ποικιλομορφία

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Ικανότητες	Δραστηριότητες
Διαχείριση συγκρούσεων	Καρέκλες
	Μη βίαιη επικοινωνία
	Το πορτοκάλι
Πρώθηση	Ο κύριος χαρακτήρας
Λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία	Σπασμένο τηλέφωνο
	Ψάχνω για πορτοκάλια
	Τέχνη με πλαστελίνη
	Ποιητής και μεταφραστής
	Ουράνιο τόξο επικοινωνίας
Συνεργασία με άλλους	Παιχνίδι μνήμης

ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

Ικανότητες	Δραστηριότητες
Λήψη αποφάσεων	Ναρκαλιευτής
Κινητοποίηση πόρων	Entrecomp
	Ανάλυση SWOT
Αναζήτηση και εύρεση ευκαιριών	Συνταγή επιτυχίας
	Σκεφτείτε μια επιχείρηση
Σχεδιασμός και διαχείριση	Σκάλες φιλοδοξίας
Ανάληψη πρωτοβουλίας	Μακριά ραβδιά
Άλλα	Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του Θεάτρου των Καταπιεσμένων
	Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το

5.1 ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Δραστηριότητα Πώς είσαι με ένα άγαλμα

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 20		
Στόχοι	• Να καλλιεργηθεί η συγκέντρωση και να "σπασει ο παγος," • Να εκφράσουν οι συμμετέχοντες το πώς νιώθουν με το σώμα τους		
Πότε;	Στην αρχή μιας συνεδρίας	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε κύκλο.
2. Κάθε συμμετέχοντας πρέπει να ρωτήσει το άτομο που βρίσκεται απέναντί του σε όλο τον κύκλο πώς αισθάνεται. Η απάντηση πρέπει να αποτελείται από 3 λέξεις (για παράδειγμα: χαρούμενος, κινητοποιημένος, κουρασμένος). Το άτομο που έκανε την ερώτηση κάνει ένα βήμα μπροστά και πρέπει να εκφράσει μία από τις 3 λέξεις παριστάνοντάς το άγαλμα ή κάνοντας μια σωματική φιγούρα. Τα δύο άλλα άτομα που στέκονται δίπλα στο "άγαλμα," πρέπει να εκφράσουν τις άλλες 2 λέξεις.
3. Το άτομο που έχει πει τις 3 λέξεις μπορεί να πλησιάσει και να τροποποιήσει τα αγάλματα μέχρι να είναι ευχαριστημένο με το αποτέλεσμα. Όταν πλέον αισθάνεται ότι τα τρία αγάλματα αντιπροσωπεύουν το πώς αισθάνεται, χειροκροτεί για έγκριση, και τα 3 άτομα σταματούν να κάνουν τα αγάλματα, και επιστρέφουν στον κύκλο.

Επαναλάβετε μέχρι να εκφράσουν όλοι στον κύκλο τα 3 συναισθήματά τους.

Κλείσιμο

Ευχαριστήστε όλους για τη συμμετοχή τους και καλωσορίστε την ποικιλομορφία των συναισθημάτων/καταστάσεων που υπάρχουν στην αίθουσα.

Δραστηριότητα Πώς είσαι με ένα άγαλμα

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Με αυτή τη δραστηριότητα αφυπνίζουμε το σώμα, αλλά επίσης εξασκούμαστε στο να ακούμε, να ερμηνεύουμε και να καλωσορίζουμε τις διαφορετικές προσεγγίσεις και τα συναισθήματα που υπάρχουν στην ομάδα. Παίρνουμε επίσης μια στιγμή για να ακούσουμε τον εαυτό μας και ίσως αναγνωρίσουμε σε μας αυτά που λένε οι άλλοι, ακούμε το σώμα μας, τη μνήμη και τη σοφία του.

Best Practice: Šilainių sodai / Šilainiai Urban Gardens

Introductory activities: How are you with a statue

Δραστηριότητα Προσδοκίες και φόβοι

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 20		
Στόχοι	• Να μοιραστούν τις προσδοκίες και τους φόβους που συνδέονται με τη συμμετοχή στο εργαστήριο/κατάρτιση.		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 20 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Online • Φορητοί υπολογιστές/τηλέφωνα • Διαδικτυακή πλατφόρμα συναντήσεων • Jamboard Δια ζώσης: • Flipcharts • Post-its • Στυλό ή μαρκαδόροι		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε flipcharts/jamboard: ένα για τις προσδοκίες και ένα για τους φόβους		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι υπάρχουν δύο flipcharts/jamboards: ένα για τις προσδοκίες και ένα για τους φόβους.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αφιερώσουν 5 λεπτά για να σκεφτούν τις προσδοκίες και τους φόβους τους σχετικά με το εργαστήριο/την κατάρτιση και να τις γράψουν σε post-it: 1 προσδοκία και 1 φόβο ανά post-it, και να τα τοποθετήσουν στο αντίστοιχο flipchart/τον πίνακα ανακοινώσεων.
3. Όταν τελειώσουν, ομαδοποιήστε τις προσδοκίες και τους φόβους που συγκεντρώθηκαν και στη συνέχεια διαβάστε τις δυνατά ρωτώντας τους συμμετέχοντες αν θέλουν να μοιραστούν κάτι.

Μπορείτε να προσθέσετε ένα τρίτο flipchart/Jamboard για να ρωτήσετε τους συμμετέχοντες ποια θέματα θα ήθελαν να συζητηθούν κατά τη διάρκεια του εργαστηρίου/κατάρτισης.

Κλείσιμο

Ευχαριστούμε όλους για τη συμμετοχή τους.

Δραστηριότητα Ο Ιδανικός επιχειρηματίας

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 3 και 30 ατόμων		
Στόχοι	• Προσδιορισμός των πόρων που απαιτούνται για επιχειρηματικές πρωτοβουλίες • Να προωθήσει την οικοδόμηση της ομάδας		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	45 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Flipcharts • Δείκτες • Πίνακες (προαιρετικά)		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3-5 ατόμων και δώστε τους ένα flipchart ανά ομάδα και μαρκαδόρους.
2. Ζητήστε από κάθε ομάδα να σχεδιάσει τη σιλουέτα ενός ατόμου σε ένα flipchart.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες κάθε ομάδας να συζητήσουν και να συμφωνήσουν σχετικά με τις ιδιότητες που πρέπει να έχει ένα άτομο που θέλει να λάβει μια επιχειρηματική πρωτοβουλία.
4. Αφού συμφωνήσουν σε αυτές τις ιδιότητες, ζητήστε τους να αναπαραστήσουν κάθε ιδιότητα με ένα σχέδιο ή ένα σύμβολο στη θέση της σιλουέτας (για παράδειγμα: αν θέλουν να αναπαραστήσουν την ιδιότητα του καλού ακροατή, μπορούν να ζωγραφίσουν περισσότερα αυτιά εκεί που πρέπει να πηγαίνουν τα αυτιά, ή αν θέλουν να αναπαραστήσουν την ενεργητικότητα, μπορούν να ζωγραφίσουν βέλη στα πόδια).
5. Στη συνέχεια, ζητήστε τους να συζητήσουν και να συμφωνήσουν σχετικά με τους εξωτερικούς πόρους που χρειάζεται ένας επιχειρηματίας (χρήματα, υποστήριξη, υπολογιστής, δίκτυο κ.λπ.) και να τους εκπροσωπήσουν γύρω από τη σιλουέτα.
6. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν το σχέδιό τους στις άλλες ομάδες. Κάθε ομάδα παρουσιάζει το έργο της.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;
- Πιστεύετε ότι διαθέτετε κάποια από αυτές τις ιδιότητες;

Δραστηριότητα Ο ιδανικός επιχειρηματίας

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία στο τέλος του απολογισμού για να συντάξετε έναν όσο το δυνατόν πιο πλήρη κατάλογο των ιδιοτήτων και των πόρων που απαιτούνται για την έναρξη μιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας. Προσπαθήστε να επικεντρωθείτε στις συγκεκριμένες ιδιότητες που απαιτούνται για συλλογικές, κοινωνικές και πράσινες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες. Καταγράψτε τα σε ένα flipchart που θα παραμείνει στην αίθουσα καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου.

5.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

5.2.1 ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΙΝΔΥΝΟΥ

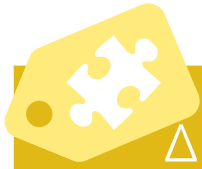
Δραστηριότητα Πύργος σπαγγέτι

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 20		
Στόχοι	• Να ενισχύσει τις δεξιότητες συνεργασίας και ομαδικής εργασίας όπως: Ηλεκτρική και μη επικοινωνία, η ακρόαση και η εκτίμηση των άλλων ιδεών. • Ενίσχυση της ικανότητας αντιμετώπισης της αβεβαιότητας και του κινδύνου: δημιουργία πρωτοτύπων μέσω δοκιμής και λάθους		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 35 και 40 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• 20 σπαγγέτι ανά ομάδα • Χαρτοταινία • Κορδόνια/ Ξυλάκια • Marshmallows • Κλεψύδρα ή χρονόμετρο Μπορείτε να αντικαταστήσετε τα μακαρόνια με ξύλινα μπάρμπεκιου και τα ζαχαρωτά με πηλό μοντελοποίησης για να κάνετε το υλικό επαναχρησιμοποιήσιμο και να αποφύγετε τα απορρίμματα τροφίμων.		
Προετοιμασία	Οργανώστε ζευγάρια ή ομάδες των 3 έως 6 ατόμων. Δώστε τα υλικά στους συμμετέχοντες, εξηγήστε τους τους κανόνες και βάλτε το χρονόμετρο.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;
- Πιστεύετε ότι διαθέτετε κάποια από αυτές τις ιδιότητες;

Δραστηριότητα Πύργος σπαγγέτι

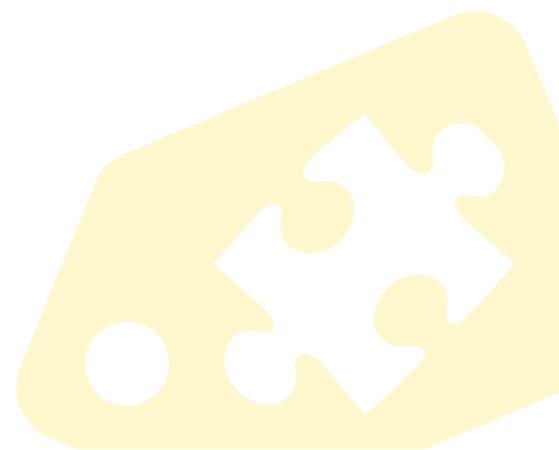
Οδηγίες βήμα προς βήμα

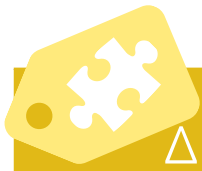
1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3 έως 6 μελών.
2. Δώστε σε κάθε ομάδα: 20 μακαρόνια και πείτε τους ότι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το υπόλοιπο υλικό που θα αφήσετε στο κέντρο της αίθουσας: χαρτοταινία, κορδόνια και ζαχαρωτά.
3. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι έχουν 18 λεπτά για να φτιάξουν έναν όρθιο πύργο σπαγγέτι με ένα ζαχαρωτό στην κορυφή.

Παραλλαγή:

Μπορείτε να αφήσετε την ένδειξη ανοιχτή και να αφήσετε τους συμμετέχοντες να αποφασίσουν τι θέλουν να φτιάξουν. Προς το μέσο της άσκησης, μπορείτε να προσθέσετε νέα υλικά (κόλλα, ψαλίδι κ.λπ.) και να παρακολουθήσετε αν τα αρχικά σχέδια αλλάζουν μόλις οι συμμετέχοντες έχουν περισσότερους "πόρους".

Δραστηριότητα Πύργος σπαγγέτι

Κλείσιμο

Κλείστε με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Ποιο ήταν το δυσκολότερο μέρος της δραστηριότητας;
- Τι θα κάνατε διαφορετικά αν είχατε την ευκαιρία να επαναλάβετε τη δραστηριότητα;
- Πώς εργαστήκατε ως ομάδα; Ποιος ανέλαβε την ηγεσία; Ποιοι ήταν οι ρόλοι;

Μετά τη συζήτηση, μπορείτε να περιγράψετε μερικά από τα βασικά διδάγματα της πρόκλησης του πύργου σπαγγέτι: Οι ερευνητές διαπίστωσαν ότι τα παιδιά αποδίδουν καλύτερα σε αυτή την εργασία από τους φοιτητές οικονομικών σχολών, επειδή τα πρώτα ξοδεύουν περισσότερο χρόνο παίζοντας και δημιουργώντας πρωτότυπα, ενώ οι δεύτεροι ξοδεύουν πολύ χρόνο σκεπτόμενοι πώς θα πρέπει να μοιάζει η τέλεια δομή και τελικά ξεμένουν από χρόνο. Το μάθημα εδώ είναι ότι η δοκιμή είναι θεμελιώδης στον επιχειρηματικό σχεδιασμό: για να ξεκινήσετε μια επιτυχημένη επιχείρηση, πρέπει να δοκιμάζετε το προϊόν ή την υπηρεσία σας, να συλλέγετε ανατροφοδότηση και να κάνετε βελτιώσεις. Πολλά έργα αποτυγχάνουν επειδή προχωρούν πολύ γρήγορα από τη φάση του σχεδιασμού στην τελική λύση, χωρίς να αφιερώνουν αρκετό χρόνο για να πειραματιστούν και ξοδεύουν όλους τους πόρους τους σε κάτι που δεν φέρνει τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Κάθε επιχείρηση θα πρέπει πρώτα να προσδιορίσει το ελάχιστο βιώσιμο προϊόν για να λάβει άμεση ανατροφοδότηση, και στη συνέχεια να εφαρμόσει τα νέα διδάγματα στο επόμενο πρωτότυπο.

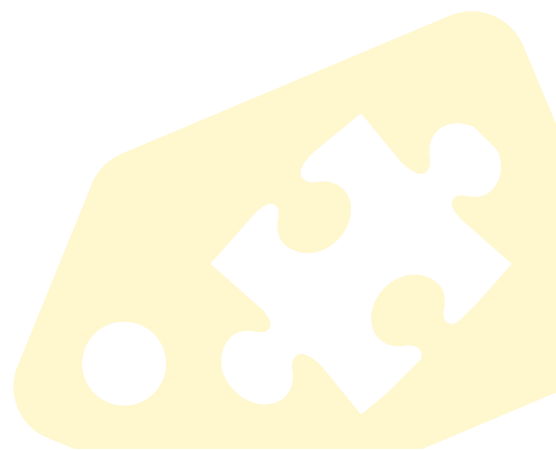
Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αυτή η δραστηριότητα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για διαφορετικούς σκοπούς: Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να ξεκινήσει ένας προβληματισμός σχετικά με τις δεξιότητες και τους πόρους που απαιτούνται σε συλλογικά έργα ή, για παράδειγμα, για να εντείνει τη δημιουργικότητα και την ομαδικότητα εργασίας.

Πηγές

Ramponi, A. (n.d.). The Marshmallow Challenge: Team Bonding and Building, in Marshmallow Challenge. Facilitator Guide.

https://smile.oregonstate.edu/sites/smile.oregonstate.edu/files/marshmallow_challenge.pdf

SOCIAL AND PERSONAL SKILLS: Spaghetti tower

5.2 ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

5.2.2 ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑ

Δραστηριότητα Γεννήτρια ιδεών

Προτάθηκε από	Xwhy	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Ενίσχυση της δημιουργικής και κριτικής σκέψης • Να μάθετε πώς να δημιουργείτε και να αξιολογείτε δημιουργικές επιχειρηματικές ιδέες • Να ενισχύσει την αυτοπεποίθηση		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	60 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Μολύβια ή στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι στο πρώτο μέρος της δραστηριότητας θα τους ζητηθεί να κάνουν μια αυτοαξιολόγηση. Ζητήστε τους να χρησιμοποιήσουν ένα φύλλο χαρτί και ένα μολύβι ή στυλό για να καταγράψουν τα ταλέντα, τις δεξιότητες και τις γνώσεις τους και δώστε τους μερικά παραδείγματα που μπορούν να τους βοηθήσουν:

Τα **ταλέντα** είναι πράγματα που σας έρχονται φυσικά, και μπορούν να είναι:

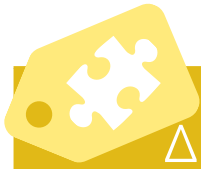
- Καλή επικοινωνία
- Δημιουργικότητα

Οι **δεξιότητες** είναι πράγματα που έχετε μάθει, όπως:

- Το να μιλάτε μια ξένη γλώσσα
- Ένα πρόγραμμα HTML

Η **γνώση** αποτελείται από πράγματα που γνωρίζετε μέσω σπουδών και εμπειρίας:

- Γνώση για την βιομηχανία της υγείας
- Γνώση του τομέα των τραπεζικών και χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

Δραστηριότητα Γεννήτρια ιδεών

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

2. Ενώ οι συμμετέχοντες εργάζονται στην αυτοαξιολόγησή τους, ζητήστε τους να συμπεριλάβουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με:

- Την προσωπική και κοινωνική τους ζωή, το πάθος, τα χόμπι και τα ενδιαφέροντά τους,
- Με τι παθιάζεστε;
- Τι σας ενδιαφέρει;
- Τι κάνετε στον ελεύθερο χρόνο σας;
- Τι θα θέλατε να κάνετε ως επάγγελμα;

3. Μόλις τελειώσουν, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν ζεύγη και να ανταλλάξουν τα φύλλα τους. Ζητήστε τους να ελέγξουν αν λείπει κάτι από τη λίστα του άλλου συμμετέχοντα και να το προσθέσουν. Για να το κάνουν αυτό, μπορούν να κάνουν ο ένας στον άλλο ερωτήσεις, οι οποίες θα τους βοηθήσουν να αποκτήσουν μια ιδέα για τα ταλέντα του άλλου.

4. Τώρα ζητήστε από κάθε ζεύγος να σκεφτεί μια επιχειρηματική ιδέα που να συνδυάζει στοιχεία και από τους δύο καταλόγους. Για παράδειγμα, το ζευγάρι των συμμετεχόντων μπορεί να είναι καλό στις ξένες γλώσσες, στην ψηφιακή επικοινωνία και να έχει βαθιές γνώσεις στον τομέα της γυμναστικής, επομένως η επιχειρηματική τους ιδέα θα μπορούσε να είναι η ίδρυση μιας εταιρείας συμβούλων γυμναστικής που θα παρέχει τις υπηρεσίες της διαδικτυακά σε διαφορετικά κοινά σε διαφορετικές γλώσσες.

5. Μόλις τελειώσουν όλες οι ομάδες, ζητήστε τους να επιστρέψουν στη μεγάλη ομάδα και να παρουσιάσουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Ήταν εύκολη η αυτοαξιολόγηση;
- Αν όχι, ποιο ήταν το πιο δύσκολο μέρος;
- Πώς αισθανθήκατε όταν ο σύντροφός σας συνέχισε τον κατάλογο με τα ταλέντα, τις δεξιότητες και τις γνώσεις σας;
- Πώς ήταν να δημιουργήσετε ένα έργο βασισμένο στο συνδυασμό των ταλέντων, των δεξιοτήτων και των γνώσεών σας;

Πηγές

ETTE Training Programme <http://eteeproject.org/training-programme/>

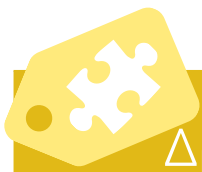
Δραστηριότητα Κάντε το μεγάλο

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Να μοιραστείτε προσωπικές ιστορίες • Προώθηση της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας με δημιουργικό τρόπο • Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης και της προσοχής • Να ενισχύσει τη φαντασία και τη δημιουργικότητα • Προώθηση της χρήσης του σώματος για την ερμηνεία προσωπικών ιστοριών		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	15 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχηματίσουν δύο γραμμές που θα βρίσκονται αντικριστά με τον ίδιο αριθμό συμμετεχόντων σε κάθε μία. Οι συμμετέχοντες θα πρέπει να στέκονται με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε συμμετέχων στη σειρά A να έχει ένα ζευγάρι στη σειρά B. Σημαντικό: μεταξύ των A και B θα πρέπει να υπάρχει απόσταση περίπου 3 έως 4 μέτρων.
2. Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες στη σειρά A να διηγηθούν μια προσωπική ιστορία σε 1 λεπτό (θα το κάνουν όλοι ταυτόχρονα). Μπορείτε να επιλέξετε ένα θέμα (για παράδειγμα, να ζητήσετε μια ιστορία που σχετίζεται με μια παιδική ανάμνηση που συνδέεται με μια εκδρομή/ ταξίδι/ επίσκεψη στο αστικό ή αγροτικό περιβάλλον) ή να αφήσετε κάθε συμμετέχοντα να επιλέξει το είδος της ιστορίας που θα ήθελε να μοιραστεί. Οι συμμετέχοντες στη σειρά B θα πρέπει να ακούσουν προσεκτικά την ιστορία, χωρίς να διακόπτουν ούτε να κάνουν ερωτήσεις.
3. Μόλις λήξει ο χρόνος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες στη σειρά B να ερμηνεύσουν την ιστορία των ζευγαριών τους μέσω ενός χορού. Έχουν στη διάθεσή τους 1 λεπτό.

Δραστηριότητα Κάντε το μεγάλο

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

4. Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες στη σειρά Β να διηγηθούν μια προσωπική ιστορία (μπορεί να είναι η απάντηση στην ίδια ερώτηση με την προηγούμενη ή σε κάποια άλλη). Οι συμμετέχοντες στη σειρά Α θα πρέπει μόνο να ακούν την ιστορία, χωρίς να διακόπτουν ούτε να κάνουν ερωτήσεις.

5. Μόλις λήξει ο χρόνος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες στη σειρά Α να ερμηνεύσουν την ιστορία των ζευγαριών τους, δημιουργώντας ένα μιούζικαλ (χρησιμοποιώντας φωνή και κίνηση). Έχουν στη διάθεσή τους 1 λεπτό.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την δραστηριότητα με τις ακόλουθες ερωτήσεις:

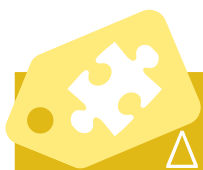
- Τι ήταν εύκολο;
- Τι ήταν δύσκολο;
- Πώς ήταν να λέτε/ακούτε μια ιστορία ενώ μιλούσαν ταυτόχρονα περισσότεροι άνθρωποι;
- Πώς αισθανθήκατε λέγοντας την προσωπική σας ιστορία;
- Πώς αισθανθήκατε ερμηνεύοντας την ιστορία κάποιου άλλου;
- Πώς αισθανθήκατε όταν η ιστορία σας ερμηνευόταν από ένα άλλο άτομο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η σύγχυση που προκαλείται από την ταυτόχρονη αφήγηση της ιστορίας από τους συμμετέχοντες είναι μέρος της δραστηριότητας και θα πρέπει να είναι ευπρόσδεκτη. Αυτή η δραστηριότητα έχει σκοπό να δουλέψει, στην πραγματικότητα, σε διάφορες δεξιότητες ταυτόχρονα: ενεργητική ακρόαση, προσοχή, μνήμη, δημιουργικότητα, χρήση του σώματος και της φωνής. Συνήθως ξεκινάμε με το χορό και στη συνέχεια συνεχίζουμε με το μιούζικαλ, για να αυξήσουμε τη δυσκολία, καθώς το μιούζικαλ απαιτεί τόσο λεκτική όσο και μη λεκτική επικοινωνία. Ωστόσο, μπορεί να ζητηθεί και από τις δύο σειρές συμμετεχόντων να χορέψουν, για παράδειγμα.

5.2.3 ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΚΛΙΜΑ

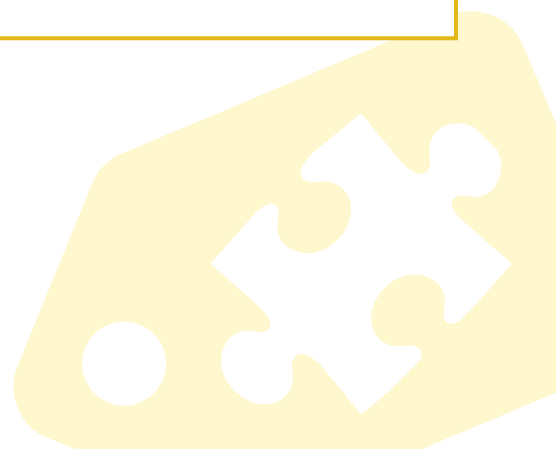

Δραστηριότητα Τι φοράω

Προτάθηκε από	CEPAIM	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Ευαισθητοποίηση σχετικά με την υπεύθυνη κατανάλωση • Να διερευνήσει τα προϊόντα που καταναλώνουμε καθημερινά • Να αξιολογούμε τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των επιλογών μας • Ανάδειξη της αξίας της βιώσιμης ανάπτυξης • Προώθηση ενός χώρου διαλόγου και συζήτησης μεταξύ των συμμετεχόντων		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	30 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο/χώρος • Πίνακες • Καρέκλες • Φύλλα χαρτιού • Δείκτες • Παγκόσμιος χάρτης • Επιλογή ειδών καθημερινής χρήσης		
Προετοιμασία	Τοποθετήστε τα τραπέζια και τις καρέκλες σε σχήμα U και τον παγκόσμιο χάρτη στο κέντρο.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ελέγξουν τις ετικέτες στα ρούχα που φορούν σήμερα για να δουν πού κατασκευάστηκαν.
2. Μόλις το κάνουν, ζητήστε τους να δείξουν τα μέρη αυτά στο χάρτη.
3. Ξεκινήστε μια συζήτηση με ερωτήσεις:
  - Γιατί τα ρούχα κατασκευάζονται εκεί;
  - Πόσα χιλιόμετρα διανύουν και ποιο είναι το περιβαλλοντικό κόστος;
  - Πόσο πετρέλαιο χρειάζεται για να μας τα φέρει;

Δραστηριότητα Τι φοράω

Κλείσιμο

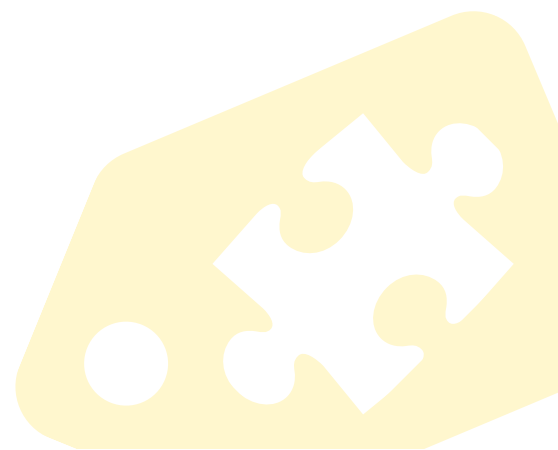
Κλείστε τη δραστηριότητα ευαισθητοποιώντας τον εαυτό σας σχετικά με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις των ρούχων ή των συσκευών που φοράμε/χρησιμοποιούμε και κατά πόσο μπορούμε να μειώσουμε αυτό το είδος κατανάλωσης μέσω πιο βιώσιμων αγορών και ενημερώνοντας τον εαυτό μας πριν αγοράσουμε ένα ρούχο ή προϊόν.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η άσκηση αυτή μπορεί να γίνει και με άλλα αγαθά, όπως τρόφιμα, παιχνίδια, ηλεκτρονικές συσκευές κ.λπ.

Πηγές

Etapainfantil.com. World map <https://www.etapainfantil.com/wp-content/uploads/2015/11/Mapamundi.jpg>.

5.2.4 ΗΘΙΚΗ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΟΤΗΤΑ

Δραστηριότητα

Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην πράξη

Προτάθηκε από	Xwhy	Online/Offline	Online ή/και Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	Εισαγωγή στην ηθική και βιώσιμη σκέψη, η οποία μπορεί να εμφανιστεί τόσο σε ατομικό όσο και σε οργανωτικό επίπεδο, καθώς και στους 17 στόχους των ΣΒΑ του ΟΗΕ.		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	Μεταξύ 45 και 60 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	- Στυλό - Post-its - Τηλέφωνα ή υπολογιστές με πρόσβαση στο Διαδίκτυο - Φύλλα χαρτιού - Πρότυπο SDGs (θα το βρείτε παρακάτω)		
Προετοιμασία	Εκτύπωση προτύπων SDGs		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

- Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 μελών.
- Αναθέστε σε κάθε ομάδα μια εταιρεία προς επεξεργασία. Παραδείγματα εταιρειών: Vinted, Patagonia, Airbnb, Nestle, Coca-Cola, Zappos, Netflix, Shopify. Μπορείτε να σκεφτείτε διαφορετικές εταιρείες ή να ζητήσετε από τις ομάδες να επιλέξουν τις εταιρείες πάνω στις οποίες θέλουν να εργαστούν.
- Μοιράστε ένα πρότυπο SDGs ανά ομάδα.
- Ζητήστε από κάθε ομάδα να διεξάγει μια έρευνα διάρκειας 15-20 λεπτών και να απαντήσει στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Ποιους SDGs ακολουθεί η εταιρεία;
  - Ποιοι άλλοι ΣΒΑΚ θα μπορούσαν να σχετίζονται άμεσα με την αποστολή της εταιρείας;
  - Ποια μέτρα/πρακτικές εφαρμόζονται εσωτερικά (π.χ. προαγωγή της υγείας των εργαζομένων) και εξωτερικά (θετικός αντίκτυπος στις κοινότητες, τους ενδιαφερόμενους φορείς, το περιβάλλον);
- Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν όλοι μαζί και να μοιραστούν τα ευρήματά τους.

Δραστηριότητα

Στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην πράξη

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;
- Σας εξέπληξε κάτι;
- Ποια είναι η προσωπική σας σχέση με τη βιωσιμότητα και ποιες θα ήταν οι προτιμήσεις σας αν αναζητούσατε εργασία; Ποιους ΣΒΑ της εταιρείας για την οποία κάνετε αίτηση θα ήταν κάτι που θα λαμβάνατε υπόψη σας;

Καθώς η δραστηριότητα αποσκοπεί στην επεξεργασία των χρηματιστηριακών εταιρειών, οι οποίες σε ορισμένες περιπτώσεις τείνουν να είναι αμιγώς καπιταλιστικές, είναι σημαντικό να υπάρξει προβληματισμός σχετικά με τις εταιρείες που αναλύθηκαν, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, τις κοινωνικές πρωτοβουλίες, τις οποίες οι συμμετέχοντες μπορεί να δουν διαφορετικά μετά από αυτή την άσκηση.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Προτού εκτελέσετε αυτή τη δραστηριότητα, είναι σημαντικό να εξοικειωθείτε με τους ΣΒΑ. Θα είναι χρήσιμο στην αρχή της εργασίας κατά την εξήγηση της δραστηριότητας, καθώς και στο τέλος κατά τη διάρκεια των παρουσιάσεων των συμμετεχόντων.

Πηγές

THE 17 GOALS | Sustainable Development. (n.d.). <https://sdgs.un.org/goals>

ΠΡΩΤΥΠΟ ΣΒΑ

Σε ποιους ΣΒΑ σκοπεύει να συμβάλει η εταιρεία; (για παράδειγμα, καμία φτώχεια, μηδενική πείνα, καλή υγεία και ευημερία κλπ.)	Ποια είναι τα μέτρα που σχετίζονται με τους ΣΒΑ που εφαρμόζονται εντός της εταιρείας; (για παράδειγμα, προώθηση της ψυχικής και σωματικής ευεξίας των εργαζομένων)
Ποιοι άλλοι ΣΒΑ θα μπορούσαν να σχετίζονται άμεσα με την αποστολή της εταιρείας; (για παράδειγμα, καμία φτώχεια, μηδενική πείνα, καλή υγεία και ευημερία κλπ.)	Ποια είναι τα μέτρα που σχετίζονται με τους ΣΒΑ που εφαρμόζονται εξωτερικά; (π.χ. θετικός αντίκτυπος στην τοπική κοινωνία, στους ενδιαφερόμενους φορείς, στο περιβάλλον)

Δραστηριότητα **Ασυνήθιστοι συνδετήρες**

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Online ή/και Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Για την ενίσχυση της δημιουργικότητας και της αποκλίνουσας σκέψης		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	15 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• συνδετήρες • Φύλλα χαρτιού • Στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε ότι η αποστολή είναι να σκεφτείτε τι μπορείτε να κάνετε με έναν συνδετήρα πέρα από το να συγκρατείτε απλώς χαρτιά.
2. Μοιράστε έναν συνδετήρα ανά συμμετέχοντα.
3. Ζητήστε τους να φτιάξουν έναν κατάλογο με όσα περισσότερα πράγματα μπορεί κανείς να κάνει με έναν συνδετήρα (απελευθέρωση μιας κάρτας sim από ένα κινητό, ψάρεμα μικρών αντικειμένων από στενούς χώρους, ξεβουλώματα μικρών οπών κ.λπ.)
4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στη μεγάλη ομάδα και να παρουσιάσουν τον κατάλογό τους.

Κλείσιμο

1. Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Ποιο ήταν το πιο συνηθισμένο πρωτότυπο;
  - Ποια ήταν τα πιο εκπληκτικά;
  - Τι σχέση έχει ένας συνδετήρας με τη δημιουργικότητα;

Καθοδηγήστε τους συμμετέχοντες να προβληματιστούν σχετικά με τη διαδικασία σκέψης που τους επέτρεψε να δημιουργήσουν συνδέσεις και συσχετισμούς μεταξύ διαφορετικών ή προηγούμενων άσχετων ιδεών, ώστε να δημιουργήσουν νέες πιθανές λύσεις. Οι συμμετέχοντες θα δουν ότι γίνεται ευκολότερο να παράγουν όλο και πιο ενδιαφέρουσες ιδέες καθώς προχωρούν στην εργασία.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η δραστηριότητα μπορεί να πραγματοποιηθεί ατομικά ή ομαδικά. Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να είναι δημιουργικοί και καινοτόμοι. Για παράδειγμα, ενθαρρύνετε τους να μεταμορφώσουν, να διαμορφώσουν ή να καταστρέψουν τον συνδετήρα.

5.2.5 ΚΙΝΗΤΡΑ

Δραστηριότητα Σε αναζήτηση της επιτυχίας

Προτάθηκε από	Xwhy	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 30		
Στόχοι	• Να παρουσιάσει επιχειρηματικά πρότυπα με στόχο την αύξηση του ενδιαφέροντος των συμμετεχόντων για την επιχειρηματικότητα και την αξία που μπορεί να προσφέρει στην κοινωνία. • Υποστήριξη της ανάπτυξης επιχειρηματικών προθέσεων • Να βοηθήσει στην ανάπτυξη της αυτογνωσίας και να καλλιεργήσει την επιχειρηματική φιλοδοξία. • Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	60 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Μολύβια ή στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Πρώτα απ' όλα, εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα προσπαθήσουν να ορίσουν τι είναι επιτυχία.
2. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων και πείτε τους ότι όλες οι εργασίες θα οργανωθούν σε ομάδες.
3. Θέστε στα μέλη κάθε ομάδας τις ακόλουθες ερωτήσεις στις διάφορες κατηγορίες:
  - Προσδιορισμός θεμάτων:
  - Μοιραστείτε επιχειρηματικές ιστορίες και παραδείγματα επιτυχίας που γνωρίζετε (μπορεί να είναι επιχειρηματίες που γνωρίζετε μέσω των μέσων ενημέρωσης, για παράδειγμα),
  - Συμφωνήστε για το τι σημαίνει να είσαι επιτυχημένος επιχειρηματίας,
  - Καταγράψτε τις ιδιότητες και τα θέματα που είναι σημαντικά για εσάς όσον αφορά την επιτυχία.

Τώρα, καθώς έχετε ακούσει κάποιες επιχειρηματικές ιστορίες, έχετε συμφωνήσει σχετικά με το τι σημαίνει να είσαι επιτυχημένος επιχειρηματίας και έχετε απαριθμήσει τις ιδιότητες και τα θέματα που είναι σημαντικά για εσάς όσον αφορά την επιτυχία, το επόμενο βήμα είναι να εξοικειωθείτε με άλλες επιχειρηματικές ιδιότητες και χαρακτηριστικά. Ως εκ τούτου:

Δραστηριότητα Σε αναζήτηση της επιτυχίας

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

- Αναλύστε τις επιχειρηματικές ιδιότητες και τα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά (GIBB, 2002) και συγκρίνετέ τα με τη δική σας κατηγοριοποίηση. Μπορείτε να προσαρμόσετε τις επιχειρηματικές ιδιότητες και τα επιχειρηματικά χαρακτηριστικά (στο πλαίσιο του τι είναι σημαντικό για εσάς όσον αφορά την επιτυχία):

Επιχειρηματικές δεξιότητες:

Δημιουργική επίλυση προβλημάτων

Πειθώς

Διαπραγμάτευση

Πώληση

Πρόταση

Ολική διαχείριση επιχειρήσεων/έργων/καταστάσεων

Στρατηγική σκέψη

Διαισθητική λήψη αποφάσεων υπό αβεβαιότητα

Δικτύωση

Επιχειρηματικά χαρακτηριστικά:

Επίτευξη φιλοδοξίας

Αυτοπεποίθηση & αυτοεκτίμηση

Επιμονή

Εσωτερική εστίαση του ελέγχου

Προσανατολισμός στη δράση

Προτίμηση της μάθησης μέσω της πράξης

Σκληρή δουλειά

Προσδιορισμός

Δημιουργικότητα

Επιχειρηματικές συμπεριφορές:

Αναζήτηση ευκαιριών & αξιοποίηση ευκαιριών

Ανάληψη πρωτοβουλιών για να γίνουν τα πλάνα πραγματικότητα

Δημιουργική επίλυση προβλημάτων

Αυτόνομη διαχείριση

Ανάληψη ευθύνης και ιδιοκτησίας των πραγμάτων

Θετική αντιμετώπιση καταστάσεων

Αποτελεσματική δικτύωση

Δημιουργικός συνδυασμός πραγμάτων

Χρήση κρίσης για την ανάληψη ρίσκων

Δραστηριότητα Σε αναζήτηση της επιτυχίας

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

4. Ζητήστε τώρα από κάθε ομάδα να δημιουργήσει ένα συνοπτικό σχέδιο με βάση την κατανόηση της επιτυχίας.

5. Μόλις τελειώσουν, ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει το σχέδιό της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Ποιες είναι οι πιο σημαντικές ιδιότητες των προτύπων που συζητήσατε;
- Τι κάνει έναν επιχειρηματία επιτυχημένο;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο στη δραστηριότητα;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Κατά τη διάρκεια του απολογισμού, ευαισθητοποιήστε όλους εκείνους τους επιχειρηματίες ή τις μικρές εταιρείες που είναι επιτυχημένες αλλά όχι δημοφιλείς. Αξιοποιήστε επίσης την ευκαιρία αυτή για να αμφισβητήσετε την επιτυχία και να τονίσετε τη σημασία των λαθών και της αποτυχίας ως ευκαιριών μάθησης. Συζητήστε τη φράση "Οι αποτυχίες πολλές και συχνές ": τι πιστεύουν γι' αυτήν;

Πηγές

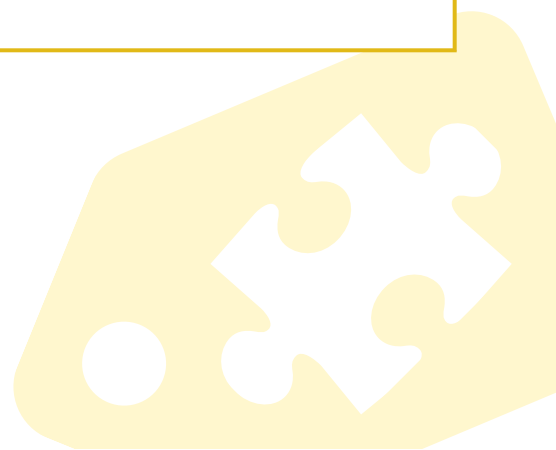
Training programme - Etee Project. (2019, November 25). Etee Project.

<http://eteeproject.org/trainingprogramme/>

Gibb, A. (2002). Creating Conducive Environments for Learning and Entrepreneurship. Living with, dealing with, creating and enjoying Uncertainty and Complexity. Published in Industry and Higher Education June 2002. p.137-147. https://www.researchgate.net/profile/Allan-Gibb/publication/233523901_Creating_Conducive_Environments_for_Learning_and_Entrepreneurship_Living_with_Dealing_with_Creating_and_Enjoying_Uncertainty_and_Complexity/links/0f317534ef206cdc5a000000/Creating-Conducive-Environments-for-Learning-and-Entrepreneurship-Living-with-Dealing-with-Creating-and-Enjoying-Uncertainty-and-Complexity.pdf

https://www.researchgate.net/profile/Allan-Gibb/publication/233523901_Creating_Conducive_Environments_for_Learning_and_Entrepreneurship_Living_with_Dealing_with_Creating_and_Enjoying_Uncertainty_and_Complexity/links/0f317534ef206cdc5a000000/Creating-Conducive-Environments-for-Learning-and-Entrepreneurship-Living-with-Dealing-with-Creating-and-Enjoying-Uncertainty-and-Complexity.pdf

https://www.researchgate.net/profile/Allan-Gibb/publication/233523901_Creating_Conducive_Environments_for_Learning_and_Entrepreneurship_Living_with_Dealing_with_Creating_and_Enjoying_Uncertainty_and_Complexity/links/0f317534ef206cdc5a000000/Creating-Conducive-Environments-for-Learning-and-Entrepreneurship-Living-with-Dealing-with-Creating-and-Enjoying-Uncertainty-and-Complexity.pdf

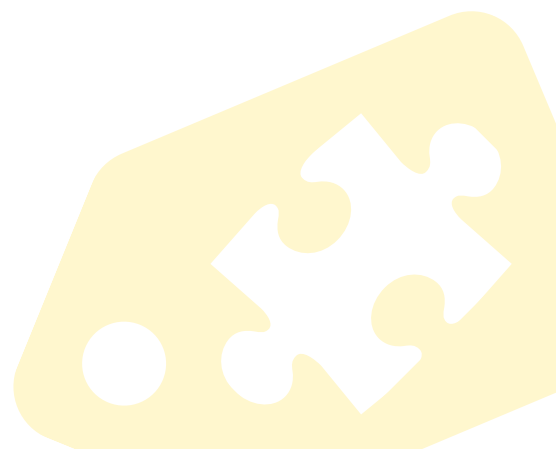

5.2.6 ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

Δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 1: Επιλέξτε ένα έργο

Προτάθηκε από	CESIE, Élan Interculturel και La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 6 και 20		
Στόχοι	• Να ενισχύσει την οικοδόμηση της ομάδας και την εμπιστοσύνη στους άλλους συμμετέχοντες • Ενεργοποίηση της δημιουργικότητας • Βελτίωση των δεξιοτήτων επίλυσης προβλημάτων και λήψης αποφάσεων • Να προτείνετε μια ιδέα για ένα μελλοντικό έργο		
Πότε;	Μέση, πριν από το "Μπαούλο των ιδεών 2." Αφού έχετε κάνει ασκήσεις απομηχανισμού και θεάτρου (παραδείγματα υπάρχουν στο Κεφάλαιο 2: 1, 2, 3 Bradford- Χαιρετισμός με το σώμα- Κίνηση στο κάδρο- Ιστορία γύρω από τον κύκλο- Γράμματα με το σώμα- Γύρος ονομάτων με κίνηση- Θέατρο εικόνων: τα αγάλματα- Θέατρο εικόνων: το καρουζέλ- και στο Κεφάλαιο 4: Πώς είσαι με ένα άγαλμα- Κάν' το μεγάλο- Θέατρο εικόνων: από το πραγματικό στο ιδανικό, ποιητής και μεταφραστής).	Διάρκεια	Μεταξύ 120 και 240 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Ντοκιμαντέρ (της επιλογής σας), βιντεοπροβολέας και ηχοσύστημα Ή εφημερίδα • Post-its • Τραπέζια		
Προετοιμασία	Επιλέξτε εκ των προτέρων ένα ντοκιμαντέρ ή μια εφημερίδα: το υλικό αυτό χρησιμεύει ως έμπνευση για την "επίλυση" περιβαλλοντικών και κοινωνικών προβλημάτων- αν επιλέξετε μια εφημερίδα, βεβαιωθείτε ότι έχετε αρκετά αντίτυπα. Μπορείτε να φέρετε οποιοδήποτε υλικό οποιασδήποτε μορφής που αναφέρεται σε περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα		

Δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 1: Επιλέξτε ένα έργο

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΕΙΣΑΓΩΓΗ (30 λεπτά)

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3 ατόμων.
2. Παρακολουθήστε το ντοκιμαντέρ ή μοιράστε τις εφημερίδες/το υλικό που φέρατε ώστε κάθε ομάδα να τις διαβάσει.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναζητήσουν περισσότερα άρθρα για περιβαλλοντικά θέματα.

ΕΜΠΝΕΥΣΗ (40 λεπτά)

1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει 3 παγκόσμια περιβαλλοντικά ζητήματα που την ενδιαφέρουν (για παράδειγμα: πλαστικό στους ωκεανούς, απόβλητα και βρωμιά στις αστικές περιοχές και ανταγωνισμός στην κατάληψη γης).
2. Ζητήστε τους να αναζητήσουν μια εικόνα που αντιπροσωπεύει κάθε ένα από τα επιλεγμένα θέματα.
3. Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει τις εικόνες και τα θέματά της στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ (60 λεπτά)

1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει μόνο 1 από τα 3 θέματα και να το περιορίσει στην καθημερινότητά της, απαντώντας στις ακόλουθες ερωτήσεις: Πού βλέπετε αυτό το πρόβλημα; Πόσο συχνά; Ποιον επηρεάζει; Πότε συμβαίνει; Ένα χρήσιμο εργαλείο για να αποδομήσετε το πρόβλημα και να το εξετάσετε από διαφορετικές οπτικές γωνίες είναι ο καμβάς ορισμού του προβλήματος; εδώ είναι μια εκδοχή και εδώ είναι μια άλλη. Συμπληρώνοντας όλα τα τμήματα, οι συμμετέχοντες αποκτούν επίγνωση όλων των πτυχών του εξεταζόμενου προβλήματος.
2. Ζητήστε από κάθε ομάδα να προετοιμάσει ένα μικρό θεατρικό για να αναπαραστήσει το θέμα που επέλεξε.
3. Ζητήστε από όλες τις ομάδες να παρουσιάσουν τις σκηνές τους στους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

WHERE DO YOU SEE THIS PROBLEM ?	HOW OFTEN ?
WHO IS IMPACTED ?	WHEN DOES IT HAPPEN ?

Δραστηριότητα Μπαούλο Ιδεών 1: Επιλέξτε ένα έργο

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

WORLD CAFÉ (30 λεπτά)

1. Αφήστε σε κάθε τραπέζι ένα post-it με ένα επιλεγμένο θέμα.
2. Ζητήστε από τις ομάδες που σχηματίστηκαν προηγουμένως να μετακινηθούν από το ένα τραπέζι στο άλλο, να συζητήσουν το θέμα που βρίσκουν στο τραπέζι και να καταγράψουν πιθανές λύσεις για το πρόβλημα (1 ιδέα ανά post-it).
3. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιστρέψει τελικά στο τραπέζι όπου είχε τοποθετηθεί το "δικό της" θέμα και να εξετάσει τις λύσεις που δόθηκαν από τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.
4. Ζητήστε από κάθε ομάδα να επιλέξει 1 λύση, η οποία θα αποτελέσει την έμπνευση για τη δημιουργία του έργου της.

Αν νιώσετε την ανάγκη να αλλάξουν οι ομάδες, επαναλάβετε τις ομάδες και πείτε σε κάθε ομάδα να πάει γύρω από τα τραπέζια και να επιλέξει ένα θέμα και μια λύση (δεν χρειάζεται να είναι αυτό που επέλεξαν αρχικά στην αρχή της δραστηριότητας, καθώς οι συμμετέχοντες δεν είναι πλέον στις ίδιες ομάδες).

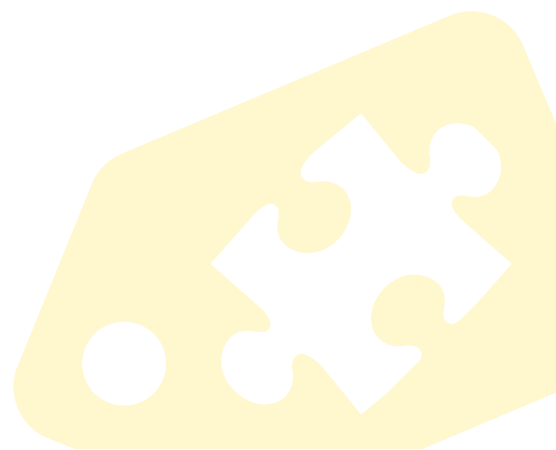
Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ποιες δεξιότητες νομίζετε ότι εξασκήσατε μέσω αυτής της δραστηριότητας;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η δραστηριότητα αυτή επιτρέπει στους συμμετέχοντες να συζητήσουν και να προβληματιστούν από κοινού για τα παγκόσμια περιβαλλοντικά προβλήματα, μαθαίνοντας ο ένας από τον άλλο και ανοίγοντας τα μάτια τους σε νέες προοπτικές.

Δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 2: Προσαρμόστε το έργο σας

Προτάθηκε από	CESIE, Élan Interculturel και La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 6 και 20		
Στόχοι	• Για την ενίσχυση της ενσυναίσθησης • Ενίσχυση της ομαδικής εργασίας • Για να συνεχίσετε να εργάζεστε πάνω σε μια ιδέα έργου που έχει οριστεί προηγουμένως		
Πότε;	Μέση/τέλος, μετά το "Μπαούλο των ιδεών 1"	Διάρκεια	Μεταξύ 120 και 240 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Flipchart • Φύλλα χαρτιού • Μολύβια ή στυλό • Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

Μόλις οι συμμετέχοντες εντοπίσουν ένα παγκόσμιο περιβαλλοντικό ζήτημα (για παράδειγμα, χάρη στη δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 1 - Επιλέξτε ένα έργο), ζητήστε τους να αρχίσουν να σκέφτονται ποιοι είναι οι άνθρωποι που επηρεάζονται από αυτό.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΑΣ (45 λεπτά)

1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να καθορίσει τους πιθανούς δικαιούχους του έργου της.
2. Για κάθε διαφορετικό τύπο χρήστη, ζητήστε τους να διερευνήσουν τις ανάγκες, τις συμπεριφορές, τον τρόπο ζωής, τα ενδιαφέροντα και τα κίνητρά τους.
3. Ζητήστε τώρα από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν τη σιλουέτα ενός ατόμου σε ένα flipchart και να προσθέσουν σχέδια και λέξεις για να αναπαραστήσουν οπτικά τα χαρακτηριστικά τους.

Δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 2: Προσαρμόστε το έργο σας

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΠΙΛΕΓΜΕΝΗΣ ΛΥΣΗΣ (20 λεπτά)

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κάνουν τις απαραίτητες προσαρμογές στο σχέδιό τους, ανάλογα με την ομάδα-στόχο, και να τις καταγράψουν σε μια πρόταση, για παράδειγμα: "Η αγορά τοπικών προϊόντων μας απευθύνεται σε οικογένειες με χαμηλό εισόδημα, οπότε προτείνουμε μια αγορά με λογικές τιμές; οι πελάτες που μπορούν να πληρώσουν περισσότερα θα πληρώσουν περισσότερα ενώ όσοι μπορούν λιγότερα θα πληρώσουν λιγότερα".

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ ΜΕ ΤΗ ΛΥΣΗ (60 λεπτά)

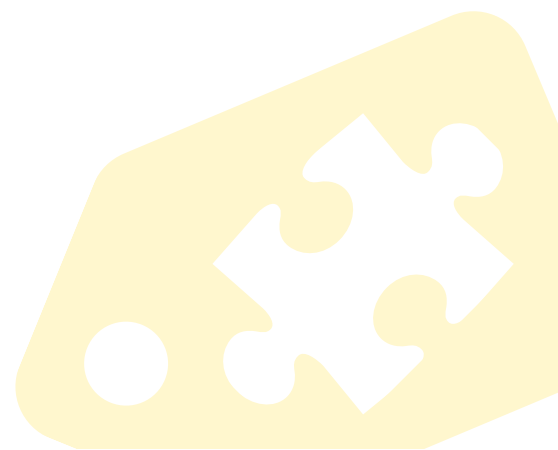
1. Ζητήστε από κάθε ομάδα να συνεχίσει το αρχικό της θεατρικό, προσθέτοντας τα στοιχεία της περσόνας ώστε το κοινό να μάθει περισσότερα γι' αυτή, προσθέτοντας τη λύση στο τέλος. Πρόκειται για έναν δημιουργικό τρόπο παρουσίασης του έργου τους.
2. Ζητήστε από κάθε ομάδα να παίξει τη σκηνή της μπροστά στους άλλους.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Πόσο "εφικτές" είναι οι λύσεις που παρουσιάζονται; Τι μπορούμε να κάνουμε έτσι ώστε αυτές οι λύσεις να γίνουν πραγματικότητα;

Δραστηριότητα Μπαούλο ιδεών 2: Προσαρμόστε το έργο σας

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

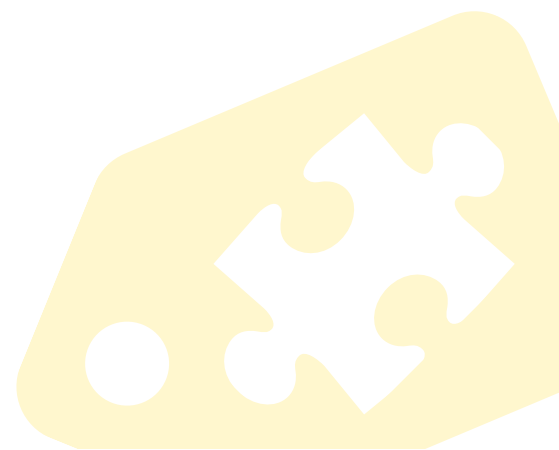
Κατά τη δημιουργία της περσόνας χρήστη, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να τη φανταστούν σαν να ήταν ένα πραγματικό πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένου του ονόματος, της ηλικίας, ενός εύχου αποσπάσματος για να αποτυπώσουν την προσωπικότητά και να εμβαθύνουν στον χαρακτήρα.

Πηγές

Σε περίπτωση που δεν θέλετε να σχεδιάσετε την περσόνα χρήστη στο χέρι, μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτά τα εργαλεία:

- Free customizable user persona presentation templates | Canva. (n.d.). Canva. <https://www.canva.com/presentations/templates/user-persona/>
- Xtensio Templates. (n.d.). <https://app.xtensio.com/templates>

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Να εμπνεύσει τον προβληματισμό και τη συζήτηση σχετικά με τα επιλεγμένα θέματα • Να εκφράσετε και να κατανοήσετε καλύτερα τις εμπειρίες ζωής, τα εσωτερικά συναισθήματα και τις υποσυνείδητες σκέψεις σχετικά με τα επιλεγμένα θέματα. • Να χρησιμοποιήσετε το σώμα ως κλειδί για την πρόσβαση στον εσωτερικό σας κόσμο και την επικοινωνία με τους άλλους. • Να διερευνήσετε εναλλακτικές λύσεις σε κοινωνικά ζητήματα		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 40 και 60 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα.		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια. Της άσκησης αυτής θα πρέπει να προηγείται μια άσκηση απομηχανισμού (παραδείγματα υπάρχουν στο κεφάλαιο 2: 1, 2, 3 Bradford- Χαιρετισμός με το σώμα- Κίνηση στο πλαίσιο- Γύρος ονομάτων με κίνηση).		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε έναν κύκλο και να κοιτάξουν προς το κέντρο.
2. Εξηγήστε ότι στα επόμενα βήματα της δραστηριότητας θα πείτε μερικές λέξεις που θα πρέπει να ερμηνεύσουν (βλ. παραδείγματα παρακάτω).
3. Ζητήστε τους να γυρίσουν και να κοιτάξουν προς την εξωτερική πλευρά του κύκλου, να κλείσουν τα μάτια τους, να ακούσουν τη λέξη και μόλις νιώσουν έτοιμοι, να γυρίσουν (προς το κέντρο του κύκλου) και να κάνουν ένα άγαλμα με το σώμα τους. Καλέστε τους να μην το πολυσκεφτούν και να εμπιστευτούν το σώμα τους, καλωσορίζοντας και κάνοντας την πρώτη κίνηση που έρχεται και στη συνέχεια να την παγώσουν σε άγαλμα.
4. Εργαστείτε με μεμονωμένα αγάλματα με 2-3 λέξεις, καλώντας πάντα τους συμμετέχοντες να κοιτάξουν γύρω τους τα άλλα αγάλματα και προσπαθώντας να τους δώσετε τίτλους.

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

5. Μετά από μερικούς γύρους, μόλις οι συμμετέχοντες γυρίσουν και φτιάξουν το άγαλμα, ζητήστε τους να κοιτάξουν γύρω τους και να ομαδοποιηθούν με αγάλματα που θεωρούν παρόμοια με το δικό τους (αν δεν υπάρχει παρόμοιο άγαλμα ζητήστε τους να βρουν κάποια πολύ αντίθετα).

6. "Ξεπαγώστε" όλα τα ομαδικά αγάλματα εκτός από ένα και πείτε στους συμμετέχοντες ότι τώρα είστε όλοι μαζί σε μια έκθεση και ότι πρέπει να ερμηνεύσετε το άγαλμα. Ρωτήστε τους τι βλέπουν, ποιοι είναι οι χαρακτήρες που αναπαριστώνται, ποια μπορεί να είναι η ιστορία πίσω από ένα τέτοιο άγαλμα.

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

7. Μετά από μια σύντομη συζήτηση, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να προσθέσουν μια κίνηση, περνώντας από το Α (το αρχικό τους άγαλμα) στο Β (την παραλλαγή τους) και καθοδηγήστε τους ενώ επαναλαμβάνουν την παραλλαγή τρεις φορές. Ρωτήστε τους υπόλοιπους συμμετέχοντες αν άλλαξε κάτι στην αντίληψή τους για το άγαλμα, αν έχουν νέες πληροφορίες.

8. Μετά από μια σύντομη συζήτηση, ζητήστε από τα συστατικά του αγάλματος να προσθέσουν έναν ήχο στην κίνηση που θα αναπαράγουν τρεις φορές στην παραλλαγή από το Α στο Β. Ρωτήστε τους άλλους συμμετέχοντες αν κάτι άλλαξε, αν έχουν νέες πληροφορίες.

9. Επιλέξτε μια άλλη ομάδα και επαναλάβετε τα βήματα από το βήμα 6 με αυτή την ομάδα.

10. Αφού επαναλάβετε το ίδιο με όλες τις ομάδες, εξηγήστε ότι όλες οι ομάδες έχουν αναπαραστήσει τον "πραγματικό κόσμο" και ότι στη δεύτερη φάση της δραστηριότητας θα ασχοληθούν με τον ιδανικό κόσμο. Ζητήστε τους να περάσουν ως ομάδα από τον πραγματικό κόσμο (ένας κόσμος όπου υπάρχει ρατσισμός - μια εικόνα όπου κάποιος υφίσταται διακρίσεις λόγω της καταγωγής του) στον ιδανικό τους κόσμο (ένας κόσμος όπου όλοι οι άνθρωποι αντιμετωπίζονται ισότιμα και δεν υπάρχει ρατσισμός - μια εικόνα όπου οι συμμετέχοντες κοιτάζονται στα μάτια ή σχηματίζουν μια κλίμακα έτσι ώστε να αναπαραστήσουν ότι είναι ίσοι ή αγκαλιάζονται), προσθέτοντας νέες κινήσεις και ήχους. Δώστε τους 10 λεπτά για να πειραματιστούν.

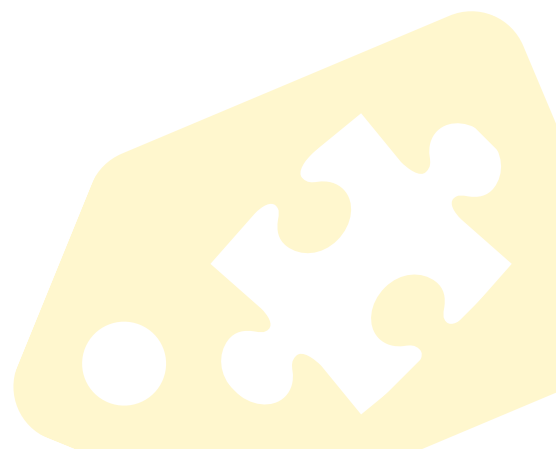
11. Επαναλάβετε την έκθεση, ρωτώντας τους συμμετέχοντες τι έχει αλλάξει για κάθε άγαλμα της ομάδας και πώς.

Παράδειγμα λέξεων για μεμονωμένα αγάλματα:

- Οικογένεια ή σπίτι
- Σχολείο ή εκπαίδευση
- Φιλία ή αγάπη

Παράδειγμα λέξεων για ομαδικά αγάλματα:

- Διαφορετικότητα
- Μετανάστευση
- Κλιματική αλλαγή

Δραστηριότητα Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό

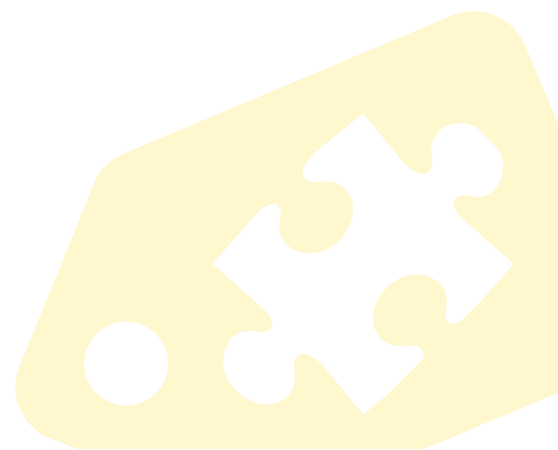
Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Τι ήταν εύκολο;
- Τι ήταν δύσκολο;
- Τι μπορούμε να κάνουμε ατομικά και συλλογικά για να μετατρέψουμε αυτό που δεν μας αρέσει στην κοινωνία σε κάτι που εκτιμούμε περισσότερο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Είναι σημαντικό να έχετε μια σαφή ιδέα για τις λέξεις που θέλετε να προτείνετε πριν ξεκινήσετε τη δραστηριότητα.

Δραστηριότητα Καλώς ήρθατε στην ποικιλομορφία

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Online ή/και Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Να αναγνωρίζονται και να είναι αποδέκτες οι διάφορες σε κάθε ομάδα • Οι συμμετέχοντες να κατανοήσουν τη διατομεακότητα και το πώς οι άξονες/στοιχεία που συνιστούν την ταυτότητα ενός ατόμου επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο οι άνθρωποι αλληλεπιδρούν και το αντίκτυπο τους στην κοινωνία. • Να κατανοήσουν τους ρόλους και τις εξουσίες που συνδέονται με τις ταυτότητες		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	Μεταξύ 15 και 20 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα.		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε έναν κύκλο και με το πρόσωπο τους προς το κέντρο, να κοιτάζονται μεταξύ τους.
2. Εξηγήστε ότι θα κάνετε μια σειρά από δηλώσεις και ότι κάθε φορά, όσοι συμφωνούν, καλούνται να κάνουν ένα βήμα προς το κέντρο, ενώ όλοι οι υπόλοιποι παραμένουν ακίνητοι στον κύκλο.
3. Μετά από κάθε δήλωση, καλέστε τους συμμετέχοντες να κοιτάξουν γύρω τους και να αναγνωρίσουν αυτούς που μετακινήθηκαν και αυτούς που έμειναν στην θέση τους, χωρίς να κρίνουν. Υπενθυμίστε τους ότι δεν υπάρχει σωστή ή λανθασμένη απάντηση και ότι κάνουμε αυτή την άσκηση για να αναγνωρίσουμε και να δώσουμε αξία στην ποικιλομορφία που υπάρχει στην ομάδα.

Δραστηριότητα Καλώς ήρθατε στην ποικιλομορφία

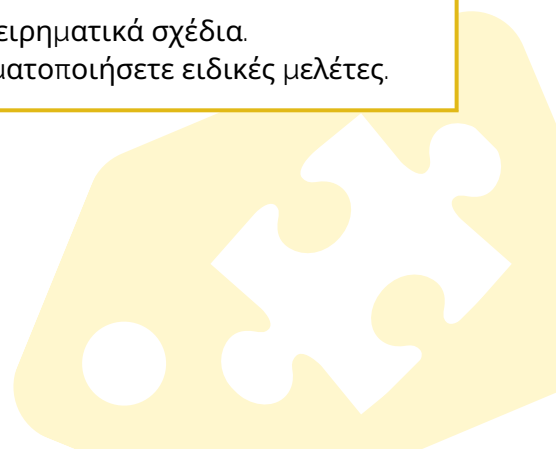
>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

Παραδείγματα δηλώσεων:

Παρακαλώ κάντε ένα βήμα μπροστά αν:

- Νιώθετε κουρασμένοι.
- Έχετε περιέργεια για το εργαστήριο/την κατάρτιση.
- Χρειαστήκατε πάνω από μισή ώρα για να έρθετε στη σημερινή συνεδρίαση.
- Γεννηθήκατε στον ίδιο τόπο όπου ζείτε τώρα.
- Γεννηθήκατε στον ίδιο τόπο όπου γεννήθηκε τουλάχιστον ένας από τους γονείς σας.
- Γεννηθήκατε στον ίδιο τόπο όπου γεννήθηκε τουλάχιστον ένας από τους παππούδες σας.
- Μιλάτε περισσότερες από 3 γλώσσες.
- Θα θέλατε να σας απευθύνονται ως "αυτή".
- Πιστεύετε ότι η ζωή σε μια πόλη είναι ευκολότερη από τη ζωή σε μια αγροτική περιοχή.
- Σας αρέσει να περνάτε τον ελεύθερο χρόνο σας στη φύση.
- Θεωρείτε τον εαυτό σας δημιουργικό άτομο.
- Ανησυχείτε για την κλιματική αλλαγή και πιστεύετε ότι κάνετε κάτι γι' αυτό.
- Είστε σε θέση να δώσετε έναν ορισμό για την "βιωσιμότητα".
- Πιστεύετε ότι είστε πολύ νέοι για να αρχίσετε να σκέφτεστε επιχειρηματικά σχέδια.
- Πιστεύετε ότι για να δημιουργήσετε τέτοια έργα πρέπει να πραγματοποιήσετε ειδικές μελέτες.

Δραστηριότητα Καλώς ήρθατε στην ποικιλομορφία

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

4. Κάθε φορά που κάνετε μια δήλωση, ρωτήστε μερικούς συμμετέχοντες (τόσο αυτούς που έκαναν ένα βήμα μπροστά όσο και αυτούς που έμειναν) γιατί τοποθετήθηκαν με έναν συγκεκριμένο τρόπο και πώς τους επηρεάζει αυτή η πτυχή.

5. Στο τέλος της δραστηριότητας, ευχαριστήστε τους όλους για τη συμμετοχή τους, αναγνωρίστε και καλωσορίστε τις διαφορές που υπάρχουν στην αίθουσα, τόσο αυτές που κατονομάστηκαν όσο και αυτές που όχι, καθώς και αυτές μπορεί να μην επηρεάζουν την ομάδα αλλά είναι επίσης παρούσες στην κοινωνία.

Κλείσιμο

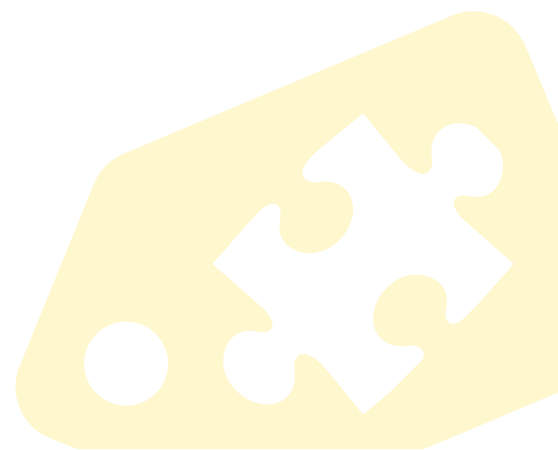
Καθοδηγήστε την δημιουργική χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι ήταν εύκολο;
- Τι ήταν δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο για τον εαυτό σας;
- Πώς ο τρόπος με τον οποίο τοποθετούμε τον εαυτό μας στον κόσμο ή στη ζωή έχει συνέπειες στις σχέσεις μας στην κοινωνία;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αυτή η άσκηση έχει ως στόχο να καλωσορίσει την ποικιλομορφία της ομάδας και να εργαστεί πάνω στην διατομικότητα, η οποία είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ δύο ή περισσότερων κοινωνικών παραγόντων που καθορίζουν ένα άτομο (πτυχές της ταυτότητας όπως το φύλο, η εθνικότητα, η φυλή, η γεωγραφική θέση).

Στην περιγραφή της δραστηριότητας, μπορείτε να βρείτε παραδείγματα δηλώσεων. Ωστόσο, μπορείτε να τις προσαρμόσετε στην ομάδα σας, προκειμένου να χρησιμοποιήσετε αυτή τη δραστηριότητα για να εργαστείτε πάνω στη διατομικότητα, την ταυτότητα, και να κάνετε επίσης ερωτήσεις που μπορούν να σας δώσουν πληροφορίες σχετικά με την άποψη των συμμετεχόντων για τα κεντρικά θέματα στο εργαστήριο/την κατάρτιση.

5.3 ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

5.3.1 ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ

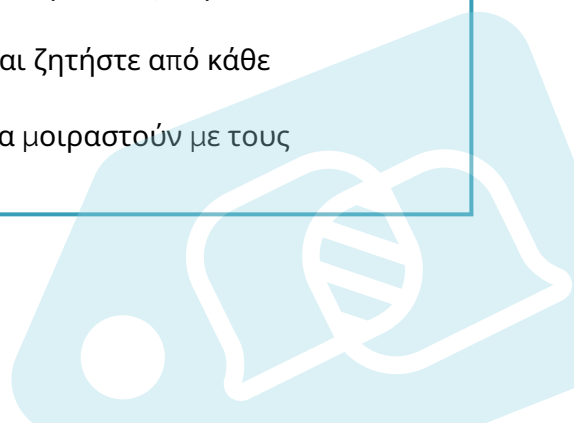

Δραστηριότητα Καρέκλες

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Ενίσχυση του προβληματισμού σχετικά με τις συγκρούσεις και την ομαδική εργασία • Να βρείτε δημιουργικές εναλλακτικές λύσεις για να συνεργαστείτε • Διαχείριση συγκρούσεων		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• 2 παρακείμενα δωμάτια ή 1 δωμάτιο + παρακείμενος χώρος ως διάδρομος για παράδειγμα • Όσες καρέκλες και συμμετέχοντες • Καπέλο • Έγγραφο με 3 προτάσεις: Καθίστε σε μια καρέκλα, Κάντε έναν κύκλο με τις καρέκλες, Βγάλτε τις καρέκλες έξω από το δωμάτιο		
Προετοιμασία	Μοιράστε τις καρέκλες τυχαία στο δωμάτιο όπου θα ξεκινήσετε τη δραστηριότητα. Ετοιμάστε ένα καπέλο με τόσα χαρτιά όσα και οι συμμετέχοντες, που να περιέχουν εξίσου τρεις προτάσεις (1 χαρτί=1 πρόταση): 1. Καθίστε σε μια καρέκλα 2. Κάντε έναν κύκλο με τις καρέκλες 3. Βγάλτε τις καρέκλες έξω από το δωμάτιο		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καταλάβουν το χώρο τυχαία και χωρίς να καθίσουν στις καρέκλες. (Για να αποφύγετε να καθίσουν οι συμμετέχοντες στις καρέκλες, μπορείτε να τους ζητήσετε να ξεκινήσουν την άσκηση περπατώντας).
2. Περάστε από τους συμμετέχοντες με το καπέλο στα χέρια σας και ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να πιάσει ένα κομμάτι χαρτί.
3. Μόλις πάρουν το χαρτί, ζητήστε τους να το διαβάσουν χωρίς να μοιραστούν με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες τι γράφει πάνω του.

Δραστηριότητα Καρέκλες

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

4. Μόλις όλοι έχουν το χαρτί τους, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να κάνουν ό,τι γράφει το χαρτί τους και διευκρινίστε ότι οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να μιλήσουν μεταξύ τους.

5. Σταματήστε τη δραστηριότητα μετά από 5 λεπτά.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι συνέβη;
- Πόσες διαφορετικές ενδείξεις λάβατε; Ποιες ήταν αυτές;
- Πώς αισθανθήκατε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας;
- Ποιος πιστεύετε ότι ήταν ο γενικός στόχος της δραστηριότητας;
- Θα μπορούσατε να βρείτε έναν τρόπο να επικοινωνήσετε μεταξύ σας και να διαχειριστείτε τη σύγκρουση ειρηνικά;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

- Κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας, προσπαθήστε να βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες δεν θα τραυματιστούν. Εάν χρειαστεί, σταματήστε τη δραστηριότητα, ευαισθητοποιήστε τους συμμετέχοντες σε θέματα ασφάλειας και στη συνέχεια ξεκινήστε την εκ νέου.

Δραστηριότητα Μη βίαη επικοινωνία

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Online ή/και Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Να ευαισθητοποιηθεί κανείς σχετικά με τα συναισθήματά του και την έκφρασή τους		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	Μεταξύ 20 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν μια μικρή σύγκρουση που είχαν πρόσφατα (για παράδειγμα, δεν συμφωνούσαν με τους γονείς τους για κάτι ή ο φίλος τους έκανε κάτι που τους αναστάτωσε, έκαναν ένα λάθος και κάποιος θύμωσε μαζί τους κλπ.). Πείτε τους ότι μπορούν να κρατήσουν σημειώσεις αν το επιθυμούν.
2. Μετά από λίγα λεπτά, σχηματίστε ζευγάρια.
3. Ζητήστε από κάθε άτομο στο ζευγάρι να μοιραστεί την ιστορία της σύγκρουσής του.
4. Μόλις τελειώσουν, ζητήστε από κάθε μέλος κάθε ζεύγους να απαντήσει στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Περιγράψτε εκ νέου τη σύγκρουση αντικειμενικά χωρίς να κρίνετε: τι πραγματικά συνέβη; Προσπαθήστε να μην ερμηνεύετε. (Π.χ.: Η μαμά μου μπήκε στο δωμάτιό μου και μου ζήτησε να το καθαρίσω για 3η φορά).
  - Ποια συναισθήματα νιώσατε (θυμό, αναστάτωση, θλίψη, απογοήτευση, ενοχή κλπ.); (Π.χ.: "Ένωσα θυμωμένος και αναστατωμένος").
  - Γιατί αισθανθήκατε έτσι; Ποια είναι η ανάγκη που δεν ικανοποιήθηκε; (Π.χ.: "Επειδή με έκανε να νιώθω σαν παιδί και έχω ανάγκη να νιώθω ότι μεγαλώνω, έχω ανάγκη να γίνονται σεβαστά τα όριά μου").
  - Τι θα μπορούσατε να ζητήσετε από το άτομο που σας αναστάτωσε για να νιώσετε καλύτερα (ένα ρεαλιστικό αίτημα); (Π.χ.: "Θα μπορούσα να της πω: "Μαμά, καταλαβαίνω ότι θέλεις το δωμάτιό μου να είναι καθαρό, αλλά σου ζητώ να μου το ζητάς το πολύ δύο φορές. Και θα κάνω ό,τι μπορώ για να το καθαρίσω").

Το ζευγάρι μπορεί να βοηθήσει το ένα το άλλο κάνοντας ερωτήσεις.

Δραστηριότητα Μη βίαιη επικοινωνία

Κλείσιμο

Πείτε στους συμμετέχοντες ότι αυτή η άσκηση ήταν μια μίνι εισαγωγή σε μια μέθοδο που δημιούργησε ο Marshall Rosenberg (βλ. παραπομπή παρακάτω), ένας Αμερικανός ψυχολόγος που ασχολήθηκε με τη διαχείριση των συγκρούσεων. Η ουσία της "Μη Βίαιης Επικοινωνίας" είναι να εκφράζουμε αυτό που νιώθουμε, ποιες είναι οι ανάγκες μας και τι ζητάμε από τον άλλον αντί να τον κατηγορούμε και να τον αναστατώνουμε. Αν και τα δύο μέρη κάνουν τη δουλειά τους, η τεχνική αυτή κάνει θαύματα. Πείτε στους συμμετέχοντες ότι μπορούν να εξασκούνται σε αυτή τη σκέψη κάθε φορά που νιώθουν ένα αρνητικό συναίσθημα και σιγά σιγά θα γίνει φυσικό και πολύ πιο εύκολο να επικοινωνούν με τους άλλους.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Βεβαιωθείτε ότι οι συμμετέχοντες επιλέγουν σχετικά ελαφριές συγκρούσεις. Δεν είστε εξοπλισμένοι για να δέχεστε τραυματικές ιστορίες. Να είστε προσεκτικοί με το πλαίσιο που προτείνετε.

Πηγές

Αναφορά της μεθόδου Marshall Rosenberg :
(2015) Nonviolent Communication: A Language of Life. (264 pages) Third Edition. Encinitas, CA:
PuddleDancer Press. ISBN 978-1892005281

Δραστηριότητα Το πορτοκάλι

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 20		
Στόχοι	• Ανάπτυξη δεξιοτήτων ακρόασης • Ανάπτυξη δεξιοτήτων διαπραγμάτευσης και επιχειρηματολογίας • Ανάπτυξη δημιουργικής σκέψης		
Πότε;	Μέση ή τέλος	Διάρκεια	Μεταξύ 20 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Δε χρειάζεται		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε την ομάδα σε 2 ομάδες.
2. Πηγαίνετε να μιλήσετε σε κάθε ομάδα, χωρίς η άλλη ο να ακούει. Πείτε στην ομάδα 1 ότι έχετε μόνο ένα πορτοκάλι και ότι πρέπει να σας πείσουν να τους το δώσετε γιατί θέλουν να φτιάξουν ένα κέικ πορτοκαλιού. Πείτε στην ομάδα 2 ότι έχετε μόνο ένα πορτοκάλι και ότι πρέπει να σας πείσουν να τους το δώσετε γιατί θέλουν να φτιάξουν χυμό πορτοκάλι.
3. Αφήστε τους τώρα να ανταλλάξουν και να μιλήσουν μπροστά στην άλλη ομάδα. Αφήστε τους να προσπαθήσουν να σας πείσουν. Θα πουν πράγματα όπως "μα τα παιδιά μου πεινάνε, πρέπει να φτιάξω το κέικ", κ.λπ. Θα χρησιμοποιήσουν κάθε είδους επιχειρήματα προσπαθώντας να προκαλέσουν την ενσυναίσθησή σας. Τα επιχειρήματα θα κλιμακωθούν σε πράγματα όπως: "Έχουμε μια επιχειρηματική ιδέα για τον τερματισμό της παγκόσμιας πείνας και χρειαζόμαστε αυτό το πορτοκάλι περισσότερο από αυτούς κ.λπ.". Κάθε φορά, πείτε ότι δεν έχετε πειστεί.
4. Κάποια στιγμή θα πρέπει να καταλήξουν σε ένα συμπέρασμα διαπραγμάτευσης και οι δύο ομάδες μπορούν να μοιραστούν - η ομάδα 1 παίρνει τη φλούδα πορτοκαλιού και η ομάδα 2 τον πολτό πορτοκαλιού. Μπορούν και οι δύο να επιτύχουν το στόχο τους με ένα μόνο πορτοκάλι.

Κλείσιμο

Εάν οι συμμετέχοντες καταλήξουν στο συμπέρασμα, ρωτήστε τους ποια ήταν η διαδικασία για να φτάσουν εκεί. Κάντε το ίδιο αν καταλήξουν σε ένα διαφορετικό συμπέρασμα που πραγματικά λειτουργεί. Ρωτήστε τους ποιες ιδιότητες απαιτούνται για τη διαπραγμάτευση και την επίλυση προβλημάτων.

Εάν δεν μπόρεσαν να διαπραγματευτούν μια λύση που θα ικανοποιούσε και τις δύο ομάδες, ρωτήστε τους τι τους εμπόδισε να το κάνουν. Ρωτήστε τους τι θα έκαναν διαφορετικά αν έπρεπε να επαναλάβουν τη δραστηριότητα.

Δραστηριότητα Το πορτοκάλι

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Φροντίστε να αναφέρετε ότι μέσω αυτής της δραστηριότητας, η ομάδα εργάστηκε σε διάφορες δεξιότητες: ακρόαση, προβληματισμός, δημιουργικότητα, διαφάνεια, ενσυναίσθηση, συνεργασία, διεκδικητικότητα.

5.3.2 ΠΡΟΩΘΗΣΗ

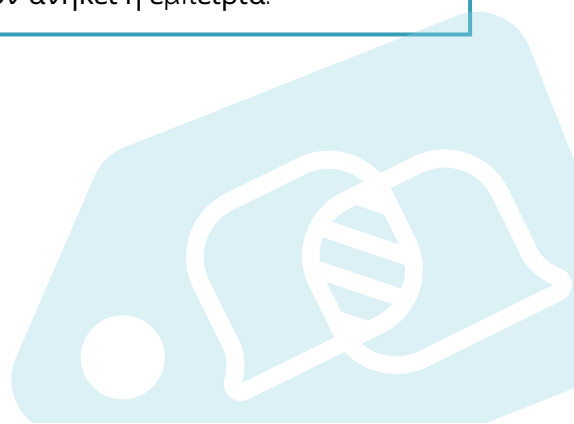

Δραστηριότητα Ο κύριος χαρακτήρας

Προτάθηκε από	CEPAIM	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Ενίσχυση της αυτοπεποίθησης και της εμπιστοσύνης στην ομάδα. • Ανάπτυξη συναισθηματικών δεσμών μεταξύ των μελών της ομάδας. • Ενίσχυση της ενσυναίσθησης, της διαίσθησης και των επικοινωνιακών δεξιοτήτων. • Να ενθαρρύνει τη δημιουργία κοινών αναμνήσεων.		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	45 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο/χώρος • Τραπέζια • Καρέκλες • Φύλλα χαρτιού • Στυλό • Κουτιά		
Προετοιμασία	Τοποθετήστε τα τραπέζια και τις καρέκλες σε σχήμα U.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Τοποθετήστε ένα κουτί στο κέντρο του δωματίου.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε ένα χαρτί, ανώνυμα, μια διασκεδαστική ή περιέργη προσωπική εμπειρία που κανείς στην ομάδα δεν γνωρίζει. Πείτε τους ότι αργότερα θα παρουσιαστεί στην ομάδα, οπότε δεν πρέπει να γράψουν κάτι που δεν θέλουν να μοιραστούν.
3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να διπλώσουν τα χαρτιά τους και να τα τοποθετήσουν στο κουτί.
4. Τώρα ζητήστε από τους συμμετέχοντες να έρθουν ένας προς ένας στο κουτί και να διαλέξουν ένα χαρτί. Αν διαλέξουν το δικό τους, θα πρέπει να αλλάξουν το χαρτί.
5. Αφού διαβάσει ό,τι είναι γραμμένο στο χαρτί, κάθε συμμετέχων θα παρουσιάσει την εμπειρία (μπορείτε να ζητήσετε από τους συμμετέχοντες να το διαβάσουν απλώς δυνατά ή να το παίξουν).
6. Οι υπόλοιποι συμμετέχοντες θα κληθούν να μαντέψουν σε ποιον ανήκει η εμπειρία.

Δραστηριότητα Ο κύριος χαρακτήρας

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Ενημερώστε τους συμμετέχοντες ότι οι ιστορίες τους θα παρουσιαστούν στην ομάδα, οπότε δεν θα πρέπει να γράψουν κάτι που δεν θέλουν να μοιραστούν.

5.3.3 ΛΕΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΜΗ ΛΕΚΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Δραστηριότητα Σπασμένο τηλέφωνο

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Προώθηση της παρατήρησης και της μη λεκτικής επικοινωνίας.		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	15 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα.		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σταθούν σε μια γραμμή, αντικρίζοντας ο ένας την πλάτη του άλλου (ο ένας πίσω από τον άλλο).
2. Εξηγήστε ότι θα ζητήσετε από το άτομο που βρίσκεται στο τέλος της γραμμής να κάνει μια κίνηση, η οποία θα περάσει στους υπόλοιπους συμμετέχοντες έναν προς έναν. Η άσκηση πρέπει να γίνει σιωπηλά και μόνο με το άτομο που "λαμβάνει" την κίνηση να κοιτάζει προς τον "μετακινητή" (ο παραλήπτης κοιτάζει τον μετακινητή, "λαμβάνει" την κίνηση και μετά γυρίζει προς το επόμενο άτομο. Το επόμενο άτομο γυρίζει και αυτό, ώστε να αντικρίσει τον νέο "κινούντα" κ.ο.κ.).
3. Στο τέλος, ζητήστε από το άτομο που βρίσκεται στην αρχή της γραμμής και από εκείνο που βρίσκεται στο τέλος να έρθουν στο κέντρο της αίθουσας. Ζητήστε πρώτα από τον συμμετέχοντα στην αρχή της γραμμής να μοιραστεί την κίνηση που έλαβε και στη συνέχεια να τη συγκρίνετε με την αρχική κίνηση που ξεκίνησε το άτομο που βρισκόταν στο τέλος της γραμμής.

Μπορείτε να επαναλάβετε την άσκηση μερικές ακόμη φορές, αλλάζοντας τη σειρά των συμμετεχόντων στη σειρά

Δραστηριότητα Σπασμένο τηλέφωνο

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Κατανοείτε αυτή την άσκηση σκεπτόμενοι σχέσεις, παρεξηγήσεις και συγκρούσεις;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Καλέστε τους συμμετέχοντες που ξεκινούν την κίνηση, να είναι δημιουργικοί και να κάνουν μια σύνθετη κίνηση, χρησιμοποιώντας διαφορετικά μέρη του σώματος.

Δραστηριότητα Ψάχνω για πορτοκάλια

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Ενίσχυση της ομαδικής εργασίας και της εναλλακτικής επικοινωνίας		
Πότε;	Αρχή	Διάρκεια	30 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα • 6 πορτοκάλια • Κουτί/περιέκτης • Μαντήλια ή φουλάρια • Φύλλα χαρτιού • Στυλό		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι έχετε 6 πορτοκάλια που θα μοιράσετε στο χώρο (μπορεί να είναι στο πάτωμα, αλλά και σε έπιπλα, τοίχους κ.λπ.). Ζητήστε τους να παρατηρήσουν προσεκτικά πού τα τοποθετείτε.
2. Τοποθετήστε ένα κουτί, στο κέντρο του χώρου.
3. Ζητήστε δύο εθελοντές που θα είναι οι παρατηρητές της δραστηριότητας και δώστε τους χαρτιά και στυλό.
4. Ζητήστε από τα υπόλοιπα μέλη της ομάδας να πάρουν ένα μαντήλι/φουλάρι με το οποίο θα καλύψουν τα μάτια τους.
5. Πριν καλύψουν τα μάτια τους, έχουν 5 λεπτά για να επινοήσουν μια στρατηγική ώστε να βρουν, να μαζέψουν τα πορτοκάλια και να τα βάλουν στο κεντρικό κουτί χωρίς να μιλήσουν (αν και οι ήχοι επιτρέπονται).
6. Όταν λήξει ο χρόνος, ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καλύψουν τα μάτια τους και να ξεκινήσουν τη δραστηριότητα, ενώ οι παρατηρητές κρατούν σημειώσεις για τη δυναμική της ομάδας

Δραστηριότητα Ψάχνω για πορτοκάλια

Κλείσιμο

Κατά τη διάρκεια της ενημέρωσης ρωτήστε πρώτα τους συμμετέχοντες που είχαν δεμένα τα μάτια:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Ποια ήταν η στρατηγική σας;
- Εφαρμόσατε τη στρατηγική σας;
- Η στρατηγική σας λειτούργησε; - Οι παρατηρητές θα πρέπει να απαντήσουν και σε αυτή την ερώτηση
- Πώς επικοινωνήσατε εσείς/αυτοί; - Οι παρατηρητές θα πρέπει να απαντήσουν και σε αυτή την ερώτηση

Ζητήστε από τους παρατηρητές να κάνουν οποιοδήποτε περαιτέρω σχόλιο επιθυμούν, ιδίως σχετικά με τη δυναμική της ομάδας και τους ρόλους που υπάρχουν στην ομάδα.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Στην αρχή της δραστηριότητας θα πρέπει να ρωτήσετε αν κάποιος έχει πρόβλημα να καλύψει τα μάτια του και να έχει δεμένα τα μάτια. Εάν ναι, ζητήστε από τους συμμετέχοντες αυτούς να είναι οι παρατηρητές.

Μπορεί να είναι χρήσιμο να προετοιμάσετε τους συμμετέχοντες γι' αυτό κάνοντας μια δραστηριότητα προθέρμανσης στην οποία εργάζονται σε ζευγάρια, με το ένα άτομο να έχει δεμένα τα μάτια του και το άλλο να τους καθοδηγεί μέσα στο χώρο, ώστε να συνηθίσουν να έχουν δεμένα τα μάτια και να οικοδομήσουν εμπιστοσύνη.

Τονίστε τη σημασία του να μην μιλάτε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας. Ωστόσο, μπορούν να ακούγονται ήχοι.

Δραστηριότητα Τέχνη με πλαστελίνη

Προτάθηκε από	CEPAIM και Xwhy	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Για την ενίσχυση της δημιουργικότητας • Προώθηση της συνεργασίας με άλλους • Προώθηση της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	30 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Τραπέζια • Καρέκλες • Πλαστελίνη Σε περίπτωση που δεν υπάρχει διαθέσιμη πλαστελίνη, χαρτί ή χαρτοπετσέτες με ένα μπολ με κρύο νερό θα λειτουργούσαν. ***Υποστηρίζουμε πολύ την επιλογή υλικών που μπορούν να επαναχρησιμοποιηθούν ή/και επαναχρησιμοποιούνται ήδη.		
Προετοιμασία	• Ετοιμάστε μια ιστορία, την οποία θα αφηγηθείτε κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας (μπορεί να είναι οποιοδήποτε είδος ιστορίας, ίσως είναι κάτι που έχετε διαβάσει σε ένα βιβλίο, κάτι από την προσωπική σας εμπειρία ή κάποια ιστορία που επινοήσατε εσείς). Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε τη δημιουργικότητά σας εδώ. • Τοποθετήστε τα τραπέζια σε μια σειρά και μοιράστε το υλικό στους συμμετέχοντες. • Εάν εργάζεστε με μια ομάδα με περισσότερους από 6 συμμετέχοντες, μπορείτε να τους χωρίσετε σε ομάδες.		

Δραστηριότητα Τέχνη με πλαστελίνη

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι θα μοιραστείτε μια ιστορία την οποία θα πρέπει να ακούσουν προσεκτικά.
2. Διαβάστε την ιστορία και, στη συνέχεια, ζητήστε από κάθε συμμετέχοντα να επιλέξει μια λέξη από την ιστορία σας, χωρίς να την μοιραστεί με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες.

3. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να αναπαραστήσουν τη λέξη που επέλεξαν με το υλικό που έχουν στη διάθεσή τους, χωρίς να μιλήσουν και να μεταβιβάσουν τη δημιουργία τους ένας προς ένας στους υπόλοιπους συμμετέχοντες (όλοι θα εργαστούν πάνω στην ίδια δημιουργία, αν και θα θελήσουν να αναπαραστήσουν ενδεχομένως διαφορετικές λέξεις). Ένα άτομο θα ξεκινήσει, και μετά από 30 δευτερόλεπτα, θα περάσει τη δημιουργία στο άτομο στα δεξιά του κ.ο.κ.

4. Η άσκηση συνεχίζεται μέχρι να συνεισφέρουν όλοι οι συμμετέχοντες.
5. Στο τέλος, οι συμμετέχοντες θα μπορούσαν να μοιραστούν ποια ήταν η λέξη που επέλεξαν και πώς την "δοκίμασαν", ώστε να δώσουν μια "απτότητα" στη λέξη που επέλεξαν.

Δραστηριότητα Τέχνη με πλαστελίνη

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Τι δημιουργήσατε; Μοιάζει με τη λέξη που επιλέξατε;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Τονίστε τη σημασία της διατήρησης της σιωπής κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Δραστηριότητα Ποιητής και μεταφραστής

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 30		
Στόχοι	• Για την ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης • Ενίσχυση της αμοιβαίας αλληλεπίδρασης • Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία του ατόμου		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	Μεταξύ 10 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Δε χρειάζεται		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε 2 εθελοντές. Ο ένας από αυτούς θα είναι ο "ποιητής" και ο άλλος ο "μεταφραστής."
2. Ζητήστε από τον "ποιητή" να διηγηθεί μια ιστορία, χρησιμοποιώντας μια "φανταστική" και ακατανόητη γλώσσα (όπως: blublublubli blooooo eyuuuu blablili, κ.λπ.) Ο ποιητής φαντάζεται μια ιστορία και αλλάζει τον τόνο του για να την κάνει ζωντανή.
3. Ζητήστε από τον "ποιητή" να σταματήσει μετά από κάθε πρόταση, για να δώσει την ευκαιρία στον "μεταφραστή" να μεταφράσει και να διερμηνεύσει στη γλώσσα που χρησιμοποιεί συνήθως η ομάδα. Ανάλογα με τον τονισμό και τις χειρονομίες του "ποιητή," ο "μεταφραστής" πρέπει να είναι δημιουργικός και να φανταστεί τι λέει ο "ποιητής."

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Στον "μεταφραστή" και τον "ποιητή:"

- Πώς αισθανθήκατε και πώς καταφέρατε να κάνετε τη δραστηριότητα;

Στους υπόλοιπους συμμετέχοντες;

- Τι είδατε;
- Πιστεύετε ότι υπήρχε συνοχή μεταξύ των όσων είπε ο "ποιητής" και των όσων ερμήνευσε ο "μεταφραστής;" - Ρωτήστε πρώτα τον "ποιητή" και μετά αφήστε τους άλλους να προσθέσουν.
- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Πιστεύετε ότι μάθατε κάτι από αυτό; Αν ναι, τι είναι αυτό;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Μπορείτε να κάνετε αυτή τη δραστηριότητα με όσα ζευγάρια θέλετε.

Δραστηριότητα Ποιητής και μεταφραστής

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 30		
Στόχοι	• Για την ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης • Ενίσχυση της αμοιβαίας αλληλεπίδρασης • Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη λεκτική και μη λεκτική επικοινωνία του ατόμου		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	Μεταξύ 10 και 15 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	Δε χρειάζεται		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε 2 εθελοντές. Ο ένας από αυτούς θα είναι ο "ποιητής" και ο άλλος ο "μεταφραστής."
2. Ζητήστε από τον "ποιητή" να διηγηθεί μια ιστορία, χρησιμοποιώντας μια "φανταστική" και ακατανόητη γλώσσα (όπως: blublublabli blooooo eyuuuu blablili, κ.λπ.) Ο ποιητής φαντάζεται μια ιστορία και αλλάζει τον τόνο του για να την κάνει ζωντανή.
3. Ζητήστε από τον "ποιητή" να σταματήσει μετά από κάθε πρόταση, για να δώσει την ευκαιρία στον "μεταφραστή" να μεταφράσει και να διερμηνεύσει στη γλώσσα που χρησιμοποιεί συνήθως η ομάδα. Ανάλογα με τον τονισμό και τις χειρονομίες του "ποιητή," ο "μεταφραστής" πρέπει να είναι δημιουργικός και να φανταστεί τι λέει ο "ποιητής."

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

Στον "μεταφραστή" και τον "ποιητή:"

- Πώς αισθανθήκατε και πώς καταφέρατε να κάνετε τη δραστηριότητα;

Στους υπόλοιπους συμμετέχοντες;

- Τι είδατε;
- Πιστεύετε ότι υπήρχε συνοχή μεταξύ των όσων είπε ο "ποιητής" και των όσων ερμήνευσε ο "μεταφραστής;" - Ρωτήστε πρώτα τον "ποιητή" και μετά αφήστε τους άλλους να προσθέσουν.
- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Πιστεύετε ότι μάθατε κάτι από αυτό; Αν ναι, τι είναι αυτό;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Μπορείτε να κάνετε αυτή τη δραστηριότητα με όσα ζευγάρια θέλετε.

Δραστηριότητα Ουράνιο τόξο επικοινωνίας

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Προώθηση της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας • Να αυξηθεί η αυτογνωσία του ατόμου σχετικά με το δικό του στυλ επικοινωνίας • Να αποκτήσει διαφορετικά εργαλεία για να συστηθείτε ή να παρουσιάσετε ιδέες		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	60 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Εκτυπωμένο έγγραφο (1 ανά συμμετέχοντα) - βλ. παρακάτω • Post-its • Στυλό		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε ένα έγγραφο με την ακόλουθη επεξήγηση • ΚΟΚΚΙΝΟ - ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΑ (ιστορίες, αγάπη, θυμός, μυστικά...) • ΚΙΤΡΙΝΟ - ΧΑΜΟΓΕΛΟ (θετικό, ηλιακό, θερμότητα, χαλάρωση) Το παρόν! • ΠΡΑΣΙΝΟ - ΠΙΣΤΗ (Αισιοδοξία, στόχοι, "Ναι μπορούμε", Εμείς, Εσείς) Το μέλλον! • ΜΠΛΕ - ΟΡΑΜΑ (Μοναδικότητα, μοναδικότητα, προσωπικότητα, υπόβαθρο) • ΙΝΔΙΓΟ - ΒΑΘΟΣ (Δομή, έλεγχος, λογική, αριθμοί) • ΜΩΒ - ΨΥΧΗ (Διαίσθηση, Φαντασία, Δεκτικότητα) Διαχρονικό Εκτυπώστε αυτό το έγγραφο (1 ανά συμμετέχοντα)		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ζευγάρια.
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν μια ιστορία με ένα εμπόδιο, μια δυσκολία που έπρεπε να ξεπεράσουν, και να τη μοιραστούν με τον σύντροφό τους (π.χ.: "Πήγα σε ένα νέο σχολείο και ένιωσα πολύ απομονωμένη και σαν να μην υπήρχε κανείς σαν εμένα. Έπρεπε να προσαρμοστώ και να μείνω "πιστή" στον εαυτό μου μέχρι να κάνω φίλους κ.λπ.)
3. Τώρα, όπως διανείμετε το έγγραφο "ουράνιο τόξο," εξηγήστε το στους συμμετέχοντες. Τα χρώματα αντιπροσωπεύουν ορισμένες πτυχές της ομιλίας: μια "καλή ομιλία" πρέπει να έχει ισορροπία μεταξύ όλων των χρωμάτων.
4. Ζητήστε από κάθε ζευγάρι να επεξεργαστεί και τις δύο ιστορίες και να τις "χρωματίσει" με τα χρώματα του ουράνιου τόξου: *Πώς μπορώ να προσθέσω περισσότερο συναίσθημα; Πώς μπορώ να προσθέσω ελπίδα; κ.λπ.* Οι συμμετέχοντες ξαναγράφουν τις ιστορίες τους (τα ζευγάρια βοηθούν το ένα το άλλο).

Δραστηριότητα Ουράνιο τόξο επικοινωνίας

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

5. Ζητήστε από κάθε άτομο να μοιραστεί την ιστορία του με τους υπόλοιπους συμμετέχοντες - 2 λεπτά για κάθε ιστορία.
6. Ενώ το άτομο αφηγείται την ιστορία του, ζητήστε από τους άλλους να γράψουν σε post-it τα στοιχεία/χρώματα ("Επειδή είμαι τόσο εμμονικό άτομο, έπρεπε να ξέρω" = μοναδικότητα, μοναδικό = μπλε, για παράδειγμα).
7. Στη συνέχεια, κάθε άτομο παίρνει τα post-it του από το κοινό και τα διαβάζει μόνο του.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε τη δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Τι ήταν εύκολο;
- Τι ήταν δύσκολο;
- Συμφωνείτε με την ανάγκη ύπαρξης ενός πλήρους ουράνιου τόξου σε μια ιστορία; Γιατί ή γιατί όχι;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

- Οι συμμετέχοντες ενδέχεται να μην κατανοήσουν τη δραστηριότητα στην αρχή και να θέσουν ερωτήματα. Βεβαιωθείτε ότι έχετε προετοιμάσει παραδείγματα, μπορείτε ακόμη και να κάνετε τη δραστηριότητα μόνοι σας, να πείτε μια ιστορία και στη συνέχεια να την αλλάξετε προσθέτοντας τα χρώματα.

5.3.4 ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Δραστηριότητα Παιχνίδι μνήμης

Προτάθηκε από	Élan Interculturel, ΚΜΟΡ και ΥΕΥ Cyprus	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 30 συμμετεχόντων. Αν έχετε μεγάλη ομάδα, σας προτείνουμε να χωρίσετε τους συμμετέχοντες σε μικρότερες ομάδες		
Στόχοι	• Να εξερευνήσουν και να προβληματιστούν σχετικά με τα διαφορετικά στυλ επικοινωνίας • Ανάλυση της δημιουργίας μιας ομάδας και των διαφόρων ρόλων σε αυτήν • Να παρατηρούν και να προβληματίζονται σχετικά με καταστάσεις σύγκρουσης και εργασίας υπό συνθήκες άγχους • Να συζητήσουν και να προβληματιστούν σχετικά με το δίκαιο παιχνίδι και τον ηθικό ανταγωνισμό		
Πότε;	Αρχή/Μέση	Διάρκεια	Μεταξύ 60 και 90 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Εκτυπωμένες και κομμένες κάρτες μνήμης (βλέπε παράρτημα) • Σχοινί ή χαρτοταινία κλπ. για να ορίσετε τα όρια του "χώρου της ομάδας".		
Προετοιμασία	• Εκτυπώστε και κόψτε τις κάρτες μνήμης και τοποθετήστε τις ανάμεικτα σε διάφορες σειρές και στήλες. • Οι κάρτες θα πρέπει να τοποθετηθούν σε χώρο όπου οι συμμετέχοντες δεν μπορούν να τις δουν (σε ξεχωριστό δωμάτιο ή χώρο, πίσω από έναν τοίχο, πίσω από μια κουρτίνα κ.λπ.). • Δημιουργήστε τον "χώρο ομάδας" χρησιμοποιώντας σχοινί ή ταινία		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε την ομάδα σε δύο ομάδες και εξηγήστε ότι θα παίξουν ένα παιχνίδι μνήμης μεταξύ τους.
2. Εξηγήστε ότι τα μέλη της ομάδας επιτρέπεται να μιλούν μόνο όταν στέκονται εντός των ορίων του χώρου της ομάδας τους.
3. Κάθε μέλος της ομάδας θα πάει στο χώρο όπου βρίσκονται οι κάρτες και θα τσεκάρει δύο. Αν ταιριάζουν, πρέπει να τις πάει σε εσάς (τον συντονιστή) για επαλήθευση και αν είναι σωστές, θα τις κρατήσει. Αν όχι, θα πρέπει να τις αντικαταστήσουν και να γνωστοποιήσουν στην ομάδα τους ποιες κάρτες είδαν, ώστε ο επόμενος συμμετέχων της ομάδας τους να μπορέσει να βασιστεί σε αυτά που γνωρίζει.
4. Κάθε φορά, ένας διαφορετικός συμμετέχων από κάθε ομάδα θα πρέπει να πηγαίνει.
5. Οι δύο ομάδες παίζουν την ίδια ώρα και επομένως πρέπει να βιαστούν και να ακολουθήσουν στρατηγική.
6. Η δραστηριότητα συνεχίζεται μέχρι να μην υπάρχουν άλλες κάρτες που πρέπει να αντιστοιχιστούν.

Δραστηριότητα Παιχνίδι μνήμης

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Τι συνέβη;
- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Πώς καταφέρατε να συνεργαστείτε; Ποια ήταν η στρατηγική σας;
- Πώς συμπεριφερθήκατε;
- Πώς αισθανθήκατε;
- Υπήρχαν στιγμές εξαπάτησης; Κλέψατε; Γιατί; Γιατί όχι; Πώς αισθάνεστε για το αν εσείς ή οι άλλοι εξαπατούσατε; (προαιρετικά)
- Μπορείτε να σκεφτείτε μια παρόμοια κατάσταση στην πραγματική ζωή; Ποια πλαίσια είναι παρόμοια με αυτό;
- Τι έκανε αυτή την κατάσταση δύσκολη;
- Τι σας βοήθησε να πετύχετε; / Τι σας εμπόδισε να πετύχετε;
- Τι θα μπορούσατε να είχατε κάνει διαφορετικά σε μια τέτοια δραστηριότητα; Πώς μπορείτε να το εφαρμόσετε αυτό στην πραγματική ζωή;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Στόχος της δραστηριότητας είναι να ενθαρρύνει τη δημιουργία ομάδων, τη συνεργασία και τις επικοινωνιακές δεξιότητες, ιδίως όταν υπάρχει πίεση.

Μπορείτε ή όχι να επιλέξετε να αντιμετωπίσετε το ζήτημα του ευ αγωνίζεσθαι και του δίκαιου ανταγωνισμού "μη παρατηρώντας αρκετά προσεκτικά τους συμμετέχοντες και μη εμποδίζοντάς τους να κλέβουν και να παρακάμπτουν τους κανόνες". Βεβαιωθείτε ότι αυτό δεν είναι πολύ προφανές, καθώς αυτό θα δημιουργούσε ένταση στη μέση του παιχνιδιού και μπορεί να καταστρέψει τη διασκέδαση του παιχνιδιού. Αν το παρατηρήσετε αυτό, υπενθυμίστε στους συμμετέχοντες να συμμορφώνονται με τους κανόνες του παιχνιδιού. Αν σκοπεύετε να επιτρέψετε στους συμμετέχοντες να κλέψουν λίγο, τότε πρέπει να το αντιμετωπίσετε κατά τη διάρκεια της απολογιστικής συνεδρίασης και να επιστήσετε την προσοχή στο θέμα του δίκαιου ανταγωνισμού.

Πηγές

Βρείτε τις κάρτες μνήμης στο παράρτημα

5.4 ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΨΗΦΙΑΚΕΣ ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

5.4.1 ΛΗΨΗ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ

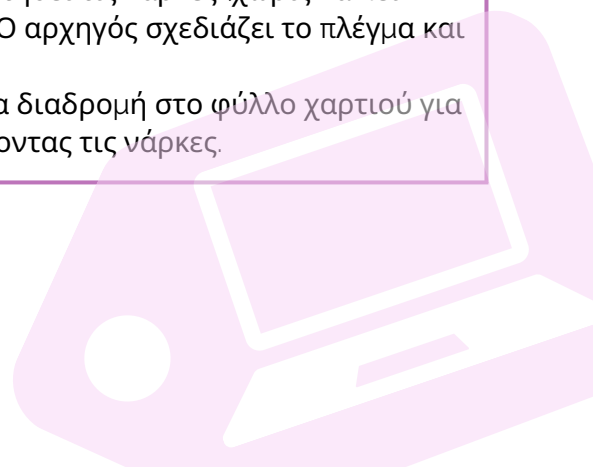
Δραστηριότητα Ναρκαλιευτής

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20		
Στόχοι	• Προώθηση της δημιουργίας ομάδων και ενθάρρυνση της συνεργασίας • Εκπαίδευση στην ανάπτυξη στρατηγικής • Προώθηση της ηγεσίας και της ακρόασης του άλλου • Προώθηση της λήψης αποφάσεων		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	20 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού ή άλλο υλικό για το πάτωμα		
Προετοιμασία	Φτιάξτε ένα πλέγμα χρησιμοποιώντας φύλλα χαρτιού. Το πλέγμα θα πρέπει να έχει τον ίδιο αριθμό στηλών και γραμμών (ανάλογα με τον αριθμό των συμμετεχόντων, αν είναι 15, φτιάξτε ένα πλέγμα με 6 γραμμές και στήλες, για παράδειγμα). Τοποθετήστε το πλέγμα στο πάτωμα: σειρές και στήλες από φύλλα χαρτιού.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

Σκοπός αυτού του παιχνιδιού είναι να διασχίσετε ένα "ναρκοπέδιο" που αντιπροσωπεύεται από το πλέγμα των φύλλων χαρτιού. Κάτω από κάθε φύλλο χαρτιού μπορεί να υπάρχει ή να μην υπάρχει νάρκη.

1. Εξηγήστε στους συμμετέχοντες ότι είναι όλοι μέρος της ίδιας ομάδας.
2. Ζητήστε τους να ορίσουν έναν αρχηγό.
3. Ως αρχηγός της ομάδας, αυτό το άτομο πρέπει να σχεδιάσει το ίδιο πλέγμα που βρίσκεται στο πάτωμα σε ένα φύλλο χαρτί και να αποφασίσει πού θα τοποθετήσει τις νάρκες (χωρίς να πει στους υπόλοιπους συμμετέχοντες πού βρίσκονται οι νάρκες). Ο αρχηγός σχεδιάζει το πλέγμα και υποδεικνύει πού βρίσκονται οι νάρκες (για τον εαυτό του).
4. Ως δεύτερο βήμα, ζητήστε από τον καπετάνιο να σχεδιάσει μια διαδρομή στο φύλλο χαρτιού για να πάει από τη μια πλευρά του πλέγματος στην άλλη αποφεύγοντας τις νάρκες.

Δραστηριότητα Ναρκαλιευτής

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

5. Καλέστε τους συμμετέχοντες, έναν-έναν, να προσπαθήσουν να διασχίσουν το πλέγμα. Ο πρώτος συμμετέχων πατάει σε ένα φύλλο χαρτί και περιμένει να δει αν ο αρχηγός θα πει κάτι ή όχι. Αν ο καπετάνιος σιωπά, πηγαίνει σε ένα άλλο φύλλο χαρτιού. Οι επιλογές έχουν ως εξής: μπορείτε να κινηθείτε μόνο προς τα εμπρός ή στα πλάγια, οπότε είτε πατάτε στο τετράγωνο μπροστά σας, είτε προς τα δεξιά ή προς τα αριστερά σας. Όταν το άτομο στο πλέγμα πατήσει σε ένα ναρκοθετημένο τετράγωνο, ο αρχηγός λέει "ΜΠΟΥΜ!". Το άτομο κάνει στην άκρη και επιστρέφει στο τέλος της γραμμής πίσω από τους άλλους συμμετέχοντες.
6. Ένα δεύτερο άτομο προσπαθεί: πατάει εκεί που πάτησε το πρώτο άτομο και εκεί που δεν υπήρχε νάρκη. Φτάνοντας στο σημείο όπου το άτομο αποκλείστηκε, πρέπει να επιλέξει άλλο μονοπάτι / άλλο φύλλο χαρτιού για να μην αποκλειστεί επίσης. Αν αποκλειστεί, πηγαίνει στο τέλος της γραμμής, ένας 3ος συμμετέχων δοκιμάζει κ.ο.κ.
7. Προσοχή, πρέπει να περιμένουν μέχρι ο προηγούμενος συμμετέχων να πετύχει ή όχι.
8. Το παιχνίδι τελειώνει όταν όλη η ομάδα, ως ομάδα, φτάσει στην άλλη άκρη του πλέγματος.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την δραστηριότητα χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Τι έκανε εύκολη ή όχι τη λήψη μιας συλλογικής απόφασης ;
- Τι είδους δεξιότητες απαιτούνται και αναπτύσσονται σε αυτή τη δραστηριότητα;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Κατά τη διάρκεια της άσκησης, ενθαρρύνετε την ομάδα να επικοινωνεί και να βοηθά το άτομο που βρίσκεται στο πλέγμα.

5.4.2 ΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΡΩΝ

Δραστηριότητα Entrecomp

Προτάθηκε από	YEU Cyprus	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 20		
Στόχοι	• Ανάπτυξη κατανόησης του τρόπου με τον οποίο οι ικανότητες αποτελούν πόρους για την επιχειρηματικότητα • Εξοικείωση των συμμετεχόντων με τις διάφορες ικανότητες που είναι απαραίτητες για την επιχειρηματικότητα		
Πότε;	Μέση/Τέλος	Διάρκεια	Μεταξύ 45 και 60 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού με 15 ικανότητες Entrecomp (φτιάξτε δύο σειρές καρτών αν η ομάδα είναι πολύ μεγάλη, ώστε να μπορούν να εργαστούν σε δύο ομάδες) • Προβολέας • Φορητός υπολογιστής • Σύνδεση στο Internet		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε τις κάρτες με τις 15 ικανότητες		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

Αν έχετε περισσότερους από 15 συμμετέχοντες, δημιουργήστε 2 ομάδες που θα κάνουν τη δραστηριότητα ξεχωριστά.

1. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα μία κάρτα ικανοτήτων και ζητήστε τους να τριγυρίσουν και να προσπαθήσουν να ομαδοποιηθούν ανάλογα με το πώς θα ομαδοποιούσαν τις ικανότητες.
2. Ρωτήστε τους: Πώς το σκεφτήκατε; Ποιο είναι το κοινό στοιχείο ή ο τίτλος;
3. Παρουσιάστε το πλαίσιο ENTRECOMP και δώστε κάποιες πληροφορίες ιστορικού. Μπορείτε να προβάλετε το βίντεο που περιλαμβάνεται στις παραπομπές.

Δραστηριότητα Entrecomp

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

4. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να ταξινομήσουν τώρα τις αρμοδιότητες ανάλογα με τη γνώμη τους για το πόσο σημαντικές είναι για την κοινωνία των πολιτών, τις μικρές ΜΚΟ, τις πρωτοβουλίες κ.λπ. Εάν έχετε περισσότερους από 15 συμμετέχοντες, δημιουργήστε 2 ομάδες που θα κάνουν τη δραστηριότητα ανεξάρτητα.
5. Καθοδηγήστε τον απολογισμό ζητώντας: Γιατί επιλέξατε αυτές τις θέσεις για κάθε ικανότητα; Ενθαρρύνετε τους συμμετέχοντες να αναπτύξουν κάθε μια από τις ικανότητες.

Κλείσιμο

Η ενημέρωση πραγματοποιείται μετά από κάθε βήμα.

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Αν κάποιος από τους συμμετέχοντες έχουν ήδη εμπλακεί σε κάποια πρωτοβουλία ή επιχειρηματική ιδέα, ενθαρρύνετε τους να μοιραστούν την εμπειρία τους.

Πηγές

European Commission. (n.d.). The European Entrepreneurship Competence Framework (EntreComp). The European Entrepreneurship Competence Framework (EntreComp) - Employment, Social Affairs & Inclusion European Commission. Retrieved April 19, 2023, from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=en>
Downloadable brochure: <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8201&furtherPubs=yes>

Δραστηριότητα Ανάλυση SWOT

Προτάθηκε από	Χwhy	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 4 και 20		
Στόχοι	• Να αναπτύξουμε κατανόηση των βασικών παραγόντων και οργανισμών, πλαισίων και πολιτικών αποφάσεων που επηρεάζουν το έργο μας και να εξετάσουμε πώς οι δραστηριότητές μας μπορούν να επιτύχουν πραγματικά επιχειρηματικά αποτελέσματα. • Να μάθουν για τους βασικούς παράγοντες, τους οργανισμούς και τις πολιτικές που επηρεάζουν θετικά το περιβάλλον • Να ενθαρρύνει τον προβληματισμό σχετικά με τον τρόπο αξιοποίησης των δυνατών σημείων και των ευκαιριών και την αντιμετώπιση των αδυναμιών και των απειλών		
Πότε;	Μέση/τέλος. Ιδανικά, η δραστηριότητα αυτή θα πρέπει να πραγματοποιείται μόλις οι συμμετέχοντες έχουν μια ιδέα για ένα έργο ή μια επιχειρηματική πρωτοβουλία. Συνήθως, μετά το στήθος των ιδεών 1 και 2.	Διάρκεια	60 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Μολύβια ή στυλό		
Προετοιμασία	Για να διευκολύνετε τη δουλειά σας και τη δουλειά των συμμετεχόντων, συνιστάται να υπάρχει ένας πίνακας στον οποίο θα μπορείτε να παρουσιάζετε ερώτηση προς ερώτηση. Επίσης, θα ήταν καλό αν παρουσιάζατε κάθε ερώτηση φωναχτά. Δεν συνιστάται να παρουσιάζετε όλες τις ερωτήσεις μαζί (στον πίνακα, για παράδειγμα), καθώς αυτό θα μπορούσε να τρομάξει λίγο τους συμμετέχοντες από την άσκηση.		

Δραστηριότητα Ανάλυση SWOT

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σκεφτούν μια επιχειρηματική ιδέα, λαμβάνοντας υπόψη:
  - Ποιοι είναι οι ανταγωνιστές σας;
  - Ποια είναι τα δυνατά τους σημεία; Τι μπορείτε να μάθετε από αυτούς;
  - Ποιες είναι οι αδυναμίες τους; Τι μπορείτε να μάθετε από αυτούς;
  - Ποια είναι τα δυνατά σας σημεία; Λάβετε υπόψη: ανθρώπους, ταλέντα, γνώσεις, καινοτομία, πόρους, δίκτυο.
  - Τι προσφέρετε που δεν υπάρχει ακόμη;
  - Ποιοι είναι οι πόροι σας;
  - Ποιες είναι οι αδυναμίες σας; Λάβετε υπόψη τους ανταγωνιστές και τους κανονισμούς.
  - Πώς μπορείτε να αντιμετωπίσετε τις αδυναμίες σας για να βελτιωθείτε;
  - Ποιες ευκαιρίες προσφέρει το περιβάλλον σας; Πώς μπορείτε να τις εκμεταλλευτείτε;
  - Ποιες είναι οι απειλές που μπορεί να πρέπει να αντιμετωπίσετε;
2. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να παρουσιάσουν τα αποτελέσματα της ανάλυσής τους στην ομάδα.

Κλείσιμο

- Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:
- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
  - Υπήρχε κάτι δύσκολο;
  - Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να εκτελεστεί ατομικά ή ομαδικά.

Πηγές

Training programme - Etee Project. (2019b, November 25). Etee Project.
<http://eteeproject.org/trainingprogramme/>

5.4.3 ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΚΑΙ ΕΥΡΕΣΗ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ

Δραστηριότητα Η Συνταγή της επιτυχίας

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	- Ανάλυση του καμβά επιχειρηματικού μοντέλου επιτυχημένων νεοφυών επιχειρήσεων - Να εμπνευστείτε και να παρακινηθείτε από τις βέλτιστες πρακτικές στον τομέα της κοινωνικής και πράσινης επιχειρηματικότητας.		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	60 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	- Υπόδειγμα επιχειρηματικού μοντέλου (βλ. παράδειγμα παρακάτω στην ενότητα "Πηγές") - Φύλλα χαρτιού - Μολύβια		
Προετοιμασία	Βρείτε επιτυχημένες και βιώσιμες νεοσύστατες εταιρείες και κάντε διαδικτυακή έρευνα σχετικά με το επιχειρηματικό τους μοντέλο.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Παρουσιάστε τις βέλτιστες πρακτικές σας (τα παραδείγματα πάνω στα οποία εργαστήκατε) στους συμμετέχοντες.
2. Ζητήστε τους να απαντήσουν στις ακόλουθες ερωτήσεις:
  - Τι προϊόν/υπηρεσία προσφέρουν;
  - Ποιοι είναι οι πελάτες τους;
  - Πώς παραδίδουν το προϊόν/την υπηρεσία τους στους πελάτες;
  - Τι είδους σχέση έχουν με τους πελάτες τους;
  - Ποια είναι τα πλεονεκτήματα και τα πλεονεκτήματά τους; Τι τους κάνει επιτυχημένους;
  - Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζουν ή ενδέχεται να αντιμετωπίσουν;

Απαντώντας σε αυτές τις ερωτήσεις, οι συμμετέχοντες θα αναπτύξουν τα πιο σημαντικά δομικά στοιχεία του καμβά επιχειρηματικού μοντέλου.

3. Δώστε στους συμμετέχοντες το υπόδειγμα του επιχειρηματικού μοντέλου και ζητήστε τους να συμπληρώσουν τα διάφορα μέρη.

4. Συγκρίνετε στην ολομέλεια τον καμβά επιχειρηματικού μοντέλου που δημιούργησαν οι συμμετέχοντες με τον πραγματικό καμβά επιχειρηματικού μοντέλου και συζητήστε τις διαφορές και τις ομοιότητες.

Δραστηριότητα Η Συνταγή της επιτυχίας

Κλείσιμο

1. Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;
- Πώς πιστεύετε ότι αυτή η δραστηριότητα μπορεί να σας βοηθήσει;
- Μπορούν οι βέλτιστες πρακτικές που μοιράζονται να σας χρησιμεύσουν ως έμπνευση; Γιατί; Πώς;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Η δραστηριότητα αυτή μπορεί να εκτελεστεί ατομικά ή ομαδικά.

Πηγές

Εδώ μπορείτε να βρείτε ένα υπόδειγμα του καμβά του κοινωνικού επιχειρηματικού μοντέλου

Μπορείτε να βρείτε διάφορα παραδείγματα διάσημων καμβάδων κοινωνικών επιχειρηματικών μοντέλων στο διαδίκτυο (π.χ.,

Strategyzer AG. (n.d.-b). Patagonia Business Model. <https://www.strategyzer.com/business-model-examples/patagonia-business-model>; Brown, A. (2022, August 1). 3 επιχειρηματικά μοντέλα κοινωνικού αντίκτυπου για να εξετάσει η νεοσύστατη επιχείρησή σας - Causeartist. Causeartist. <https://causeartist.com/social-impact-business-model/>)

Δραστηριότητα Σκεφτείτε μια επιχείρηση

Προτάθηκε από	CESIE	Online/Offline	Online ή/και δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 2 και 20		
Στόχοι	• Ενίσχυση του επιχειρηματικού πνεύματος • Εντοπισμός και αξιοποίηση ευκαιριών		
Πότε;	Μέση	Διάρκεια	Μεταξύ 20 και 30 λεπτών
Υλικά και εξοπλισμός	• 20 εικόνες που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά αντικείμενα. Εναλλακτικά, μπορείτε να επισκεφθείτε έναν ιστότοπο που δημιουργεί τυχαίες εικόνες αντικειμένων. (π.χ https://www.thinklinks.cards/)		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε ένα σύνολο εικόνων που αντιπροσωπεύουν διαφορετικά αντικείμενα		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε μικρές ομάδες των 3-4 ατόμων.
2. Αναθέστε σε κάθε ομάδα μια διαφορετική τριάδα καρτών.
3. Δώστε σε κάθε ομάδα 10 λεπτά για να σκεφτεί μια επιχειρηματική ιδέα που να περιλαμβάνει τα τρία στοιχεία των καρτών. Για παράδειγμα: υπηρεσία καφετέριας με ζωντανή μουσική για τους επιβάτες των τρένων.
4. Ζητήστε από κάθε ομάδα να παρουσιάσει την επιχειρηματική της ιδέα στην υπόλοιπη ομάδα σε 1 λεπτό.
5. Στο τέλος, οι συμμετέχοντες μπορούν να ψηφίσουν την πιο καινοτόμο και πρωτότυπη ιδέα (προαιρετικά).

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Δραστηριότητα Σκεφτείτε μια επιχείρηση

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Τονίστε τη σημασία της χρήσης της φαντασίας για τη δημιουργία νέων συνδέσεων και τον εντοπισμό νέων ευκαιριών για τη δημιουργία αξίας.

Κατά την επιλογή των εικόνων, επιλέξτε αντικείμενα που μπορούν να οδηγήσουν τους συμμετέχοντες να εντοπίσουν νέες κοινωνικές, πολιτιστικές και περιβαλλοντικές ευκαιρίες

Πηγές

Think Links. Icebreaker Game. Play Online. (n.d.). <https://www.thinklinks.cards/> Youcoope. (2021, November 15). Youcoope - Cooperative entrepreneurship for educators. <http://youcoope.eu/>

5.4.4 ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ

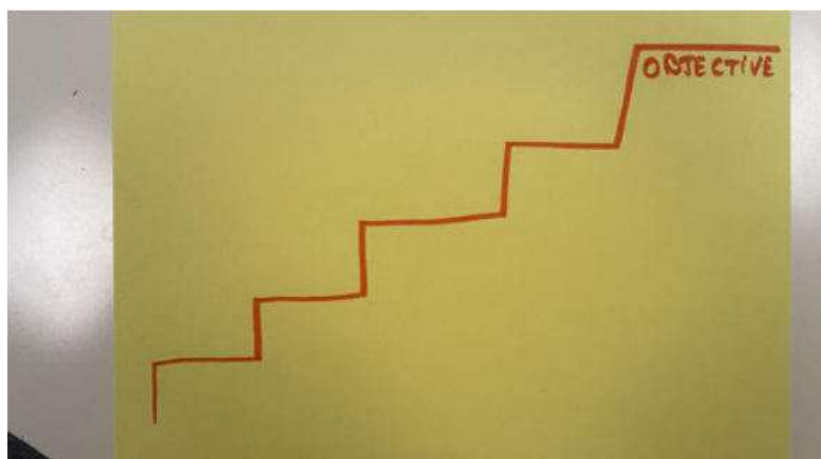

Δραστηριότητα Σκάλες φιλοδοξίας

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 5 και 30		
Στόχοι	• Εξάσκηση οργανωτικών δεξιοτήτων • Να προσδιορίζει και να θέσει ρεαλιστικούς στόχους • Για να προγραμματίσετε τις πρώτες ενέργειες για ένα έργο		
Πότε;	Μέση/τέλος, αφού έχετε επιλέξει ένα έργο για να εργαστείτε ή έναν στόχο για να πετύχετε	Διάρκεια	30 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Μαρκαδόροι		
Προετοιμασία	Δε χρειάζεται		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες (αν υπάρχουν ήδη ομάδες που εργάζονται σε ένα συγκεκριμένο έργο, συνεργαστείτε με αυτές τις ομάδες). Σε αυτό το σημείο, θα πρέπει να έχετε ομάδες πρόθυμες να εργαστούν σε ένα έργο ή για την επίτευξη ενός στόχου (για παράδειγμα: δημιουργία ενός περιοδικού για τοπικές πρωτοβουλίες ή συλλογή των υπολειμμάτων ψωμιού σε αρτοποιεία για να φτιάξουν φρυγανιές και να τις πουλήσουν, οτιδήποτε).
2. Ζητήστε από κάθε ομάδα να σχεδιάσει σκάλες σε ένα φύλλο χαρτί, ως εξής:

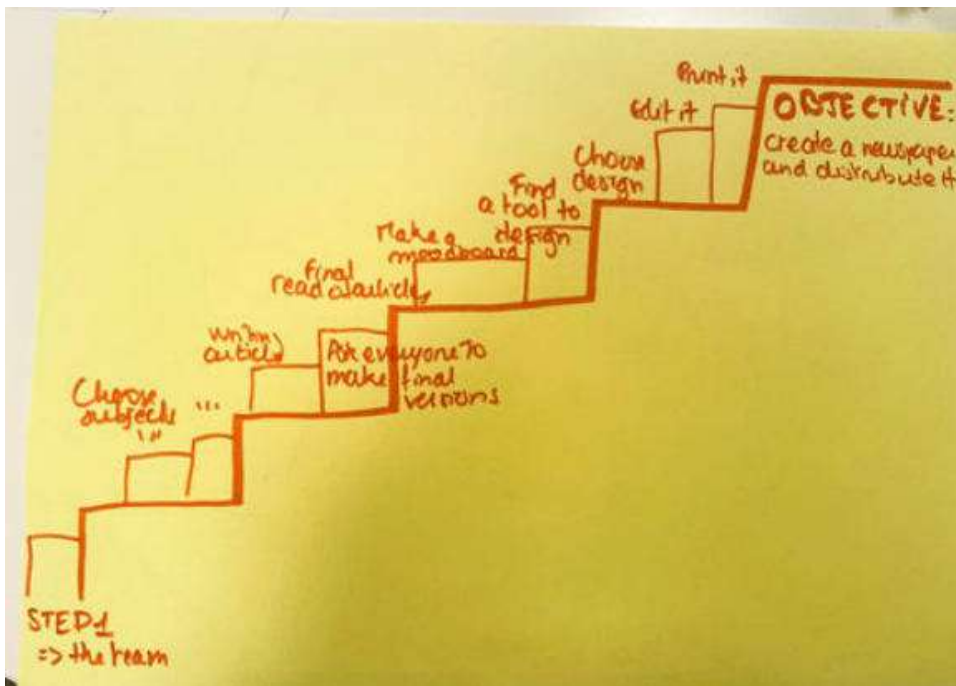

Δραστηριότητα Σκάλες φιλοδοξίας

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

3. Ζητήστε τους να γράψουν το όνομα/στόχο του έργου τους στην κορυφή της σκάλας. Επισημάνετε ότι υπάρχουν πολλά σκαλοπάτια που πρέπει να ακολουθήσουν πριν φτάσουν στην κορυφή της σκάλας.

4. Ζητήστε από κάθε ομάδα να αναλύσει τον κύριο στόχο της σε πολλούς μικρούς στόχους. Ζητήστε τους να πάρουν τον κύριο στόχο και να σκεφτούν τι πρέπει να γίνει ακριβώς πριν τον πετύχουν, για παράδειγμα, για να διανείμει μια εφημερίδα, πρέπει να την τυπώσετε και να βρείτε μέρη για να τη διανείμει. Για κάθε νέο επιμέρους στόχο, πείτε στην ομάδα να σχεδιάσει ένα νέο σκαλοπάτι στη σκάλα, όπως φαίνεται παρακάτω. Συνεχίστε με τις ομάδες μέχρι να φτάσουν στο κάτω μέρος της σκάλας, δηλαδή στο πρώτο σκαλοπάτι που θα πρέπει να κάνουν από τώρα.

Κλείσιμο

Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:

- Πώς σας φάνηκε η δραστηριότητα;
- Υπήρχε κάτι δύσκολο;
- Το βρήκατε χρήσιμο; Γιατί;
- Ανακαλύψατε κάτι καινούργιο;

Δραστηριότητα Μακριά ραβδιά

Προτάθηκε από	Élan Interculturel	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 8 και 30		
Στόχοι	• Ενίσχυση της ενεργητικής ακρόασης • Ενίσχυση της δημιουργικότητας • Ενίσχυση της ομαδικής εργασίας		
Πότε;	Οποτεδήποτε	Διάρκεια	10 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Μακριά ξύλινα ραβδιά (περίπου 2 μέτρα) • Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Οδηγίες βήμα προς βήμα

1. Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 4-5 ατόμων.
2. Ζητήστε από 2 ομάδες να έρθουν αντιμέτωπες, σχηματίζοντας 2 γραμμές, σε απόσταση περίπου 50 εκατοστών ή μία από την άλλη. Αν έχετε περισσότερες από 2 ομάδες, ζητήστε από τις άλλες ομάδες να κάνουν το ίδιο δίπλα στις πρώτες ομάδες.
3. Ζητήστε από κάθε άτομο να τοποθετήσει τους δείκτες του μπροστά του στο ύψος της μέσης του με οριζόντιο τρόπο, όπως φαίνεται στην παρακάτω εικόνα.
4. Πείτε τους ότι τώρα θα τοποθετήσετε το ραβδί στους δείκτες τους και ότι δεν επιτρέπεται να πιάσουν το ραβδί με κανένα τρόπο. Οι δείκτες τους θα πρέπει να παραμένουν ευθείς και κάθε δείκτης θα πρέπει να αγγίζει το ραβδί από κάτω.
5. Εξηγήστε ότι ο στόχος τους ως ομάδα είναι τώρα να φέρουν το ραβδί στο πάτωμα.

Μείνετε γύρω τους και βεβαιωθείτε ότι δεν αρπάζουν το ραβδί. Αφήστε τους να το καταλάβουν. Παρατηρήστε τη δυναμική.

Η δραστηριότητα συνεχίζεται μέχρι όλα τα ραβδιά να φτάσουν στο πάτωμα.

Δραστηριότητα Μακριά ραβδιά

Κλείσιμο

1. Μαζέψτε τα ξύλα και καθίστε σε κύκλο.
  - Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:
    - Τι συνέβη; Τι παρατηρήσατε;
    - Πώς παίρνατε αποφάσεις; Υπήρχε ένας ηγέτης;
    - Τι μάθατε μέσα από αυτό το παιχνίδι;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

1. Μόλις αφήσετε τις ράβδους, οι συμμετέχοντες θα το σηκώσουν αυτόματα αντί να το κατεβάσουν... μια φυσική αντίδραση, θα δείτε γιατί προσπαθούν να έρθουν σε επαφή σηκώνοντας τους δείκτες τους, οπότε η ράβδος κινείται προς τα πάνω αντί προς τα κάτω. Και αυτό τους μπερδεύει γιατί νομίζουν ότι είναι τόσο εύκολο αρχικά. Ενθαρρύνετε τους, πείτε τους "Ναι, ξέρω, είναι μπερδεμένο, τώρα φέρτε το κάτω".
2. Ελέγξτε ότι δεν πιάνουν τη ράβδο. Αν δυσκολευτούν πολύ, πάρτε το και ξεκινήστε ξανά.

5.5 ΑΛΛΑ

Δραστηριότητα Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του “Θεάτρου του Καταπιεσμένου.”

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20 συμμετεχόντων		
Στόχοι	• Να ευαισθητοποιήσουμε τους συμμετέχοντες • για τις δυναμικές εξουσίας που χρησιμοποιούμε ή που χρησιμοποιούνται πάνω μας και πώς να τις φέρουμε στη σκηνή • Οι συμμετέχοντες να μπορούν αμφισβητήσουν τις δυναμικές εξουσίας που μπορεί να προκύψουν στο πλαίσιο συλλογικών έργων και να κατανοήσουν πώς μπορούν να επηρεάσουν τα αποτελέσματά τους. • Να συζητήσουν για τα εμπόδια και τις συγκρούσεις που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια ενός επιχειρηματικού σχεδίου • Να δοκιμάσετε εναλλακτικές λύσεις για την επίλυση συγκρούσεων που είναι δύσκολο να διαχειριστείτε		
Πότε;	Μέση/ τέλος Κατά την εφαρμογή του πιλοτικού προγράμματος YURI, της δραστηριότητας αυτής προηγήθηκε η δραστηριότητα του πύργου σπαγγέτι, η οποία προσέφερε καταστάσεις/έργα/συγκρούσεις που θα μπορούσαν να επεξεργαστούν.	Διάρκεια	180 λεπτά
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Στυλό • Μεγάλο δωμάτιο ή ανοιχτός χώρος όπου οι συμμετέχοντες μπορούν να κινούνται ελεύθερα		
Προετοιμασία	Προετοιμάστε το δωμάτιο/χώρο ώστε να είναι όσο το δυνατόν πιο ευρύχωρο, χωρίς εμπόδια.		

Δραστηριότητα Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του “Θεάτρου του Καταπιεσμένου.”

Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΑΤΟΜΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (20 λεπτά)

Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να γράψουν σε ένα κομμάτι χαρτί μια προσωπική εμπειρία που σχετίζεται με συλλογικές, κοινωνικές και βιώσιμες πρωτοβουλίες που τους επηρέασαν προσωπικά- μπορεί να είναι επειδή έμεινε άλυτη, επειδή ένιωσαν άσχημα για κάτι, επειδή δεν μπόρεσαν να αντιδράσουν σε κάτι που πιστεύουν ότι θα έπρεπε να είχαν αντιδράσει, κ.λπ. Είναι σημαντικό η ιστορία να είναι όσο το δυνατόν πιο λεπτομερής:

- Πότε συνέβη; Μήνας; Ημέρα; Ώρα;
- Πού;
- Ποιος συμμετείχε; Πώς; Τι έκαναν;
- Πώς αισθανθήκατε γι' αυτό; Γιατί;

ΣΥΛΛΟΓΗ ΑΤΟΜΙΚΩΝ ΙΣΤΟΡΙΩΝ (20 λεπτά)

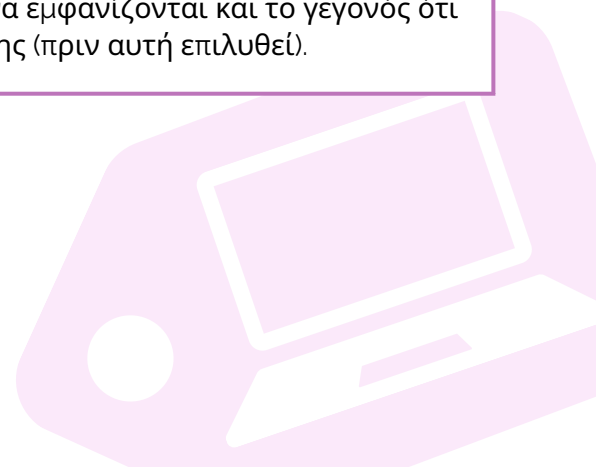
Χωρίστε τους συμμετέχοντες σε ομάδες των 3 έως 5 ατόμων (αν της δραστηριότητας έχει προηγηθεί ο Πύργος Σπαγγέτι, προτείνουμε να διατηρήσετε τις ίδιες ομάδες). Ζητήστε από κάθε μέλος της ομάδας να μοιραστεί την ατομική του ιστορία.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ (30 λεπτά)

Τώρα ζητήστε από κάθε ομάδα να δημιουργήσει μια συλλογική ιστορία με βάση τις ατομικές ιστορίες που έχουν μοιραστεί (αν έχει προηγηθεί η δραστηριότητα του πύργου σπαγγέτι, μπορούν να δημιουργήσουν μια ιστορία με βάση την προηγούμενη άσκηση). Μπορούν να επιλέξουν πώς θα το κάνουν: ίσως να χρησιμοποιήσουν μία από τις ιστορίες ως βάση και να την εμπλουτίσουν με χαρακτήρες από τις άλλες ιστορίες, ή να ανακατέψουν την ημέρα και τον χρόνο, τον χώρο, τη σύγκρουση. Κάθε νέα συλλογική ιστορία θα πρέπει να περιγράφεται λεπτομερώς με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι σαφή τα ακόλουθα στοιχεία:

1. Πλαίσιο: πότε και πώς συνέβη; Γιατί εκεί και εκείνη τη στιγμή;
2. Χαρακτήρες: ποιος συμμετείχε; Με ποιον τρόπο;
3. Σύγκρουση: Ποιος είναι ο πυροκροτητής; Πώς δρουν οι χαρακτήρες γύρω από αυτόν;

Εκμεταλλευτείτε την ευκαιρία να εξηγήσετε κάποια θεωρία σχετικά με το Θέατρο των Καταπιεσμένων (περισσότερες πληροφορίες θα βρείτε στο Κεφάλαιο 1), τους χαρακτήρες (καταπιεσμένος, καταπιεστής, σύμμαχος, ουδέτερος) που πρέπει να εμφανίζονται και το γεγονός ότι η ιστορία πρέπει να τελειώνει στο υψηλότερο επίπεδο σύγκρουσης (πριν αυτή επιλυθεί).

Δραστηριότητα Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του “Θεάτρου του Καταπιεσμένου.”

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΩΝ ΔΙΑΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ (30 λεπτά)

Πείτε στους συμμετέχοντες ότι θα παίξουν την ιστορία σαν θεατρικό έργο. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να περιγράψουν λεπτομερώς την ιστορία, να δημιουργήσουν τους διαλόγους και να προβάρουν την ερμηνεία. Πείτε τους να σκεφτούν επίσης μη κινούμενα στοιχεία που μπορεί να χρειαστούν για τη σκηνή (τραπέζια, καρέκλες, φορέματα κ.λπ.). Τα στοιχεία αυτά μπορούν να αναπαρασταθούν από αντικείμενα που θα βρουν στο δωμάτιο ή από πραγματικούς ηθοποιούς (συμμετέχοντες της ομάδας) που μπορούν να συμβολίσουν τα στοιχεία αυτά μέσω του θεάτρου εικόνας (παραδείγματα μπορείτε να βρείτε στο Κεφάλαιο 2: Θέατρο εικόνας: τα αγάλματα- Θέατρο εικόνας: το καρουζέλ- και στο Κεφάλαιο 4: Πώς είσαι με ένα άγαλμα- Θέατρο εικόνας: από το πραγματικό στο ιδανικό, ποιητής και μεταφραστής).

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΟΥΜ (80 λεπτά)

Μόλις οι ομάδες δημιουργήσουν τα έργα τους, θα τους ζητηθεί να τα παρουσιάσουν μπροστά στις άλλες ομάδες, οι οποίες θα είναι το κοινό (θεατές-ηθοποιοί και θεατές-ηθοποιού). Δώστε σε κάθε ομάδα 10 λεπτά για να παρουσιάσει το έργο της και στη συνέχεια αφιερώστε 10 λεπτά στο φόρουμ/τη συζήτηση. Για κάθε έργο, ρωτήστε το κοινό:

- Τι είδατε;
- Είναι κάτι που αναγνωρίζετε; Σας έχει συμβεί ή έχετε παρακολουθήσει παρόμοια σκηνή στην πραγματική ζωή;
- Υπάρχει κάτι που μπορεί να αλλάξει; Ποιος χαρακτήρας θα μπορούσε να κάνει κάτι για να αλλάξει την κατάσταση; *Παρακαλούμε να λάβετε υπόψη ότι στο Θέατρο των καταπιεσμένων, ο καταπιεστές είναι ο μόνος χαρακτήρας που συνήθως δεν αντικαθίσταται, καθώς αν τον αλλάξετε, η ιστορία αλλάζει εντελώς και η καταπίεση εξαφανίζεται, κάτι που είναι απίθανο να συμβεί στην πραγματική ζωή.

Δραστηριότητα Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του “Θεάτρου του Καταπιεσμένου.”

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

Ζητήστε από το κοινό να διατυπώσει τη γνώμη του και αν θέλει να αντικαταστήσει έναν χαρακτήρα και να δει πώς θα μπορούσε να είναι διαφορετική η σκηνή. Μόλις ο θεατρικός/ηθοποιός συνειδητοποιήσει την αλλαγή του χαρακτήρα, θυμηθείτε να τον ευχαριστήσετε και να τον ρωτήσετε πώς αισθάνεται.

Σημείωση: μην ρωτάτε το ακροατήριο αν υπήρξε αλλαγή στην κατάσταση ή αν η αντικατάσταση έλυσε τη σύγκρουση, γιατί αυτό μπορεί να προκαλέσει κριτική στο άτομο που αποφάσισε να εκτεθεί και που θα μπορούσε να προτείνει μια μικρή αλλαγή, αλλά πιθανότατα δεν θα μπορούσε να απομακρύνει την καταπίεση.

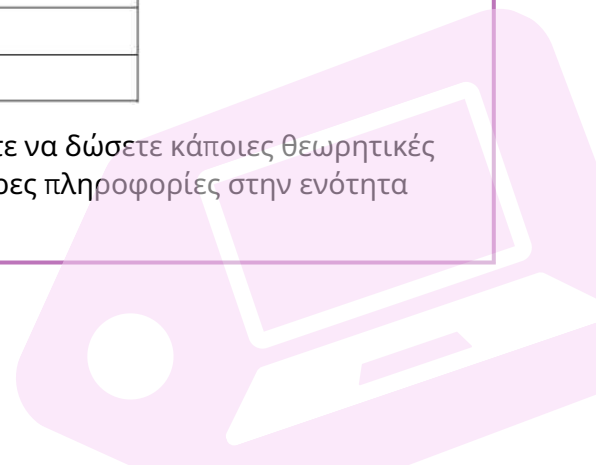

TRANSVERSAL: Creation and presentation of stories through the Theatre of the Oppressed

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

Προτάθηκε από	La Xixa	Online/Offline	Δια ζώσης																										
Αριθμός συμμετεχόντων	Μεταξύ 10 και 20 συμμετεχόντων																												
Στόχοι	• Για να δημιουργήσετε ένα μεμονωμένο έργο • Μετατροπή μεμονωμένων έργων σε συλλογικές πρωτοβουλίες • Προώθηση ατομικών και συλλογικών πρωτοβουλιών																												
Πότε;	Τέλος Προτείνουμε τη διεξαγωγή αυτής της δραστηριότητας μετά τη Δημιουργία και παρουσίαση ιστοριών μέσω του Θεάτρου των Καταπιεσμένων.	Διάρκεια	180 λεπτά																										
Υλικά και εξοπλισμός	• Φύλλα χαρτιού • Στυλό • Χρωματιστοί μαρκαδόροι																												
Προετοιμασία	Ίσως θελήσετε να ετοιμάσετε φύλλα δραστηριοτήτων για να βοηθήσετε τους συμμετέχοντες στην εργασία τους. Το φύλλο δραστηριοτήτων που χρησιμοποιήσαμε είναι το ακόλουθο: <table border="1"><tr><td>Όνομα της ομάδας</td><td></td></tr><tr><td>Ονομασία του έργου</td><td></td></tr><tr><td>Διάρκεια του έργου</td><td></td></tr><tr><td>Χώρος διεξαγωγής</td><td></td></tr><tr><td>Πρόβλημα / Ανάγκη</td><td></td></tr><tr><td>Γενικός στόχος</td><td></td></tr><tr><td>Ειδικοί στόχοι</td><td></td></tr><tr><td>Ομάδα-στόχος</td><td></td></tr><tr><td>Δραστηριότητες</td><td></td></tr><tr><td>Αναμενόμενα αποτελέσματα</td><td></td></tr><tr><td>Πόροι</td><td></td></tr><tr><td>Κίνδυνοι</td><td></td></tr><tr><td>Στρατηγική αξιολόγησης</td><td></td></tr></table> Πριν ξεκινήσετε τη δραστηριότητα, φροντίστε να δώσετε κάποιες θεωρητικές πληροφορίες. Μπορείτε να βρείτε περισσότερες πληροφορίες στην ενότητα Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές.			Όνομα της ομάδας		Ονομασία του έργου		Διάρκεια του έργου		Χώρος διεξαγωγής		Πρόβλημα / Ανάγκη		Γενικός στόχος		Ειδικοί στόχοι		Ομάδα-στόχος		Δραστηριότητες		Αναμενόμενα αποτελέσματα		Πόροι		Κίνδυνοι		Στρατηγική αξιολόγησης	
Όνομα της ομάδας																													
Ονομασία του έργου																													
Διάρκεια του έργου																													
Χώρος διεξαγωγής																													
Πρόβλημα / Ανάγκη																													
Γενικός στόχος																													
Ειδικοί στόχοι																													
Ομάδα-στόχος																													
Δραστηριότητες																													
Αναμενόμενα αποτελέσματα																													
Πόροι																													
Κίνδυνοι																													
Στρατηγική αξιολόγησης																													

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΜΕΡΟΣ Ι ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ (30 λεπτά)

1. Μοιράστε φύλλα χαρτιού και στυλό στους συμμετέχοντες.
2. Εξηγήστε τους ότι στο πρώτο μέρος της δραστηριότητας θα τους θέσετε ερωτήσεις τις οποίες θα πρέπει να σκεφτούν και να απαντήσουν σε ένα χαρτί.
3. Ρωτήστε την ομάδα:
  - Σκεφτείτε ένα έργο που συνδέεται με την κοινωνική και πράσινη οικονομία και το οποίο θα θέλατε να δείτε να υλοποιείται. Περί τίνος πρόκειται; Ποιο πρόβλημα αντιμετωπίζει; Τι πιστεύετε ότι μπορεί να γίνει για να "λυθεί" αυτό το πρόβλημα;
  - Φανταστείτε τώρα ότι είστε εσείς αυτός που έχει την εξουσία να υλοποιήσει ένα τέτοιο έργο. Τι χρειάζεστε για να το κάνετε (σκεφτείτε οικονομικούς πόρους, ανθρώπινους πόρους, ικανότητες κ.λπ.);
  - Προσπαθήστε τώρα να περιγράψετε το έργο σας με όσο το δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες: δώστε του ένα όνομα/τίτλο, έναν ή περισσότερους στόχους και εξηγήστε ποια θα είναι τα αποτελέσματα.
  - Τώρα φανταστείτε ότι ψάχνετε για κεφάλαια ή ανθρώπους που θα υποστηρίξουν την ιδέα σας, ή φανταστείτε ότι πρέπει να "πουλήσετε" το έργο, πώς θα το περιγράφατε με λίγες λέξεις;

ΜΕΡΟΣ ΙΙ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (30 λεπτά)

1. Δημιουργήστε ομάδες των 4 ατόμων και ζητήστε τους να μοιραστούν τις ιδέες τους. Ενώ ένα άτομο μοιράζεται την ιδέα του, οι υπόλοιποι συμμετέχοντες μπορούν να κάνουν ερωτήσεις (αυτό μπορεί να βοηθήσει το άτομο να έχει μια πιο ξεκάθαρη ιδέα και να μάθει πώς να την παρουσιάσει με μεγαλύτερη ακρίβεια).

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ (30 λεπτά)

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να επιστρέψουν στην ατομική τους εργασία και να σκεφτούν πώς θα προωθήσουν το έργο τους, σκεπτόμενοι:
  - Ποια είναι η ομάδα-στόχος;
  - Πού θα προωθούσατε την πρωτοβουλία σας;
  - Ποια μέσα/πλατφόρμες θα χρησιμοποιούσατε;
  - Πώς θα το παρουσιάσετε; Θα δημιουργήσετε ένα φυλλάδιο; Θα κάνετε μια ανάρτηση; Τι θα γράψετε σε αυτό;

ΜΕΡΟΣ ΙV ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΑΤΟΜΙΚΑ ΑΠΟ ΚΑΘΕ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΑ (20 λεπτά)

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να σχεδιάσουν μια αφίσα για να προωθήσουν το έργο τους και να γράψουν μια ανάρτηση για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

ΜΕΡΟΣ V ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ (30 λεπτά)

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να καθίσουν σε ημικύκλιο και καλέστε τους, έναν προς έναν, να έρθουν στο κέντρο και να μοιραστούν τις αφίσες και την ανάρτησή τους, σαν να "πουλούσαν" το έργο στην ομάδα. Δώστε σε κάθε συμμετέχοντα 1 λεπτό για να το κάνει.

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

ΜΕΡΟΣ VI ΠΟΥ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΕΚΤΕΛΕΣΤΕΙ ΣΕ ΜΙΚΡΕΣ ΟΜΑΔΕΣ (40 λεπτά)

1. Ζητήστε από τους συμμετέχοντες να συνεργαστούν με συμμετέχοντες των οποίων η πρωτοβουλία είναι παρόμοια ή συμπληρωματική και ζητήστε τους να συνδυάσουν τις πρωτοβουλίες τους για να δημιουργήσουν ένα μεγαλύτερο έργο. Μόλις δημιουργήσουν το συλλογικό τους έργο, θα πρέπει να σχεδιάσουν μια αφίσα για να προωθήσουν το έργο τους και να γράψουν μια ανάρτηση για τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Ζητήστε τους να σκεφτούν για το
  - τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους που θα χρειαστούν για την υλοποίηση του έργου,
  - που μπορεί να ενδιαφέρονται να υποστηρίξουν το έργο,
  - ποιος είναι η κύρια ομάδα-στόχος.

Ακολουθεί μια σειρά ερωτήσεων που θα μπορούσαν να βοηθήσουν στον προβληματισμό:

- Γνωρίζετε άτομα που θα μπορούσαν να ενδιαφερθούν για το έργο;
- Γνωρίζετε οργανώσεις που βρίσκονται σε επαφή με άτομα που μπορεί να ενδιαφέρονται ή που κάνουν κάτι παρόμοιο με το σχέδιό σας; Σκεφτείτε, για παράδειγμα, κοινοτικά κέντρα, οργανώσεις που προσφέρουν ευκαιρίες εθελοντισμού, οργανώσεις που έχουν σταθερή εμπειρία στη συνεργασία με τους ανθρώπους που σας ενδιαφέρουν περισσότερο. Καταρτίστε έναν κατάλογο πιθανών υποστηρικτικών επαφών.
- Τώρα σκεφτείτε πού θα προωθήσετε την πρωτοβουλία σας (προσωπικά, μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, μέσω των μέσων κοινωνικής δικτύωσης...) και γράψτε τα κύρια σημεία που θα θέλατε να παρουσιάσετε. Λάβετε υπόψη ότι ανάλογα με το προφίλ της ομάδας-στόχου/των επαφών υποστήριξης, θα πρέπει να επιλέξετε προσεκτικά αν θα χρησιμοποιήσετε τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, φυλλάδια, αφίσες, καταχωρίσεις στις ιστοσελίδες άλλων οργανώσεων, προσφέροντας μια ενημερωτική συνεδρία, δημιουργώντας μια αγγελία σε μια ή περισσότερες εφημερίδες της γειτονιάς ή, έναν συνδυασμό ορισμένων από αυτές τις επιλογές. Βεβαιωθείτε ότι δίνετε προσοχή στον τρόπο με τον οποίο θα επικοινωνήσετε τις πληροφορίες. Το μέσο, για παράδειγμα, μπορεί να καθορίσει την ποσότητα του κειμένου και την τυπικότητα της γλώσσας που πρέπει να χρησιμοποιήσετε. Για παράδειγμα, σε ένα μήνυμα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μπορεί να συμπεριλάβετε περισσότερες πληροφορίες και πιθανότατα θα χρησιμοποιήσετε μια πιο επίσημη γλώσσα απ' ό,τι σε μια ανάρτηση στο Instagram. Σε μια αφίσα ή ένα φυλλάδιο, οι εικόνες παίζουν θεμελιώδη ρόλο.
- Ωστόσο, ανεξάρτητα από το μέσο ή τον τόνο που χρησιμοποιείται, είναι σημαντικό να παρέχετε χρήσιμες πληροφορίες που είναι χρήσιμες για την ομάδα-στόχο σας. Καλό είναι να μπορεί κανείς να απαντήσει στις ακόλουθες ερωτήσεις:

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

>> Οδηγίες βήμα προς βήμα

- Τι περιλαμβάνει το έργο;
- Ποιος είναι ο σκοπός του;
- Τι περιλαμβάνει (εργαστήριο, κατάρτιση κ.λπ.);
- Γιατί πρέπει να το υποστηρίξω ή/και να συμμετάσχω σε αυτό;
- Με ποιον μπορώ να επικοινωνήσω για να λάβω περισσότερες πληροφορίες;
- Ενδιαφέρομαι, ποιο είναι το επόμενο βήμα;

Υπενθυμίστε τους ότι θα πρέπει να βεβαιωθούν ότι μπορούν να παρακολουθούν τα άτομα που ενδιαφέρονται, πράγμα που σημαίνει ότι πρέπει να συλλέξουν και να καταχωρίσουν ονόματα και επαφές. Με αυτόν τον τρόπο όχι μόνο θα γνωρίζουν σε πόσα άτομα μπορούν να υπολογίζουν, αλλά θα έχουν επίσης τη δυνατότητα να στέλνουν στους ενδιαφερόμενους υπενθυμίσεις, για παράδειγμα.

Κλείσιμο

- Καθοδηγήστε την ενημέρωση χρησιμοποιώντας τις ακόλουθες ερωτήσεις:
- Τι ήταν εύκολο;
- Τι ήταν δύσκολο;
- Σας βοήθησε η άσκηση να αναπτύξετε την ιδέα σας;

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

Πριν από τη διεξαγωγή της δραστηριότητας, ίσως χρειαστεί να μοιραστείτε κάποια θεωρία με τους συμμετέχοντες και να ετοιμάσετε ένα flipchart με την παρακάτω θεωρία, το οποίο οι συμμετέχοντες μπορούν να συμβουλευτούν. Μπορείτε επίσης να προετοιμάσετε ένα υπόδειγμα που θα διανείμετε για να το συμπληρώσουν κατά τη διάρκεια της δραστηριότητας.

Η θεωρία πρέπει να εξηγηθεί στους συμμετέχοντες για την έναρξη της άσκησης:

ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΩΝ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΩΝ ΕΡΓΩΝ

ΦΑΣΗ I: ΕΝΤΟΠΙΣΜΟΣ ΑΝΑΓΚΩΝ/ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΕΥΚΑΙΡΙΩΝ (με βάση το δέντρο προβλημάτων)

- Πρέπει να γνωρίζω το πλαίσιο για να το βελτιώσω. Ποιες πληροφορίες έχω για το πλαίσιο;
- Ποιες είναι οι ανάγκες/προβλήματα;
- Ποιο είναι το κίνητρό μου για να θέλω να βελτιώσω την κατάσταση;
- Τι μπορώ να κάνω για να βελτιώσω την κατάσταση;
- Γνωρίζω πρωτοβουλίες που συμβάλλουν στη βελτίωση της κατάστασης; Πώς το κάνουν; Τι πρέπει να γίνει ακόμη;

Δραστηριότητα **Ονειρευτείτε το, δημιουργήστε το, προωθήστε το**

Σχόλια/υποδείξεις για τους συντονιστές

ΦΑΣΗ II: ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Περιγραφή του υποβάλλοντος την πρόταση
- Λεπτομέρειες του έργου: Ονομασία του έργου, διάρκεια του έργου και τόπος υλοποίησής του.
- Προσδιορισμός και περιγραφή των αναγκών/προβλημάτων
- Περιγραφή των στόχων
  1. Γενικός στόχος/όραμα/όνειρο
  2. Ειδικοί στόχοι -> κάθε ειδικός στόχος αντιστοιχεί σε μια δραστηριότητα/δράση
- Προσδιορισμός και περιγραφή της(των) ομάδας(ών) στόχου
- Περιγραφή των δραστηριοτήτων
- Αναμενόμενα αποτελέσματα -> που προκύπτουν από τους στόχους και τις προβλεπόμενες δραστηριότητες
- Πόροι που απαιτούνται για την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων
- Επικοινωνία/διάδοση του έργου
- Προσδιορισμός της μεθοδολογίας και των δραστηριοτήτων αξιολόγησης του έργου (συνεχής και τελική αξιολόγηση)
- Εντοπισμός και διαχείριση των κινδύνων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την καλή εξέλιξη του έργου.

ΦΑΣΗ III: ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- Εσωτερικός σχεδιασμός και οργάνωση: επικοινωνία (πώς θα λειτουργήσει η επικοινωνία μεταξύ των ατόμων που διαχειρίζονται το έργο και μεταξύ αυτών και των δικαιούχων;), λήψη αποφάσεων και κατανομή αρμοδιοτήτων (με βάση τα κίνητρα και τα ταλέντα- απαιτεί αυτογνωσία και γνώση των άλλων).
- Διαχείριση συγκρούσεων και απρόβλεπτων καταστάσεων

ΦΑΣΗ IV: ΤΕΛΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

5.6 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - LA XIXA

Η La Xixa πραγματοποίησε την πιλοτική εκπαίδευση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" μεταξύ Ιανουαρίου και Μαρτίου 2023 σε συνεργασία με την ένωση προσκόπων "AEG Fent Camí".

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση χωρίστηκε σε επτά συνεδρίες: τέσσερις 4ωρες δια ζώσης συνεδρίες, δύο 1ωρες διαδικτυακές συνεδρίες και μία 2ωρη διαδικτυακή συνεδρία.

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, η εκπαίδευση οργανώθηκε σε συνεργασία με την ένωση προσκόπων "AEG Fent Camí" που βρίσκεται στην πόλη της Ταραγόνα, καθώς όταν παρουσιάσαμε τις ιδέες, θεώρησαν ότι η πρόταση εκπαίδευσης ταίριαζε απόλυτα με τις αξίες τους και ανταποκρινόταν στις ανάγκες που προέκυπταν στην ομάδα, καθώς βρίσκονταν στη φάση της δημιουργίας σχεδίων που θα υλοποιούνταν μέχρι το καλοκαίρι. Για αυτούς, η κατάρτιση ήταν μια μεγάλη ευκαιρία να αναπτύξουν τα κοινωνικά τους σχέδια με έναν διαφορετικό, πιο δημιουργικό και καινοτόμο τρόπο. Δύο από τις δια ζώσης συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν σε ένα δημοτικό σχολείο όπου η ομάδα συναντάται συνήθως τα Σάββατα. Οι άλλες δύο δια ζώσης συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν στην "AEG Gent de Mar", η οποία είναι μια άλλη προσκοπική ένωση που βρίσκεται στο Cambrils, μια αγροτική περιοχή με περίπου 36.000 κατοίκους.

Ο χώρος που επιλέχθηκε στην Ταραγόνα ήταν ιδιαίτερα κατάλληλος για τις δια ζώσης συνεδρίες, καθώς χρησιμοποιήσαμε το κτίριο όπου οι συμμετέχοντες συνήθως συναντώνται και κάνουν τις δραστηριότητές τους. Ήταν άνετο γι' αυτούς να διεξάγουν τις δραστηριότητες σε έναν χώρο που γνωρίζουν. Ωστόσο, οι συμμετέχοντες εκτίμησαν επίσης το γεγονός ότι πέρασαν ένα Σαββατοκύριακο όλοι μαζί στο Cambrils, ένα αγροτικό περιβάλλον κοντά στη θάλασσα, το οποίο μπορούσαν να απολαύσουν νιώθοντας πιο κοντά στη φύση.

Συμμετέχοντες

19 νέοι έλαβαν μέρος στην εκπαίδευση. Η ομάδα συγκροτήθηκε από νέους που ζουν τόσο στις αστικές όσο και στις αγροτικές περιοχές της Ταραγόνα, η οποία αριθμεί περίπου 132.299 κατοίκους. Ορισμένοι από τους συμμετέχοντες ζουν σε κοντινές αγροτικές περιοχές, όπως η Altafulla (περίπου 5.600 κάτοικοι), η Catllar (περίπου 4.300 κάτοικοι) και η Nulles (477 κάτοικοι). Όσον αφορά το φύλο, υπήρχαν 11 άτομα που αυτοπροσδιορίζονταν ως γυναίκες, 7 ως άνδρες και 1 ως μη δυαδικό. Το ηλικιακό εύρος των συμμετεχόντων κυμαινόταν μεταξύ 14 και 24 ετών και όσον αφορά το πολιτισμικό υπόβαθρο, οι περισσότεροι συμμετέχοντες είχαν γεννηθεί στην Ισπανία, εκτός από έναν που είχε γεννηθεί στη Ρωσία. Η συντριπτική πλειονότητα των συμμετεχόντων φοιτούν σε δευτεροβάθμια ή επαγγελματική εκπαίδευση.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Η πρώτη προσωπική συνάντηση ήταν κυρίως αφιερωμένη σε δραστηριότητες γνωριμίας, οικοδόμησης της ομάδας και ανταλλαγής προσδοκιών και φόβων για την κατάρτιση. Οι κύριες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν κατά τη διάρκεια αυτής της συνεδρίασης ήταν οι εξής: "Γύρος ονομάτων με κίνηση", "Καλώς ήρθατε στη διαφορετικότητα" και "Ψάχνοντας για πορτοκάλια". Μέσω αυτών και άλλων δραστηριοτήτων, οι συμμετέχοντες είχαν τη δυνατότητα να προβληματιστούν και να μοιραστούν τα θέματα που ήθελαν να αντιμετωπίσουν κατά τη διάρκεια της κατάρτισης και να οικοδομήσουν τους δικούς τους ορισμούς για τα "συλλογικά", "βιώσιμα" και "κοινωνικά" έργα. Παρακάτω, μπορείτε να βρείτε τους ορισμούς που δόθηκαν από την ομάδα:

Συλλογικά έργα: Ένα συλλογικό έργο είναι όταν περισσότεροι άνθρωποι ή οργανισμοί ενώνονται για να επιτύχουν έναν κοινό στόχο και να εργαστούν με ισότιμο τρόπο. Θεωρούμε ότι έρχεται σε αντίθεση με τον καπιταλισμό, καθώς ο τελευταίος είναι πιο ατομικιστικός και επικεντρώνεται στο καλό του ατόμου και όχι στο καλό της ομάδας.

Βιώσιμα έργα: Οι λέξεις-κλειδιά για τον ορισμό των βιώσιμων έργων είναι: ευαισθητοποίηση, ανακύκλωση και μηδενικά απόβλητα. Αν και ο κύριος στόχος τους μπορεί να μην είναι περιβαλλοντικός, τα έργα αυτά περιλαμβάνουν βιώσιμες δράσεις και υλικά σε όλες τις φάσεις τους. Αειφορία είναι επίσης η φροντίδα των ανθρώπων που συμμετέχουν σε αυτά τα έργα.

Κοινωνικά έργα: Αυτά τα είδη έργων φροντίζουν για την ευεξία των ανθρώπων στους οποίους απευθύνονται και εκείνων που συμμετέχουν σε αυτά. Βασίζονται στον αλτρουισμό, την ένταξη και την ποικιλομορφία. Μέσω αυτών των πρωτοβουλιών, οι εργαζόμενοι και οι εθελοντές κερδίζουν περισσότερα από όσα δίνουν από άποψη προσωπικού και κοινωνικού πλούτου. Αποτελούν τον αντίποδα του καπιταλισμού, καθώς στοχεύουν σε θετικό κοινωνικό και συλλογικό αντίκτυπο και όχι σε εξατομικευμένο.

Κατά τη διάρκεια της δεύτερης συνεδρίας, ο χρόνος αφιερώθηκε στον καθορισμό των ικανοτήτων που είναι απαραίτητες για τις ομάδες ώστε να δημιουργήσουν και να υλοποιήσουν βιώσιμες και κοινωνικές πρωτοβουλίες μέσω των δραστηριοτήτων "Entrecomp - Θησαυροφυλάκιο ικανοτήτων" και "Ο ιδανικός επιχειρηματίας". Εργαστήκαμε επίσης για την ενίσχυση της δημιουργικότητας, της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας και της διαχείρισης συγκρούσεων μέσω των παιχνιδιών "Σπασμένο τηλέφωνο", "Κάνε το μεγάλο" και "Καρέκλες".

Η τρίτη συνεδρία ήταν ειδικά αφιερωμένη στη δημιουργία και παρουσίαση τεσσάρων θεατρικών έργων Forum Theatre εμπνευσμένων από τις δραστηριότητες και τις συζητήσεις που είχαν προηγηθεί.

Η τελευταία συνάντηση πρόσωπο με πρόσωπο χρησιμοποιήθηκε για τη δημιουργία τεσσάρων συλλογικών, βιώσιμων και κοινωνικών σχεδίων που οι συμμετέχοντες θα υλοποιήσουν μέχρι το τέλος Ιουνίου 2023, μέσω της εφαρμογής της δραστηριότητας "Dream it, Create it, Promote it".

Τέλος, οι τρεις διαδικτυακές συνεδρίες επικεντρώθηκαν στην ανασκόπηση των σχεδίων που είχαν δημιουργηθεί, στην αποσαφήνιση των αμφιβολιών των συμμετεχόντων, στην ανάλυση των δυσκολιών και των στρατηγικών για την αντιμετώπισή τους.

Θεωρούμε την εκπαίδευση ως μια πολύ επιτυχημένη εμπειρία. Οι στόχοι της κατάρτισης επιτεύχθηκαν: μπορέσαμε να επεξεργαστούμε τις ικανότητες που είναι απαραίτητες για την ανάπτυξη κοινωνικών και συνεργατικών σχεδίων και, στο τέλος της κατάρτισης, οι συμμετέχοντες ήταν σε θέση να δημιουργήσουν συλλογικές, βιώσιμες και κοινωνικές πρωτοβουλίες. Κατά τη διάρκεια των συνεδριών, οι συμμετέχοντες ένιωσαν ότι μπορούσαν να εκφραστούν ελεύθερα για τις προσδοκίες και τους φόβους τους όσον αφορά την ανάπτυξη νέων σχεδίων. Οι καλύτερες πτυχές της κατάρτισης που επισημάνθηκαν από τους συμμετέχοντες μέσω τόσο των επίσημων όσο και των μη επίσημων αξιολογήσεων ήταν η ευκαιρία να έχουν έναν ανοιχτό και ειλικρινή διάλογο, να σκέφτονται και να μοιράζονται απόψεις, όνειρα και φόβους, γεγονός που τους έκανε να αισθάνονται πιο κοντά ο ένας στον άλλο. Άλλα στοιχεία που επισημάνθηκαν θετικά ήταν η εστίαση στη διαφορετικότητα και οι θεατρικές ασκήσεις. Σύμφωνα με τους συμμετέχοντες, η κατάρτιση τους βοήθησε να κατανοήσουν καλύτερα ποιες είναι οι φάσεις της δημιουργίας, της υλοποίησης και της αξιολόγησης ενός έργου. Επίσης, συνειδητοποίησαν καλύτερα τους πόρους και τις δεξιότητες που χρειάζονται και ποιες από αυτές διαθέτουν ήδη, προκειμένου να υλοποιήσουν συλλογικά βιώσιμα κοινωνικά έργα. Όλοι οι συμμετέχοντες δήλωσαν ότι θα συνιστούσαν την κατάρτιση στους συναδέλφους τους και ότι θα ήθελαν η κατάρτιση να διαρκέσει περισσότερο, ώστε να λάβουν παρακολούθηση και αξιολόγηση των έργων τους μέχρι το τέλος της υλοποίησής τους.

5.7 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΣΠΑΝΙΑ - CERAIM

Το CERAIM πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" μεταξύ Νοεμβρίου 2022 και Μαρτίου 2023.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση οργανώθηκε σε τρεις συνεδρίες: δύο 8ωρες δια ζώσης συνεδρίες και μία 2,5ωρη διαδικτυακή συνεδρία. Πραγματοποιήθηκε στο Bolaños de Calatrava, έναν ισπανικό δήμο στην επαρχία Ciudad Real της αυτόνομης περιφέρειας Castilla-La Mancha, 27 χλμ. από την πρωτεύουσα της επαρχίας. Σύμφωνα με τα τελευταία δημοσιευμένα πληθυσμιακά στοιχεία, ο πληθυσμός του Bolaños de Calatrava ανέρχεται σε 11.992 κατοίκους.

Συμμετέχοντες

21 νέοι έλαβαν μέρος στην εκπαίδευση: 13 από αυτούς αυτοπροσδιορίστηκαν ως γυναίκες, 7 ως άνδρες και 1 ως μη δυαδικός. Όσον αφορά τις εθνικότητες, εκπροσωπήθηκαν η Κολομβία, το Μαρόκο, η Ισπανία και η Βενεζουέλα. Όσον αφορά την ηλικία, οι συμμετέχοντες ήταν μεταξύ 18 και 30 ετών. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες είχαν επίσης παρακολουθήσει την πρώτη πιλοτική εκπαίδευση του YURI, οπότε γνώριζαν την ομάδα διευκόλυνσης, το έργο και τη μεθοδολογία

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Οι δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν προώθησαν την αλληλεπίδραση μεταξύ των συμμετεχόντων, συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός ασφαλούς χώρου στον οποίο οι συμμετέχοντες αισθάνθηκαν ελεύθεροι να εκφραστούν και να πειραματιστούν.

Η γενική αξιολόγηση του πιλοτικού προγράμματος ήταν ικανοποιητική. Οι συμμετέχοντες ήταν πολύ αφοσιωμένοι και μέσα από τις προτεινόμενες δραστηριότητες αναδείχθηκαν διαφορετικοί ρόλοι: ορισμένοι από τους συμμετέχοντες ήταν πιο ανοιχτοί ή είχαν μια τάση για ηγεσία, ενώ άλλοι ήταν πιο εσωστρεφείς. Όλες οι δραστηριότητες που απαιτούσαν ομαδική εργασία και χειροτεχνία λειτούργησαν πολύ καλά και η ατμόσφαιρα ήταν πολύ καλή.

Οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεωρούν ότι με τη συμμετοχή τους στα δύο πιλοτικά προγράμματα YURI απέκτησαν νέες γνώσεις και ικανότητες.

5.8 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ - YEU CYPRUS

Το YEU Cyprus πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" μεταξύ Ιανουαρίου και Απριλίου 2023 σε διαφορετικούς χώρους και με εναλλασσόμενους συμμετέχοντες.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Το YEU Cyprus πραγματοποίησε πέντε συνεδρίες, τέσσερις δια ζώσης και μία διαδικτυακή με διαφορετική διάρκεια. Οι συνεδρίες πραγματοποιήθηκαν σε συνεργασία με τις Φοιτητικούς Ομίλους του Πανεπιστημίου Κύπρου, ένα σχολείο στην περιοχή του Παραλιμνίου, το Σχολείο Ξενίων

Συμμετέχοντες

Οι πέντε συνεδρίες είχαν διαφορετικούς συμμετέχοντες με πολύ διαφορετικά δημογραφικά χαρακτηριστικά.

Συνεδρία 1: Είχαμε 9 συμμετέχοντες, 3 άνδρες και 6 γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας 23 ετών. Δεδομένου ότι το εργαστήριο έγινε σε συνεργασία με τους φοιτητικούς ομίλους του Πανεπιστημίου Κύπρου, όλοι οι συμμετέχοντες εκτός από 2, ήταν φοιτητές (κυρίως προπτυχιακοί). Ήταν όλοι Ελληνοκύπριοι και παρόλο που όλοι έμεναν στη Λευκωσία λόγω των σπουδών τους, προέρχονταν από διαφορετικές περιοχές του νησιού.

Συνεδρία 2: Η δεύτερη συνεδρία πραγματοποιήθηκε με 5 γυναίκες συμμετέχουσες, ο μέσος όρος ηλικίας των οποίων ήταν 24 ετών. Όλες είχαν αποφοιτήσει από το πτυχίο τους και ενδιαφέρονταν για κοινωνικά θέματα και την κοινωνία των πολιτών εστιάζοντας κυρίως σε θέματα που σχετίζονται με το φύλο. Όλες τους είχαν προηγούμενη εμπειρία στη διοργάνωση εκδηλώσεων και κοινωνικών παρεμβάσεων. Η ομάδα αυτή ήταν διεθνής, καθώς οι χώρες καταγωγής τους ήταν η Δανία, η Γερμανία, η Ιταλία, η Πορτογαλία και η Ισπανία. Οι μισές από αυτές προέρχονταν από αγροτικές ή ημι-αγροτικές περιοχές, ωστόσο όλες τους ζούσαν σε αστικό περιβάλλον τα τελευταία χρόνια.

Συνεδρία 3: Στην τρίτη συνεδρία, είχαμε 7 συμμετέχοντες, 6 γυναίκες και 1 άνδρα. Ο μέσος όρος ηλικίας ήταν 27 ετών. Ήταν όλοι εθελοντές της οργάνωσής μας και η πλειοψηφία είχε κάποια εμπειρία ή/και γνώση του θέματος. Ήταν όλοι Ελληνοκύπριοι και κάποιοι είχαν μεταναστευτικό υπόβαθρο. Ένας συμμετέχων ήταν κάτοικος αγροτικής περιοχής και οι υπόλοιποι ζούσαν σε αστικές περιοχές.

Συνεδρία 4: Στην τέταρτη συνεδρία, είχαμε 7 συμμετέχοντες, γυναίκες με μέσο όρο ηλικίας 16 ετών. Ήταν όλες μόνιμοι κάτοικοι του Παραλιμνίου, το οποίο αν και για πολλούς θεωρείται μικρή πόλη, θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι δεν διαφέρει από τις αγροτικές περιοχές όσον αφορά τις διαθέσιμες ευκαιρίες ή/και την εγγύτητά τους σε ευκαιρίες για τους νέους. Με εξαίρεση μια, οι υπόλοιπες είχαν μεταναστευτικό υπόβαθρο ή ο ένας ή και οι δύο γονείς τους προέρχονταν από άλλες χώρες. Παρακολουθούσαν τα δύο τελευταία έτη του ιδιωτικού σχολείου που φιλοξένησε το εργαστήριο. Δεν είχαν καμία εμπειρία με τη μη τυπική εκπαίδευση, αλλά ορισμένες ήταν εξοικειωμένες με την επιχειρηματικότητα μέσω άλλων εξωσχολικών δραστηριοτήτων του σχολείου

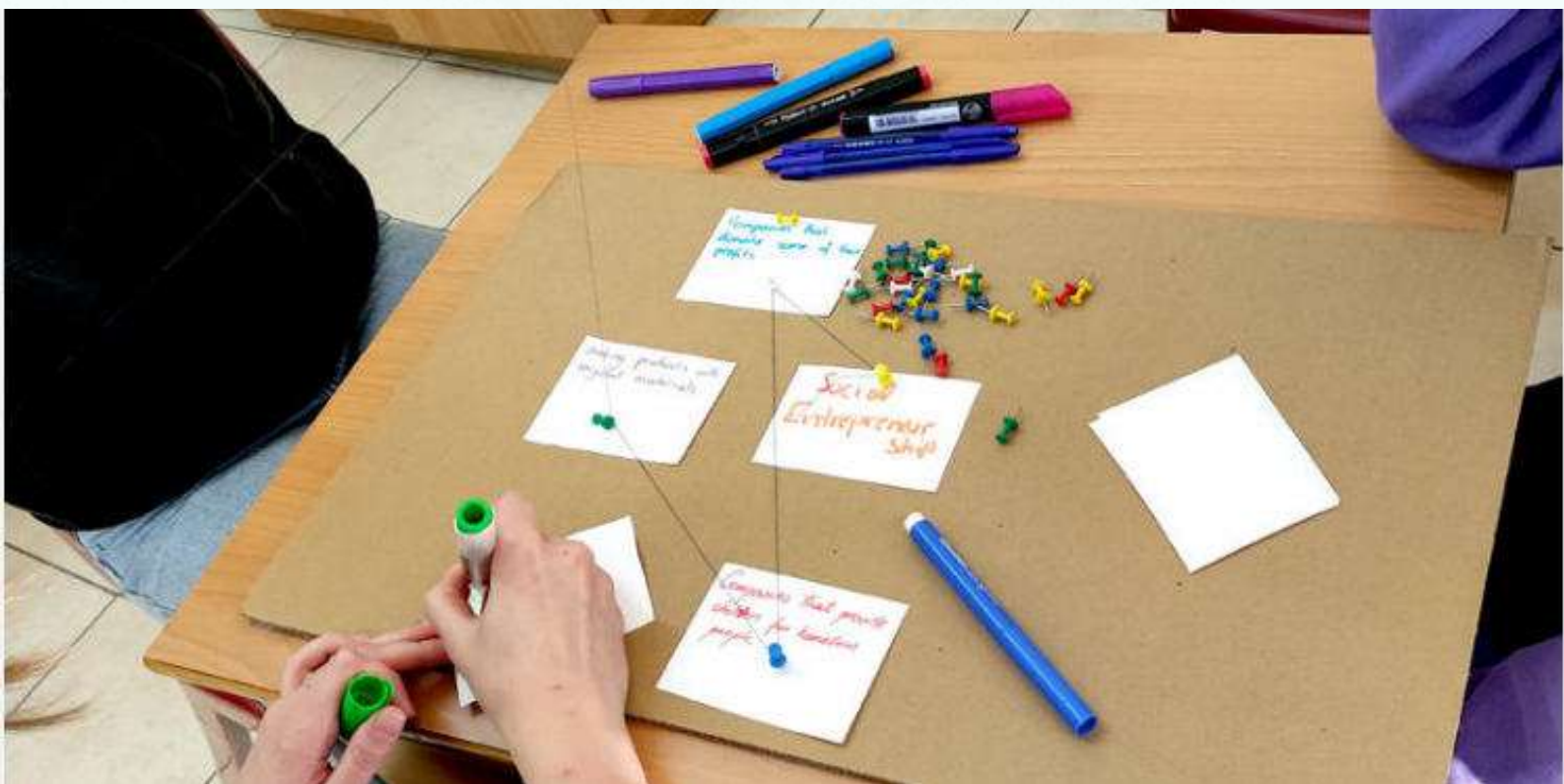
Συνεδρία 5: Την πέμπτη συνεδρία παρακολούθησαν 3 συμμετέχοντες με μέσο όρο ηλικίας 31 ετών. Ήταν όλοι κάτοικοι της αστικής περιοχής της Λευκωσίας και 2 από αυτούς είχαν μεταναστευτικό υπόβαθρο.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Συνολικά, η εκπαίδευση κύλησε πολύ ομαλά και οι στόχοι επιτεύχθηκαν. Σε όλες τις συνεδρίες, οι συμμετέχοντες ήταν αφοσιωμένοι και συμμετείχαν ενεργά στα παιχνίδια και τις δραστηριότητες που προτάθηκαν, οι οποίες ήταν κυρίως: "Entrecomp - Θησαυροφυλάκιο ικανοτήτων", "Σκέψου μια επιχείρηση", "Συνταγή επιτυχίας", "Τέχνη με πλαστελίνη", "Γεννήτρια ιδεών" και "Μακριά ραβδιά".

Παρατηρήσαμε ότι οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ενδιαφέρονταν περισσότερο για την κοινωνική παρά για την επιχειρηματική πτυχή της επιχειρηματικότητας, πιθανότατα λόγω του περιβάλλοντός τους (προπτυχιακοί φοιτητές, μαθητές λυκείου, πρόσφατα εργαζόμενοι). Αν και οι δραστηριότητες ήταν ως επί το πλείστον ίδιες στις διάφορες συνεδρίες, εφαρμόστηκαν με ελαφρώς διαφορετικό τρόπο, μετατοπίζοντας την εστίαση ανάλογα με τις προηγούμενες γνώσεις και το προφίλ των συμμετεχόντων.

Χωρίς αμφιβολία, η πρόσληψη των συμμετεχόντων ήταν το πιο δύσκολο μέρος της πιλοτικής εμπειρίας, ιδίως όσον αφορά τον χρόνο που κάθε οργανισμός με τον οποίο ήρθαμε σε επαφή ήταν πρόθυμος να αφιερώσει για τη διεξαγωγή της κατάρτισης. Ως εκ τούτου, υποβληθήκαμε σε πέντε διαφορετικές διαδικασίες πρόσληψης, μία για κάθε συνεδρία, με στόχο συγκεκριμένες ομάδες.

Για την 1η συνάντηση, συνεργαστήκαμε με τις Φοιτητικές Λέσχες του Πανεπιστημίου Κύπρου, οι οποίες μας παρέιχαν τον χώρο και προώθησαν την εκδήλωση στον κατάλογο αλληλογραφίας τους και στους οπαδούς τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Πολλοί από αυτούς που είχαν αρχικά εγγραφεί, τελικά εγκατέλειψαν, διότι παρόλο που ήταν η εβδομάδα πριν από την έναρξη του νέου εξαμήνου, πολλοί καθηγητές είχαν ήδη άτυπα εισαγωγικές ή υποστηρικτικές συνεδρίες. Για τον ίδιο λόγο, πολλοί από αυτούς που ήταν παρόντες, είτε προσήλθαν αργά είτε αναγκάστηκαν να αποχωρήσουν νωρίς, προκαλώντας αναστάτωση. Παρά τις δυσκολίες, οι συμμετέχοντες συμμετείχαν πολύ ενεργά στις δραστηριότητες.

Για τη δεύτερη συνάντηση, απευθυνθήκαμε στους αλλοδαπούς εθελοντές της οργάνωσής μας, καθώς γνωρίζαμε ότι ενδιαφέρονταν για το θέμα και είχαν ήδη κάποια εμπειρία στο σχεδιασμό και την υλοποίηση μικρής κλίμακας έργων κοινωνικού χαρακτήρα (εκδηλώσεις, παρεμβάσεις, εργαστήρια κ.λπ.).

Για την τρίτη συνάντηση, απευθυνθήκαμε στους τοπικούς εθελοντές της οργάνωσης, γεγονός που ταίριαζε με την επιθυμία της ΥΕΥ να τους εκπαιδεύσει στην κοινωνική επιχειρηματικότητα, προκειμένου να τους ενδυναμώσει και να ενθαρρύνει τη δημιουργικότητα και τη δημιουργία νέων πρωτοβουλιών εντός της οργάνωσης.

Για την τέταρτη συνεδρία, απευθυνθήκαμε σε ένα ιδιωτικό σχολείο στην περιοχή του Παραλιμνίου, που αποτελείται κυρίως από χωριά των οποίων η οικονομία βασίζεται στη γεωργία και όπου υπάρχουν ελάχιστες ευκαιρίες για τους νέους. Είναι αρκετά απομακρυσμένο επίσης λόγω του γεγονότος ότι βρίσκεται κοντά στη νεκρή ζώνη. (η χώρα είναι διαιρεμένη από τον πόλεμο του 1974 και οι περιοχές κοντά στη νεκρή ζώνη που χωρίζει τη χώρα είναι σε μεγάλο βαθμό απομακρυσμένες).

Η πέμπτη συνεδρία σχεδιάστηκε για να αποτελέσει μια συνέχεια στην οποία οι συμμετέχοντες των προηγούμενων εργαστηρίων θα είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν συγκεκριμένα παραδείγματα πράσινης και κοινωνικής επιχειρηματικότητας, διατηρώντας παράλληλα μια κριτική στάση. Το θέμα του greenwashing συζητήθηκε εκτενώς.

Το ισχυρότερο σημείο των συνεδριών ήταν η επιλογή των δραστηριοτήτων και η εμπλοκή και ο ενθουσιασμός των συμμετεχόντων. Τους κίνησε την περιέργεια το θέμα και συνολικά το προσέγγισαν τόσο παιχνιδιάρικα όσο και πιο σοβαρά. Ένα άλλο δυνατό σημείο της κατάρτισης ήταν η ποικιλομορφία στο προφίλ των συμμετεχόντων. Αν και ιδανικά θα θέλαμε να εμπλέξουμε τα ίδια άτομα σε όλη τη διάρκειά της, η προσέγγιση διαφορετικών ομάδων μας επέτρεψε να δούμε πώς αντιδρούν στις ίδιες δραστηριότητες συμμετέχοντας με διαφορετικό προφίλ. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι αφιερώσαμε περιορισμένο χρόνο σε κάθε ομάδα δεν μας επέτρεψε να εμβαθύνουμε όσο θα θέλαμε. Μια άλλη δυσκολία ήταν το διαδικτυακό μέρος για το οποίο ήταν πολύ δύσκολο να πείσουμε τους συμμετέχοντες να δεσμευτούν.

Το ισχυρότερο σημείο των συνεδριών ήταν η επιλογή των δραστηριοτήτων και η εμπλοκή και ο ενθουσιασμός των συμμετεχόντων. Τους κίνησε την περιέργεια το θέμα και συνολικά το προσέγγισαν τόσο παιχνιδιάρικα όσο και πιο σοβαρά. Ένα άλλο δυνατό σημείο της κατάρτισης ήταν η ποικιλομορφία στο προφίλ των συμμετεχόντων. Αν και ιδανικά θα θέλαμε να εμπλέξουμε τα ίδια άτομα σε όλη τη διάρκειά της, η προσέγγιση διαφορετικών ομάδων μας επέτρεψε να δούμε πώς αντιδρούν στις ίδιες δραστηριότητες συμμετέχοντας με διαφορετικό προφίλ. Ωστόσο, από την άλλη πλευρά, το γεγονός ότι αφιερώσαμε περιορισμένο χρόνο σε κάθε ομάδα δεν μας επέτρεψε να εμβαθύνουμε όσο θα θέλαμε. Μια άλλη δυσκολία ήταν το διαδικτυακό μέρος για το οποίο ήταν πολύ δύσκολο να πείσουμε τους συμμετέχοντες να δεσμευτούν.

Εκτός από τη διερεύνηση του θέματος της κοινωνικής, πράσινης και συνεργατικής επιχειρηματικότητας, οι συνεδρίες είχαν προστιθέμενη αξία, ιδίως για τους νεότερους που βίωσαν για πρώτη φορά τη μεθοδολογία της μη τυπικής εκπαίδευσης. Ενδιαφέρθηκαν για άλλες ευκαιρίες που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ και κατά τη διάρκεια των διαλειμμάτων ζήτησαν περισσότερες πληροφορίες.

Συνολικά, οι συνεδρίες είχαν θετικό αντίκτυπο στους συμμετέχοντες. Οι φοιτητές πανεπιστημίου που συμμετείχαν στην πρώτη συνεδρία ανέφεραν ότι βρήκαν τη διαδικασία ανάπτυξης μιας ιδέας ή ενός έργου πολύ διορατική και ότι, αν και διαισθητικά θα ακολουθούσαν μια παρόμοια πορεία, η γνώση των βημάτων και της σημασίας τους ήταν πολύ πολύτιμη. Στην περίπτωση των εθελοντών της οργάνωσης στη δεύτερη και τρίτη συνεδρία, ανέφεραν ότι το έργο τους βοήθησε να αναστοχαστούν τις προηγούμενες εμπειρίες τους και να βελτιώσουν τις οργανωτικές τους ικανότητες. Όσον αφορά τους συμμετέχοντες στην τέταρτη συνεδρία, ανέφεραν ότι βρήκαν τις δραστηριότητες πολύ διασκεδαστικές και ότι είχαν την ευκαιρία να εξερευνήσουν τη δημιουργικότητά τους με έναν μη τυπικό και παιγνιώδη τρόπο. Οι συμμετέχοντες της πέμπτης συνεδρίας ανέφεραν ότι ένιωσαν ικανοποιημένοι που κατάφεραν να προσεγγίσουν το θέμα πιο κριτικά.

5.9 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΓΑΛΛΙΑ - ÉLAN INTERCULTUREL

Η Élan Interculturel πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" τον Ιανουάριο του 2023.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση διαρθρώθηκε σε τέσσερις συνεδρίες: δύο ολοήμερες συνεδρίες και μία ημι-ημερήσια συνεδρία για το δια ζώσης μέρος- μία ημι-ημερήσια συνεδρία για το ηλεκτρονικό μέρος. Όλες πραγματοποιήθηκαν επί τρεις συνεχόμενες ημέρες στην πόλη Cognac, η οποία έχει περίπου 19.000 κατοίκους. Η κατάρτιση οργανώθηκε σε συνεργασία με την Mission Locale de Cognac, μια κοινωνική οργάνωση που συνοδεύει νέους που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση στην επαγγελματική τους πορεία. Η Mission Locale παρείχε τον χώρο και πραγματοποίησε την πρόσληψη των συμμετεχόντων.

Συμμετέχοντες

Στην εκπαίδευση συμμετείχαν 12 συμμετέχοντες ηλικίας μεταξύ 16 και 23 ετών. Η ομάδα αποτελούνταν από 8 γυναίκες και 4 άνδρες, κυρίως Γάλλους, αν και δύο από αυτούς έχουν ευρωπαϊκή καταγωγή από άλλες χώρες και ένας από αυτούς έχει ασιατική καταγωγή. Όσον αφορά την εκπαίδευση, ορισμένοι από αυτούς έχουν εγκαταλείψει το επίσημο εκπαιδευτικό σύστημα πριν τελειώσουν το λύκειο και οι περισσότεροι από αυτούς έχουν λιγότερες ευκαιρίες.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Κατά τη διάρκεια του πιλοτικού προγράμματος, θα μπορούσαν να δοκιμαστούν διάφορες δραστηριότητες, όπως "Ο ιδανικός επιχειρηματίας", "Μπαούλο ιδεών", "Ναρκαλιευτής", "Το πορτοκάλι", "Τέχνη από πλαστελίνη", "Ποιητής και μεταφραστής" και "Σκάλες φιλοδοξίας".

Το πιλοτικό πρόγραμμα πήγε καλά και οι περισσότεροι συμμετέχοντες συμμετείχαν αρκετά στις δραστηριότητες και τις συζητήσεις. Κατά τη διάρκεια των απολογισμών μπόρεσαν να συνδέσουν τις δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν με τις ικανότητες που επεξεργαστήκαμε. Σύμφωνα με τις αξιολογήσεις τους, οι περισσότεροι συμμετέχοντες θεώρησαν ότι είχαν βελτιώσει τις ακόλουθες ικανότητες: επικοινωνία (λεκτική, μη λεκτική, συζήτηση για σχέδια και ιδέες), αυτογνωσία και κοινωνική ευαισθητοποίηση, λήψη αποφάσεων και ανάληψη πρωτοβουλιών. Συνολικά, στους συμμετέχοντες άρεσε η κατάρτιση, χάρηκαν που γνώρισαν νέους ανθρώπους και δέθηκαν πραγματικά μεταξύ τους. Δημιούργησαν ενδιαφέροντα έργα και έμειναν έκπληκτοι από όσα κατάφεραν να επιτύχουν κατά τη διάρκεια αυτών των 3 ημερών. Μια ομάδα δήλωσε ότι είχε μεγάλο κίνητρο να συνεχίσει το έργο της στο μέλλον.

Οι δραστηριότητες που λειτούργησαν καλύτερα ήταν το "Μπαούλο ιδεών" και η "Τέχνη από πλαστελίνη", ενώ το δυσκολότερο μέρος της κατάρτισης ήταν η διαδικτυακή συνεδρία, καθώς οι συμμετέχοντες ήταν αρκετά κουρασμένοι και δεν ήταν τόσο πρόθυμοι να ανοίξουν τις κάμερές τους.

5.10 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ - CESIE

Το CESIE πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" μεταξύ Δεκεμβρίου 2022 και Ιανουαρίου 2023, σε συνεργασία με άλλους οργανισμούς: ένα σχολείο⁶⁸ και μια ένωση με την ονομασία Progetto Terra Terra⁶⁹.

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση χωρίστηκε σε έξι συνεδρίες, πέντε από τις οποίες πραγματοποιήθηκαν διαζώσης στο Παλέρμο και στο Prizzi, μια πόλη 5.711 κατοίκων, τμήμα της μητροπολιτικής πόλης του Παλέρμο, και μία διαδικτυακά.

Συμμετέχοντες

Συνολικά, 58 νέοι συμμετείχαν στα εργαστήρια YURI. Οι συμμετέχοντες ήταν νέοι μεταξύ 16 και 30 ετών, οι μισοί με μεταναστευτικό υπόβαθρο, οι άλλοι μισοί από αγροτικές περιοχές. Η πρόσληψή τους έγινε μέσω διαδικτυακής πρόσκλησης που δημοσιεύθηκε στον ιστότοπο και τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης του CESIE και από στόμα σε στόμα.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Οι συμμετέχοντες είχαν την ευκαιρία να αναπτύξουν βήμα προς βήμα την επιχειρηματική τους ιδέα καθ' όλη τη διάρκεια του εργαστηρίου και να την παρουσιάσουν στην υπόλοιπη ομάδα κατά την τελευταία συνεδρία. Επιπλέον, δύο επιχειρηματίες με μεταναστευτικό υπόβαθρο κλήθηκαν να μιλήσουν και να μοιραστούν την επιχειρηματική τους εμπειρία στον πολιτιστικό τομέα και στον τομέα της εστίασης, παρέχοντας ιδέες και έμπνευση στους συμμετέχοντες. Ο συνδυασμός μη τυπικών δραστηριοτήτων και μαρτυριών καινοτόμων επιχειρηματιών και startupperς λειτούργησε πολύ καλά και κατάφερε να εμπνεύσει τους συμμετέχοντες.

70 I.I.S.S. Lercara Friddi – Via: Pietro Scaglione, 24 – 90025 Lercara Friddi (PA). (n.d.). <https://www.iislercarafriddi.edu.it/>

71 Progetto Terr@Terra. (2022, September 27). Progetto Terr@Terra. <https://progettoterraterra.it/>

Οι κύριες δραστηριότητες που πραγματοποιήθηκαν είναι: "Ασυνήθιστοι συνδετήρες", "Αναζητώντας την επιτυχία", "Μπαούλο Ιδεών", "Ποιητής και μεταφραστής", "Ουράνιο τόξο της επικοινωνίας", "Σκέψου μια επιχείρηση", "Entrecomp - Θησαυροφυλάκιο ικανοτήτων", "Ανάλυση SWOT" και "Συνταγή επιτυχίας".

Σύμφωνα με τα σχόλια που έλαβαν οι συμμετέχοντες, το εργαστήριο τους βοήθησε να κατανοήσουν καλύτερα τι είναι η επιχειρηματικότητα και τις δεξιότητες που απαιτεί. Το εργαστήριο είχε θετικό αντίκτυπο στην αυτοαποτελεσματικότητα και τα κίνητρα των συμμετεχόντων και τους έδωσε τη δυνατότητα να είναι πιο δημιουργικοί και με μεγαλύτερη αυτοπεποίθηση. Ωστόσο, καθώς οι δύο πρώτες δια ζώσης συναντήσεις πραγματοποιήθηκαν σε μια πόλη και οι δύο τελευταίες σε μια αγροτική περιοχή, ήταν δύσκολο για ορισμένους συμμετέχοντες να παρακολουθήσουν ολόκληρο το εργαστήριο. Η τελευταία διαδικτυακή συνεδρία επέτρεψε την πλήρη συμμετοχή όλων των συμμετεχόντων.

5.11 Η ΕΜΠΕΙΡΙΑ ΣΤΗ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ - ΧΩΗΥ

Χωhy πραγματοποίησε την πιλοτική κατάρτιση "Ανάπτυξη ικανοτήτων για συλλογική πράσινη επιχειρηματικότητα" μεταξύ Δεκεμβρίου 2022 και Ιανουαρίου 2023 σε συνεργασία με το Trakų Atvira Jaunimo Erdvė (Trakai Open Youth Space).

Οργάνωση της κατάρτισης και τόπος διεξαγωγής

Η κατάρτιση διαρθρώθηκε ως εξής: μια εισαγωγική συνάντηση πρόσωπο με πρόσωπο στην αρχή στο Τρακάι, τρεις πιλοτικές εκπαιδευτικές συναντήσεις πρόσωπο με πρόσωπο στο Τρακάι και η τελική πιλοτική εκπαιδευτική συνάντηση στο διαδίκτυο.

Συμμετέχοντες

35 συμμετέχοντες παρακολούθησαν την κατάρτιση. Ηλικιακά, την εκπαίδευση παρακολούθησαν ως επί το πλείστον έφηβοι μεταξύ 13 και 17 ετών, και ήταν αρκετά ισορροπημένη όσον αφορά τα δύο φύλα. Υπήρχαν τρία άτομα που μιλούσαν πολωνικά και ένας συμμετέχων που δήλωσε ότι έχει πολωνική και ρομανική καταγωγή. Ορισμένοι συμμετέχοντες μιλούσαν επίσης ρωσικά. Ένας συμμετέχων είχε γεννηθεί εκτός Λιθουανίας (στην Αγγλία). Συνολικά, θα μπορούσε να δηλωθεί ότι το πολιτισμικό υπόβαθρο των συμμετεχόντων ήταν αρκετά ποικίλο αν και όλοι οι συμμετέχοντες ήταν Καυκάσιοι. Από θρησκευτική άποψη οι περισσότεροι συμμετέχοντες φάνηκε να είναι πολιτισμικά ρωμαιοκαθολικοί (χριστιανισμός) ή άθεοι.

Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες φοιτούν σήμερα στο γυμνάσιο ή στο λύκειο. Η πλειονότητά τους είναι από την ιστορική πόλη Trakai και μόνο μια μικρή ομάδα τους ήταν από τα κοντινά χωριά (Senieji και Šventininkai).

Η διαδικασία πρόσληψης ήταν ένα πολύ δύσκολο βήμα. Χρειάστηκε αρκετός χρόνος και προσπάθεια για να βρεθεί μια ομάδα συμμετεχόντων που θα αφιέρωναν τον εαυτό τους σε μια αρκετά μακρά εκπαίδευση. Αρχικά, ήρθαμε σε επαφή με οργανώσεις νεολαίας που εδρεύουν σε πόλεις και κωμοπόλεις γύρω από την πόλη του Βίλνιους. Μία από τις οργανώσεις νεολαίας με την οποία ήρθαμε σε επαφή και με την οποία καταλήξαμε να συνεργαστούμε ήταν η Trakų Atvira Jaunimo Erdvė (Trakai Open Youth Space), καθώς φιλοξενεί νέους για δραστηριότητες μετά το μάθημα.

Περιεχόμενο και αξιολόγηση

Κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, καταφέραμε να δοκιμάσουμε διάφορες δραστηριότητες, όπως "Καλώς ήρθατε στη διαφορετικότητα", "Κάντε το μεγάλο", "Τι φοράω", "Οι στόχοι βιώσιμης ανάπτυξης (ΣΒΑ) στην πράξη", "Παιχνίδι μνήμης", "Μη βίαιη επικοινωνία", "Ο πρωταγωνιστής", "Σκέψου μια επιχείρηση", "Σκάλες φιλοδοξίας" και "Entrecomp".

Ορισμένες από τις δραστηριότητες επικεντρώθηκαν σε κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες, ενώ άλλες προσέφεραν την ευκαιρία να εργαστούν πάνω στην επικοινωνία, την ηγεσία και τις οργανωτικές ικανότητες. Οι συνεδρίες ήταν δομημένες έτσι ώστε σε κάθε μία από αυτές να δουλεύουμε πάνω σε συγκεκριμένες ικανότητες ή/και θέματα. Για παράδειγμα, τη μία ημέρα επικεντρωθήκαμε στη βιωσιμότητα, ενώ την άλλη ημέρα πραγματοποιήσαμε κυρίως δραστηριότητες σχετικά με την επιχειρηματικότητα.

Η πιλοτική εκπαίδευση πήγε καλά, αν και στην αρχή οι συμμετέχοντες δεν έδειχναν ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Ωστόσο, κατά τη διάρκεια της κατάρτισης, το ενδιαφέρον και η δέσμευση αυξήθηκαν. Οι περισσότεροι από τους συμμετέχοντες ήταν πιο συμμετοχικοί κατά τη διάρκεια ενεργητικών, πρακτικών και δημιουργικών δραστηριοτήτων, ενώ έδειξαν κάποια απροθυμία απέναντι στις δραστηριότητες στις οποίες έπρεπε να γράψουν ή να ερευνήσουν κάτι και ιδιαίτερα σε αυτές στις οποίες έπρεπε να χρησιμοποιήσουν τηλέφωνα ή άλλα ψηφιακά εργαλεία (φορητούς υπολογιστές). Ως εκ τούτου, μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις ήταν η οργάνωση της διαδικτυακής συνεδρίας, καθώς δήλωσαν ότι είχαν κουραστεί να κάνουν διαδικτυακά μαθήματα. Και πράγματι, η διαδικτυακή συνεδρία δεν ήταν πολύ επιτυχής, καθώς οι συμμετέχοντες δεν ήταν πολύ ενεργοί και ήταν δύσκολο να τους κάνουμε να μιλήσουν.

Συνολικά, οι στόχοι της πιλοτικής κατάρτισης επιτεύχθηκαν. Σίγουρα, η κατάρτιση συνέβαλε στην ευαισθητοποίηση σχετικά με τις κοινωνικές, προσωπικές, επικοινωνιακές, ηγετικές και οργανωτικές ικανότητες, καθώς και στην ανάπτυξή τους.

6

ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

6. ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Η επιχειρηματικότητα είναι ένα ισχυρό εργαλείο για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης και έχει γίνει όλο και πιο σημαντικό να ενθαρρυνθούν περισσότεροι νέοι να την ακολουθήσουν ως βιώσιμη επιλογή σταδιοδρομίας. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, απαιτείται ένα ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης που θα εμπλέκει τους νέους στο σχεδιασμό της πολιτικής, θα οικοδομεί μια κουλτούρα επιχειρηματικότητας, θα παρέχει καλύτερες ευκαιρίες εκπαίδευσης και θα προσφέρει οικονομική στήριξη.

Συμμετοχή στο σχεδιασμό και την εφαρμογή πολιτικών για την επιχειρηματικότητα των νέων

Για την αποτελεσματική προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας, είναι ζωτικής σημασίας η συμμετοχή των νέων και των οργανώσεων νεολαίας στο σχεδιασμό και την εφαρμογή των πολιτικών και των προγραμμάτων. Η προσέγγιση αυτή διασφαλίζει ότι οι πολιτικές είναι προσαρμοσμένες στις ειδικές ανάγκες και τα συμφέροντα των νέων, με αποτέλεσμα πιο αποτελεσματικές και αποδοτικές παρεμβάσεις.

Μια βασική πτυχή αυτής της προσέγγισης είναι η αποτελεσματική επικοινωνία με τους νέους. Αυτό συνεπάγεται τη χρήση διαύλων που είναι προσβάσιμοι και συναφείς για τους νέους, όπως τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι διαδικτυακές πλατφόρμες. Μέσω της επικοινωνίας με τους νέους με τρόπο προσιτό και ελκυστικό, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να διασφαλίσουν ότι λαμβάνουν πολύτιμα σχόλια και πληροφορίες από τους ανθρώπους που επιδιώκουν να υποστηρίξουν.

Μια άλλη κρίσιμη συνιστώσα είναι η διαβούλευση με τις οργανώσεις νεολαίας κατά το σχεδιασμό της πολιτικής. Οι οργανώσεις νεολαίας διαθέτουν βαθιά γνώση και εμπειρία σε συνεργασία με τους νέους και μπορούν να προσφέρουν πολύτιμες πληροφορίες σχετικά με τις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι νεαροί επιχειρηματίες και τις ευκαιρίες που μπορούν να προκύψουν από αυτές. Με την αξιοποίηση αυτής της γνώσης και εμπειρίας, οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής μπορούν να σχεδιάσουν πολιτικές που είναι καλύτερα ευθυγραμμισμένες με τις ανάγκες και τις προσδοκίες των νέων.

Ολοκληρωμένο σύστημα υποστήριξης

Πολλοί νέοι μπορεί να μην θεωρούν την επιχειρηματικότητα ως βιώσιμη επιλογή σταδιοδρομίας λόγω έλλειψης ενημέρωσης ή εσφαλμένων αντιλήψεων σχετικά με το τι συνεπάγεται. Για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης, είναι ζωτικής σημασίας η προώθηση μιας θετικής εικόνας της επιχειρηματικότητας και η οικοδόμηση μιας επιχειρηματικής κουλτούρας μεταξύ των νέων.

Ένας τρόπος για να επιτευχθεί αυτό είναι η ενημέρωση των νέων και της κοινωνίας σχετικά με τις δυνατότητες της νεανικής επιχειρηματικότητας. Η ανάδειξη των ιστοριών επιτυχίας και του θετικού αντίκτυπου που μπορούν να έχουν οι νέοι επιχειρηματίες στις κοινότητές τους μπορεί να αποτελέσει ισχυρή πηγή έμπνευσης και παρακίνησης για άλλους νέους που σκέφτονται να ξεκινήσουν επιχειρηματικό ταξίδι. Ο εορτασμός των νέων επιχειρηματιών ως προτύπων μπορεί επίσης να ενθαρρύνει τους νέους να κυνηγήσουν τα όνειρά τους.

Ωστόσο, η απλή προώθηση της επιχειρηματικότητας δεν αρκεί. Χρειάζεται επίσης να διασφαλιστεί ότι οι νέοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στις πληροφορίες και τους πόρους που χρειάζονται για να επιτύχουν. Αυτό περιλαμβάνει την παροχή ήδη υπάρχουσών πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο αναζήτησης προσβάσιμης υποστήριξης. Με τον τρόπο αυτό, οι νέοι μπορούν να ενδυναμωθούν ώστε να μεταφέρουν τις ιδέες τους από την ιδέα στην πραγματικότητα και να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της ίδρυσης μιας επιχείρησης. Η προώθηση μιας θετικής εικόνας της επιχειρηματικότητας και η οικοδόμηση μιας κουλτούρας επιχειρηματικότητας μεταξύ των νέων είναι ουσιώδους σημασίας για την προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης και τη δημιουργία ευκαιριών για τους νέους. Με την ενημέρωση και τον εορτασμό των νέων επιχειρηματιών και την παροχή σε αυτούς των πόρων που χρειάζονται για να επιτύχουν, μπορεί να δημιουργηθεί ένα ακμάζον οικοσύστημα νέων επιχειρηματιών που έχουν θετικό αντίκτυπο στις κοινότητές τους και στον κόσμο.

Εκπαίδευση

Προκειμένου να τεθούν οι βάσεις για μια επιχειρηματική κουλτούρα μεταξύ των νέων, είναι σημαντικό να παρέχονται υψηλής ποιότητας και προσβάσιμες ευκαιρίες εκπαίδευσης στα σχολεία, τα κέντρα επαγγελματικής κατάρτισης και την τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω μιας "ολιστικής προσέγγισης" που υποστηρίζει τα σχολεία και προωθεί τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών. Η ενθάρρυνση της επιχειρηματικής κουλτούρας στα σχολεία και η συμμετοχή της τοπικής κοινότητας, συμπεριλαμβανομένων των επιχειρηματιών, των επιχειρηματιών, των εμπορικών επιμελητηρίων και των κοινοτικών οργανώσεων, μπορεί να συμβάλει στη δημιουργία ενός υποστηρικτικού οικοσυστήματος για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα.

Είναι επίσης σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι περιθωριοποιημένοι σπουδαστές εντάσσονται στην εκπαίδευση επιχειρηματικότητας και τους παρέχεται η απαραίτητη υποστήριξη. Αυτό μπορεί να γίνει με την κατάρτιση των εκπαιδευτικών ώστε να ενσωματώνουν αποτελεσματικά την επιχειρηματική μάθηση στα γνωστικά τους αντικείμενα και με την παροχή κινήτρων για τους μαθητές που επιδεικνύουν επιχειρηματικό πνεύμα και ικανότητες. Η χρήση των μέσων ενημέρωσης για τη δημιουργία προβολής των δραστηριοτήτων, των επιτευγμάτων και των ιστοριών επιτυχίας, καθώς και η διοργάνωση σεμιναρίων ή συνεδρίων στα οποία οι επιχειρηματίες μοιράζονται τις εμπειρίες τους με τους μαθητές, μπορεί να αποτελέσει μεγάλη πηγή έμπνευσης και παρακίνησης.

Τέλος, η παροχή ευκαιριών για μάθηση μέσω της εμπειρίας μπορεί να βοηθήσει τους μαθητές να αποκτήσουν πρακτικές δεξιότητες και γνώσεις. Με την εφαρμογή αυτών των μέτρων, μπορούμε να δημιουργήσουμε ένα υποστηρικτικό περιβάλλον που ενθαρρύνει τους νέους να ασχοληθούν με την επιχειρηματικότητα και να τους εξοπλίσουμε με τα εργαλεία που χρειάζονται για να επιτύχουν.

Οικονομική στήριξη

Ο χρηματοοικονομικός αλφαριθμητισμός και η πρόσβαση στη χρηματοδότηση αποτελούν κρίσιμα στοιχεία για την προώθηση της επιχειρηματικότητας και της οικονομικής ανάπτυξης, ιδίως μεταξύ των νέων. Παρά τις πολυάριθμες πρωτοβουλίες των κυβερνήσεων και της ΕΕ, οι νέοι εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές προκλήσεις όσον αφορά την πρόσβαση σε κεφάλαια και τη διαχείριση των οικονομικών τους.

Οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής θα πρέπει να δώσουν προτεραιότητα στην καθιέρωση μακροπρόθεσμης και αποκλειστικής χρηματοδότησης για προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας. Τα προγράμματα αυτά θα πρέπει να στοχεύουν στην παροχή ολοκληρωμένης υποστήριξης για τους νέους επιχειρηματίες, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης στον οικονομικό αλφαριθμητισμό. Η παροχή εκπαίδευσης χρηματοοικονομικού αλφαριθμητισμού σε όλους τους νέους θα τους δώσει τη δυνατότητα να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και να αναπτύσσουν τις ικανότητες και δεξιότητες που απαιτούνται για την αποτελεσματική διαχείριση των προσωπικών και επιχειρηματικών τους οικονομικών.

Επιπλέον, θα πρέπει να εξεταστούν φορολογικά κίνητρα για επιχειρήσεις που υποστηρίζουν την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει την παροχή χρηματοδότησης για προγράμματα επιχειρηματικότητας, τη χορηγία διαγωνισμών επιχειρηματικών σχεδίων και την προσφορά ευκαιριών καθοδήγησης σε νέους επιχειρηματίες.

Επιπλέον, η διευκόλυνση της πρόσβασης στη χρηματοδότηση είναι απαραίτητη για τη στήριξη της ανάπτυξης των μικρών επιχειρήσεων και των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι οι νέοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε δάνεια και μικροχρηματοδοτήσεις για την ανάπτυξη των επιχειρηματικών τους εγχειρημάτων. Οι κυβερνήσεις θα πρέπει να συνεργαστούν με τις τράπεζες και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα για την ανάπτυξη εξειδικευμένων δανειακών προϊόντων που είναι προσαρμοσμένα στις ανάγκες των νέων επιχειρηματιών. Επιπλέον, οι κυβερνήσεις θα πρέπει να ενθαρρύνουν τη χρήση μέσων όπως το "Ορίζοντας Ευρώπη" και τα Ευρωπαϊκά Κοινωνικά Ταμεία.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι αυτές οι συστάσεις πολιτικής είναι ικανές να προωθήσουν ένα ευνοϊκό περιβάλλον για τη νεανική επιχειρηματικότητα, να βοηθήσουν τους νέους επιχειρηματίες να επιτύχουν και να τους οδηγήσουν στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας μακροπρόθεσμα.

7

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

7. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Το YURI είναι ένα πρόγραμμα Erasmus+ που απευθύνεται σε νέους και εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας και στο οποίο συνεργάστηκαν επτά οργανώσεις από έξι χώρες: La Xixa και CEPAIM από την Ισπανία, CESIE από την Ιταλία, Élan Interculturel από τη Γαλλία, KMOP Policy Center από το Βέλγιο, Xwhy από τη Λιθουανία και YEU από την Κύπρο.

Οι στόχοι του έργου YURI είναι:

1. Κριτική αντιμετώπιση των συστημάτων πεποιθήσεων, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων που σχετίζονται με την ταυτότητα σε αγροτικά και αστικά περιβάλλοντα.
2. Προώθηση της ανάπτυξης των κοινωνικοσυναισθηματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την επιτυχή ανάληψη κοινωνικών, βιώσιμων και συλλογικών πρωτοβουλιών.
3. Προώθηση της πολιτικής συνηγορίας των νέων για να μοιραστούν και να συζητήσουν εναλλακτικές λύσεις για την τρέχουσα κλιματική κρίση από την προοπτική της συνεργασίας μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και της συλλογικής νεανικής επιχειρηματικότητας.

Η μέθοδος YURI συνδύασε συμμετοχικές και δημιουργικές μεθοδολογίες βασισμένες στο Θέατρο του Καταπιεσμένου, τη συμμετοχική έρευνα δράσης, τη διαδικασία εργασίας και τις μελέτες περίπτωσης στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, της συλλογικής και κλιματικής δράσης. Οι μέθοδοι αυτές διεγείρουν την αυτογνωσία και την κοινωνική ευαισθητοποίηση, την αυτοεκτίμηση και τη δημιουργικότητα, τον μετασχηματισμό των συγκρούσεων και την ανάληψη πρωτοβουλιών, την κριτική σκέψη και την κοινωνική δράση. Για τους λόγους αυτούς, η μέθοδος YURI έχει αποδειχθεί επιτυχής στη συνοδεία των νέων στην ανάπτυξη νέων ικανοτήτων και κοινωνικοσυναισθηματικών δεξιοτήτων που απαιτούνται για την ανάληψη συλλογικών, κοινωνικών και βιώσιμων πρωτοβουλιών.

Στο πλαίσιο του έργου, οι εταίροι πραγματοποίησαν δύο τοπικές πιλοτικές εφαρμογές και μια κοινή εκπαίδευση στις Βρυξέλλες. Με τα αποτελέσματα αυτών των εμπειριών δημιουργήσαμε αυτό το εγχειρίδιο που απευθύνεται σε νέους από αστικές και αγροτικές περιοχές, σε εργαζόμενους στον τομέα της νεολαίας, σε οργανώσεις και σε φορείς χάραξης πολιτικής στον τομέα της νεολαίας, της αειφορίας, του περιβάλλοντος, της κοινωνικής οικονομίας και του κλίματος. Το εγχειρίδιο YURI περιλαμβάνει:

1. Τα αποτελέσματα της έρευνας, των καλών πρακτικών και των συνεντεύξεων που πραγματοποιήθηκαν από τις οργανώσεις-εταίρους.
2. Δραστηριότητες για την προώθηση του διαλόγου μεταξύ της αγροτικής και της αστικής νεολαίας και τη διευκόλυνση της ανάπτυξης των ικανοτήτων που απαιτούνται για την ανάληψη κοινωνικών, βιώσιμων και συλλογικών πρωτοβουλιών.
3. Επισκόπηση των θεσμών, των πολιτικών, των εργαλείων και της χρηματοδότησης που υποστηρίζουν τη νεανική επιχειρηματικότητα.
4. Και τέλος, μια σειρά από συστάσεις πολιτικής.

Τόσο στο θεωρητικό μέρος όσο και στην περιγραφή των δραστηριοτήτων που προτείνουμε, ο αναγνώστης θα βρει τις απαντήσεις μας σε μια σειρά από σημαντικά ερωτήματα:

Γιατί είναι απαραίτητο να δημιουργηθεί διάλογος και συνέργειες μεταξύ της αστικής και της αγροτικής νεολαίας;

Στο πλαίσιο του έργου YURI, πραγματοποιήσαμε μια έρευνα γραφείου και στη συνέχεια μια κατάρτιση για την κριτική αντιμετώπιση των συστημάτων πεποιθήσεων, των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων που σχετίζονται με το αγροτικό και το αστικό περιβάλλον. Σήμερα, όλο και περισσότεροι άνθρωποι (ιδίως νέοι) μετακινούνται μεταξύ αγροτικών και αστικών περιοχών και αντίστροφα. Επομένως, είναι σημαντικό να δημιουργηθούν διάλογοι και συνέργειες για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης, της συνεργασίας και των καινοτόμων συλλογικών, κοινωνικών και βιώσιμων έργων.

Τι είναι η συλλογική επιχειρηματικότητα;

Στη συλλογική επιχειρηματικότητα, μια ομάδα ανθρώπων συναντιέται για να δημιουργήσει και να διαχειριστεί συνεργατικά ένα έργο. Σε αυτό το μοντέλο τα μέλη της ομάδας έχουν ενεργό ρόλο στη λήψη αποφάσεων και στη διαχείριση, προκειμένου να επιτευχθεί ένας κοινός στόχος που στις περισσότερες περιπτώσεις έχει κοινωνική αξία. Είναι ενδιαφέρον διότι:

1. Βασίζεται στην έννοια της κοινότητας και στην αξιοποίηση διαφορετικών και συμπληρωματικών δεξιοτήτων και γνώσεων.
2. Η κοινή λήψη αποφάσεων και η κοινή ευθύνη μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερη δέσμευση και κίνητρα.
3. Μπορεί να συμβάλει στη μείωση του κόστους εκκίνησης και να αυξήσει τις πιθανότητες επιτυχίας.

Τι είναι τα κοινωνικά και βιώσιμα έργα;

Τα κοινωνικά και βιώσιμα έργα αποσκοπούν στην αντιμετώπιση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προβλημάτων με βιώσιμο τρόπο. Εστιάζουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων και των κοινοτήτων, ενώ παράλληλα φροντίζουν το περιβάλλον και προωθούν την υπεύθυνη χρήση των φυσικών πόρων. Οι δυνατότητές τους να δημιουργήσουν θετικό αντίκτυπο στην κοινωνία και το περιβάλλον είναι πολύ υψηλές, διότι αντιμετωπίζουν κρίσιμα προβλήματα όπως ο κοινωνικός αποκλεισμός, η ανισότητα, η κλιματική αλλαγή και η περιβαλλοντική υποβάθμιση, ενισχύουν την καινοτομία και τη δημιουργικότητα, προωθούν τη συνεργασία και τη συμμετοχή πολλών ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των τοπικών κοινοτήτων, των μη κερδοσκοπικών οργανώσεων, των επιχειρήσεων και των κυβερνήσεων, και συμβάλλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη με την εξισορρόπηση των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών αναγκών.

Ποιες είναι οι ικανότητες και οι δεξιότητες που απαιτούνται για την επιχειρηματικότητα;

Στο πλαίσιο του έργου YURI, πραγματοποιήσαμε μια κατάρτιση για νέους ανθρώπους με σκοπό την απόκτηση των κοινωνικο-συναισθηματικών ικανοτήτων και δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για τη συμμετοχή τους σε συλλογικά, κοινωνικά και βιώσιμα έργα. Για να σχεδιάσουμε τις δραστηριότητες αυτής της κατάρτισης, πραγματοποιήσαμε προηγούμενη έρευνα και ορίσαμε μια σειρά από βασικές ικανότητες και δεξιότητες, τις οποίες χωρίσαμε σε τρεις βασικές κατηγορίες:

1. Κοινωνικές και προσωπικές δεξιότητες που περιλαμβάνουν την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας και του κινδύνου, τη δημιουργικότητα, την ευαισθητοποίηση σε θέματα κλίματος, την ηθική και βιώσιμη σκέψη, τα κίνητρα, την αυτογνωσία και την κοινωνική ευαισθητοποίηση.
2. Επικοινωνιακές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένης της διαχείρισης συγκρούσεων, της συνηγορίας, της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας, της συνεργασίας.
3. Οργανωτικές και ψηφιακές δεξιότητες, συμπεριλαμβανομένων της λήψης αποφάσεων, της κινητοποίησης πόρων, της αναζήτησης και εύρεσης ευκαιριών, του σχεδιασμού και της διαχείρισης, της ανάληψης πρωτοβουλιών.

Τέλος, καταρτίσαμε έναν κατάλογο συστάσεων για την προώθηση της νεανικής επιχειρηματικότητας, ο οποίος περιλαμβάνει:

1. Συμμετοχή των νέων στο σχεδιασμό και την εφαρμογή νέων πολιτικών και προγραμμάτων, προσαρμοσμένων στις ανάγκες τους. Για το σκοπό αυτό, είναι απαραίτητο να χρησιμοποιηθούν τα μέσα που χρησιμοποιούν ή συχνάζουν, όπως τα κοινωνικά δίκτυα, οι οργανώσεις νεολαίας και οι διαδικτυακές πλατφόρμες.
2. Βελτίωση της συνεργασίας με τις οργανώσεις νεολαίας κατά το σχεδιασμό των πολιτικών, καθώς μπορούν να παράσχουν πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τις προκλήσεις και τις ευκαιρίες που αντιμετωπίζουν οι νέοι επιχειρηματίες.
3. Προώθηση μιας συλλογικής επιχειρηματικής κουλτούρας μεταξύ των νέων με τη βελτίωση της πληροφόρησης, της εκπαίδευσης και της προσβασιμότητας στις υφιστάμενες πρωτοβουλίες, τα προγράμματα και τη χρηματοδότηση που στηρίζουν τη νεανική επιχειρηματικότητα, τονίζοντας τον θετικό αντίκτυπο που έχουν οι πρωτοβουλίες αυτές στην κοινωνία.

8

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Vision

Valuing
Ideas

Taking the
initiative

Spotting
Opportunities

Creativity

Self-awareness
&
self-efficacy

Motivation &
perseverance

Coping with ambiguity
uncertainty + risk

Financial +
economic literacy

Planning &
Management

Ethical &
sustainable
thinking

RESOURCES

8. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

About the Enterprise Europe Network | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/about-enterprise-europe-network>

Action Plan. (n.d.). Rural Vision. https://rural-vision.europa.eu/action-plan_en Access to EU Finance - European Commission. (n.d.-b).

Access to EU Finance. <https://europa.eu/youreurope/business/finance-funding/getting-funding/access-finance/search/en>

Assistance service finder. (n.d.). <https://asf.youreurope.europa.eu/?lang=en>

Augère-Granier, Marie-Laure. Author (2016). Bridging the rural-urban divide Rural-urban partnerships in the EU. EPRS - European Parliament: European Parliamentary Research Service

Bacq, S., Janssen, F., & Marth, R. (2013). The multiple faces of social entrepreneurship: A review of definitional issues based on geographical and thematic criteria. *Entrepreneurship & Regional Development*, 25(9-10), 757-775. doi: 10.1080/08985626.2013.862969

Business, Technology and R&D Partnering | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/about-enterprise-europe-network/advice-support/business-partnering>

Connell, D. J. (1999). Collective entrepreneurship: In search of meaning. Retrieved from <http://www.djconnell.ca/papers.html>

Dees, J. G. (2001). The meaning of social entrepreneurship. In J. Nicholls (Ed.), *Social entrepreneurship: New models of sustainable social change* (pp. 1-18). Oxford University Press. P.3 Retrieved from https://centers.fuqua.duke.edu/case/wp-content/uploads/sites/7/2015/03/Article_Dees_MeaningofSocialEntrepreneurship_2001.pdf

Dickinson, P., & Warhurst, C. (2019). Cooperatives and social enterprises: Work and employment in selected countries. European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions. Retrieved from: <https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2019/cooperatives-and-social-enterprises-work-and-employment-in-selectedcountries>

Drucker, P. F. (1985). *Innovation and entrepreneurship: Practice and principles*. Harper & Row. p. 19.

Eletti, D. et al. (2021). Yuri Intercultural Urban-Rural Youth Dialogues For Collective Entrepreneurship: Needs and analysis. Erasmus+ KA2. Cooperation Partnership in Youth 2021.

EREK - European Resource Efficiency Knowledge Centre. (2018, July 31). European Circular Economy Stakeholder Platform. <https://circulareconomy.europa.eu/platform/en/dialogue/existing-eu-platforms/erek-european-resource-efficiency-knowledge-centre>

EU Grants: Horizon Europe. Programme Guide: V1.5. 01.02.2022 https://ec.europa.eu/info/funding-tenders/opportunities/docs/2021-2027/horizon/guidance/programme-guide_horizon_v1.5_en.pdf

Europa/Growth. (2009, February 10). Small Business Act - Database of good practices Enterprise and Industry - European Commission.

European business exchange programme - Erasmus for Young Entrepreneurs. (n.d.). <https://www.erasmus-entrepreneurs.eu/index.php?lan=en>

European Cluster Collaboration Platform. (n.d.). <https://clustercollaboration.eu/>

ILO. (2015). Sustainable enterprises and green jobs: Challenges and opportunities for entrepreneurs. https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_emp/---emp_ent/documents/publication/wcms_250688.pdf

European Commission. Funding & tenders. Single Electronic Data Interchange Area (SEDIA). (n.d.). <https://acortar.link/6PdRoP> European Commission, Directorate-General for Employment, Social Affairs and Inclusion, (2018). EntreComp: the entrepreneurship competence framework, Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2767/762330>

European Commission, Joint Research Centre, McCallum, E., McMullan, L., Weicht, R. (2018). EntreComp into action : get inspired, make it happen, (W.O'Keeffe, editor, M.Bacigalupo, editor) Publications Office. <https://data.europa.eu/doi/10.2760/574864>

European Commission. (2019). The European Green Deal. https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_en

European Commission. (2020). A new Circular Economy Action Plan. https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/pdf/new_circular_economy_action_plan.pdf.

European Commission. (2021). InvestEU Fund – SME window. Retrieved from https://single-market-economy.ec.europa.eu/access-finance/investeu/investeu-fund-sme-window_en#:~:text=The%20InvestEU%20SME%20window%20provides,and%20small%20mid%20Dcap%20companies

European Commission. Entrepreneurship Competence Framework (EntreComp). Employment, Social Affaires & Inclusion. <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1317&langId=en>

European Commission. (2021). European Maritime, Fisheries and Aquaculture Fund (EMFAF) . Retrieved from https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/funding/emfaf_en

European Commission. (2021). European Social Fund Plus. Retrieved from: <https://ec.europa.eu/european-social-fund-plus/en> European Union. (2021). Urban Agenda for the EU. Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/policy/themes/urban-development/agenda_en

European Commission. (2021). Horizon Europe, the EU research and innovation programme 2021-2027 general overview. Retrieved from https://research-and-innovation.ec.europa.eu/funding/funding-opportunities/funding-programmes-and-open-calls/horizoneurope_en

European Commission (2021). Long-term vision for rural areas – Building the future of rural areas together, Retrieved from https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_21_3162

European Commission. (2021). Multiannual financial framework 2021-2027. Retrieved from https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/eu-budget/long-term-eubudget/2021-2027_en

European Commission. (2021). Social Economy Action Plan. Retrieved from <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1537&langId=en>

European Commission. (2021). The European Pillar of Social Rights Action Plan. Retrieved from <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2021%3A102%3AFIN&qid=1614928358298>

European Commission. (2021). Zero Pollution Action Plan. Retrieved from https://ec.europa.eu/environment/strategy/zero-pollution-action-plan_en

Events | Enterprise Europe Network. (2030b, June 29). <https://een.ec.europa.eu/events>

European Investment Bank. (n.d.). European Investment Bank. <https://www.eib.org/en/index>

European Investment Fund (EIF). (n.d.). <https://www.eif.org/> European Parliament and of the Council. (2021). Regulation (EU) 2021/1058 of the

European Parliament and of the Council of 24 June 2021 on the European Regional Development Fund and on the Cohesion Fund. Retrieved from: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:32021R1058>

European SME week. (n.d.). Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs. https://single-market-economy.ec.europa.eu/smes/sme-strategy/european-sme-week_en

European Union. (2021). Cohesion Policy legislation 2021-2027 Retrieved from https://ec.europa.eu/regional_policy/information-sources/legislation-and-guidance/regulations_en

Fernández-Aballí Altamirano, A. (2014). Searching for horizontality: key variable and converging methodologies in the "art d kambi" project. A proposal for the creation of glocal participatory communication projects. IC. Revista Científica de Información y Comunicación, 11. E-ISSN: 2173-1071. pp.103-143. https://ipena44.files.wordpress.com/2014/12/fernandez_aballi_selecta.pdf

Fernández-Aballí Altamirano, A. (2020). The Importance of Paulo Freire to Communication for Development and Social Change. In: Servaes, J. (eds) Handbook of Communication for Development and Social Change. Springer. https://doi.org/10.1007/978-981-15-2014-3_76

Fischer, E., & Qaim, M. (2011). Linking smallholders to markets: Determinants and impacts of farmer collective action in Kenya. World Development, 39(5), 797-809. doi: 10.1016/2010.11.015

Geoffrey, J. (2017). Profits and Sustainability: A History of Green Entrepreneurship. New York: Oxford University Press

Global Green Growth Institute. (2019). Guide to green entrepreneurship in Kiribati: Chapter 2 – What is green entrepreneurship? Retrieved from <http://gggi.org/site/assets/uploads/2019/04/GGGI-Guide-to-Green-Entrepreneurship-in-Kiribati-Chapter-2-What-isGreen-Entrepreneurship-1.pdf>

Habitat et Humanisme : association de lutte contre le mal logement. (2023, May 10). Habitat Et Humanisme : Association De Lutte Contre Le Mal Logement. <https://www.habitathumanisme.org/>

I.I.S.S. Lercara Friddi – Via: Pietro Scaglione, 24 – 90025 Lercara Friddi (PA). (n.d.). <https://www.iislercarafriddi.edu.it/>

McCallum E., Weicht R., McMullan L., Price A., EntreComp into Action: get inspired, make it happen (M. Bacigalupo & W. O'Keeffe Eds.) , EUR 29105 EN, Publications Office of the European Union, Luxembourg, 2018. ISBN 978-92-79-79360- 8, doi:10.2760/574864, JRC109128

Progetto Terr@Terra. (2022, September 27). Progetto Terr@Terra. <https://progettoterraterra.it/>

PUBLIC LAW 109–96 U.S.C. (2005). To amend the Federal Food, Drug, and Cosmetic Act to provide for the regulation of all contact lenses as medical devices, and for other purposes. Nov. 9, 2005. <https://www.congress.gov/109/plaws/publg6/PLAW-109publg6.pdf>

Regulation (EU) 2021/783 establishing a programme for the environment and climate action (LIFE) <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/93a93a6b-12e311ec-b4fe-01aa75ed71a1/language-en/format-HTML/source-283859832>

Sevilla i González de Molina. (1995) El desarrollo rural de la "otra modernidad": Elementos para recampesinizar la agrigultura desde la agroecología. En Praxis participativas desde el medio rural. IEPALA Editorial. https://ilusionismosocial.org/pluginfile.php/1193/mod_resource/content/1/El%20desarrollo%20rural%20de%20la%20otra%20modernidad%20Eduardo%20Sevilla.pdf

Small and medium enterprises overview 2022. (n.d.). European Investment Bank Group, 11/2022. https://www.eib.org/attachments/lucalli/smes_overview_2022_en.pdf

Success stories | Enterprise Europe Network. (n.d.). <https://een.ec.europa.eu/successstories>
Trabajo de Procesos. (2022, September 19).

Trabajo De Procesos. <https://www.trabajodeprocesos.net/es/>

The European Social Innovation Competition. (2023, April 20). European Innovation Council. https://eic.ec.europa.eu/eic-prizes/european-social-innovation-competition_en

The Rural Pact. (n.d.). Rural Vision. https://rural-vision.europa.eu/rural-pact_en

Think Links | Icebreaker Game | Play Online. (n.d.-b). <https://www.thinklinks.cards/>

Yuri project Application. (2021). Intercultural Urban-rural Youth Dialogues For Collective Entrepreneurship. KA22-YOU-ID-KA220-YOU73890EC7

Van Marrewijk, M. (2003). Concepts and Definitions of CSR and Corporate Sustainability: Between Agency and Communion. *Journal of Business Ethics* 44, 95–105. <https://doi.org/10.1023/A:1023331212247>

9

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΤΩΝ

LA XIXA - ΙΣΠΑΝΙΑ

Η La Xixa είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός που δημιουργήθηκε το 2010, προσανατολισμένος στην έρευνα, την ανάπτυξη και τον πολλαπλασιασμό των θεατρικών εργαλείων και της λαϊκής εκπαίδευσης ως μέσο κοινωνικού μετασχηματισμού. Η La Xixa πραγματοποιεί εργαστήρια για διάφορες ομάδες, εκπαίδευση εκπαιδευτών και καλλιτεχνικές δράσεις σε τοπικό και διεθνές επίπεδο γύρω από πέντε κύριους άξονες:

- Συνύπαρξη και ενεργός πολιτότητα
- Διαπολιτισμικότητα, ρατσισμός, ξενοφοβία και κοινωνική ένταξη
- Εκπαίδευση, σχολική διαρροή, πρόληψη επικίνδυνων συμπεριφορών μεταξύ των νέων
- Φύλο, πολιτικές ισότητας και σεξουαλική ποικιλομορφία
- Κληρονομιά, βιωσιμότητα και καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής

Η αποστολή της La Xixa είναι να διευκολύνει τη δημιουργία χώρων ενδυνάμωσης μέσω συμμετοχικών μεθοδολογιών, καλλιτεχνικής διαμεσολάβησης, ψυχολογίας προσανατολισμένης στη διαδικασία και του θεάτρου των καταπιεσμένων, ώστε να δημιουργηθούν διαδικασίες ατομικού και συλλογικού μετασχηματισμού.

www.laxixa.org

CEPAIM - ΙΣΠΑΝΙΑ

Το CEPAIM είναι ένα ίδρυμα με αποστολή την προώθηση μιας κοινωνίας χωρίς αποκλεισμούς, με συνοχή, ισότητα και διαπολιτισμικότητα, η οποία διευκολύνει την πλήρη πρόσβαση στα δικαιώματα του πολίτη για τα πιο ευάλωτα άτομα, ιδίως τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο. Μέσω του έργου της, η CEPAIM προωθεί την ενεργό συμμετοχή, τον κοινωνικό μετασχηματισμό, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ενδυνάμωση.

www.cepaim.org

CESIE - ΙΤΑΛΙΑ

Το CESIE είναι ένα Ευρωπαϊκό Κέντρο Μελετών και Πρωτοβουλιών με έδρα το Παλέρμο της Σικελίας. Το CESIE συμβάλλει στην ενεργό συμμετοχή των ανθρώπων, των κοινωνιών των πολιτών και των θεσμικών οργάνων μέσω της υλοποίησης έργων σε διάφορους θεματικούς τομείς, προς την κατεύθυνση της προώθησης της ανάπτυξης και της εξέλιξης, εκτιμώντας πάντα την ποικιλομορφία με σεβασμό στην ηθική και την ανθρώπινη ανάπτυξη.

www.cesie.org

ÉLAN INTERCULTUREL - ΓΑΛΛΙΑ

Η Élan Interculturel είναι ένας γαλλικός οργανισμός που δημιουργήθηκε το 2008 από ψυχολόγους, ερευνητές, εκπαιδευτές - οι περισσότεροι από τους οποίους ήταν μετανάστες στο Παρίσι - που ενδιαφέρονται για τις προκλήσεις των διαπολιτισμικών συναντήσεων με σκοπό τη διευκόλυνση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας, της συνεργασίας και της προσαρμογής. Ο κύριος στόχος της Élan είναι να συμβάλει στον διαπολιτισμικό διάλογο για μια καλύτερη εμπειρία της πολιτισμικής ποικιλομορφίας.

www.elaninterculturel.com

KMOP Policy Center - ΒΕΛΓΙΟ

Το Κέντρο Πολιτικής KMOP ιδρύθηκε το 2020 στις Βρυξέλλες ως παρακλάδι της KMOP, μιας από τις παλαιότερες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών στην Ελλάδα, και επικεντρώνεται στην έρευνα, τον σχεδιασμό πολιτικών και την αξιολόγηση του κοινωνικού αντίκτυπου. Αξιοποιώντας τη μακρόχρονη εμπειρία της οργάνωσης στην παροχή κοινωνικών υπηρεσιών, το Κέντρο Πολιτικής KMOP αναλύει, σχεδιάζει και προτείνει πολιτικές που διασφαλίζουν την κοινωνική ευημερία και τις ίσες ευκαιρίες για κάθε άτομο.

www.policy-center.kmop.org

XWHY / AGENCY OF UNDERSTANDING - - ΛΙΘΟΥΑΝΙΑ

Η Xwhy βοηθά επιχειρήσεις και οργανισμούς να δημιουργήσουν νέα ή να βελτιώσουν υφιστάμενα προϊόντα και υπηρεσίες, να εισέλθουν σε νέες αγορές, να καινοτομήσουν και να αναπτυχθούν. Επίσης, υποστηρίζει, εκπαιδεύει και επιμορφώνει σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να συνδυαστούν οι ανθρωπιστικές επιστήμες και οι επιχειρήσεις σε καθημερινές κοινωνικά υπεύθυνες πρακτικές. Η Xwhy παρέχει ποιοτική έρευνα για τη βιώσιμη ανάπτυξη συνεργαζόμενη με εμπειρογνώμονες από την εκπαίδευση, την πολεοδομία, τις επιχειρήσεις, την ανθρωπολογία, την εθνογραφία, τις δημιουργικές βιομηχανίες και άλλους τομείς.

www.xwhy.lt

YEU CYPRUS - ΚΥΠΡΟΣ

Το YEU Cyprus είναι μια μη κυβερνητική οργάνωση με έδρα τη Λευκωσία, Κύπρο. Ιδρύθηκε το 1995 με στόχο να υποστηρίξει τους νέους να υψώσουν τη φωνή τους στην κοινωνία. Η αποστολή του YEU Cyprus είναι να παρέχει στους νέους την ευκαιρία να γίνουν κοινωνικοί φορείς σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο μέσα από μια συμμετοχική και χωρίς αποκλεισμούς πορεία δράσης. Επικεντρώνεται στη δημιουργία συνεργειών για την περαιτέρω ευαισθητοποίηση σε σημαντικά κοινωνικά ζητήματα, την υπεράσπιση των δικαιωμάτων των νέων μέσω μιας προσέγγισης από κάτω προς τα πάνω και την προσφορά εκπαιδευτικών ευκαιριών μέσω της μη τυπικής εκπαίδευσης και της βιωματικής μάθησης.

www.yeucyprus.org

10

IMPRESSUM

10. IMPRESSUM

Συντονισμός και επιμέλεια

Daniela Eletti (La Xixa)

Συγγραφή, εκπαιδεύσεις και επεξεργασία

La Xixa

Adrián Crescini

Adriana Garriga León

Chiara Baschera Bonfill

Daniela Eletti

Meritxell Martínez Bellafont

CEPAIM

Javier Aldaria García

Silvia Zamora Chaves

CESIE

Filippo Corbelli In

Élan Interculturel

Laurianne Louis-Jean Manon Crozet

KMOP Policy Center

Elisa Pajollari

Xwhy / Agency of Understanding

Tautvydas Bokmota

YEU Cyprus

Μαρία Μαυρονικόλα

Σχέδιο εξωφύλλου και γραφικά

La Xixa

11

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

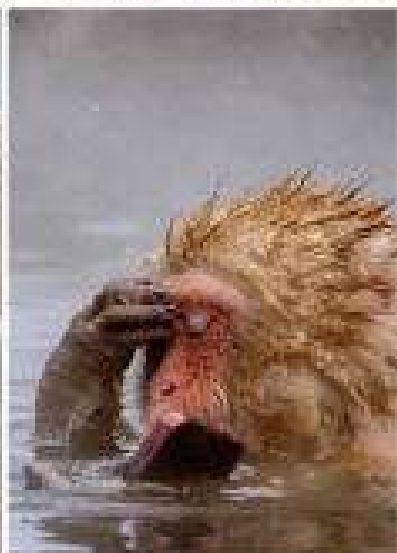
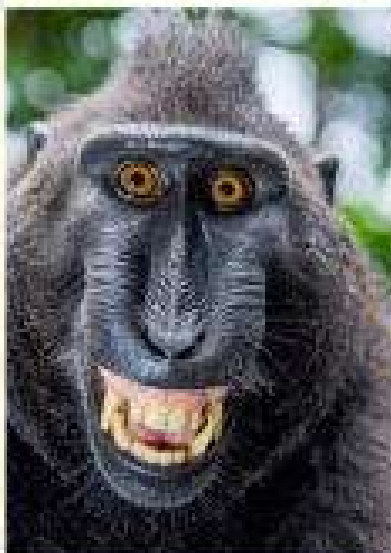
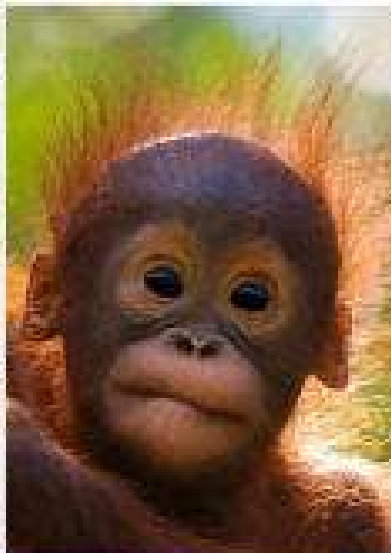

11. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παιχνίδι Μνήμης: κάρτες (στην επόμενη σελίδα) να τυπωθούν (2 αντύτυπα)

1. <https://www.rnz.co.nz/news/world/280544/bonobo-babies-ape-human-infants>
2. <https://www.ndtv.com/health/humans-did-not-inherit-kindness-from-chimpanzees-who-always-act-in-self-interest-finds-study-1640476>
3. <https://www.premiumtimesng.com/foreign/world-foreign/380290-13-monkeys-in-nepal-drown-saving-colleague.html>
4. <https://www.newyorker.com/news/daily-comment/monkey-see-monkey-click>
5. <https://www.azws.de/en/projects/current-projects/sulawesi-2021>
6. <https://www.pckip.com/article/can-ai-inventor-chimpanzees>
7. <https://www.discoverwildlife.com/news/theory-of-mind-demonstrated-great-apes/>
8. <https://www.bonobos.org/get-involved>
9. <https://www.nczoo.org/blog/our-youngest-chimps-obi-asha>
10. <https://www.theglobeandmail.com/life/the-hot-button/too-good-for-apples-bonobos-are-foodies-too/article614123/>
11. <https://wallpapers.com/wallpapers/cute-monkey-dark-brown-fur-q9q4men88ekhp8.html>
12. <https://www.bbc.co.uk/news/science-environment-45114322>
13. <https://www.orangutans.com.au/meet-our-family/jeni/>
14. <https://www.abc.net.au/science/articles/2015/06/03/4247730.htm?site=science/tricks>
15. <https://m.facebook.com/natgeo/photos/help-us-caption-this-image-by-your-shot-member-jan-harnischsee-more-from-our-phot/10152488987478951/>
16. <http://www.adeevee.com/2013/06/wwf-polar-bear-chimpanse-lion-print/>

Intercultural urban-rural
youth dialogues for
collective entrepreneurship

ES | FR | GR | IT | LT
YURI-PROJECT.EU

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

